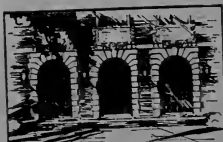

I
EB

.

2/17/6
in Book

Charlotte Maria
Berry

LIBRARY
OF THE
UNIVERSITY
OF ILLINOIS

Rare Book & Special
Collections Library

Handwritten text at the bottom right corner, possibly a signature or date.

EPIGRAMMATA

PHILIPPI MELANTHONIS SELECTIORA, FORMVLIS PRECVM, HISTORIIS, PARAPHRASI DICTORUM diuinorum, & sententijs grauissimis maximè insignia, ex edito Epigrammatum libello & aliunde excerpta: ac vt pueris in pia institutione proponi & inculcari possint, seorsim cum indicatiunculis argumentorum, ad capita certa ordine aliquo collecta,

A

M. PETRO HEGELVNDOLectore Theolog. Ripensi:

Insuper & Iconibus argumento conuenientibus, elegantissimis exornata,

A

SIGISMVNDO FEYERABEND
Biliopola Francofordiano.

FRANCOFORTI ad Moenum 1583.

LECTORI CANDIDO

ET PVERIS.

*Omnia miramur diuini scripta Philippi,
Et singulis pia cernui damus oscula:
Omnia sunt aurum, nec ut hic secernere quicquam
Sit opus, bonum quasi sit præ alio aliud magis.
Ac saltem ut pueris tanti instillemus amorem
Artificis, est opus præ alio aliud magis.
Ardeas pueros quantum ipse Philippe tenellos,
Tantum, ô, vicissim pueruli in te exardeant:
Aurea^q alueolis ductore reponere discant:
Te, mella, mellitissima Melanthere.*

PET. HEG. R.

ALIUD AD EOSDEM.

*Collegere libris Epigrammata multa Philippi
Ingenio eximij indicio^q viri:
Ast Hegelundus apis genuina Philippica, libro hoc
Colligit hæc melius, collocat & melius.
Ergo sit hic gratus, sit mentio grata Philippi:
Namq^q Deo studium sacrat ut erg^q suum.*

NIC. CRAGIUS R.

GENEROSAE INDO-
 LIS ET SPEI PRAECLARAE
 ADOLESCENTI OTTONI, NOBILISSI-
 mi viri GEORGII ROSENKRANTZII, Rosen-
 holmiæ domini, Senatoris regni Daniæ, & con-
 siliarij regij amplissimi, FILIO S.

Des. P. Balducci. 19 Jan. 42. Excus. = 2 v. m. 1

NEQUE monere ego te, præstanti ingenio adolescen-
 tem, neque confirmare debeo, qui ultrò officium fa-
 cis: docere verò nullo modo, utentem præceptorib.
 literatissimis: hortari tamen & velut è longinquo
 acclamare acriter currenti, id verò fortasse licebit. Dabis igitur
 hanc

hanc mihi veniam, Otto suauissime, ut cur te potissimum hic alloquar, & qua consilij mei ratio, benignus libensq; audias. Multos iam annos amplissima fuit in gente nostra familiae vestrae dignitas & decus: ex qua & olim multi, & nunc, prodire praestantissimi viri, belli & pacis tempore, Regibus & patriae toti carissimi: quorum opera, ut Comici verbis utar, in bello, in otio, in negotio, suo quisq; tempore usus est sine superbia. Sed haec apud nostros, omnibus in medio sunt: & ego verecundia prohibeor, de tuis ad te ipsum loqui, ne gentis vestrae historiam texere, auribusq; illa tuis dare voluisse, videri possim. Saltem igitur ad patrem ipsum tuum (hunc enim apud te, tum tua ipsius, tum mea, tum Reipublicae causa, praterire nullo modo debeo) oculos atque animum conuertas. Nosti ipse optimè, & ego id quod auditione iam olim acceperam, postea diuersis temporibus, cum ita res mea ferrent, in aliquot dierum cum ipso congressu & tanquam scholae, coram didici: quam & temporis sit parcus dispensator: quam multum grauissimis studijs: quam nihil voluptatibus, ijs praesertim quas vulgus hoc nomine censet, quae verae non sunt, tribuat: quam ipse voluntate sua & iudicio, disciplinarum optimarum studijs addictus sit, penesq; affixus, non minus ac nostrum aliquis, qui in libris abditi nullamq; Reipub. partem attingentes, studia haec necessitate quadam vitae simul toleranda & muneris tuendi, colimus: adeoque ut nisi legendo cotidie, meditandoq; quamplurimum temporis consumat, non se viuere suauiter, imò prorsus non se viuere, existimet. Declarauit sanè iam sapius, in priuatis & publicis actionibus, quam ipse pro singulari perpetuoq; suo in Reipubl. studio, non inuitus in hoc desudarit, ut patriae nostrae res memorabiles; & Danicae gentis antiquitates, inde usq; ab ultima hominum memoria, ex annalibus priscis, ex archiuis & diplomatis regijs; e gentium exterarum com-

mer-

mercijs, fœderibus, monumentis vetustis, maiorum relationibus, doctis deniq; coniecturis, hinc inde sagaci ingenio & studio indefesso erutas, veteres & nouas, in promptu semper numeratog; habeat. Neq; adeò iniuria cum plurimis conqueritur, res gestas historiãq; perpetuam gentis nostræ, sub posterioribus aliquot bene multis Regibus, in isto præsertim literis bonis & ingenijs felicibus affluente seculo, iam diu desiderari: atq; ea quæ proximorum regum, vt dixi, quorum atati suppare ipsi ferè sumus, temporibus contigerunt, nullis propemodum monumentis publicis consignata: sed in paucorum hominum memoria & commentarijs priuatis conseruari hæctenus & delitescere. Quo maioris diligentia & expectationis opus fuerit, eam historia partem, in qua popularis noster Saxo Grammaticus ante annos plus minus quadringentos desit, continuatam pertexere, cumq; dignitate ad posteros propagare. Ista igitur domestica paternaq; diligentia & virtutis exempla tam illustria, accendere tibi animum debent, in atate hac florente, ad studiorum præclarissimorum, omnisq; humanitatis amorem, & Musas tanto ardore complectendas, quanto iam diu patrem vides: quantoq; opus esse existimabis, gentilitio nobilitatis splendori literis & virtute exornando..

Sunt verò deinde & alia maiora, quæ vir deinceps factus, in viro, & quidem ad senectutis limen iam accedente imitabere. At qui ex patre tuo, aut ex nullo discas, quantum decus sit, in omni actione et officio moderati nem æquabilitatemq; eam tueri, in qua summa seueritas pari humanitatis temperamento condita sit. Animaduertes etiam olim; quando & ipse tu ex vmbra tili studiorum exercitatione (in qua nunc magna cum laude profectuq; versaris) in lucem, puluerem, atque aciem forensẽ

educeris: quàm parens tuus hæcenus multis in difficillimis negotijs, & reip. temporibus, in iudicijs, in legationibus, in provincia commissa administratione, personam sustinuerit gravissimam consiliarij sapientis, arbitri integri & casti, iudicis religiosi, legati prudentis, magistratus vigilantis & æqui: quàmque fuerit semper φιλοβασιλεύς & ὁμῶς καὶ φιλόπατρις: & de quo non vulgò tantum, sed etiam inter sui ordinis homines viros clarissimos, ea sit integritatis & iusticiæ explorata opinio, ut pro Catone nostri temporis haberi possit, utq; non benevolentia tantum, sed & admiratione dignus apud omnes censcatur.

Inquirendum itaq; tibi porrò fuerit, quibus ille gradibus ad hoc amplissimum dignitatis fastigium & virtutis spectata decus conscenderit: quo imitari & assequi possis felicitus. Nempe ergo non satis ille putavit, illustri apud suos loco natum esse, aut imaginibus maiorum & opibus indormientem excellere: sed maturè aspera illa, at laudabili ad virtutem ingressus via, inde à teneris voluntate sua, optimis studijs se totum devouens, animum doctrinæ eruditæ copia excoluit, naturæq; bonitatem diligentia incredibili semperq; sibi instante confirmavit. In primis itaq; scientissimos & prudentissimos quosq; utriusque militia, togatæ & bellicæ magistratos, quo melior & utilior ad suos rediret civis, adiit. Magnum etiam illum Lutherum, & incomparabilem omnig; laude maiorem Philippum viuos audiit, et colit: mortuos etiam in sanctissimis scriptis loquentes unice complectitur, & cotidie ferè inter istos Theologiæ sese lacerantis & collidentis fragores, audit, obseruatq;. Cum verò ab aulis armisq; abhorrere equestri ordinis hominem nefas duceret, illustrissimæ fortitudinis heroi, Mauricio Electori nomen dedit, quando huius laudatissimis auspicijs res maxima per Germaniam in imperij & religionis negotio geri cæpta sunt. Patriæ

DEDICATORIA.

tandem se sua sistens, ingenij grauitatem amabili moderatione, & confirmata iam multo vsu prudentia, ita temperauit, cumq; se domi & foris, in maximis & minimis praeiuit, ut nuspia aut fidem, aut diligentiam, aut animum praesentem desiderari pateretur. Per omnes itaq; honorum gradus in summum togatae militiae ordinem euectus, serenissimo Regi FRIDERICO II. ueluti exemplum & imago antiquitatis, in precio est, & iam multos annos a consiliis intimis. Ad eum modum pro patriae commodis excubando, reipublicae consulendo summos infimosq; pari iure copulando, & quod omnium instar est, uerae religiosi animi pietate Deum aeternum fiducia Filij mediatoris colendo, uita & dignitatis equabilem tenorem in hanc usq; senectam conseruauit. Nihilominus tamen casus humanos cogitans, & incertos euentus uoletudinis, & naturae communis fragilitatem, utpote qui breui temporis interuallo duos amiserit grandiores senatu fratres, Holgerum & Ericum, principes & ipsos in Republica uiros: totum iam se in morte migrationeq; meditata occupatum esse ostendit. Exhorrescant alij & trepident ad mortis mentionem, quamq; possit longissimè cogitationem a moriendi necessitate abducant, ij praesertim qui uita huius deliciis inescati, aut fortuna usi paulo blandiori, firmum aliquid & diuturnum in rebus humanis somniant: at tuus parens in re quamlibet florente, studio sibi uoluptatiq; habet, τῆν ἐὐδαιμονίαν ἀρτίῳ, bene moriendi quam plurimū impendere meditationis, & cotidie quasi uasis conclamatis, sarcinulas ad proficiscendum componere. Ideo ad sepulcrum familiare uestrum, prope Rosenholmianum suum, frequenter & obambulat, & in exedra ista sua libenter se sedit: non secus ac olim Isaacus in agrum sub uesperam exire solitus erat ἀδολεσχῆσαι, seu potius ad meditandum et orandum. Ideo locū istum Bibliotheca exquisita, signis, epigramatis, pictu-

pieturis, & commonefactionibus grauisſimis, veluti testamento ad pietatis iusticiæq; studium posteros, etiam defunctus, obtestaturus exornauit. Ita nimirum certus ipse de felici ex hac vita in meliorem transitu, ut presentem hanc pie contemnere, cælestem illam, & beatum electorum Dei πολιτεια ardentè expectere, non simulatè videatur: & liberis etiam suis sicuti viuendi, ita et bene viuendi, beneq; moriendi autor esse vnicè cupiat. Hac illa vna est, qua ad solidam gloriam & gaudium itur via, siue ea facilis, siue difficilis sit: qui diuersam ingreditur, fortunam, ut fertur, inuocet.

Sed dum ponere tibi ante oculos conor, quibus inityis ac fundamentis hæ tanta summis in rebus laudes patri tuo excitatae sunt: videri fortasse aliquibus possim nimium multa dixisse: at ipse mihi nequaquam satisfecisse, nedum patriæ nostræ de tanto bono gratulari satis potuisse, videor. Virtutem sanè laudari boni omnes libentissimè, nemo nisi malus, audijt inuitus: salutes autem moderatosq; gubernatores à Deo donari, grata mente agnoscere debemus, & precibus insuper assiduis ipsi commendare, utpote qui organa sunt, & tanquam manus Dei, quibus generi humano cumulatiſsimè benefacit.

Intelligis quàm iustam habeas gaudendi tecum in sinu, quod aiunt, & Deo aeterno toto pectore gratias agendi materiam: quo magis omniq; ad hoc contentione tibi enitendum vides, ut familiae, in qua à Deo collocatus es, vetustæ nobilissimæq; iam ad paucos redactæ, dignam te prabeas propria virtute propaginem simul & propagatorem: præsertim cum in te, velut AENEAE in suo Ascanio, omnis tuo stet cura parenti. Tui itaq; ipsius inflammandi causa, & voluntatis meæ atque obseruantia in patrem tuum, patronum Mecænatemq; meum testificandi, libenter te cum studiorum gratia Rostochij subsisteres, quando Academia

Germania superioris grauitèr dissidij. Theologicis concuterentur, literis meis quoties licuit salutavi: & nunc ubi ubi es, acclamatione mea consequi cupio: semper verò te, tuarū studia, quā non possum corpore, mente sequar. Eadem de causa libellum istum ex Philippicis Epigrammatis concinnatum in tuo nomine apparere, donec melius aliquid parare possem, volui. Ad hoc audendum aggrediendumq̄, pater ipse tuus occasionem mihi tum praeiuit minimè negligendam; quando sermones grauissimos non legum modò & historiarum, omnisq̄ sapientiae succo imbueret: Verum etiam in Poëtarum hortos & viridaria subinde excurrens, epigrammatis veteribus & nouis, ceu flosculis odoratissimis, respergeret. Iniecit tum mihi ea res cogitationem, ut ex editis sanctissimi viri Philippi Melanthonis epigrammatis & aliunde, quā venustissima, & breuissima quaeq̄ ad formam & similitudinem aliquam istorum scriptorum, quae nunc Emblematum titulo à doctis insigniuntur, deligerem, ordine tamen ista aliquo, quaeq̄ pueris in pia institutione inculcari omnia aut pleraq̄ possent. Quocirca neq̄ Epigrammata auctoris omnia, neq̄ integra semper ascripsimus; quin etiam hinc inde ex carmine epithalamio, aut epitaphio, aut paraphrasi aliqua ipsius prolixiori, ea solummodo decerpimus, quae nostro huic instituto, hoc est, puerorum institutioni seruire poterant: nonnulla etiam ex Poëtis nostri seculi candidioribus & Philippi discipulis aut amicis, maximè Iohanne Stigelio, depromimus: Veniam facti nostri & ab his, & ab ipsius sanctissimis manibus exorantes. Iam & in bonam spem veniebam, neque studijs tuis alienum hoc prorsus accidere posse, neque patri tuo agrè futurum, qui Philippum & coluit viuum, quem & mortuum ut oderit induci non potest, licet aliorum astuta crudelitate, aliorum friuola credulitate, ad hoc iam multi impellantur: si

fasciculum istum ex rosario Philippico contextum, tibi quam ornatisimum, industriorum hominum opera editum curarem.

Non sunt autem hi, Otto amicissime, hominis otio & voluptate diffluentis lusus aut arguta nugæ, & comtula veneres: sed inter studia acerrima, labores docendi scribendiq; assiduos, negotia difficillima, profectioes, certamina, è pectore Deum religiosè colentis expressa suspiria, & ardentiissima, & tantum non illita cartis lacryma. Rursus autem & hic sunt mentis pia sub mole negociorum respirantis, seseq; colligentis idlenissima, & in Deo suavissimè acquiescentis ἀπὸ τοῦ θεοῦ ἀνίμια: dum terras & mortalia omnia quasi è sublimi despiciens, cælo penè se insert, inq; sinu & complexu Filij Dei certissima fiducia se collocat, ut quod de Stephano Philippus sæpe in ore habuit; in corde semper ipse habuisse videatur:

Ibat ouans animis, & spe sua damna leuabat.

Caterùm vena Philippi in carmine fundendo (si modò de tanto viro iudicium nobis sumere liceat: quod hac tamen fortassis in parte licebit) talis est, qualis ipsi mens fuit, nimirum pura, simplex, aperta, facilis, unde quaq; pietatem spirans, in qua arrogantiæ, scurrilitatis, turbidorum affectuū, nigri salis mica nulla. Scire tamen potes etiam me tacente, non ipsum hoc viuum egisse, neque professione aut studio Poëtam fuisse: sed obiter tantum & veluti in transcursu poematia scriptitasse. Tamen quod de Virgilio doctissimo, doctissimus pronúciauit Iulius Scaliger: Quò quisq; doctior est, eò maiorē in Virgilij scriptis deprehendet eruditionē: id nos non immutatū, sed auctum potius, si de Philippo dixerimus, non errabimus: Quò quisq; est doctior, magisq; pius: eò maiorem in Philippi scri-

scriptis deprehendet eruditionem simul & pietatem. Quando itaq; doctrina & pietas in hoc viro par fuerit: cum cogitationes illas suas sanctissimas, in numeros coniecisset, non possunt non suauiter piam mentem afficere. Animaduertis quàm ego vellem, si meam inuentus vocem auditura esset; Philippiso nomini amorem & voluntates omnium conciliare: neq; tantùm ut micas istas & τριμάχην arripiat: sed ut omnis etiam doctrina liberalioris initia, maximè verò religionis nostræ fundamenta, ex ipsius scriptis sibi degustanda hauriendaq; esse cogitet. Verùm apud te, tuiq; similes, non multum in isto argumento laborandum mihi esse, sat scio.

Pascas interea hic eadem opera animum & oculos: cumq; istis insuper coniunges ingeniosissimorum nostræ atatis hominum libellos Epigrammatum, Iconum, παροιδίων, γυναικῶν, Apophthegmatum, Emblematum rerum variarum, Alciati, Sambuci, Bezae, P. Costalij, B. Anuli, Achillis Bochij, Cl. Paradini, Had. Iunij, Conradi Albini, Nic. Reusneri, aliorumq; ut cum à seuerioribus studiis animum remittere voles, aut inter proficiscendum, meditandi fallendiq; temporis pium & utile argumentum arripere: ea tibi sint studio, quæ ultrò oculis & animo, doctrinam aliquam aut virtutis elogium & stimulos ingerant. Concessisti iam in GERMANIAE superioris ACADEMIAE eruditissimis hominibus liberalissimisque studijs & exemplis affluentes. Socios habes & emulos studiorum complures è nobilitate Danica lectissimos iuuenes. A vobis certamen suscipi virtutis, doctrinae, & eloquentiae, quæ sapientiae est exornatrix, quàm vobis ipsis honorificum, quàm parentibus iucundum, quàm familijs vestris decorum, quam patria denique iuuanda & illustranda accommodum fuerit &

EPIST. DEDICATORIA.

*fructuosum? Feliciter vale mi optime optatissimeq; Otto, pater-
 naq; & auita integritatis & virtutis memor, patri gaudium
 maximum, fraterculo Holgero viuacis & mirifici ingenij puero,
 simulq; patruelibus tuis Ottoni Christophoro & Friderico, Hol-
 geri filijs, optima indolis & spei adolescentulis, ut exemplum
 illustre virtutis & diligentie ponas, vide. Deum aeternum oro,
 ut patrem tuum in hac viridi senecta, non vestra tantum fa-
 milia, sed & totius patriae commodo, quam diutissime incolu-
 mem conseruet. Ripis Cimbrica Chersonesi, Anno Christi M.
 D. LXXXII. die 20. Augusti, quo ipso die ante annos 23. so-
 lenni coronationis ritu inauguratus fuit Rex Daniae Fridericus
 II. cui ut porro aeternus Deus, qui regnat transfert & constituit,
 vitam & regnum in multos annos proroget, omnibus precibus
 nobis rogandus est.*

Tui studiosiss.

M. PETRVS HEGELVNDVS
 Lector Theologus apud
 Ripenses.

IN IN-

IN INSIGNIA FAMILIÆ

ROSENKRANTZIORVM PERVETV-

stæ & nobilissima.

Suprà extant PENNAE radijs interlita & auro.

Albaq̄, purpureis sparsa corolla ROSIS.

Ponè coronato subultim fronte LEONES,

Stant tessellatis obuï in alueolis:

Iusticia & paci, est fas, arma tenere ministra:

Pectora proḡ, aris ponere, proḡ, focus.

Gloria militia tamen est, vel summa, togatæ:

Consilijs patriam qui iuuat, ille iuuat.

Aurea pax ALIS plaudit: stat diuite CORNV

Copia: fert blandas premia Musa ROSAS.

Deniq̄, tum bona sunt Marti & commercia Musis,

Si sint antè domi CONSILIA, ARMA foris.

P. H.

IN INSIGNIA FAMILIÆ

LANGIORVM,

signa militaria & Rosas.

Roboris inuicti dedit hoc insigne Gradivus,

Plurima victrici fixa TROPHAEA manu.

Ingenio, Charites, virtuti, oriḡ, deserto

Terna ipsa in triquetro tres tribuere ROSAS.

Vt sapere & facere hæc conando, tot hostica SIGNA

Stirps gerat, & rutilas, Langia, iure ROSAS.

P. H.

CAPITA LIBELLI

epigrammatum.

DOXOLOGICA, seu preces & hymni.		I	
HISTORICA, ἐγκωμιαστικά καὶ θρησκευτικά.		41	
DIDACTICA	{	Quæ ad Ecclesiam propriè attinent.	85
		Politica, & quæ ad Magistratum ac leges	105
		Oeconomica καὶ γαμικά.	116
		Parænetica, & de studijs rectè formandis.	126
		de Astris.	137
		Ethica præcepta, seu Σωφρονιστικά, & regulæ vitæ.	141
	Gnomica miscellanea.	149	
FORMVLAE CONFITENDI ET PRECANDI ex Philippo & Camerario.		155	

DOXO-

DOXOLOGICA,
SEV PRECES ET
HYMNI.

PRECATIONES AD FILIVM
Dei, pro vera Dei agnitione & dono
Spiritus sancti.

Ex historia creationis: Gen. I. Spiritus Do-
mini FOVEBAT aquas.

*S*piritus vt Domini nascentia corpora fouit,
Cùm manus artificis conderet ipsa Dei:
Sic foueat cœtus, qui Christi oracula discunt,
Accendatq; igni pectora nostra suo.

cc

cc

cc

cc

A

ALIA

VT SPIRITVS SANCTVS SIT
 efficax in nobis voce Euangelij, & motus ta-
 les accendat, qualis ipse est, id est, le-
 gi diuina congruentes.

Ex promissione Dei: Zach. 12. Effundam su-
 per domum Dauid Spiritum GRATIÆ &
 P.R.E.C.V.M.

„ E Fundam FLATVM, dicis, Dauidis in agmen,
 „ Christe, EVANGELII qui solet esse comes.
 Gratia magna Dei docili vt notissima fiat,
 Vtq; prece accedat non dubitante Deum.
 Mentibus & petijisse iubes hoc munus anhelis,
 Teq; auidis inuas hoc dare velle bonum.

Ergo

Ergo voce tua confisi Christe precamur,

AVRA Euangelij sit comes ista tui.

Luceat in nobis, & iusta pectora nostra

Assimilet legi, quæ data voce Dei est.

Te verè aeternumq; Patrem ut cognoscere possint,

Et motus habeant, quos tua verba docent.

Hac nos FLAMMA tibi iungat, summoq; parenti:

Ipse sit in nobis iam noua vita Deus.

cc

cc

ALIA.

*Propterea vnxit te Deus, Deus tuus oleo
laticiae præ confortibus tuis. Psal. 45.*

O Vncte aeterni lato Spiramine Patris;

Nate Dei socios ungitto Christe tuos.

ALIA.

*Quantò magis Pater vester cœlestis dabit Spi-
ritum sanctum ijs, qui ab eo petierint? Luc. 11.*

Vox tua Gnate Dei est, accendere velle parentem

Æternum, Flatu pectora nostra tuo:

Promissumq; iubes munus votisq; fideq;

Poscat ut hic cœtus, qui tua iussa colit.

Hac igitur freti, Christe optime, voce rogamus,

Ignis ut inflammet pectora nostra tuus.

cc

cc

ALIA.

*VT GVBERNET IPSE MEN-
tes & studia docentium & discen-
tium:*

Scripta à Philippo, paucis diebus ante mortem, nec absoluta.

*Æterno genitore nate CHRISTE,
 Orator Patris ex sinu verendi
 Vocem Euangelij ferens suauem:
 Qua credentibus exhibes potenter
 Vitam, iusticiamq, sempiternam:
 Et qui sanguine nos tuo redemptos,
 Exaudis, reputas, facisq, iustos,
 Ostendisq, pjs tuum parentem:
 - Nostras CHRISTE precor doceto mentes,
 Acin pectora gratia arrhabonem
 Nostra effundito SPIRITVM, mouentem
 Casta incendia, & inuocationem:
 Fac pars agminis ut tui per omne
 Æuum simus, alacriterq, laudes*

*Æterni Patris & tuas sonemus,
Claro contuitu DEI fruentes.*

**PRO CONSERVATIONE EC-
clesiæ & puritatis doctrina cœlestis,
precatiuncula.**

Ex historia trium adolescentum, sociorum
Danielis, quos Nabogdonosor in Caminum
ardentē ligatos coniecit: quod Statuam au-
ream à se propositam adorare nollent. Sed Fi-
lius Dei in medijs flammis apparens, mirabi-
liter hos ab incendio tutos illæsoq; conser-
uauit: Rege stupente, & ad veri Dei veneratio-
nem conuerso. Dan. 3.

TEm ineat semper seruante Ecclesia Christe,
Infertosq; ipsi nos tua dextra tegat:

- » *Tres velut in flamma testes Babylonide seruas,*
 » *Rex ubi praesentem te videt esse Deum.*

ALIA.

Ex verbis Discipulorum duorum
 euntium Emaus. Lucae 24.

- » *Vespera iam venit nobiscum Christe maneto,*
 » *Extingui Lucem nec patiare tuam.*

ALIA.

*Pro incremento Fidei, facile la-
 bascentis.*

Credo Domine : opem fer incredulitati
 meæ. Mar. 9. Qualis & perhibetur fuisse pre-
 catio vltima Calparis Crucigeri senioris: In-
 uoco te fili Dei, fide quamlibet languida, fide
 tamen.

- » *Sed tamen hac fidei modica est scintillula, fiat*
 » *Auxilio petimus fortior illa tuo.*
 » *Ac veluti lucis radios Sol spergit in orbem;*
 » *Tu Sol iusticia nos rege luce tua.*
 » *Et non extingui patiare in pectore nostro,*
 » *Noticiamq; tui, noticiamq; Patris.*
 » *Hospitiumq; tua doctrina protege Christe,*
 » *Emanuelq; tuo semper adesto gregi.*

IOH. IO. MAIOR.

- » *Parua fides quoque grata Deo est, dum conscia verbi*
 » *Sanguine dependet, Maxime Christe, tuo.*

PRO REMISSIONE peccatorum.

Expiabis me Hyssopo, & super niuem dealbabor. Psal. 51.

EN mea coccineum referunt delicta ruborem:
Horrida sum crudo massa cruore madens:
Ablue me folijs Hyssopi aspergine vna,
Tunc ego candidior vel niue totus ero.

IOH. STIG.

ALIA.

Exemplo matris Cananeæ. Mat. 15.

<i>Quantus erat dolor in Cananea matre puella,</i>	“
<i>Cuius mens furij exagitata fuit:</i>	“
<i>In tanto nunc est Ecclesia mæsta dolore,</i>	“
<i>Doctorem furias cum videt atque ducum.</i>	“
<i>Sed tu Gnate Dei gemitus audito precantum,</i>	“
<i>Nulla venit nobis, te nisi dante, salus.</i>	“
<i>Tu procul à nobis sanos depelle furores,</i>	“
<i>Et sanes verbo pectora nostra tuo.</i>	“
<i>Quamuis ira tui nos urget iusta parentis,</i>	“
<i>Atque sumus turpes nos reat turba, canes:</i>	“
<i>Attamen ut timide sub mensa captat herili,</i>	“
<i>Esuriens modicas parua catella dapes:</i>	“
<i>Sic cum dira fames nostros absumerit artus,</i>	“
<i>A mensa petimus pabula Christe tua.</i>	“
<i>Gnate Dei generis nostri massam induis, ut nos</i>	“
<i>Viuifica infirmos hac tua massa gerat.</i>	“

IOH.

*Exemplum fidei probat in Cananæide Christus:
I nunc, & dubitans quare placere Deo.*

ALIA.

*VT DILECTIO DEI IN
nobis permaneat.*

Ex ardentissima oratione filij Dei ad æternum patrem ante agonem: Sit dilectio tua in eis, qua me diligis, & ego in eis, Ioh. 17.

- „ **N**ect u gnate Dei maius meliùsve rogare
 „ AEtetnum poteras, optime Christe patrem
 „ Quàm quali soçyñ semper te diligit ipse,
 „ Diligat & simili nos ut amore pater.
 „ Nec tribui nobis hoc possit munere maius,
 „ Quid nati posset maius amore dari?
 „ Non apud AEtetnum facis irrita vota parentem,
 „ Affirmat iurans hoc Pater ipse tibi.
 „ Erga nos etiam es patrij tu pignus amoris,
 „ Iussus pro nobis debita l'õrça dare.
 „ Nos igitur quanquam sumus egra & sordida massa,
 „ Credimus ista tamen munera summa dari.
 „ Confisq; tua prece Christe, pericula nostra
 „ A summo petimus cunçta parente regi.
 „ Tuq; regas seruesq; infirmos numine, qui vis
 „ In nostris uiuens mentibus esse l'õç.

ALIA

DOXOLOGICA.

ALIA.

VT VNVM SIMVS IN
CHRISTO. Ioh. 17.

*In tristi sudans quod poscit agone cruorem
Æterno Christus de genitore satus,
Semper concordēs, unumq; vt simus in ipso:
Cum Christo nostra hoc vota animiq; petant.*

ALIA.

AD TRINITATEM,

Ex M. Lutheri carmine Germanico:

Erhalt vns H̄r X̄r bey deinem Wort.

Serua DEVS Verbum tuum,
Et frange vires hostium,
Qui Iesum Filium suo
Turbare conantur throno.

B

Osten-

Ostende nunc potentiam

*O Christe Rex regum tuam;
Defende parvulum gregem,
Qui te fatetur principem.*

Vivificator spiritus

*Concordiam da cordibus,
Ades periclitantibus;
Cum morte confictantibus.*

IOH. STIG.

ALIA.

*Adfere nos, verbumq; tuum Deus optime serua,
Et rabiem Turca, Pontificumq; preme.*

*Qui tecum aequali regnantem fœdere Christum,
Conantur patrio precipitare throno.*

*Da pacem, defende tuos: tibi semper ut omnis
Posteritas laudet hic & ubiq; canat.*

IOH. STIG.

PRO HOSPITIIS ECCLE- siae & Scholarum.

Flecte precor nobis iratum Christe parentem,
Qui vis pro nobis supplicis esse loco.

Et quam sparsisti prolatam è mente parentis

Deleri vocem ne patiare tuam.

» *Doctrinaq; tua studium, parvamq; Sareptam*

» *Doctrina hospitium protege queso tua.*

» *Et placidam clemens nobis concedito pacem,*

» *Tuq; ducum mentes tu populiq; regas.*

ALIA.

ALIA.

*At tu summe Deus surgas terramq; gubernes,
Absq; tuo Regno numine stare nequit.*

ALIA.

*Conserua Regni formamq; statumq; decorum,
Præfice concordēs ipse piōsq; Duces.*

PRO GVBERNATIONE ET
incolumitate nauiculae Christi, quæ est
Ecclesia ipsius.

GREG. NAZIANZ.

Ζητῶ Νῶε κιβωτὸν, ὅπως μὲρον αἰνὸν ἀλύξῃ.

Oceani rapidis ut ventis unda cietur:
Semper habent varias sic quoq; regna vices.

*Vltima sed motus grauiores sentiet et as,
 Impia Turcorum qua modò regna videt.
 Christe tua hos inter fluctus quassabitur Argo,
 Attamen hanc rabies mergere nulla potest.
 Nos prolata tuo qui dogmata discimus ore,
 In cymba serues optime Christe, tua.*

ALIA.

*Oppressit reducem, quam rexit, Iàsóna nauis,
 Qua tulit auricomì velleris acer opes.
 Non te Christe tamen, quam tu regis, opprimet Argo,
 Sed victor seruas hanc etiam incolumem.
 Nos ergo in portum deducas, at que gubernes,
 Deleri nautas nec patiare tuos.*

ALIA.

*Ex historia Domini in nauigio dor-
 mientis. Matth. 8.
 Nate Dei fluctus pelagi comepesce furentes,
 Irruit in cymbam multa procella tuam.*

Te quasi sopito iam mergi penè videtur:

Sed vigila, & paruum magne tuere gregem.

Vt tibi pertexat gratis praconia verbis,

Et tua perpetua nomina laude canat.

Aura tonet, sonet unda, minis fremat orbis & orcus:

Tu tamen insertos nas tibi Christe teges,

IOH. IOACH. M.

“
“

MEDITATIO ADMIRANDI beneficij, Incarnationis Filij Dei, domini et Saluatoris nostri Iesu Christi.

Nil sum, nulla miser noui solatia, massam

Humanam nisi quòd tu quoque Christe geris.

Tu me sustentas fragilem, tu Christe gubernas,

Fac ut sim massa surculus ipse tuae.

Hoc mirum fædus semper mens cogitet, uno

Hoc est, ne dubites, fædere parva salus.

“
“
“
“
“
“

PARAPHRASIS IOH. STIG.

Sum miser, & non ulla dolens solatia noui,

Sumq; adeò culpa nil nisi massa mea.

At tu solus habes, mihi quæ solatia praestes,

Qui datus es masse portio Christe, mea.

Mors tua Christe mihi vita est, victoria regnum:

Labe mea morior, sanguine viuo tuo.

Tu mihi rex pariter, pariter mihi Christe Sacerdos,

Pro me namque volens munus utrumque geris.

Destruis omnipotens veteris scelus omne Draconis,

A quo omnis nostri manat origo mali.

“
“

*Iratumq; tua placas pietate parentem,
Qua tuus in nobis crimina delet amor.*

*Ergo animam seruato meam, quam morte redemptam
Et vita gaudes germen habere tua.*

” *Viuo tibi, moriarq; tibi, tibi deniq; viuam,*

” *Te quia iustificas, Christe, prehendo fide.*

ALIA.

” *Iunxisti ut massam tibi nostram Christe Redemptor:*

” *Æterno sic nos fœdere iunge tibi.*

ALIA.

” *Cum nostram indueris mirando fœdere massam;*

” *Gnate Dei semper nos tua membra regas.*

ALIA.

Ex verbis Dauidis: 1. Paralip. 17. Aspexisti me in forma hominis, qui es in excelsis
IEHOVA DEVS.

In forma quod nos HOMINIS placidissime Christe

Aspicias, & tamen es conditor ipse DEVS:

Et nostram formam miseratus crimina deles,

Et vite aeternae gaudia vera dabis:

Hac grati canimus tua dona, simulq; precamur,

Tu nos ut doceas, luce regasq; tua.

S I L O H.

DE APPELLATIONE SILOH,

quam Iacob tribuit nascituro olim Christo:

Epigrammata duo longè dul-
cissima.

Iacob Patriarcha morti vicinus, ordine Filij benedicit, & futura prædicit: Disertè verò Regnum penes tribum IUDAM futurum affirmat, donec venerit S I L O H, id est, is qui mittendus est, seu $\chi\acute{o}\sigma\iota\omicron\nu\ \alpha\upsilon\tau\eta\varsigma$, id est, foetus seu filius eius, s. virginis matris. Gen. 49.

G Nate Dei effigies aeterni viua parentis,
 Aeterna Verbum mente satumq; patris:
 Indutus nostra qui carne in virginis aluo,
 Humanum accedis, maxime Christe, genus.
 Te pius Isacides compellat nomine S I L O H,
 Quòd tenera es foetus virginis, ipse tener.
 Ac velut inuoluens foetum membrana recentem
 Dum rude sub matris pectore turget onus,
 Mollis, & ad motus non est durabilis ullos,
 Pendet & à cotylis squalida tota nouis.

- I. *Sic infirma fuit caro tunc tua maxime Christe,
In cruce pro nobis cum lacerata fuit.
Indueras etenim mirando fœdere carnem,
Huic nostra similem supplicijq; ream.*
- II. *Sed verè fragilis nos ipsi & sordida pellis,
,, Materna chorion labe reumq; sumus.
,, Attamen hoc viuet chorion quando induis ipse,
,, Voce tua sanans atq; cruore lauans.
Sic autem nobis diuina hæc munera dantur,
Cum discunt vocem pectora nostra Dei.
Ac cœtus igitur discentum Christe tueris,
Vt chorion verè sit schola casta tuum.
Ah tua tuta precor seruetur fascia S I L O H,
Ne queat hanc ullus dilacerare furor.*

ALTERVM.

- Magni consilij qui dicitur Angelus esse,
Æterno natus de genitore dōy &:
Edidit Isacida lata hæc oracula voce,
Cum fuit exilij duxq; comesq; seni:
Non prius amittet sceptrum Iudæa propago,
Quàm veniet S I L O H missus ab arce poli.
Perpetua reddet vobis qui gaudia vita,
Crimina cum proprio vestra cruore luet.
Cur tamen est dictus Seruator nomine S I L O H?*
- I. *Quod de virgineo nomine factus erit.
Et fragili similis chorio, pelliq; cruenta,
In cruce cum tabo vulnera facta fluunt.
Talis at est factus pro nobis fascia Christus,
Quoniam iusticie fons sine labe manet.*

*Nos homines autem verè tam sordida massa,
 Nos lacerum chorion, putre reumq; suvius.
 Sed tu gnate Dei nostras etiam indue pelles,
 Et vitam miseris infere fasciis.
 Nec tamen hanc reddis, nisi qui tua dogmata discunt:
 Tantum hanc ad vitam vis Deus esse viam.
 Ergo precor studia hac tu semper dirige Christe,
 Aeterni Siloh vera propago Patris.*

II.
 “
 “
 “

EGO SVM QVI SVM,

Exodi 3.

TVm Mose ardebat scitari, & nomina tanti
 Querere ductoris, populisq; exacta referre,
 Omine ab hoc firmans animum, & sic ore precatur:
 O quem te memorem, qualive ab origine ducam
 Sancte Deum, nam te non spernant sidera regem,
 Nec tibi vota neget terrarum maximus orbis,

- Fare age quis venias: Quarenti talibus ille
 » Respondit dictis: ego SVM quem cernis, ERO QVE.
 SVM patris aeterni proles, antiqua dierum,
 AEqualis patri confors in numine & auo,
 Vivo equidem, vitamq, aeterna in secula duco,
 Principium & finis: Sed casta virginis olim
 Semen ERO, nomenq, meum de nomine facti
 Dicetur Siloh, venerandum in secula nomen.
 » Nunc IEHQVA vocor; sed cum labentibus annis:
 » Natus ero, nomen ducam saluator Iesus,
 » Cum nomen venient Isch & Iehoua sub unum.
 Ille ego sum, vestris qui patribus ora resolui.
 Fatidico sermone Deus, fat aliq, arua
 Pollicitus, seris habitanda nepotibus arua;
 Quos ego morte obita vnos nunc aethere in alto
 Asseruo, & quondam manifesto in corpore sistam.

IOH. IOACH. M.

PRECATIO VAGIEN- tis Ecclesia.

A Eterni de mente patris SAPIENTIA nata,
 In qua mundi operum fulsit idea noui:
 Et qua distinxit pulcerrima corpora rerum;
 Et iussit formas singula habere suas:
 Hac eadem in paruis vagit sapientia cunis,
 Natura nostra membra tenella gerens.
 Sic quanquam infundit se nostra in pectora, nobis:
 Nondum se totam cernere posse dedit.
 Et tamen in nobis sint tanta exordia lucis,
 Tanquam vagitus dogmata prima sonat.

*Non quaquam infirmos spernis, si debita credant
 Te λύτρα pro nobis, Christe, dedisse patri.
 Ah precor infirmis adsis ut mentibus, atq;
 Doctrinæ foueas semina sparsa tuæ.
 Dum tua se totam pandet sapientia nobis,
 Atq; patrem clara luce videre dabit.
 Quando mortali soluentur carcere mentes,
 Et duce te, cœli culmina celsa petent.
 Christe tuo exulibus patriam tu sanguine reddis,
 Nulla venit nobis, te nisi dante, salus.*

“
“

PRECATIO IN PERICVLIS *extremis & humana ope inex- tricabilibus.*

Cùm bello à ferocissima natione Moabita-
 rum & Ammonitarū premeretur Iudæa: iam-
 que certa immineret vastitas: pius rex Iosaphat
 ab armis ad preces totum se conuertit. Et hac
 quidem ille fiducia, hostibus, ex mutua lanie-
 na, interitum: sibi totiq; populo miraculosam
 liberationē & spolia opima impetrauit. 2. Pa-
 ral. 20. Est autem hæc particula precationis
 Iosaphat:

CVM NESCI MV S QVID AGENDVM SIT, OC-
 LI NOSTRI AD TE DEVS ATTOLLVNTVR.

In tenebris nostra & densa caligine mentis,
 Cùm nihil est toto pectore consilij:
 Turbati erigimus Deus, ad te lumina cordis,
 Nostra tuamq; fides solius orat opem.

“
“
“
“

- » Tu rege consilijs actus, Pater optime, nostros,
 » Nostrum opus ut laudi seruiat omne tue.

IOACH. CAMER.

ALITER.

- » Dum mens nostra graui caligine mersa laborat,
 » Nec bene quod deceat, pectora cæca vident:
 » Ad te oculos fixos, fida cum mente leuamus,
 » Tu gemitus audi votaꝝ nostra Deus.
 » Tu rege conatus, & robora mentibus adde,
 » Ut tibi, quod faciunt, omne probetur opus.

IOH. STIG.

ALIA.

Exp salmo 115. Tuus ego sum:
 saluum me fac.

Nos tua cura sumus, rerum pater optime, atq;
 Nos custode vno, fidimus atq; duce.

*Cetera deficiunt nobis solatia: Quare
Nos tua defendat dextera, queso, pater.*

ALIA.

*Non nati casu, non casu vivimus ipsi:
Condidit, & factos servat alitq;, Deus.*

ALIA.

Συμβελῶτ' ἀγαθῶν, καὶ ἀφορμῶν, εὐτυχίαν
Συμβελῶτ' ἔμοι διδς πατρὸς ἀδίδιου.

*CONSILIUM sapiens: OCCASIO commoda: felix
EXITVS: unius sunt tria dona Dei.*

*IN MORBIS ET CALAMI-
tatribus consolatio & precatio, exem-
plo Lazari. Luca 16.*

A *Ger & ulceribus squalens in corpore toto,
Hic iaceo, & pereunt tabida membra fame.*

C 3

Dini-

- „ Diuitis ante fores iacuit ceu Lazarus olim,
 „ Cui fastidito nemo ferebat opem.
 „ Ut tamen à cunctis spretus, tua cura, tuoq;
 „ Exceptus gremio Lazarus ille fuit:
 „ Sic aeternae Deus, tua me clementia seruet,
 „ Et miserum dextra protegat umbra tua.

ALIA PRECATIO.
 IN PROFECTIONIBVS ET
 negocijs difficilibus: exemplo Iacobi.

Genesis 32.

Cvm redit Assyrjjs Isaaci gnatus ab oris,
 Vxores secum filiolasq; trahens:
 Nectantum ignotas gentes, & barbara corda,
 Verum etiam socerum, fratris & arma timet:

Hunc

Hunc Abz. gnate Dei, tua dextera texit, opemq̄:

Luctanti, ut claudus vinceret ipse, tulit:

Sic iter ingressos nos ad certamina seua,

Plena futura odij, plena futura doli,

Protege gnate Dei nos, consilioq̄, gubernas:

Hostilis rabies ne nocuisse queat.

PRO COTIDIANIS DEI IN nos beneficijs, gratiarum actio.

Ex confessione Iacobi, Gen. 32. Minor sum
Domine cunctis miserationibus tuis & veri-
tate tua, quam expleuisti seruo tuo: in bacu-
lo meo transiui Iordanem istum, & nunc cum
duabus turmis regredior.

Svm minor, indignusq̄, tuis, Pater optime, tantis
Muneribus, prabet qua tua dextra mihi.

Qui

- » *Qui veniam toties lapsō mitissime prestas,*
 » *Insuper & cumulas me bonitate tua.*
 » *Fac horum semper memor ut tibi grata rependam*
 » *Obsequia, & profint hac tua dona alijs.*

PAVL. EBERVS.

PRO GVBERNATIONE totius vitæ, precatio.

- A** *lme Deus, misera defensor maxime vita,*
Qui nutu fulcis nostraq; nosq; tuo:
Quoscunq; imponis, da nos perferre labores,
Donec in hoc mundi viuimus exilio:
Et quæcunq; grauant pressos, auerte pericla,
Sanctæq; sollicito pectora solue metu.
 » *Non humana regit fragilem sapientia vitam:*
 » *Nempe sumus Domini quidquid, amore sumus.*
Da surgant clari post nubila tristia soles,
Tuta sit auxilio vita caduca tuo.
In primis fac nos à fædo crimine puros,
Viuerèq; in cordis simplicitate pÿ.
Lapsos ore tuo nos instrue, dirige verbo;
Ne ruat in vetitum nescia vita scelus.
Admoniti, simus faciles agnoscere culpam,
Et sceleri versa ponere mente modum.

GEORG. FABR.

PRECATIO ANTE CIBVM.

HIS epulis donisq; tuis benedicito Christe,
 Vt foueant iussu corpora fessa tuo.

Non

*Non alit in fragili panis modò corpore vitam:
Sermo tuus vitæ tempora longa facit.*

“

“

ALIA.

*Quæ nunc sumemus membris alimenta caducis,
Hæc Deus imperio sint benedicta tuo.*

HERM. BVSCHIVS.

GRATIARVM ACTIO à sumto cibo.

*Postquam epulis exempta fames, mensaq; remota,
Dicemus grates nos tibi summe pater.*

*Non hæc humanas vires alimenta iuuabunt,
Diuina si non hæc foueantur ope.*

*Namq; tuo viuunt agitata à Numine cuncta,
Adflatu spirant cuncta valentq; tuo.*

*Nunc etiam gratis animis alimenta ministra,
Atq; immortalæ pectora pasce cibo,*

D

Et

*Et quia cura sumus tua nos, Pater optime, serua,
Et studia & vitæ tempora cuncta rege.
Cumq; epulas dederis, rerum pater optime, nobis;
Adde epulis vires pro bonitate tua.*

ALIA.

*Quod sumus vtilibus dapibus, potuq; refecti,
Laus tibi pro donis sit, Deus alme, tuis.*

HERM. BVSCHIVS.

ALIA.

*Qui largo corpus potuq; ciboq; refecit,
Pascat & aeterno corpora nostra cibo.*

IOH. GIGAS.

DE VENIS METALLI-
cis, gratiarum actio.

Sulphur & ἰσπάριον, seu argentum viuum,
prima semina metallorum.

Quin

Quin etiam grates pro tanto hoc munere dico,
 Quod certum est artis tantum opus esse tuae.
 Intima quòd venas sparsisti in viscera terra,
 Vt sibi ut nostris apta metalla ferant.
 Lactea ubi fumis hydrargyra mixta coquuntur.
 Sulphureis fibrae semina prima noue.
 Dantq; alias formas caelestia lumina massi,
 Et vagus in terris hoc iuuat ignis, opus.
 Sed satis effari queat hac miracula nemo:
 Hoc certum est, nasci cuncta fouente Deo.
 Vis etiam nostrò quæri hæc tua dona labore,
 Legitimos usus & tua dicta docent.

66
 66
 66
 66

PRECES PRO SVCCESV ET
 fructu studiorum.

Mellifica ut nos simus apes, fac optime Christe,
 Alueolos verè & nos facito esse tuos.

66
 66

PRECES INGREDIENTIS
 templum.

Christe meo latum Paradisum in pectore planta,
 Sic modò tristis ager, mox Paradisus ero.

66
 66

IOH. STIG.

O Δεὸς, templa Dei fac ut viuientia simus,
 Aeterna vita laticiamq; dato.
 Da soboli nostræ pacem, moresq; gubernâ,
 Et sint qui verate pietate, colant.

66
 66

PRECES PVERI EX LVD
 reuertentis.

Quàm multa audiui menti seruanda tenella,
 De moribus, de literis?

*Quamq̄, meos cupide vidi aduertisse sodales,
Monit docentis omnia.*

*At tu cunctorum largitor Christe bonorum,
Sensus iacentes excita:
Ut bona percipiant, & sicut cera, sequantur
Fingentis artificis manum.*

*Fac nihil à studijs vnquam diuellat honestis,
Non frigus, æstus, non fames.*
” *Quantulacunq̄, p̄y perdurem portio cætus,
” Tuæq̄, membrum Ecclesie.*

GEORG. FABR.

*PRECES VESPERTINÆ
cubitum euntis.*

Pro nobis vigiles te, maxime Christe rogamus,
Sopitos sensus dum tenet alta quies.

*Sit tuus ad dextram bonus angelus, atq; sinistram,
 Cælesti miseros qui tueantur ope.
 Tristia terrificæ qui pellat somnia noctis,
 Et quicquid trepido corda timore mouet.
 Ut cùm depulerit tenebras aurora, diurnum
 Auspicij latis aggrediamur opus.*

GEOR. FAB.

Εὐλογία ἰσραηλῆ.

PRECATIO EX BENE-
 dictione. Num. 6.

- I. Benedicat tibi Dominus, & custodiat te.
- II. Ostendat Dominus faciem suam tibi, &
- III. misereatur tui. Conuertat Dominus
 vultum suum ad te, & det tibi pacem.

O *ptime* Christe tua quæso benedicito turba,
 Ac inter vitæ sæuæ pericla tege.

I.

“

D 3

Te da-

- » Te dabis ut cernat verè esse patremq; Deumq;
 » Certa venit nobis, si miserere, salus.
 » Placatumq; animum, vultusq; ostende paternos,
 » Prosperaq; eueniant cuncta favore tuo.

PRECATIO DOMINICA,
 iambico dimetro expressa

A

IOHANNE STIGELIO,

Ex Mart. Lutheri Germanica
 paraphrasi.

DEVS sator mortalium,
 Terra potens & siderum,
 Qui mitis in nos asperos,
 Grauisq; culpa conscios,

Gaudes

Gaudes patris vocabulo,

Nutūq; seruas omnia.

Fac innotescat omnibus,

Nomen tuum mortalibus,

Verbi tui suauissima

Sic instruat nos gratia,

Vt te colamus unicum,

Sicut iubes per Filium.

Accendementes lumine,

Tuiq; regni imagine,

Vt incoent hic aurea

Vita perennis secula,

Regno tuo nocentium

Infringe vires hostium.

Fac nostra semper vt tuis

Mens acquiescat legibus,

Consentiat cum caelica

Terrena pax concordia,

Iussum ministret mens opus,

Cura tibi sit exitus.

Dum congregatim viuimus,

Largire nobis quasumus,

Externa vite commoda,

Quibus vigent commercia:

Agnoscat ista caritas,

Agatq; verè gratias.

Ignosce noxam fontibus

Culpaq; vim dolentibus,

Delicta si nos hostibus

Non asperè remittimus.

*Da pœnitere mens queat,
Vt te iuuantem sentiat.*

*Nunquam sinas nos obrui
Draconis astu perditum,
Captos sed hostis artibus,
Tuis tuere viribus,
Fac militemus strenuè,
Et compotes victoria.*

*Nos adseras ab omnibus
Calamitatum casibus,
Ducemq; mentem corporis
Ex mole duri carceris,
Cum postulabunt tempora
Hinc transferas ad sidera.*

AMEN.

GRATIARVM ACTIO pro ministerio Angelorum.

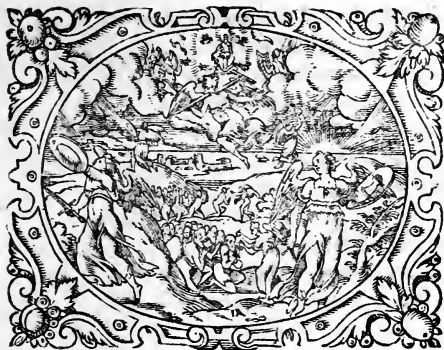
Sapphicon.

D*icimus grates tibi summe rerum
Conditor, Gnato tua quod ministros
Flammeos sinxit manus, angelorum
Agmina pura.*

*Qui tua lucis radijs vibrantes
Te vident letis oculis, tuasq;
Hauriunt voces, sapientiaq;
Fonte fruuntur.*

*Hos nec ignauum sinis esse vulgus,
Nec per ingentes volitare frustra*

Æthe-

Aetheris tractus, temerè nec inter

Ludere ventos.

Sed iubes Christo comites adesse,

Et pios cœtus hominum tueri,

Qui tuas leges venerantur, atq;

Discere curant.

Impÿs ardens odiÿs & ira

Nam tuis castris Draco semper infert

Bella, qui primus scelus atq; mortem

Intulit orbi.

Hic domos, vrbes, tua templa, gentes,

Et tuæ legis monumenta tota,

Et bonos mores abolere tentat

Funditus omnes.

Interim sed nos tegit Angelorum,

Quem ducem Christum sequitur, caterua.

Atq; grassantis reprimat cruenta

Arma Draconis.

E

Angeli

Angeli LOTHON Sodoma tuentur.
Inter infestos ELISAEVS hostes
Angelis cinctus, nihil extimescit
Bellica signa.

Tutus est inter medios Leones
Angelis septus DANIEL Propheta:
Sic tegit semper Deus his ministris
Omnia nostra.

Hoc tuum munus celebramus unà,
Et tibi noster chorus, Angeliq;
Gratias dicunt simul accinentes
Conditor alme.

Et tuo templo vigiles ut addas
Angelos semper, populoq; Gnati
Qui tuum verbum colit, obsecramus
Pectore toto.

ALIA.

DE S. IOHANNE BAPTISTA,
 primo doctore noui testamenti.

A Eterno gratias Patri
 Omnes canant Ecclesia:
 Quòd nuncium verbi sui
 Iohannem nobis miserit.

Hic mores exui malos.
 Iussit, metuq; Iudicis
 Mox adfuturi terruit
 Superbas mentes omnium.

*Rursusq̄ percussos metu
In spem vitæ certam vocat,
Et monstrat agnum digito,
Qui placat unicus Deum.*

*Hæc ille firmo pectore
Docet, Christumq̄ prædicat
Venire, ceu solem novum
Prodire aurora nunciat.*

*Nec Pharisei spiritum
Fregerunt ingentem viri,
HELIAS alter hic fuit,
Hypocritas dum arguit.*

*Te summe rogamus pater,
Vt corda nostra suscites,
Vt verè possint credere
Iohannis testimonio.*

ALIA.

DE CONGRESSU MARIE

*matris Domini et Elizabethæ: prima
Synodo novi testamenti.*

A Eterne gratias tibi
Dicamus omnes conditor,
Quòd inter hostes plurimos
Ecclesiam seruas tamen.

*Vt inter arma gentium,
Herodis & satellites,
Interq̄, tetros dogmatum
Furores, & deliria:*

*Seruas Mariam virginem,
Domumq̄, castæ Elisabeth,
Quæ prædicant munus tuum.
Datumq̄, Christum nunciant:*

*Non Pontifex, non Principes,
Etsi sciunt oracula
Vatum, venisse nouerant.
Salutis autorem noua.*

*Sed dulcis hæc Elisabeth
Et virginis congressio
Arcana promit cæteris
Verè Deum colentibus.*

*Aluoq̄, factus conditus
Longo sacerdotum agmini
Agnoscit ignotum ducem,
Adorat & gestu suo.*

*Hæc prima synodus fuit,
Testata de Christo Duce,
Postquam statuto tempore
Verbum Patris factum est Caro.*

*Accensa testimonijs
In corde nostro talibus
Colat fides, & inuocet
Christum Maria filium.*

*Opemq; spe firma petat,
Missumq; credat à Patre,
Vt innocantes adiuet,
Malisq; cunctis liberet.*

Amen.

QVERELA ANIMARVM PIA-
rum ad Deum, de Tyrannis qui interficiunt
pios propter Euangelij professionem.

- O** Pater alme Deus, terræq; poli^{q;} creator,
 Ista manum cuius machina vasta tremit.
 Omnia qui cernis, veri^{q;} es amator & equi,
 Fallere quem non est ullius arte doli:
 Vnicus innocuis, si iustus es arbiter, umbris,
 Solus & insontis sanguinis ultor ades:
 Si tua pacifici cruor intemeratus Abeli,
 Voce fatigauit sidera clara poli,
 Ecquid adhuc iustam lentus non surgis in iram?
 Et potes hæc contra te fera tela pati?
 Ecce rebellantes audaciter ut omne Tyranni.
 Ius^{q;} tuo Christo fas^{q;} pi^um^{q;} negant.
 Respicias insontes animas, tristem^{q;} cruorem;
 Illis pro verbo quem damus ecce tuo?
 Respicias, & patulis gemitus hos auribus hauris,
 Quos tibi semineces reddimus ore pio?
 » Vtq; truces rarò tristi sine cade Tyranni,
 » Et sicca ad Stygias morte feruntur aquas:
 » Sic quoq; nunc meritas pendent cum sanguine pœnas,
 » Quos iuuat iniusta tingere cade manus.

CHRI-

CHRISTO TRIUM-
PHATORI.

Ergo tuus meus est, meus est hic Christe triumphus,
 Perpetuò quoniam te iuuat esse meum.
 Deuicto refero tecum spolia ampla Dracone:
 Iusta tibi pulsa morte trophæa loco.
 Cotidiè attrita fac tecum morte resurgam,
 Ex humeris pendens sarcina grata tuis.
 IOH. STIG.

Bonum est nos hic esse.

DE GUSTU VITÆ ET GLO-
riæ cælestis, quam Filius Dei in transfor-
matione sua præbuit Discipulis,
 Matth. 17.

*Paruus hic aeternæ vitæ & caelestis honoris
Gustulus, attonitos angusto in pectore sensus
Quàm subito absorpsit? quid cùm se in luce videndam
Lucis inaccessæ Maiestas offeret? ô quàm
Christe manere bonum fuerit tecum, in te, & apud te:
Quando ipse electis vis omnia in omnibus esse.*

P. H.

Desiderium Vitæ æternæ.

*Absumus à te,
Viuius ex te,
Fidimus in te,
Tendimus ad te
(Non nisi per te)
Optime CHRISTE.*

P. H.

HI,

HISTORICA.

ΕΓΚΩΜΙΑΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΘΡΗ-
ΝΗΤΙΚΑ.

IMAGO ECCLESIAE: seu, Moses
stans in cauerna rupis, ac videns posteriora
DEI prætereuntis. Exodi 33.

NON hac pigro hominum concreta ex puluere moles,
 Insuper & vitijis contaminata suis,
 Sustinuisse potest diuini incendia vultus,
 Cùm sordes nostras Iudicis ira videt.
 Ergo iubet Mosén sublimi insistere rupi,
 Illius & latebris se tenuisse canis.
 Hac ego prætereans, inquit, dabo terga videnda,
 Sic, & ut interea te mea dextra tegat.
 Nos quoq; in immota docuit consistere rupe,
 Amplecti Gnatum dum iubet ipse suum.

F

Et la-

- „ *Et latebra nobis subeunda, Ecclesia sola est,*
 „ *In qua Euangelij dogmata pura sonant.*

MOSES FERIENS

PETRAM.

Exemplum Fidei vacillantis, sed tamen
 eluctantis. Exodi 17.

I Amq̄, animas exhalabant, siccata labellis,
 Dum matrum infantes ubera fortè trahunt:
 Expirantq̄ simul matres, tristiciq̄ sepulcri
 Munere maternus fungitur ipse sinus.
 Ergo iubet Mosén percussâ educere rupe,
 Propopulo undarum flumina larga suo.
 Obsequitur Mosés, noua sed confusio mentem
 Turbat, & aggresso diriguère manus.
 Et cuius nunquam pectus trepidauerat antè,
 Si quando fuerant iussa obeunda Dei:

*Iam veluti nauis scopulis illisa fatiscit,
 Sic rupem aspiciens excidit iste sibi.
 Et ferit, & dubitat: sed mox se colligit ipse,
 Et vigor in pectus, qui fuit antè, redit.
 Ergo ardens iterum rupem Sineida pulsat,
 Et baculo cogit cedere saxa suo.
 Quodq̄, riget latè loca vasta effundere flumen,
 Vnde sibi dulces hauriat agmen aquas.
 Hoc Deus exemplo monstrat se pascere egentes,
 Quos ad militiam deligit ipse suam.*

MOSES ORANS.

*Detestatio negligentia & intermissa inuo-
 cationis diuini auxilij.*

Ex capite Exodi 18.

- A** Cer Idumæus, loca per deserta vagantes
 Acere Ebraeos sinibus ausus erat.
 Conseruitq; manus, sed Moses arma suorum
 Adiuuat, & precibus prælia magna ciet.
 Et vincit quoties palmas ad sidera tendit,
 Quemq; vocat, coram sentit adesse Deum.
 Brachia sed quoties iterum lassata remittit,
 Cogitur Ebraei cedere turba Ducis.
 Ergo die toto dum fusus pellitur hostis,
 Erectas palmas ut tenuisse queat,
 Subiicitur cubitis orantis saxeæ moles,
 Sollicitoq; suis corde p̄tentis opem.
 » Sic quoties curamq; precēsq; remisimus ipsi,
 » Ocia securis insidiosa nocent.
 » Illecebra vacuas subeunt dulcedine mentes,
 » Et facile in vitium pectora prona trahunt.
 Exacuant igitur tot nostra pericula curas,
 Proposita nobis exitiq; via.
 Nec quisquam putet his se emergere posse procellis,
 Auxilium præsens ni Deus ipse ferat.
 Conditor æternus vera est tibi voce rogandus,
 Hunc tamen ut places ara petenda tibi est.
 » Nulla est grata Deo, nisi Christus filius, ara,
 » Qui luit officio crimina nostra suo.
 » Huic impone manus, huic toto incumbito corde,
 » Ad patrem nostras perferet ille preces.

IN ABSOLONEM.

Absolon filius Daudidis, mango animo & corpore speciosissimo iuuenis: cupiditate regni accensus, patri grandæuo, quem regno exuere vellet, insidias & odia struere, sibi gratiam prensando & pollicitando colligere, denique seditionibus plebem agitare, non fuit veritus. Tandem acie tota, de summa rerum dimicaturus, præliū in silua dēssima, loco impedito, cōmisit: vbi exercitu dissipato, & cæsis 20. millibus ciuiū seditionis, ipse in fugam conuersus: incitato impetu in ramū quercus incurrit. Ex quo cæsarie nexu arctissimo mirabiliter intricata: & mulo, quo vehabatur, elapso, sublimis pepēdit. Insuper à Ioa-bo trib. lanceis cōfossus, ignominiosè & regno, qd' affectauit, & vita exutus est: Deo in ipso exēplū statuente, q̄tū peccatū sit, in parentes impietate, in magistratū seditionib. cōsurgere. 2. Re. 18.

- » **D**egener immerito rapuisti sceptrā parenti,
 » O iuuenis patria pestis acerba tua.
 » Digna tuis factis sed pœna secuta, vagantem
 » Frondibus arboreis implicuere coma.
 » Hasta Ioab maduit forti vibrata lacerto,
 » Sanguine, transfixo pectore tincta tuo.
 » Has scelerum pœnas pulso dedit ille parente:
 » Inunc, & patrijs insidiare bonis.

MORS SIMSONIS.

Iudicum 16.

NEC mora, trans statuas protendit utrosq₃ lacertos
 Obnixus, tollitq₃ loco, quassatq₃ trementes,
 Sustollensq₃ oculos caelo, sic voce precatur:
 Supremum hunc, Deus alme, mihi concede laborem,
 Nunc moriamur, ait, sed non moriamur inulti,
 Ipse ego conuellam quassati culmina recti.

*His me, (quando aliud melius nihil ipse reliqui)
 Aggrediar telis vel in ipsa morte tueri;
 Morte mea vincam, quos vincere nescio Marte.
 Dixit, opemq̄, Dei non vana in vota vocavit.
 Nam pariter statuas magna vi strenuus ambas
 Impulit in latus, & domus alta repente ruinam
 Cum sonitu dedit, & procerum super agmina lata
 Incubuit, cælumq̄, horrendo puluere texit.
 Dat tellus gemitum, concussaq̄, viscere in imo est.
 At iuuenem egregium functum iam luce, supremis
 Muneribus decorant, & saxum carmine signant.*

EPI TAPHIVM.

*Crine potens Simson, patriarequiesco sub urna;
 Mors mea denicit, quos Mars non sustulit, hostes.*

IO. IOACH.

IN SAVLEM.

I. Regum 31.

IEsida toties meditatús funera Saulus,
Supplicium proprio perditus ense dedit.

ALIVD.

Tota Deo inuisi perijt domus impia Saulis,
Iesigenæ salua posteritate domus.

IOH. STIG.

IN PHARAONEM.

Exodi 14.

CUm Pharao instructis gentem Israëlitida turmis
Per medias vrgens insequeretur aquas,
AEquora diuina discicit spiritus ira,
Area per medias saena patebat aquas.
Parte ab vtrag, alti stabant, ceu mœnia, fluctus,
Quos ita miranda fixerat arte Deus.
Gens dilecta Deo nudas transibat arenas,
Fugit & hostiles per vada tata manus.

At si-

*At simulet vires & cæci pectoris iram
 Dum putat in medijs pondus habere vadis,
 In medijs perijt Pharao temerarius undis,
 Ante homines pariter turpis, & ante Deum.
 Discite mortales, Numen cæleste vereri:
 Nulla est in summum vis diuturna Deum.*

IOH. STIG.

ALIVD.

IN PHARAONES,

*Qui Ecclesiam filij Dei, hospitij & nidu-
 lis suis deturbant.*

*Q*VI lateres duplicas, qui infantes flumine mergis,
 Nil agis, & laterem sæue Tyranne lavas.
 Otioses mentite Deo, iam sapius omnem
 Natura violas hospitijq; fidem:

G

Per

Per terras, per saxa pios rabiosus adurges,
 Iamq̄, per aquor eques, res noua, persequeris.
 Cede Deo: cedunt imbellibus aquora turmis,
 AEquora mox fremitus obruitura tuos.
 In nunquam rediture: ab aquis rectà ibis in ignes:
 AEternos, Stygij balnea opima ducis.
 Regibus hospitium patet hoc commune, negarunt
 Qui Christi in terris hospitium gregibus.

P. E. HEG.

IN IVLIANVM APOSTA-
 tam, Ecclesie Christi persecutorem.

VIdi ego, ceu lauri germen, florere malignum:
 Prateriens paruo tempore, quaro: fuit.
 An non à magno qui nomen habebat Iulo.
 Floruit, & lasit viḡ, dolisq̄, pios?
 Floruit, & causa tandem deuictus & armis
 Dum iacet, & sparsus vulnere sanguis abit:

Vicisti

*Vicisti Galilæe refert: simul iuit ad Orcum
 Umbra gemens, pœnas, & sine fine luit.
 Ille domum bello rediturnus, funera vouit:
 Sed perit, & bello non redit ille domum.*

IO. IOACH.

ALIVD.

IN TYRANNOS.

*Impius occubuit gelidis Maxentius, vndis:
 Putribus Herodes lenidibus esca fuit.
 Persica Iuliam blasphemum sica peremit,
 Constricto pœnas Commodus ore dedit.*

IOH. STIG.

“
 “
 “
 “

SAREPTA.

Ad Sareptam oppidum, prope Sidonem, fuere olim fodinæ metallicæ: vnde & nomen loco datum.

Exul ubi vidua pietate exceptus Elias
 Sidonia quondam non procul urbe, fuit.
 Hic à conflatis antiqua Sarepta metallis,
 Artem & opus monstrat nomine clara suo.
 Disce Sareptanæ viduæ pia facta fidemq̃;
 Hac aliqua ut referas parte, precare Deum.

IN RITVM,

in Xp̃o Desias,

SEV IMPOSITIONIS MANVVM, QVO
 consecrabantur olim victime, & nunc in
 Ecclesia Sacerdotes, quando publica
 ordinatione commendatur eis mini-
 sterium Euangelij.

MOS vetus, & prima deductus origine mundi,
 Traditus & sancta religione Patrum:

Sacrifici manibus pecudis contingere frontem,
Hostia quæ pura est iam facienda Deo.
Norma Sacerdotem similis cur dedicat ipsum,
Imposita cur fit sanctus & ipse manu?
Testatur ritus puram esse, Deoq; dicat am
Ante aras pecudem quæ ferienda cadet.
Sic inculpatum mos hic iubet esse ministrum,
Qui iam doctoris munus obire volet.
Non aliquo sit mens polluta errore profano,
Vitæq; ad exemplum crimine tota vacet.
Addictusq; Deo diuina oracula tradat,
Officij metas nôrit & ille sui.
Lege datos fasces alij permittat habendos,
Nec rector trepidi gestiat esse fori.
Non vulgi frenos populari deditus aura,
Nec morum laxet vincula grata Deo,
Nolit ad affectus Regum cæcosq; furores
Flectere cœu turpis iuræq; fasq; Gnatho.
Quiq; manum imponit rectoris nomine summi,
Semper ut huic curet subditus esse iubet.
Doctrinam moresq; regant cœlestia dicta,
Et noua non ausit condere iura sibi.
Heu quantam rerum molem, quæ pondere doctor,
Infirmis humeris ille gerenda subit?
Seu cupidas regum mentes frenare studebit,
Seu populum ad mores vult reuocare bonos:
Numina seu conficta dolo detrudet ab aris,
Impia Pontificum diminuetq; læra:
Seu fictam Monachis personam detrahet, atque
Adseret aeterni dogmata vera Dei:

I.

“

“

*Quas feret arumnas furijs agitanti bus hostes,
Tollere qui è medio tale Catharma volent?*

- I I. *Sic etiam doctor sincerus victima fiet,
Assidueq, litat sanguine & ipse suo.
Ecce tenes causas, cur ritus dedicat idem,
Et pecudem, & mysten qui pia sacra facit.
Ista sacerdotis Christi verissima imago est,
Muneris huic detur gloria prima sacri.*
- I. *Hic sine labe fuit, claraq, in luce parentem
Et videt, & vero semper honore colit.
Huic Deus ipse manum imposuit, iussitq, docere
Arcana aeterno dogmata promta sinu.*
- II. *Hunc pressere manus & iussa seuera parentis,
Supplicio ut lueret crimina nostra suo.
Hunc, licet inferior comitatur cetera turba,
Officij titulum cui dedit ipse sui.
Vult Euangelij custodes semper haberi,
Militia socios semper & esse sua.
Cum mater vocat hos Ecclesia nomine Christi,
Mandat & imposita munera sacra manu.
Admoniti discant istius imagine ritus,
Hic ordo quantum polliceatur opus.
” *Vt pecus ante aras quondam sacrata cadebat,
” Tosta Deo ut fierent viscera suavis odor:
” Victima sic etiam Christo fit quisq, sacerdos,
” Laudibus ut fragrent terra polusq, Dei.
” Talis ABEL tenerum pure mactauerat agnum,
” Agnus at exitio mox deus ipse fuit.**

IN ESAIAM.

Consilio patrias ES AIAS rexit habenas,
 Et trepidis portus ciuibus ille fuit.
 Depulit Assyrium Solymis à mænibus hostem,
 Victori ponens clara trophæa Deo.
 Iamq; senex centum vitæ consecerat annos,
 Cùm ferra scissus victima & ipse fuit.
 Nemo potest memorare omnes; spectabimus omnes;
 Cùm Deus induerit corpore queng; nouo.

IN IEREMIAM.

Ieremias vates squallenti carcere clausus,
 Cuncta viro sancto perpetienda tulit.

MICH. BARTH.

IN IOH. BAPTISTAM,
*Heroicum doctorem noui Te-
 stamenti.*

Talia sed quadam prodest exempla tenere,
 Non Baptista igitur pratercundus erit.
 Hic EVANGELIVM monstrato tradidit agno,
 Placatum nobis qui facit esse Deum.
 Et Phariseorum taxans deliria, RITVS
 Fucosos vetuit pro pietate sequi.
 Iustificamq; FIDEM docuit Iordanis ad vndam,
 Et rupes gnatum iam sonuere Dei.
 Sordibus humanis LEX obscurata iacebat,
 Huic etiam lucem reddidit ille suam.
 Congrua descripsit CIVILIS munera VITAE,
 IVRAq; militibus, iudicibusq; dedit.

*Atq; fidem iussit lucere in rebus agendis,
Notior ut fieret gloria vera Dei.*

*CONIVGII sancis legem, damnatq; Thyestem,
Vxorem fratris qui rapere ausus erat.*

*Quare Baptistam crudelis adultera perdit,
Qui moriens veluti victima caesa iacet.*

IN EVNDEM.

*Quo non mortali fuerat de semine maior
Natus, praecursor maxime CHRISTE tuus,
Amittit vitam, scorto saltante, Ioannes,
Innocuum sauo ceditur ense caput.*

CONR. ALBINVS.

*Esse Tyrannorum bellaria, fata piorum;
Baptista caput, hoc te docet in patina.*

IOACH. BEVST.

H

IN

*Noticia Christi Stephanus, non sanguine Tauri
Restitui vita dona perennis, ait.
Concio Pontifices ingrata accendit auaros,
In caput ut iacerent aspera saxa, viri.*

IN PAVLVM.

*S*Ex Paulus, lustris terrarū, mariq; vagatur,
Ac Euangelium spargit ubique Dei.
Et negat extingui mentem diuinitus ortam,
Corporis è vinculis quando soluta fugit.
Proponensq; malis pœnas, & præmia iustis,
Arbitrio vero distribuenda Dei.
Iusticiam monstrat, quam Christi propter honorem,
Æternus nobis dat pater atq; probat.
Interea pugna, pugnisq; pericula iuncta
Tàm longo exercent tempore, mille virum.

*Dum tandem ferienda dedit sua colla Neroni,
Et iacuit tanquam vile cadaver humi.*

**DE HENRICO SVDPHANI-
ENSI, MARTIRE, A DITHMARSIIIS, IM-
pulsu Episcopi Bremensis frigore & plagis miserè enectò, tan-
demq; combusto Meldorffæ, Anno M. D. XXIIII. quo ipso pe-
nè in loco, ubi Henrico per niues & glaciem raptato, crudeliter
insultârunt, rebellionis & insolentia diuturna pœnas dederunt,
victi, casi, legitimoq; Magistratui, sublata ὀχλοκρατία, subiecti,
ab inclyto Rege Dania, FRIDERICO II. eiusq; patris Io-
hanne & Adolpho, Holsatia Ducibus, Anno M. D. LIX.
quibus ex æquo hodie parent. Historia integra de Hen-
rico Sudphaniensi, tum ab alijs, tum ab ipso D. Lu-
thero exposita est, in VI. Tomo Germa-
nicorum operum.**

Nostra etiam vidit quanquam infelicior atas,
Qui vita Christum preposuere, sua.
Hic ubi diuiso Batauorum est insula Rheno,
Suduaniam in ripa dure Sicamber habes.
Hac tulit Henricum ciuem, quem vidimus ipsi,
Florentem studijs; ingenijq; bonis.
Hic toto Christi spirabat pectore amorem.
Cui studuit vera reddere vota, fide.
Eximiaq; suos mores pietate regebat,
Virtutum exemplum posset ut inde capi.
Quicquid id est, quod de natura Gracia scripsit,
Artibus excultus nôrat & ille, bonis.

*Quas teneat metas dum totum perficit annum,
 Aureus obliquo Phæbus in orbe means.
 Longius à terra cùm summo tardus in axe
 Voluitur, arentes cur premit æstus agros?
 Cur quoties imo velocior ibit in axe,
 Et propior terra frigida bruma venit.
 Hac ita contemplans autorem agnoscere iussit,
 Et pura grates dicere mente Deo.
 Hac, ait, ostendunt nobis illustra signa,
 Æterna mundum non sine mente regi.
 Altera sed potior fuit illi cura tenere,
 Extant qua nobis tradita voce Dei.
 Hoc Doctore iterum Bremensi inclaruit urbi,
 Vnius Christi munere parta salus.
 At quia diuinos statuis detraxit honores,
 Exitium Monachi qualibet arte struunt,
 His furijs mitra ornatus dedit arma Tyrannus,
 Qui tandem oppressum non procul urbe necat.
 Heu cur tam subito orbata est Ecclesia tali
 Lumine, quo posthac debuit illa frui?
 O dilecte mihi ante alios Henrice, laboris
 Nunc partem nostri te tolerare velim,
 Talia præconum quamuis sunt fata piorum,
 Membra iacent seuis & lacerata modis:
 Non periëre tamen, sed habent commercia lati
 Cum Christo, viuis agminibusq; patrum.*

CONCIO LEPORVM AD
leones, seu pramiarctè docentium.

*C*vm, veluti lepores dare iura leonibus audent,
Hi sacra qui populum verba fidemq̃ docent,
Conanturq̃, truces sine vi frenare Tyrannos:
Contempti pœnas pro pietate ferunt.

“
“
“
“

Non pœna, sed causa facit martyrem.
Martyrium doctrina facit non pœna: reatum
Demere non iudex, sed bona causa potest.

“
“

I. S. F. M.

CRVOR SANCTORVM
SEMEN ECCLESIAE.

Tertulliani dictum.

*Hac est ingenui natura arcana cruoris:
Impia quo sancti martyres arma lauant:*

H 3

Plenius

Plenius hoc Christi felices irrigat hertos:

Quo velut effuso largius imbrefluit.

Inde pijs animis Christumq; animosa professus,

Messe venit surgens vberiore seges.

» *Dum mactare pios gaudet furiosa Tyrannis,*

» *Saua pios etiam, carnificina facit.*

DE MONARCHIIS,

EX DANIELE.

Duæ sunt in Daniele imagines Monarchiarum seu summorū imperiorum: vna in visione STATVÆ, quam vidit Rex Nabogdonosor, ac oblitus est: in memoriam verò ipsi reuocauit & exposuit Daniel: Altera in visione quatuor BESTIARVM, quas vidit Daniel, exposuit ei angelus.

Regi quidem secundum quietem oblata fuit species statuæ magnæ, splendidæ & terribilis, cui

Caput esse AVREVM:

Pectus & brachia ARGENTEA:

Venter & Lumbi ÆNEI:

Tibiæ FERREÆ: Pedes verò & digiti pedum partim ferrei, partim lutei. Tandemq; prouolutus à monte lapis, totum statuæ corpus obtulit, ita vt ne puluis reliquus esset. Ipse LAPIS in montem immensæ molis, quæ terram vniuersam completeret, excreuit. DAN. 2.

Postea

Postea etiam Daniel per somnium videre sibi
 visus fuit quatuor immanes Bestias : primam
 LE Æ N Æ similem : alteram VRSO, tertiam PAR-
 DO : quartam Animali cuiuspiã terribili & ignoto.

L
 V
 P
 A

DAN. VII.

COL-

COLLATIO

IMAGINVM CVM MONARCHIIS.		A.M.
I. Caput aurcum, item Leæna.	} signifi- cabat Monar- chiam.	Chaldæorum & Af- syriorum, quam in- coabat Nimrodus, & deinceps Ninus. 1907
II. Pectus argen- teum, vel Vrsus.		Medorum & Persa- rum, quam incoa- uit Cyrus. 3406
III. Venter æneus, vel Pardus.		Græcorum, quam Alexand. Magnus. 3630
III. Tibiæ ferreæ, item animal truculentū.		Romanorū, quam incoavit Iulius Cæ- sar, vel Augustus. 3923
V. LAPIS abscissus ex monte (id est, populo Iu- daico) sine manu (id est, citra virum patrem, & præter humana consilia) conterēs & com- plens omnia, est filius Dei, æternus Monar- cha: cuius solius Regnum est æternum & in- finitum: Ad quod reliqua regna omnia, col- lata, nō sunt regna, sed Pulueris instar erunt, volucris quem concita gyro, Aura levis tor- quet celeri ludibria vento.		

EPIGRAMMA.

- „ *Aspicis ut iaceant dissecti membra COLOSSI,*
 „ *Quem Rex Chaldaea vidit in arce senex.*
 „ *Stat tantum pars ima pedum ferroq, latoq,*
 „ *Mixta, statim rimis corruiura suis.*

*Deleuere vrbes Turci, populosq̄, potentes,
 Nec gens imperium seuior vlla tenet.
 Sunt igitur Turci magna pars ferrea planta,
 Et stant infirmum cætera regna lutum.
 Sed lapis absq̄ manu celsò de monte reuulsus,
 Mox aderit iudex Filius ipse Dei.
 Totius & planta delens ferrumq̄, lutumq̄,
 Regna dabit populo non peritura suo.
 Ergo Dei gnato se dedant pectora nostra,
 Ipsius & discant iura verenda scqui.
 Olygnate Dei nostris in mentibus adsis,
 Et flatu accendas pectora nostra tuo.*

IOH. STIG.

*Aspice decidua vix stantem mole Gigantem:
 Quàm titubat fragili morbidus ille pede.
 Scilicet occiduo declinant omnia mundo:
 Actaq̄, ad extremum fabula spectat opus.*

IN ALEXANDRVM MAGNVM.

Alexander Magnus assimilatur PARDO alato, propter speciem & pulcritudinem, propter celeritatem & fortitudinem: denique propter appetentiam vini & luxum: quæres ipsi exitio fuit.

Aspice Pelleum Pardum, quo pulcrior alter
 Non fuit in pulcro quem vicerat orbe, nec vnquam
 Res similes gessit quisquam breuioribus annis.
 Confectos etate senes, belliq̄, labore,

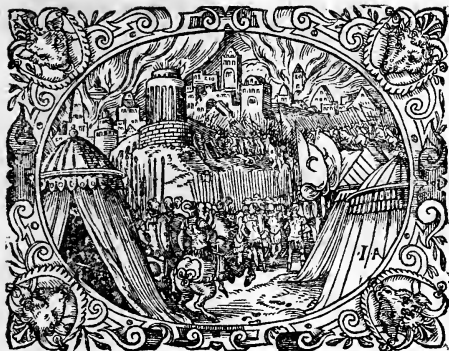
- Consilij vicit cunctos in flore iuuenta.*
 Ergo illi nocuere nihil nec tela, nec hostes,
 Sed fœda ebrietas & desidiosa voluptas.
 Qui sapi: inuictaq; decus seruare laboras
 Virtutis, semper fuge desidiosa vita,
 Ac memor esto, DEVM, cum sit castissimus idem,
 Plectere pollutos & tandem extollere castos.

THEBÆ BOEOTICAE.

- Cadmeas olim fratrum discordia Thebas
 Exitio & regni dira cupido dedit.

THEBAE AEGYPTIACAE.

- At luxu perijt Thebe altera, proxima Nilo,
 Pernicies morum qui grauis esse solet.

DE HELICE ET BURAE
 ciuitatibus submersis, Ouid.

Metamorph. XV.

*Si queras Helicen & Buran Achaïdas vrbes:
 Inuenies sub aquis, & adhuc ostendere nautæ
 Inclinata solent cum mœnibus oppida mersis.*

PRODIGIUM.

STATVA VOMENS

CRUOREM.

Sibaris vrbs Italiæ, opibus, voluptatibus & luxu diffluens, priusquam bello à Crotoniatis deleretur, visa in foro fuit Iunonis statua cruorem vomere.

*Cum Sibaris peritura fuit, sunt omina visa:
 Præcedunt pœnas nuncia signa graues.*

*In medio conspecta foro, bilem atq; cruorem
Terribili specie lurida Iuno vomit.*

DE PALVDIBVS ET SCATEBRIS IN SE-
landia Danorum, aqua instar cruoris rubente,
stagnantibus, Anno M. D. LXX.

NICOL. HEMMINGIVS.

*sanguinis oppressi, fusi, pœnas violati,
Iam iam impendentes indicat vnda rubens.*

Ετεόσιχον.

*Hei stagnante scatent, cernisne cruore paludes
Dania? securæ ne tibi pœna scatet.*

P. H.

LIMITES GERMANIAE.

RHENVS ab occasu, VIADRI sed flumen ab ortu,
Clauserunt fines Teutona terra, tuos.

Aëriæq; ALPES immotum limen ad Austrum,
BALTICVS ad BOREAM terminat Oceanus.

Ῥῶν ἀπὸ ζεφύρου, βιάδρου δὲ ρεῖθρον ἀπ' ἰούς,
γερμανῶν κελερῶν γαῖαν ὀείζει ὄλιω.

ἰθαπαὶ δ' ἄλπεις νιφέουσαι πρὸς νότον εἰσιν,
εἰς βορέαν πύμαλ' βαλτικὸς ὠκεανός.

DE CAROLI V. IMPERA-
toris prudenti contatione in contro-
uersia religionis.

IPse tamen Caesar contatur tardus ad iram,
Nec subito in ciues tristia bella mouet.

*Atq; in difficili causa quod principe dignum est,
Iudicium sapiens precipitare cauet.*

CAROLI IN VICTORIIIS moderatio & clementia.

*Hic vetat in patria grassari viscera ciues :
Hic aris parci mandat, legesq; vereri :
Hic prohibet superum Mystas attingere ferro.*

IN EVNDEM.

Vna gerit bellum, tribuit manus altera pacem.

ἀδελον.

*Carole, mortales dubitant homo sisne, Deusne :
Sunt tua scepra hominis : sunt tua facta Dei.*

ἐτερόστυον.

Versus continens numerum anni, quo captus
est FRANCISCVS Rex Gallia ad Ticinum.

Regia succumbunt pugnacis lilia Galli.

GE. SAB.

DE FRIDERICO SAPIEN-
te, Duce Saxonie, Electore.

V*rbis vetus est gentis Myforum, nomine Torga,*
Hic sita ubi flauis labitur Albis aquis:
FRIDRICVS *Sapiens princeps hac natus in urbe est,*
Promeruit patria qui pater esse sue.
Consilio qualis Nestor fuit inter Achiuos:
Teutonicis Ducibus Nestor & ipse fuit.
Et cum doctrina lucem renouare Lutheri
Cœpisset scriptis Filius ipse Dei:
Istius pietas tuum & moderatio sedem
Concessit studijs, docte Luthere, tuis.

DE EODEM.

Bella alij ferro, sed tu ratione gerebas,
Et sine vi victi saepe dedere manus.

DE IOHANNE FRIDERI-
co Constante: Duce Saxonie,
Electore.

M*aiorem huic peperit fidei constantia laudem,*
Quàm poterat victrix dextera ferre Ducis.
„ *Vt Daniel captus, patria plus profuit exul,*
„ *Quàm si gessisset bella cruenta domi.*
At nunc ornatus patria cœlestis honore,
Colloquio fruitur, maxime Christe, tuo.

DE EODEM.

*Erepti fasces & inanis gloria mundi,
Sed placuisse vni præfero posse Deo.*

IN ICONA EIVSDEM.

*Cernis in aduersa facie tam vulnus honestum,
Quod Dux Saxoniam captus & exul habet.
Hoc pius accepit recti sibi conscius heros,
Pro lege & patria, fortia bella gerens.*

PAVL. EBER.

ALIVS.

*Victus eras acie: fidei constantia tandem
Victorem ante homines fecit, & ante Deum.*

IN IMAGINEM FORTIS-

*simi herois MAVRICII, Ducis Sa-
xonie: Electoris.*

O *Mnia sunt hominum tenui pendencia filo,
Et subito casu quæ valere ruunt.*

Vt perit in primo PELIDES flore iuuenta;

PYRRHVS & hoc ipso de genitore satus:

Ac ASIAE DOMITOR, Macedum de stirpe creatus:

Et qui Burgundas CAROLVS auxit opes:

Sic iam MAVRICIVM nimium properantia fata.

Saxonia terris eripuerè Ducem.

Qui Gallos Turcosq; feros virtute repressit,

Militia præstans artibus atq; toga.

Hic modò cum patriam iustis defenderet armis,

Fudissetq; hostes, auxiliante Deo:

Fraude

*Fraude globus missus victorem vulnerat, inde
 Post pugnam, vita non mora longa fuit.
 Commendans animam sed Christo, exordia vitæ
 Hausit celestis, non dubitante fide.
 » Est fragilis natura hominum, sed reddere vitæ
 * Gaudia vult Christus non moritura pijs.*

INDICATIO ANNI MORTIS MAURICI
 CII, videlicet M. D. LIII.

*Teutonicas furor ut turbabat saeviter oras,
 Mauricius Princeps victor & ictus obit.
 IOAC. CAMER.*

Epitaphium
 D. MARTINI LUTHERI.

*Πόλλ' ἀγαθὰ ποιῶν, πόλλ' εὐσεβεῖατε διδάσκων
 Λυτῆρ', τύμβῳ σῶμα δέδωκε ἕον.
 Qui Christum docuit purè, & bona plurima fecit,
 Lutheri hac urna molliter ossa cubant.*

Epitaphium
 IOANNIS ECCII SOPHISTÆ
 & parasiti Pontificij.

*πολλὰ φαγὼν, καὶ πολλὰ πιῶν, καὶ πολλὰ κακὰ εἰπὼν:
 ἐν τῷ ταφῶν ἔκειτο γαστέρ' ἔθηκε ἐλὼ.
 Multa vorans, & multa bibens, mala plurima dicens
 Eccius, hac posuit putre cadaver humo.*

MARTINO LVTHERO AN-
tichristi domitori, trophaeum.

Roma orbem domuit, Romam sibi Papa subegit:
Viribus illa suis, fraudibus iste suis.
Quanto isto maior Lutherus, maior & illa:
Istum illamq; uno qui domuit calamo?
I nunc, Alciden memorato Græcia mendax.
Lutheri ad calamum ferrea clava nihil.

THE. BEZA.

Lutherus decimum confregit strage Leonem:
De clava noli querere, penna fuit.

IOH. IOACH.

ΕΤΕΩΣΙΧΟΥ ΟΒΙΤΟΥ ΛΥΤΗΕΡΙ.

Fortis, at extrema verax atatis Helias,
Celsa pius cæli tecta Luthere, subis.

IOH. STIG.

K

PHI-

PHILIPPO MELANCHTHONI
*ni singulari tum doctrina, tum humani-
 tatis omnis Exemplo.*

ET tu igitur tandem tumuli sub mole repostus.
 Die ò Philippe nunc iaces:
 Et quam inuidisti viuis tibi tute quietem,
 Cunctis quietem dum paras,
 Ipsa tibi cura & sancti peperere labores:
 Carum ò bonis cunctis caput.
 At tu funde rosas, funde isti lilia tellus,
 Ut lilia inter & rosas,
 Quo nil candidius fuit, & nil suavius unquam,
 Recubet Melanchthon molliter:
 Et grauis ut huic sis caueas, iuuenisve senexve,
 Qui nemini vixit grauis.

THE. BEZA.

Epita-

Epitaphium

Reuerendi & clarissimi viri PHILIP-
PI MELANTHONIS.

Vitam fortunatq; suas studiumq; laboris,
Quiq; opera sanctam consiliq; fidem
Impendit diuina tuis, Ecclesia, rebus.
Teq; pius varia iuuat & auxit ope:
Hac in parte sibi post mortem structa Melanchthon
Communi in luctu, busta Philippus habet.
Qui templi foribus magni vicina Lutheri
E regione solum quod tegit, ossa videt.
Bretta hunc vitales natum produxit in oras,
Bretta Palatini limes amœnus agri.
Vnde propinqua petens adiit bonitate suorum
Diuerso Aonidum templa sacrata loco.
Ludus enim puerum accepit Phorcenidos urbis,
Eytelpergiaci mox schola gymnasii.
Doctrina hinc fecit iuuenem, alma Tubinga, Magistrum,
Eximium laudis gessit ubi ille decus.
Indetriumphator Monachorum CAPNIO iussit
Albidos hunc ripam visere Saxonici.
Tunc noua Dux Fridericus ubi collegia Musis
Romani fundans ensifer imperij,
Vndiq; conductis præstanti laude parabat
Artis & ingenij reddere clara viris.
Hic & coniugium gentis sortitus honesta,
Factus & est sexus mox utriusque pater.
Et socio ipso annis viginti octoq; Lutheri,
VWittenbergiaca res fuit ampla Schola.

*Quam septem bis adhuc prouexit deinde gubernans,
Fluctuagam ut vastum per mare nauaratem.*

*Heu tempestates quas hic perpeſſus, & ad quam
ſeuos hæc ſcopulos acta carina fuit?*

*Quantum externi odij, quantum inuidiaꝝ ſuorum,
Ingratorum hominum qua maledicta tulit?*

*Ipſe tamen quamuis reſtantibus undiqꝝ uentis,
Directum eſt, retinens uera, ſecutus iter.*

*Fortia nec clamor latrantis pectora turba,
Nec vulgus ſtrepitu mouit inane ſuo:*

„ *Summa petit liuor: nemo hunc ſuperare niſi ipſe
Poſſet, ſi ſtudijs otia ſuppeterent.*

*Iſta ſub obliquo nõrunt quoqꝝ ſole locati,
Quiqꝝ ſub oppoſito forſitan axe iacent.*

*Scripta ſed illius memorabilia inter & acta
Plurima, qua ſolida nomina laudis habent.*

*Vnum opus eximium eſt: Fidei confeſſio ſancta
Ante tuos Caſar Carole, lecta pedes.*

*Extat enim illius aſſiduo hæc deſcripta labore
Vera reconcinnans dogmata ſparſa prius.*

*Languida qua Chriſti iam dudum Eccleſia nitens,
Rurſum oculos audet tollere læta ſuos.*

„ *Concurrant inimici omnes licet undiqꝝ, hic vnus
„ Confutare poteſt improba dicta, liber.*

*Ac tua nunc terris floret bona fama Philippe,
Viuit & aeternum ſpiritus ante Deum.*

*Corpus at exanimum tumulo hoc requieſcit humatum,
Condecorant grata quem monumenta ſchola:*

*Quod tandem expletis, ſenio curiſqꝝ grauatum.
Sexaginta annis, exuis atqꝝ tribus.*

Sic morbo, ut paucis nisi, debilitante, diebus

Muneris officium feceris omne tui.

Atq; olim atherias venies reuocatus in auras

Integer, & mortis liber abinde metu.

Sancte vir & salue, pater optime. Nos tua semper

Te soboles merita religione colet.

Doctrina nobis vera tu doctor & autor,

Hac tua clara atas munera laudis habet.

Salue iterum atq; iterum. Tua nos immota manebit

Semper apud memores gloria, fama, decus.

IOACH. CAMERARIUS

Papeberg. Am. S. S. F.

ALIVD.

HIC iacet Europa decus & pia fama MELANTHON: “

Corpore qui paruus, maximus arte fuit. “

Cuius ob egregias virtutes, claraq; scripta,

Et pietas, & pax hac regione stetit.

Bretta viri patria est, clarum virtute parentem

Ampla Palatini fouerat aula Ducis.

Sed puer in ludum missus Phorcenidos urbis,

Indolis egregia prouida signa dedit.

Mox patris in patriam tendens, ut disceret artes

Ingenuas, Nicri culta Licaa petit.

Et duo transegit cum lustra & quatuor annos,

Nactus ibi primum cepit in arte gradum:

Hinc iuuenem fecit titulo gaudere Magistri

Sony nutritrix clara Tubinga chori.

Tunc noua fundabat conductis atria Musis

Albidos ad flauas Dux Fridericus, aquas:

*Insignemq; virum Capnionem ad cœpta vocabat,
 Augusta imperij conueniente Statu.
 Capnio laude uehens cognati dona Philippi,
 Hunc iubet Albiacæ munus obire Scholæ.
 Hic tunc Argolico docuit sermone iuuentam.
 Barbaries illo pulsa docente fuit.
 Et Sophia tristes fontes, velut alter Elisa
 Farre dato, gratos vsibus esse dedit.
 Nota viri virtus, nota est doctrina per orbem,
 Proq; pia exhaustus religionis labor.
 Hic fidei summam vera, mandante LVTHERO
 Obtulit Augusta Cæsar in vrbe tibi.
 Membraq; doctrina, corpus digessit in vnum
 Sparsa prius nervis quæ iacere suis.
 Ac hostes fidei scriptis & voce refutans,
 Multa foris subiit, multa pericla domi.
 Et quàm Romani latè patet orbita regni,
 Impleuit meritis templa Scholæq; suis.
 Donec ab ardenti consumptus viscera febrî,
 In Christo placida morte solutus obit.
 Et nunc ille quidem defunctus mole laborum,
 Conspectu fruitur, colloquioq; Dei.
 Sacrificis ubi iunctus auis, astante Luthero
 Doctoris Christi pendet ab ore sacro.
 Fors & vota facit quo sacra Ecclesia Christi
 Vnanimi doceat cœlica iussa fide.
 Mox tamen hac surgent cœlesti rore rigata,
 Quæ nunc ossa solo marcida febre iacent:
 Cùm velut herba virens, flore bunt ossa piorum
 Et fidei capient præmia digna sua.*

*At te posteritas colet ob tua dona Melanthon,
O vir ingenio non habiture parem.*

IOH. IOACH. M.

ALIVD eiusdem.

Maximus hic meritis, sed paruus membra Philippus

Pone iacet tumulum, magne Luthere, tuum.

Cui pia relligio se totam debet & Artes,

Et pax & regni publica commoditas.

Testis erit vita, studiꝝq; actiꝝq; laboris,

Quicquid Romano viuit in imperio.

Cumq; odia à multis fuerit perpeffus alumnis,

Nunc cælo precium dulce laboris habet.

Ossa tenet tumulus, sed viuit fama: iacere

Tot dotes vno non potuere loco.

ALIVD

IOHAN. STIGELII.

Qualis ubi amisit largum vicinia fontem,

Luget in erepto publica damna bono.

Et gemitu arentes quærit scrutata per hortos,

Nec reperit dulcem, qua recreatur, aquam:

Talis & Aonidum sequitur qua castra Iuuentus,

Orba bonis luget, doctæ Philippe, tuis,

Et paria in reliquis nescit reperire lacunis,

Ingenii liquit quas bona vena tui.

Hoc videt à tergo facibus lugubris & armis

Barbaries Musis triste minata iugum,

Dexter opem doctis nisi tu Deus, artibus adfers,

Barbaries studiꝝ auferet omne decus.

ALI-

ALIVD eiusdem.

*Fons latet hoc tumulo, quid queris amice viator,
 Fons dogmatum piorum & Eloquentia,
 Si quis ab hoc riuuum proprios deduxit in hortos,
 Non aureas huic praeferat Pyramides.
 Illius obstructas doleo Germania venas,
 Parem futura non habebunt saecula.*

ALIVD

In imagines coniunctas LUTHERI
 & PHILIPPI.

» *Diuisa his opera, sed mens fuit vnica: pauit*
 » *Ore Lutherus oues, flore Melanthon apes.*

IOH. IOACH. M.

EXILIA ET MIGRATIONES
 MVSARVM.

O *Mnia vasta facit seuis Bellona ruinis,
 Praecipue studijs est inimica pijs.
 Hospitium sapiens dedit olim GRAECIA Musis,
 Nunc est Barbarico Gracia praeda Duci.
 ITALIAM petiere fuga: sed fraudibus illa
 Pontificumq; armis perdit tota iacet.
 Hinc igitur dubijs fortuna casibus acta
 Intrarunt fines TEVTONIS ora tuos.
 Hic habuere aliquam sed paruo tempore sedem,
 * Nam furit in nostra Mars quoq; dirus humo.
 Ergo per extremam Germani littoris oram,
 Hospitium misera supplice voce petunt.*

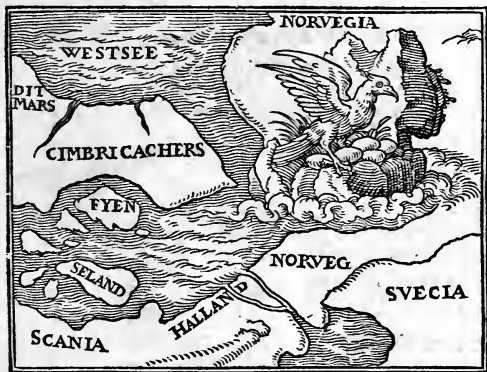
PHIL. MEL.

HOSPI-

HOSPITIA ET HALCYONIA ECCLE-
SIAE CHRISTI IN REGNO
DANIAE.

EX EPITAPHIO REVERENDI VIRI D. D. IO-
hannis Bugenbagij Pomerani, quem & isto carmine Philippus
mortuum, & luculenta oratione, vitæ ipsius curriculum expo-
nente, decoravit: in qua & hæc eius de Bugenbagio est comme-
moratio honorifica:

*VT olim nominabantur Euangelista, qui in pluribus locis
docebant, & Ecclesias constituebant: talis fuit & ipse (Bugen-
bagius) Euangelista, vocatus Lubecam, Brunsvigam, Hambur-
gam, in Pomeraniam, & in regnū Danicū, incorruptam Eu-*

*angelii doctrinam ibi docuit, deleuit idola & errores Papiſticos:
& Deo iuvante Ecclesias piè constituit, quæ quidem annos circi-
ter triginta hæcenus eandem Euangelii vocem pio consensu re-
L tinent.*

ment. Et paulò antè: Cumq̄s ad magnas opes, & Episcopi splendorem in Daniam, & in Pomeraniam, & quidem ab optimo REGE, & ab optimo Principe vocaretur: nunquam voluit hunc tenuem nidulum relinquere.

E P I T A P H I V M.

*Coniugis ut senio confecti corpus aquatum
 Ipsa suis humeris Halcyo grata gerit:
 Sic bene promeritum Doctorem Ecclesia curet,
 Et leuet atatis pondera dura seni.
 Sic tua canities Doctor Pomerane, fidesq̄s
 Sincera est cunctis iam veneranda p̄ys.
 Qui procul externis sparsisti fidus in oris
 Pura Euangelij semina voce tua.
 Ac ceu Baptistes agnum monstrare solebat.
 AEterno Christum de genitore satum:
 Tu quoq̄s iustifica docuisti agnoscere Christum.
 AEterniq̄s patris sumere dona fide.
 Fictiliumq̄s alias formas tua linuga Deorum
 Euertit, Papæ quas voluere coli.
 Et velut in scopulis celsos locat Halcyo, nidos
 Hiberni circum quos fremit unda maris:
 Sic medio in pelago, felix iam DANIA, nidos
 Extruxit Christo te fabricante, pios.
 Te Deus hos inter texit iuuitq̄s labores,
 Nunc vita functus viuis in arce poli.*

Obijt VVitebergæ, Anno
 M. D. LVIII.

PRO FRIDERICO REGE

Dania, eius nominis secundo,

VOTVM.

*Dine parens patriæ, belloq; togaq; secunde,
 Maiorum nulli, merito & pietate secunde:
 Per te ut porrò habeat placidos Ecclesia nidos,
 Terrarum extremo hoc saltem, Oceaniq; recessu:
 Ipse parens hominum tibi vitam & vota secundet.*

P. H.

AD EVNDEM.

*Quod Rex de Regum Friderice es sanguine cretus,
 Laus ea summa tua est, non tua sola tamen:
 Sunt etenim Reges alij, & de Regibus orti,
 Imperio, censu, stemmate, sorte pares:
 Sed tu Ecclesiola CHRISTI nutritor & hospes,
 Quod pius & Rex es, solus es hoc hodie.*

A. S. Velleius.

SOPHIÆ REGINÆ

Dania.

*Qui non, te socia, suave huic sit viuere, cuius
 Pectus habet σοφία, lectus habet Σοφία.
 Pignora quæis lectum replent, sapientia pectus,
 Sancta pace vigent religio & regio.
 Quàm bene conspirant Pax & Sapientia, fulcris
 His regnum, his steterit regia salua domus.*

P. H.

CHRISTIANO III.

ELECTO REGI DANIAE,

D. FRID. *Filio.*

*Expectate puer voto patria atq; parentum,
 Quem pax & Σοφία pignus amoris habent:
 Paci & τῆ Σοφίᾳ, Christoq; adolesce, parentum
 Spem, diu iq; implens omine nomen Aui.*

P. H.

FRIDERICO & SOPHIÆ,

VOTVM.

*Quis tam rara beat, cunasq; & corda supellex,
 Hac Christus, illas Christianulus puer:
 Præbete, ô, cunas Christo, sisq; ipsius ô Rex
 Nutricius, Regina, nutrix cætui.*

P. H.

DIDA,

DIDACTICA.

DE ECCLESIA.

ECCLESIA MATER ET PATRIA
filiorum Dei. Ex Psalmo 83.

Non secus ac timida nidis gaudere volucres,
Quos sibi quæq; sua condidit arte, solent:
In quibus & possunt hostes contemnere tuta,
Et pullos dulci mater amore fouet:
Sic nobis templum nidus gratissimus esse,
Et certum debet perfugium esse piis.
Felix hac semper quicumq; habitabit in arce,
Audiat ut laudes & canat ipse Dei.
Vera piis patria est Ecclesia sola putanda,
Quæ patria debes officia, ista petit.

*Crudelis quicumqꝫ ipsam lacerare parabit,
Impiaqꝫ aduersus ceperit arma Deum.*

*SVMMVM IN TERRIS DECVS ET BEA-
tudo, ciuem esse vera Ecclesia,*

συμπωλίτω τῶν ἁγίων, καὶ οἰκείον τῷ θεῷ.

Pfal. 27. Vnam petij à Domino, hanc requiram, vt habitem in domo Domini, omnib. diebus vitæ meæ: vt videam voluptatem Domini, & visitem templum eius.

Pfal. 84. Melior est dies vna in atrijs tuis super millia. Elegi abiectus esse in domo Dei mei, magis quàm habitare in tabernaculis impiorum.

Pfal. 122. Lætatus sum in his, quæ dicta sunt mihi, in domum Domini ibimus.

*Has ego delicias ardentibus expeto votis,
In templo semper degere posse Dei.*

Et quam-

*Et quamvis ibi erunt mihi multa adeunda pericla,
 (Namq; odiis vrget mundus vbiq; pios)
 Attamen anteferam regnis opibusq; malorum,
 Huius militia signa decusq; pia.*

VNUM EST NECES-
 SARIUM.

Μάθηθα μὲν ἐν πολλοῖς χάμνη, ἐνός ἐστὶ δὲ ἀνάγκη.

DE MARTHA ET MARIA SORO-
 ribus, epigramma, tanquam verborum
 Christi paraphrasis. Luc. 10.

*Quid differta instas adeò, Martha hospita, curis
 Tam grauibus leuiter, tam leuibus grauiter?*

*Respira a nugis, exemplo edocta sororis,
 Quae residet nostros discipula ante pedes.*

*Crede, haec elegit potiores sedula partes,
 Quas neq; vis, neq; mors eripere ipsa potest.*

*Namq; meo pendens dicentis ab ore, recepit
 Planè ipsum in cordis me penetrabile sui.*

*Hæc sapit, & domini scit quæ sint grata palato:
 Has amo lauticias, hanc volo mundiciem.*

*Lucida ceu radiat gemma, auri in massula: ita hospes
 Quorum ego corde habito, vita ibi luxq; habitat.*

*Felix, hospitiy quem tali dignor honore:
 Scriniolo in cordis me qui habet, omnia habet.*

*Disce hoc, Martha, bonum solum esse, vnumq; necesse:
 Cætera sunt nuga, damna, τὰ δευτερα, nihil.*

PE. HEG.

ECCLE-

ECCLESIA NON REGITVR HUMANIS consilijs.

*Viribus humanis non est Ecclesia tuta,
Regum praesidijs orphana mæsta caret.*

ECCLESIA IN TERRIS CVM CHRISTO
suo exulat.

*Exul erat Christus, comites nos exulis huius
Esse decet: cuius nos quoq; cura sumus.*

CHRISTVS REDVCTOR EXVLIS
est Ecclesiae.

*Christe tuo exilibus patriam tu sanguine reddis,
Nulla venit nobis, te nisi dante, salus.*

ITEM,

*Missus in exilium est caeli possessor & orbis,
Exilibus patriam reddat ut ille suam.*

IOAC. BEVST.

ETIAM INTER CONFVSIONES MVLTI-
plices generis humani & ruinas Imperio-
rum, durabit Ecclesia filij Dei.

*Vt tamen in medijs laceratur naufragus undis,
Qui superest, tabulas colligit ipse sibi:
Sic aliquem eripiet caetum de fluctibus istis,
Aeterno Christus de Genitore satus.*

Psal. 46. Non timebimus, etiamsi turbabitur
terra, & ruant montes in medium maris.

Omnis

Omnis ut extremam trahat eluxata ruinam
 Machina, quæ vasti sustinet orbis opus:
 Scuiat insano commotus turbine pontus,
 Et scopulos tumidi sorbeat vnda freti:
 Sancta Dei aternùm tamen vrbs immota manebit,
 Stabit & ad fontes semper amœna suos.

IOH. STIG.

ALIVD.

Interea bellis lacerantur regna, suasq;
 In pœnas fato mundus ubiq; ruit.
 Ac velut aggestis Titanas montibus ausos
 Ad sublimem Arcton scandere fama refert:
 Conatosq; astris extinctis, omnia rursus
 In vetus & cæcum vertere mixta chaos:
 Turcica sic rabies passim sese impia iactat,
 Aduersus Gnatum bella mouere Dei.
 Deniq; cum varijs quatiatur motibus orbis,
 Exercent Christi multa pericla gregem.
 Sed tamen hos inter terrores magna verendi
 Dextra pios cœtus protegit ipsa Dei.

PRAESEPE CHRISTI.

Vt placuit præsepe DEO: non alta columnis
 Regia, non auro clara micante domus:
 Quæ sua nascenti præbens cunabula Christo,
 Extiperet summo gaudia plena bono:
 Sic & adhuc aliquod semper præsepe tuetur:
 Præbeat hospitij quod tibi Christe locum.

IOH. STIG.

MIRIFICVS AMOR DEI erga Ecclesiam.

Ex dulcissimis Dei verbis Esaïæ: Nunquido bliuisci potest mulier infantem suum, vt non misereatur filio vteri sui? & si illa oblita fuerit, ego tamen non obliuiscar tui. Ecce in manibus meis descripsi te, muri tui cor am oculis meis semper.

- » **N** Vn poterit mulier curam deponere nati?
 » Vt sobolem mater negligat ipsa suam.
 » Pone quòd eueniat, genitricis vt exuat omnem
 » Affectum mulier, sauior illa feris:
 » Ipse tui nunquam tamen obliuiscar in auum,
 » Inq, mea, tua sunt nomina scripta, manu.

PAVL. EBERVS.

ALITER.

Ore Sion querulo sic est formosa loquuta,
 Cùm quærente Deum mæsta pauore foret:
 Ergo reliquisti me tot mala dura ferentem,
 Et memor afflictæ non es, ut antè, Deus?
 Huic Deus: An poterit curam deponere prolis,
 Vlla parens partum non miserata suum?
 Si tam dura tamen, tamq̃ implacabilis vlla est,
 Ut possit sobolis non meminisse sua.
 Ipse tui nunquam mutabo oblitus amorem,
 Tu dilectæ mihi filia semper eris.
 Ecce manu descripta mea, tua mænia seruo,
 Ut firma incolumem te statione tegam.
 Ecce oculis te gesto meis: mihi cuncta videnti,
 Proxima ceu nunc es, proxima semper eris.

IOH. STIG.

Antè ruant cæli, Deus & sese oderit ipse,
 Quàm sibi fidentem deseruisse velit.

IOH. STIG.

FILIVS DEI SOL IVSTI- cia, & viuificator Ecclesie.

Spargit ut in toto lucem sol vnico orbe,
 Viuificoq̃ vnus cuncta calore fouet:
 Vnicus aterni sic natus mente parentis,
 Accendit radijs pectora nostra suis.

M 2

Λ O

ΛΟΓΟΣ FILIVS DEI SEM-
per affuit singulari modo Patribus.

» **C**olloquia at Patres quando dulcissima miscent,
» Sape vident medios inter adesse Λόγον.

I T E M.

Quàm benè viuebant antiquo tempore Patres,
Quorum compositus mensis conuiuia duxit
Filius ipse Dei nostra sub imagine carnis:
Hospes ut in Mambre, mensis confedit Abrahæ.

IOH. IOACH.

Nemo nouit Patrem, nisi Filius, & cui Fi-
lius volet reuelare, Matth. 11.

» **N**emo Patrem nouit nisi filius, & quibus, huius
» Semina noticia filius ipse dedit.

Philip-

Philippe, qui videt me, videt Patrem.

Iohan 14.

*Nemo Deum vidit Patrem, ne quare Philippe,
Per Christum, Patrem cernere posse datur.*

“
“

IOAC. BEVST.

DE FIDE IVSTIFI- CANTE.

Credidit Abraham Deo, & reputatum est
ei ad iustitiam. Gen. 15.

VICTOR MASSILIENSIS

vetus poëta.

C*redidit, & nuda fidei consensio sola
Plenam ad iustitia & meriti reputata coronam est.*

“
“

PHIL. MEL.

Iustitia hæc demum est, vni confidere Christo.

“

M 3

EOB.

Ex regula Pauli Rom. 14. Quicquid non
est ex fide, peccatum est.

» *Absq; fide quacunq; facis, facis omnia frustra.*

IOH. STIG.

» *Sola Deo acceptos nos facit esse fides.*

Fide & spe tanquam alis subuehuntur
in cœlum preces.

» *Vt tua pertingat penetretq; precatio cœlum,*

» *Ardenti fiat speq; fideq; frequens.*

EFFICAX CONSOLA- tio ex verbo Dei.

Nisi Lex tua meditatio mea fuisset, tum pe-
riissem in afflictione mea. Psal. 119.

Penè ego crudeli modò eram hosti prada futurus,
Vitaq; in aeternam noctem abitura fuit.

*Ni tua vox animam fugientem sola teneret,
 Quae te adfirmat opem ferre solere pijs:
 Hac me tela inter fiducia texit & enses,
 Addidit & vires hac medicina novas.*

PATIENTIA.

*Disce silere Deo, castoq; obedire timore:
 Nec iussas dubia mente remitte preces.*

IOH. STIG.

*Fortis in infirmis Deus est, perq; infima vincit:
 Praemia qui tribuit tarda, sed ampla pijs.*

GEOR. FAB.

DE MVNERE DOCEN- tium Ecclesiam.

TRES PARTES OFFICII:

Prophetarum:

Repurgare doctrinam Legis; & de vero cultu Dei.

Administrare aliqua politica negotia & consilia.

Præcipuè verò illustrare promissionem de Aduentu & beneficijs Messiaë.

O*rtinam vatum præconia dicere possem,
 Accendit quorum pectora pura Deus.
 Doctrina ut lucem renouarent atque docerent;
 Quis summo patri sit tribuendus honor.*

I.
Hi po-

- II. *Hi populum in rebus dubijs rexère, leuantes
 Consilio gentis multa pericla sua.*
- III *Venturum aterni natum cecinère parentis,
 Crimina vt ablueret nostra cruore suo.
 Hunc propter recipi docuerunt vota precesq̄,
 Hoc duce iusserunt Numen adire patris.
 Censuraḡ sua frenârunt sæpè Tyrannos,
 Et populi mores continuère sui.*

OFFICIA SACERDO- tum Leviticorum:

DOCERE,
 ORARE,
 SACRIFICARE.

ἱερεὺς πρὸ διδαχῶν εὐαγγελίῳ φυλάσσων
 ἰλάσκῃ θυσιῇ ταῖσιν ἄρασι θεόν.

“
 “

DE SICLO.

Is valebat Atticorum τετραδραχμον: nostrum
 verò dimidiatum Ioachimicum. Ein halben
 Thaler/ oder ein Loth.

Ista Sacerdotum designat munera Siclus,
 Cuius in Ebrais urbibus usus erat,
 In quo florescens insculpta est virga Aaronis,
 Quae monet, ut DOCEANT dogmata pura Dei.
 Parte calix alia est impletus thure Sabaeo,
 Hic offerre PRECES, ut noua thura, iubet.

I.

II.

Rursus de SICLO, ad Georgium prin-
 cipem Anhaltinum.

Ista Sacerdotum demonstrat munera Siclus,
 Cuius in Ebrais urbibus usus erat.

N

Vt sint

- I. *Vt sint DOCTRINAE custodes virga Aharonis.*
Vtq; regant mores cum pietate, monet.
- II. *Significantq; PRECES calicis fragrantia thura,*
Praecipuum munus sunt pia vota Deo.

Filius aeterno genitori hos praestat honores,
Emmanuel casta virgine natus homo.

Hic est doctrinae custos, quam sparsit in orbe;

Hic Aharonei florida virga chori est:

Hic & pro nobis offert gemitusq; precesq;

Fiat ut offensi mitior ira patris.

Adiungit sibi nos socios; tamen iste Sacerdos;

Agminis & partem nos facit esse sui.

Custodes igitur fidos nos esse necesse est

Doctrinae, gnatus quam dedit ipse Dei.

Huius & addamus votis suspiria nostra,

Quae simul ad patrem perferet ipse suum.

CVR ANGELOS VOLVIT DEVS PRIMO

omnium Pastoribus annunciare Euan-

gelium de nato Salvatore. Luca II.

Quare ad pastores primum vox nuncia venit,

Angelicus summa quam tulit arce chorus?

Nempe ut praecipue pastores carminis huius

Gentibus autores esse ducesq; velint.

Vt summo patri veri reddantur honores,

Et toto fiat notus in orbe Deus.

Ac late in mundo spargantur munera Christi,

Quae sunt placati pignora certa patris.

Et curent ut sit pacata Ecclesia Christi,

Concordiaq; regant ore fideq; gregem.

*Sic procul à Christi discordia sua ministris,
Namq; Deus poterit, non nisi pace, coli.
Nulla lues ouibus tantum, non vlla venena,
Quantùm pastorum dissidia ipsa nocent.*

*DOCTORES LINGVAM SVAM DEO COM-
modant, suntq; tantum organa vocis diuinæ, & ve-
luti fistula voce aliena inflata.*

*Quanquam autem ad dextram cœlesti in sede parentis
Ipse dat hæc semper maxima dona pijs:
Doctores tamen adiungit sociosq; laborum,
Organa quos vocis præcipit esse suæ.*

Ex Paulo, I. Cor. 15.

Non labor in domino vester inanis erit.

*PRIMITIÆ ET DECIMÆ
contribuenda in vsus ministrorum Ec-
clesiæ & pauperum.*

*Partem aliquam tamen & promas in pauperis usus,
Certa Sacerdotum pars quoq; messis erit.*

DETESTATIO SOPHISTI-
cæ peruersitatis.

- „ *Non aliam sensit graniozem Ecclesia pestem,*
 „ *Nec res vlla magis pernicioza fuit:*
 „ *Quàm structæ insidiæ verbis confusaq; dicta,*
 „ *Turpiter & fuco dogmata mixta nouo.*

PERIODVS VITÆ HV-
mana, labor & dolor.

Dies peregrinationis meæ pauci
& mali. Gen. 47.

Quàm breue, quàm nihil est, quodcumq; hic degitur aui,
In miserijs, erroribus, suspirijs.
Nugamur pueri: labor excipit omnis adultos:
Cura viros: morbi senem & deliria.

Tota (ubi contigeris metam) quid deniqꝫ, vita est,

Quid nisi fuga, exilium & peregrinatio?

Spes vana: & magno magnas conamine nugas,

Dum malè, nihil, vel aliud hic agimus, sequi?

Vtqꝫ, dies multos, & multos vixeris annos:

Annum aut diem vixisse vix videre.

Hoc neqꝫ NVNC reliquum est: tam sunt obnoxia nostra hac

Obluioni & vanitatibus, omnia.

Interea, affligat quod mentem & corpus, abunde est,

(Meremur istud) quod iuuet, rarum & parum est.

Toto ergò ad patriæ limen lumenqꝫ, beata,

Lassus malis stupensqꝫ, anhelò pectore:

Corporis ut simul & peccati immunis, ouantem

Reddam animulam, ah, tuis IEHOVA amplexibus.

PET. HEGEL.

Quàm nihil nisi vanitas, omnis homo securus. Psal. 39.

Omnis homo similis languenti graminis herba,

Vna dies nasci quam videt, vna mori.

IOH. STIG.

Vita fuga est: abeuntqꝫ, dies, & carpitur ætas,

Vt temerè lingua verba loquacis eunt.

Cumqꝫ, satur vita est, & aniles attigit annos;

Vel MALE, vel, TEMERE, vel, NIHIL egit homo.

IOH. STIG.

IDEM ex Græco.

Nudus in hanc terram matris sum lapsus ab aluo:

Quo terra excedam tempore nudus ero.

Quid grauibus curis, studijs quid inanibus angor?

Dum loquor, à tergo mors quoqꝫ, nuda venit.

VERA CONSOLATIO IN
obitu piorum hominum.

- „ Non hominum casu voluuntur tempora vita,
 „ Arbiter est certò qui regit ista Deus.
 „ Nec mentes hominum deleri morte putandum est,
 „ Quas adflat membris cœlitus ipse Deus.
 „ Ergò Deo vitam repetenti cedere iustum est,
 „ Spesq; noua vita nunc tua damna leuet.
 „ O quàm leta, dies hoc quæ me carcere soluet,
 „ Vt possim in clara luce videre Deum.

MORS NIHIL EST IV-
stis, victa nisi mortis imago.

Vt nunc

V T nunc triste mori est, sic dulce resurgere quondam:
 Vita mihi Christus, mors mihi dulce lucrum.
 In terris labor est, requies sed suavis in urna,
 In summo venient gaudia summa die.

cc
 cc
 cc
 cc

IOH. IOACH.

ΕΤΘΑΝΑΣΙΑ.

Nunquam Christe tuos bone deseris: idq̄ tuum omne est,
 Hunc bene qui vixit, non malè posse mori.
 Seu citò, seu tardè est ad te, ô Saluator eundum,
 Vna via est: Namq̄ es tu via, vita tuis.

cc
 cc
 cc
 cc

PET. HEGEL.

Quid cupidi vita seros inhiamus in annos?
 Est vita virtus maxima posse mori.

cc
 cc

IOH. STIG.

MORS

MORS CHRISTI EST
portus & vita piorum.

Mors tua, mors Christi, fraus terra, gloria cæli,
Et dolor inferni, sunt meditata tibi.

- » Viue diu, sed viue Deo : nam viuere mundo
» Mortis opus, viua est viuere vita Deo.
» Quicquid erit tandem, mea spes est unica Christus,
» Huic viuo, huic moriar, cætera curo nihil.
» Quid valet hic mundus? quid gloria? quid ve triumphus?
» Post miserum funus, puluis & umbra sumus.

IOH. STIG.

IDEM.

- » Ah quantum est didicisse mori : Sic transige vitam
» O homo, ut in Christi viuere morte queas.

*Vive memor lethi, quisquis cœlestia curas:
Sic lethi victor gaudia lata feres.*

“

“

TESSERA MILITIAE
Christianæ.

*VIVO equidem arumnas inter lapsusq; frequentes,
Vivo tamen: vita hæc quantula, quàm misera est?
VINCAM, etiam moriens, Serpentis spicula victi:
Christe tuo aspersus sanguine victor ero.
VIVAM, & totus humo novus efflorebo: mihiq;
Tunc erit aternum viuere vita Deo.*

PET. HEGEL.

POLITICA,
ET QUÆ AD MAGISTRA-
tum legesq; attinent.

PSALMI CXXVII. METAPHRASIS, Nisi
Dominus adificauerit domum.

Felix sapientia Dei donum.

Quòd struis, & cælo certas educere molem,
 Frustrà erit, hoc condat nisi Deus autor, opus.
 Quòd vigilas, urbemq; tuo vis Marte tueri,
 Falleris, excubias nisi Deus intus agat.
 Et quanquam gratos somnos abruperis antè,
 Quàm reuehit clarum, Lucifer ipse diem.
 Longa dies quamuis tristi consumta labore est,
 Ac opera parte nox quoq; sera trahat:
 Nil tamen assidua profunt curæq; laborq;
 Si non aspirent numina summa tibi.
 Seruat alitq; pios rerum pater optimus, inde
 Commoda sunt vitæ cuncta petenda tibi.
 „ Non domus ipsa sibi, non vrbs creat ipsa patronos,
 „ Felices ciues datq; facitq; Deus.

Impetus est qualis volucris, rapidaq; sagitta,

Figitur in iusso qua procul acta loco:

Sic quocunq; rapit diuinus spiritus illos,

Virtuti cogunt cedere cuncta sua.

Non fortuna viros, non virtus deserit unquam,

Nec ruitura sua mœnia sunt patria.

“
“
“
“

FINIS SOCIETATIS

humana.

Pòst ubi senserunt se semina ducere cœlo,

Atq; aliquem, mundum qui regat, esse Deum.

Tunc primùm amplexi, iuncti consortia cœtus,

Tegmina vicinis composuère castis.

Vtq; alios alij de relligione docerent:

Contiguas, pietas iussit habere, domos.

Hinc vrbes structæ, quarum est ante omnia munus,

Asseruisse Deo, quam iubet esse, fidem.

“
“
“
“

IOH. STIG.

NON NOBIS SOLVM NATI

sumus, sed ortus nostri partem patria, par-

tem parentes vendicant, partem amici.

M. C.

Nemo suos propriè sibi tantùm vendicet ortus,

Quilibet in publicum nascitur officium.

Vir bonus est commune bonum: ceu fonte perenni,

Illius è studio commoda mille fluunt.

“
“
“
“

IOH. STIG.

VIR BONVS PVBLI-
cum bonum.

- ” *Vir bonus est hortus patria qui largus in omnes,*
” *Quæ bona suppeditet publica, semper habet.*
IOH. STIG.

I D E M.

- ” *Et commune bonum est, & res est publica princeps:*
” *Et patria hunc, meritis, conuenit esse patrem.*

DEVS MVTAT TEMPORA ET AETA-
tes, transfert regna atque constituit.

DAN. II.

Dat vires adimitq; Deus, regniq; coronam
Diuidit, & transfert: alios ad sidera tollit,
Illos mergit humi deiectos culmine regni.

IOH. IOACH.

Inima-

In imaginem

**IUSTINIANI IMPE-
RATORIS.**

Dextra tenet GLADIUM, seruat manus altera LIBRAM,

Signa decent Reges scilicet, illa bonos:

Illa quidem intentat sceleratis ciuibus arma,

Et terret stricto dextra mucrone malos:

Expendit iusto prius hac examine causas,

Quàm, nudat a sinat colla ferire rei.

IOH. STIG.

Principis est virtus maxima, NOSSE DEVM:

Principis est virtus proxima, NOSSE SVOS.

THOMAS MORVS.

Princeps pius nunquam carebit liberis,

Totius est regni pater.

Princeps abundat ergo felicissimus

Tot liberis, quot ciuibus.

IDEM.

- » *Totum est unus homo regnum, idq̄ coharet amore:*
 » *Rex caput est, populus cetera membra facit.*
Rex quot habet cines (dolet ergo perdere quenquam)
Tot numerat partes corporis ipse sui.
Exponit populus sese pro Rege, putatq̄
Quilibet hunc proprij corporis esse caput.

BELLEROPHON ACCIPIT A PALLA-
 de aureum frenum regendo Pegaso.

Ex auro frenos dat Pallas Bellerophonti,
Seruet ut in bellis cum ratione modum.

SVSCIPIENDA BELLA, VT
in pace sine iniuria uiatur.

HECTOR apud Homerum Iliad, 15, adhor-
 tatur Troianos, ut pro patria dimicent.

PRO patria, magnum decus est profunderē vitam:

“

Nam reliqui ciues nostra virtute teguntur.

Et salua interea matres, natiq; manebunt,

Qui sunt atatis ventura semina, & urbis.

Templa manent legesq; bona, pietasq; pudorq;.

Et tunc quisq; suis rebus, fundisq; fruetur.

EXHORTATIO AD FORTITVDI- nem, ex veteri poemate TYRTÆI.

In prima pugnante acie, cecidisse decorum est,

“

Servantem patriæ mœnia cara sua.

“

Nam miserum est, patriam amissam, laribusq; vagari

Mendicum, & timida voce rogare cibos.

Cum natisq; errare suis & coniuge mœsta,

Et cum matre pia, cumq; parente sene.

Curat nemo vagos, & ledere nemo veretur,

Non exul cura ducitur esse Deo.

Intrepidi pugnate viri & profundite vitam,

Quam patriæ debet reddere quisq; sua.

Ergo tuo consiste loco pede firmus utroq;

Compressos dentes & labra morsa tenens. &c.

Βατράχοινομαχία.

Bella perniciosissima sæpe de causa
fuscipiuntur leuissima.

Mus brevis, & saliens in gurgite Rana palustri,

Dum nulla causa prælia stulta cient:

Fulmineo pugnans Iouis ira fragore diremit,

Et tandem fugiens agmen utrunq; perit.

Sic mo-

- » *Sic modo dira ferunt ex bellis bella Tyranni,*
 » *Nec res, sed cæcos armat utringqꝫ furor.*
Pestiferiqꝫ magis Thebana Sphingæ Sophista,
Verba venenato friuola felle linunt.
- » *Aspicit hac vindex oculis Deus omnia iustis,*
 » *Nec graue cum sparget fulmen, inermis erit.*
Gnate Dei bonitate tua mala tanta leuato,
Et serues cætus Christe, regasqꝫ pios.

Publica vniuersorum damna, fiunt
 damna singulorum priuata.

EX SOLONE.

- » ἴσως δημόσιον κακὸν ἔρχεται οἴκαδ' ἑκάστω.
- » *Sic partem fert quisqꝫ suam, cum publica clades*
 » *Incidit, & prohibet ianua nulla malum.*
- » *Non latebra quenquam fugientem abscondere possunt,*
 » *In thalamos penetrant publica damna tuos.*

Scilicet in vulgus manant exempla regentum.

ἔτιαν πρῶτα κίβης βάλλη ποτε μάργῳ ὁ ἄλλας,
παίζον οἶονται οἱ μοναχοὶ νόμιμον.

Fortè cubos primum posuit cùm futilis Abbas:
Tunc sese Monachi ludere iure putant.

LEX.

*Lex diuina tibi vita sit regula semper,
Sitq̄, tibi potior, quàm tua vita, Deus.*

“
“

ALIVD.

*Diuino praecepta, puer, si prodita ab ore,
Et facies casto pectore iussa Dei:
Ipse pater vita cursum moderabitur omnem,
Nec fortuna tibi saua nocere potest.*

LEGES.

Leges, libertas & pax sunt optima dona.

“

Πειθαρχία & reuerentia Legum.

- » *Est virtus leges & morum vincula vereri,*
 » *Si tamen & legum regula Christus erit.*

Leges sunt vincula pacis.

Denique vita hominum tranquilla & honesta manebit,
Seruandi leges dum pia cura manet.

EX SOPHOCLE.

ὅπως εἰλείξειν, δεῖν δ' αἰβύλεται πάρα :
 ταύτην νόμιζε τίω πόλιν χρόνω ποτὲ
 ἐξ ὑείων δραμῶσαν εἰς βύθον πεσεῖν.

- » *Vbi petulanter facere quod libet, licet.*
 » *Legumq; vox & ira Vindicis Dei*
 » *Ridentur, ac inane nomen est pudor :*
 » *Magnoruet ventis secundis impetu*
 » *Mox in profundummersa tota ciuitas.*

LEX TALIONIS.

Aristoteles citat lib. 5. Ethicorum ex
 veteri poeta Rhadamanto:

- » εἴτε πάθοι τὰ κ' ἔρεξε, δίκην ἰθεῖα γένοιο.
 » *Iusta malis hæc admisso pro crimine pœna est:*
 » *Si qua fecerunt, eadem patientur & ipsi.*

VEL,

- » *Si patitur qua quis fecit, iustissima pœna est.*

QVOD NON CAPIT CHRISTVS,
rapit fiscus.

Exprimit humentes, quas iam madefecerat antè,
Spongiolas cupidi Principis arcta manus.

*Preuehit ad summum fures, quos deinde coërcet,
Vertat ut in fiscum, qua malè partà, suum.*

ANDR. ALCIAT.

IN VITAM AVLICAM,

IO. POSTHIUS AD

P. Melissum.

*QVI trahere infelix specioso in carcere vitam,
Cunctaq; dura pati vult sponte: moretur in aula.
Qui seruis seruire, moram qui ferre recusat,
Seq; irridendum prabere: recedat ab aula,
Spemq; metumq; inter dubius qui viuere non vult,
Omnia qui nescit simulare: recedat ab aula.
Qui verè esse pius, qui sobrius esse laborat,
Quiq; valere diu: nocituram deserat aulam.
Aula locus, fortuna suos ubi lubrica lufus
Ludit, & exaltat nunc hos, nunc deijcit illos.*

*Aula mare est, quo non aliud furiosius ullum,
Non, quo naufragium, contingat crebrius ullum.*

- » *Aula fera est capitum multorum bellua, seruos
Pessundans plerumq, suos: ô terq, quaterq,
Infelix, fatua quicumq, senescit in aula.
At contrâ felix ô terq, Melissè, quaterq,
Ambiguam sapiens Iuuenis qui liqueris aulam.*

Innocentia optimum aduersus in-
uidientiam remedium.

- Sic decet inuidiam vulgi superare furentis,
» Nulla sibi rectè conscius arma timet.
» Pascere liuor iners odio, saturare furore,
» Mors tua, recta Deum facta colentis erunt.*

IOH. STIG.

OECONOMICA

ΚΑΙ ΓΑΜΙΚΑ.

CONCORDIA.

Metaphrasis Psal. 133. Ecce quam bonum.

- » **E**xiguus addit vires concordia rebus,
» Et cumulat modicas atq, tuetur opes.
» Utq, senis celsomanantia vertice Aharonis
Infirmos artus balsama larga rigant.
» Siue satis ut vitare dicit, dum Sirinis agros
Torret, si gelido rore madescit humus:
» Sic ubi sunt æquo sociata fœdere mentes,
» Fidaq, communis pectora iunxit amor:

Virtu-

*Virtutem Deus aspirat, placidoq; fauore
Prouehit, & vitæ cuncta pericla regit.*

“
“

Idem Psalmus venustissimè à Georgio
Buchanano redditus.

*Nil caritate mutua fratrum, nihil
Iucundius Concordia.
Non aura suavis balsami, quum funditur
Abronis in sacrum caput.
Et imbre lato proluens barbam & sinus,
Limbum pererrat aureum:
Non ros, tenella gemmulis argenteis
Pingens Sionis gramina.
Aut verna dulci inebrians vligine
Hermonis intonsi iuga.
Fraterna quam pax incolit domum, iuuat
Dominus benigna ad dextera,*

*Et opibus auget: filiorum & filios
Multis propagat saeculis.*

CASTITAS.

Vult inuocari mentibus castis Deus.

- » Πνεῦμα ἐὼν θεὸς αἰδίδι καὶ θαρρόντε καὶ ἀγνόν,
 » τῶν ἀγνῶν δέχεται ἱερα μῆνα φρενῶν.
 Ἀγνείαν κ' ἔταξε νόμοις σεμνοῖσι γάμοιο,
 πῆσεις θεὸν ὄν ἐν γάμῳ εὐσεβέως.
 » *Casta Deus mens est: casta vult mente vocari,*
 » *Et castas inssit pondus habere preces.*

GEOR. FAB.

Sed pravi nullis vinculis retinentur amores:

- » *Nullus amor, quibus est non Deus unus amor.*

DE CASTITATE,

ex Naumachio.

Haud aliquid melius vitam commendat & ornat,

Virgi-

*Virgineam casto quàm ferre in corpore mentem,
Et gaudere animi sensu meditantis honestum.*

IOH. STIG.

DE AMORE.

*Nil amor est aliud, si nescis, quàm sine vita
Viuere; nil aliud quàm sine morte mori.*

P. MELISSVS.

NIC. HEMMING.

*Ores, casta legas, ieiunes, otia vites,
Si seruare voles corpora casta Deo.*

DE PVDICITIA.

PHIL. MELAN.

*In primo tomo Scriptorum publicè propo-
sitorum VViteberga.*

Marcellinus cùm laudat Iuliani Imperatoris pudicitiam, scribit eum crebrò recitasse versiculos Bachylidæ Lyrici, qui ait: Vt in picto corpore summum decus est facies pulcrè expressa: ita in hominum moribus pulcerrimum decus esse, pudicitiam. Ac profecto ita est, quamuis pulcra statua, sine aptis lineamētis faciei, truncus est deformis: ita in homine sine pudicitia, etiamsi quæ sunt alia bona, tamen sunt deformia & spreta, quia naturæ mediocres oderunt & abominantur impudicitiam. Versiculi sunt: sic redditi:

V*T cùm de statua facies formosa remota est,
Non decus in reliquo corpore truncus habet:*

Sicre

- » *Sic reliqui mores spreti & sine honore iacebunt,*
 » *Ni sint ornati laude pudicitia.*

MEDIOCRITAS ET SAN-
 cta αὐταρχεία.

- » *Felix cui dederit mediocria commoda vita,*
 » *Noticiamq; sui, Filius ipse Dei.*

IOH. STIG. AD VICT. STRIG.

- » *Nos iuuet esse Deo, quod iubet esse Deus.*

G. BVCHANANVS Psal.37.

- » *Præstat supellex sobria,*
 » *Recteq; parta recula,*
 » *Quàm raptæ per vim diuitum*
 » *Fastidiosa copia.*

Vitam quæ faciunt beatiorẽ.

- » οἱ νοποτεῖν μετείως, κέρης τ' ἀπολαύσ' ἐραλεινῆς,
 » ἡδῖς & βίβλις σὺν φόβῳ ἐστ' δεῦ.

Dulce merum, dulcis Coniunx, mens conscia recti:

Quid tribus his iunctis, dulcius esse potest?

IOH. STIG.

Nosse Deum, & socia traducere coniuge vitam;

Et sobolem casti dona videre thori:

Maius & uberius decus est, quam parta tenere

Regna, decus summo non habitura die.

DE CONIVGIO.

Mysterium hoc magnum est,

EPHES. V.

Quinq; *περὶ συνέμνητα* Coniugij, ad Christum & Ecclesiam transferenda, vt sunt: Amor, Fides, Societas bonorum & ærumnarum, Generatio & Defensio.

Pectus vt in sponso flammaram incendia sentit,
 Qui vero sponsæ flagrat amore suæ:

*Natura sociam vero sic diligit igne,
 Filius aeterno de Genitore fatus.
 Induit humano quam fœdere, quo sibi nostrum
 Fraterno pariter iunxit amore, genus.
 Iura thori Deus Exemplum cum fœderis huius
 Esse velit, castè præcipit ipsa coli.*

E GRAECO:

HÆC est os ex ossibus meis.

*Aspexit iuuenem formosa puella superbum,
 Ipsius in vultu lumina fixa tenens.
 Hic ait, in terram potius tu deijce ocellos,
 Non oculos habeat casta puella vagos.
 Imò, ait hac, magis in terra tu limina figas,
 Ex terra primum nam tua facta caro est.
 Nostri principium fuit ortus costa virilis:
 Hanc quero, & iungi me velit illa sibi.*

IOH. STIG.

- » *Non oculis tantum ducenda, sed auribus vxor:
 » Iudicio fama quæ placet, illa placet.*

I D E M.

- Quid moror? humana non est opis: abditares est
 » Coniugij ratio, fato connubia fiunt.*

IOAC. BEYST.

- » *Sponse voca Christum, non est sine munere Christus:
 » Ille merum tardè, dat tamen ille merum.*

ΣΤΟΡΗ.

*Coniugis in labris quoties dulcissima figis
 Basia, purpureis filioliq; genis:*

*Istius ipse Deus transfudit semina amoris,
 Non temerè in sensus castag³ corda patrum.
 Ergo preces etiam probat inter suavia mixta,
 Coniugibusq³ pijs has iubet esse ratas.*

Gratulatio ad coniuges.

*Coniugium vestrum sit felix numine Christi,
 Inq³ Deo sit mens una, sit vnus amor.*

IOH. STIG.

*Vnum suauiolum, quod castus figit honesta
 Consorti coniux, censorem pluris habetur
 Ante Deum, templis quàm cultus mille figura
 Proposita, humanae quas fingit opimò mentis.*

LIA, IACOBI VXOR EXEM-
 plum patientis foeminae.

*Lippa Lia & facunda, sua est inuisa sorori
 Officium nihilo sed minus ipsa facit.*

MICH. BARTH.

IUDITHA VIDVA,
 mulier Heroica.

*Seruatrix patria ex Holoferniscade triumphat,
 Concedens nulli laude Iuditha viro.*

MICH. B.

IN MILITIAM PARTVRIEN-
 tium, seu Collatio
 Proeliantium & parientium.

*Stando mori pulcrum est, ipsosq³ occumbere in actu:
 Siue ita miles obit, siue ita mater obit.*

*In mortem ille ruit lucris illectus: ob ipsam
 Pignoris illa animam, pignerat ultrò animam.
 Is, licet armatus, vitam malè prodigit: illa
 Inuicta in viua, mortua, prole manet.
 Corpus at hic coruis: animam, proh, deuouet Orco:
 Cura Deo, matrum, est corporis atq; animæ.
 Iste alios secum perdit: sed mater alumnam
 In laudes sobolem datq; dicatq; Dei.
 Si grauida emoritur fragili cum palmite vitis:
 Palmes erit Christi in corpore, ut ergo, sui.*
 P. H. R.

Singulas etiam familias, singulas
 oportere esse Ecclesiolas.

„ *Templa Deus nidos, nidos vult esse laresq;
 „ Cum casta natos coniuge cuiq; suos.*

I T E M.

„ *Vis Ecclesiolam, quamlibet esse domum.*
 IOH. STIG.

„ *Coniugium humana est diuina Academia vitæ.*
 G. NAZAN.

„ φίλτρῳ μὲν συνέδησε ΦΥΣΙΣ τοκέαε γονύσε.
 PHILIP.

„ φίλτρῳ μὲν συνέδησε ΘΕΟΣ τοκέαε γονύσε.

In crapulam & ebrietatem.

*At terimus fruges, ceu bucula deuorat herbas:
 Et bibimus, largas taurus ut haurit aquas,
 Et quasi vitæ homini sit deuitanda, studemus
 Ipsam animam sumtis illaqueare cibus.*

IOH. STIG.

ALIVD.

*Olim hominum generi rigidus vitam abstulit ensis,
Nunc breuior cyathis mortis aperta via est.
Nunc miseri vitris vitreum deperdimus animum,
Si similis fragili vita putanda vitro.*

NIC. RVDING.

ALIVD.

*Tento ferox olim ferro pugnavit & armis:
Vitrea nunc bibulo praelia Marte gerit.*

PAVL. MELISSVS.

IN LVXVM ET PRO-
fusiones.

*Mutavit veteres ignava superbia mores;
Atq; animos segnes prodiga vita facit.
Fœmina iam totum pendentem è pectore censum,
Atq; omnem dotem fronte puella gerit.*

IOH. STIG.

IN ROSAS PICTAS,
quæ supra mensas in cœnaculis vulgò exten-
di affigique solent.

*Casta & amica loqui, tetricas deponere curas,
Absentum fama parcere, amare bonos.
Ferre malos, sed non efferre tacenda, monet te
Purpurea hæc patulo vertice, amice, Rosa.*

PET. HEGEL.

PARAENETICA,
ET DE STUDIIS RECTE
formandis commonefactiones.

INVITATIO PVERORVM,
ad Scholas.

Carmen quo solent Pueruli ad studium li-
terarum in Scholam reuocari, die Gregorij,
circa æquinoctium vernum.

- » VOS ad se pueri primis inuitat ab annis,
» Atq; sua Christus voce venire iubet.
Præmiâq; ostendit vobis venientibus ampla,
Sic vos ô pueri curat amatq; Deus.
Vos igitur lati properate occurrere Christo,
Prima sit hæc Christum noscere cura ducem.
Sed tamen ut Dominum possis agnoscere Christum,
Ingenuas artes discito parue puer.
Hoc illi gratum officium est, hoc gaudet honore;
Infantum fieri notior ore cupit.
Quare nobiscum studium ad commune venite,
Ad Christum monstrat nam Schola nostra viam.

Sinite puerulos venire ad me, & ne prohi-
beatis eos: talium enim est regnum Dei. Mat.
19. Mar. 10. Luc. 18.

*Ipse iubet ad te pueros, ô Christe, venire,
Atq; hos perpetua morte perire negas.*

Ex psalmo 19.

- » *Et Deus infantum celebrari gaudet ab ore.*

Seu:

Vult fieri infantum notior ore Deus.

EPIGRAMMA IOHANNIS STIGELII dulcissimum.

*Suauiter infantes dum tollit. ad oscula Christus,**Mitis & amplexu pignora parua fouet.**In genus humanum diuinum ostendit amorem,**Qui Patris è prono corde volentis abit.**Tu quoq; mortalis, cui contigit esse parentem,**Dum figis soboli basia blanda tua.**Crede Deo, cuius maior te amplectitur ardor,**Quàm tuus in sobolem maximus esse potest.**Et caue ne stolidè tantum auerferis amorem,**Quem qui ferre potest, omnia solus habet.**Ingenium sine doctrina esse speculum im-*
*politum: ἀπόφθεγμα Alberti Dureri.**Vt nulla è speculis rudibus resplendet imago,**Ni sint artificis ritè polita manu:**Ingenij sic usus erit non vllus acuti,**Doctrinæ si non erudiatur ope.*RECTA INSTITVTIO RE QVIRIT ASSI-
duitatem discendi & imitandi.*In ludum quidam natum ducitq; iubetq;,**Vt vita melius discere tentet iter.**Et primis pater ingenium puerile sub annis,**Et rude dum pectus recta docere parat:**Qua puero fore ducat opus re, fortè magistrum**Quarit: at ille, opus est MENTE, ait, atq; STYLO:*

TRES

TRES CAUSAE IGNORANTIAE.

- » *Sunt quos ingenium LEVE, sunt quos blanda VOLVPTAS,*
 » *Sunt & quos faciunt corda SVPERBA, rudes.*
 AND. ALC.

CORN. GALLVS.

- » *Quod NATVRA negat, reddere CVRA potest.*
 At,

- » *Quod cultura negat, reddere nemo potest.*

Impetus Poeticos, sicut alios motus Heroicos, singulare Dei donum esse.

- » *Humanas superans vires Heroica virtus,*
 » *Tales qui motus dat, monet esse Deum.*
Sic etiam ubertas fundentis carmina vena,
Esse Deum ostendit, motus & ille Dei est.
Ergo agnosce Deum, & iusto venereris honore,
Cum docti vatis scripta sonora legis.

POETAE LEGENDI, ET ASSIDVA
imitatione exprimendi.

- Cura sit à teneris, vatum cognoscere scripta,*
Eloquij fontes hos sciat esse puer.
Horum pectoribus motus Deus indidit acres,
Sublimemq; dedit Musa canora sonum.
Verum non satis est legisse poemata tantum,
Accedat studijs altera cura tuis:
Vt doctis digitis exempla ediscere certes,
Cogere & in numeros verba soluta novos,
Hic labor ingenij vires acuitq; fouetq;,
Hinc venit elogy copia, forma, nitor.

*Hoc si languescet studium, si ignara iuuentus,
 Non perferre volet tædia longa styli
 Hei mihi qua clades reliquas iterum obruet artes?
 Barbaries tenebras inuehet atra nouas.*

Artium bonarum inter se, veluti herbarum in medicinis, societas & mixtio.

*Nam velut arcanis sociata viribus herba,
 Pharmaca ceu iuncto fœdere mixta ferunt:
 Sic studijs prompta quasi conspirantibus artes,
 Humanis gaudent consuluisse bonis.*

IOH. STIG.

Studia nonnunquam remittenda, intermittenda nunquam.

Tempestiua iuuant operosas otia Musas.

AVSONIVS.

*Sunt etiam Musis sua ludicra mixta Camænis,
 Et cessare licet: grato SCHOLA nomine dicta est,
 Iusta laboriferis tribuantur ut otia Musis.*

ELOGIVM TERENTII.

*Comica debetur meritò tibi palma Terenti,
 Tanta etiam paruis gratia rebus inest.*

IN P. OVID. NASONEM.

*Naso dabis veniam, talem te miror amoq̃:
 Ingenium nugis prostituisse queror.*

IOH. STIG.

DIALECTICA MAGNO ADIVMENTO
 est doctrinæ Ecclesiæ explicanda.

*In tenui quamuis noster labor esse feretur,
 Quòd pueris Logices prima elementa damus.*

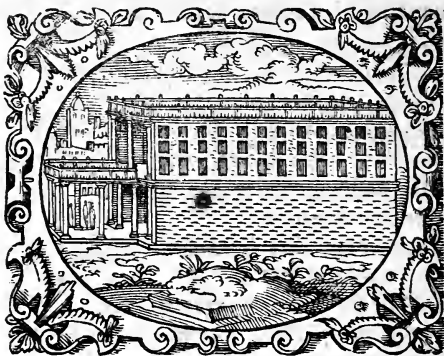
R

Plus

*Plus tamen his operis Ecclesia sacra innatur,
Quàm si de Pario marmore templa struas.*

ELOGIVM DIALECTICES.

IOH. STIG.

Fama fidem fecit, Minoidos atria Creta
 Irremeabilibus plena fuisse dolis.
 Sæpè quis ambages intrans fraudesq; viarum,
 Nequaquam fallax inde relegit iter.
 Solus at Aegides comitantia fila secutus,
 Dicitur ambiguas isse, redisse vias.
 » Sic nisi te reliquas Dialectica ducat in artes,
 » Semper in ambiguum te trahet error, iter.
 Hac oculis hominum nebulas abstergit, & illos
 Seiuncta à falsis cernere vera docet.
 Hac caput Aonias cupienti, efferre per artes
 In dubijs præbet fila sequenda vijs.

*Dum potes & licitum est, hæc arripe fila iuuentus,
 Præbeat ad Musas hæc Ariadna viam.
 Quod si vere tua neglexeris indolis illam,
 Nulla tibi Autumni tempore messis erit.*

PRÆMEDITATE LO- QVENDVM.

Aduersus extemporales Rhetores, seu
 subitam dicendi confidentiam.

*Hermogenes voluit laudari, dicere multa
 Quod subito posset non meditata prius.
 Atticus orator sed contra turpe putabat
 Dicere apud ciues non meditata prius.
 Sculpta, inquit, potius recitarem, non modo scripta;
 Causa moram ferret si peragenda reo.
 Ac utinam sapiens placeat contatio multis,
 Fundant ad Gnatum vota aq̄, casta Dei.*

ARITHMETICA.

*Omnia sunt numeri, numerosis motibus omnis
 Hic igitur mundus, mundus & alter homo.*

HISTORIÆ EVOLVENDÆ.

*VT nōris quando sese patefecerit ipse,
 Spectari iussit secula cuncta Deus.*

HISTORIAE SVPPEDITANT EXEM-
 pla Iustitiæ diuinæ.

*ὡς κατὰ μὲν πῆρεσσι ἀδικοῖς, πικρὰ δὲ δίκαιοις,
 ἢ διὰ βιοτῆος γεαφῆ δεικνύεται ἰσοπία. id est:*

*Quòd Deus iniustos punit, iustos quòd honore
Afficit: hoc nobis indicat historia.*

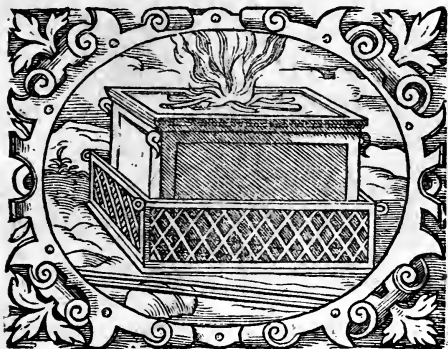
A magnis etiam fortissimisq; viris lectionem poetarum & historiarum semper frequentatam fuisse.

*Terribiles inter lituos sonitusq; tubarum,
Rex Macedùm legit carmen, Homere, tuum:
Fessaq; nocturna cùm membra quiete leuaret,
Dicitur hoc stratis supposuisse suis.
Scipio, qui victa meruit Carthagine nomen,
Fregit & Ausonia Punica scepra manu:
Sedulus in medio belli discrimine legit,
Quod Xenophon Cyri nomine scripsit, opus.*

G. S.A.B.

Ante

Ante omnia studiosè discenda & meditata doctrina cœlestis.

ὁ θυσιῶν ὁ θεὸς μᾶλλον διὰ τέρπειαι ἄλλαις,
ἢ διδασχῆς μελέτη εἰλικρινῆς λόγου.

“

“

Vult adfertores laudum nos esse suarum:

Idq̄, magis postcit, quàm noua thura, Deus.

H. EOB. H.

Quin dociles adhibe dictis presentibus aures:

“

Gratior est ipsi victima nulla Deo.

“

DE DIVINA PAVLI Apostoli eloquentia.

ὡσεί κε δαιδαλέος τὸν χριστὸν γράφαι ἀπελλῆς,
ἐνδεός ὡς παῦλος τῷ δὲ ἐχάραξε λόγῳ.

Non sic Dedaleus Christum pinxisset Apelles,

Vt sacer hunc Paulus exprimit ore pio.

Aliud in Paulum.

*Auguror, & video (longaui cedite patres)
Nescio quid maius prisca Damascus alit.
Qui nunc Tarfiaco prodis de sanguine miles,
Sauluses, exiguo tempore Paulus eris.*

IOH. STIG.

PSALMORVM LECTIO
FREQUENTANDA.

Amphion cantu scopulos traxisse putatur,
Et potuisse Orpheus flectere voce feras:
Attamen hos longè Davidis carmina vincunt,
Quæ mentem è media ducere morte solent.

ALIUD

ALIVD IN PSALMOS.

Ad tria genera Psalmos redigit: ita ut

Alij sint Didascalici & Prophetici:

Alij Precatorij, consolatorij & Eucharistici:

Alij Legales & Historici.

Saxa ferunt vatem traxisse Amphiona cantu;

Vt strueret Thebis mœnia prima suis:

Maius opus fieri Davidis carmine constat,

Qui trahit ad summum pectora nostra Deum:

Nunc servatoris narrat præconia Christi,

I.

Quem canit aeterno de genitore satum:

Nunc aptè gemitus & verba precantia tradit;

II.

Ad summum patrem quæ tua vota vehant:

Nunc iustas vitæ leges, pœnasq; malorum,

III

Et promissa canit præmia magna pijs.

Hæc igitur Cythara est ad tempora qualibet apta,

In manibusq; tibi semper habenda, pijs:

In di-

In dictum Philippi Melanth.

LECTIO & INVOCATIO sunt vberri-
mi commentarij in Psalmos.

IOH. STIG.

- » *Nulla sacros melius docet enarratio psalmos,*
 » *Quam repetens solidas LECTIO crebra, preces.*
 » *Sape lege, & PRECIBVS feruentibus erige pectus:*
 » *Vt tibi qua nescis suggerat ipse Deus.*
 » *Quod nequeunt longis dare commentaria verbis,*
 » *Hoc tibi cum precibus lectio iuncta dabit.*

DE BIBLIIS A LVTHERO IN GER-
manicam linguam translatis.

In linguam nostram studuit transfundere fontes,
Et tantum lucis lectio nulla tenet.

IN LOCOS THEOLOGICOS

PHILIPPI MELANTHONIS, praeconium eiusdem Stigelij.

Pinguis ut aëry, de vertice lapsa Sionis,
 Irrigat humentes copia roris, agros:
 Altus ut egrediens stagnantia littora, Nilus
 Fœtificat largo rura propinqua sinu:
 Sic hoc sparsa libro, vera doctrina salutis,
 A Eternis implet pectora sancta, bonis.
 Explicet inuicti quod sic oracula Christi,
 Nullum hoc in terris sanctius extat, opus.

IN CONFSSIONEM FIDEI CHRISTIANÆ,
 exhibitam Carolo V. Augusto, Anno 1530.

Concurrant inimici omnes licet undiq, hic vnus
 Confutare potest improba dicta, libcr.

IOACH. CAMER.

DE ASTRIS.

Astra testantur Deum esse.

*S*idera dum spectas claro labentia cælo,
 Et signas oculis lumina nota tuis.
 Verè aliquam mentem rebus quæ cuncta gubernat,
 Et quæ nostra vidit facta præesse scias.

EOB. AD SCHONERVUM.

- » *Esse Deum quicumq; negat, mox sidera spectet :*
 » *Sidera qui spectat, iuret is esse Deum.*

PHIL. MEL.

ἄστρα μὲν αὐτὰ τίλλ' δείας σημεῖα θεονοίας,
 μᾶλλον δ' ἢ ἄστρον θεώσεσιν διδασχὴν.

*A*stra quidem sunt ipsa Dei certissima signa,
 At doctrina Deum certius esse docet.

IN HYPOTHESES ASTRO-
 NOMICAS.

*N*on ferri casu pulcerrima corpora mundi;
 Verùm mente regi consilioq; Dei:
 Testatur Phæbus, qui certis legibus annum
 Conficit, & notis itq; reditq; vijs.
 Et gratis vicibus lucem noctemq; reducit,
 Et tempestiuè nata calore fouet.
 Temperat & radios, quos excipit humida Luna
 Distinguens annum mensibus ipsa suis.
 Deniq; cuncta suis labuntur sidera metis,
 Naturam proprijs officijsq; inuant.
 Hac cum suspiciens oculis ac mente notabis,
 Autorem agnoscas & venerere Deum.
 Hic nobis haustum proprio de pectore mentem
 Inseruit, iusti noticiamq; dedit.

Ergo

*Ergo etiam scelerum pœnas hic exigit ultor,
Virtutumq; dabit præmia grata pijs.*

IOH. STIG.

Ipse regit motus quos conditor addidit astris,

Nec casu aetherios sic finit ire choros.

Nec vires adimit, quoties errantia cælo

Astra quasi in synodum iuncta coire finit.

Sed precibus motus armatos temperat ignes,

Ira præcibus frangitur ira Dei.

Ergo hæc signa decet reuereri vt signa futuri,

Adducunt tacitè quod simul ipsa mali.

Sed sapere hic nimium, supraq; ostensa vagari

Indicia, hoc vitij est non rationis opus.

Vana superstitio mores corrumpit & artes,

Hanc caueas cura qui cupis esse Deo.

Qui regit, ipse potest mutare & vertere fatum,

Tu modo qui metuis tristia, funde preces.

*Astra inclinant, non necessitatem
inducunt.*

Quamlibet astra regunt homines: regit attamen astra

Noster, qui non vult Stoicus esse, Deus.

ITEM.

Astra regunt homines, sed Deus astra regit.

G. CRVCIGER.

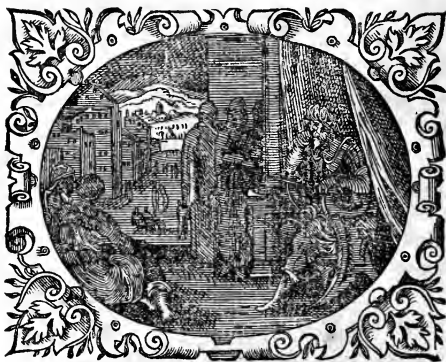
Fata mouere Deus, tollere fata potest.

Item:

Non plus fata tamen, quam pia vota valent.

EPIGRAMMATA
DE COMETIS.

EX GRAECO.

» ἐδείξεν κομήτης ὄσις ἢ κακὸν φέρει.

» *Nulla etas vidit flagrantem impunè Cometam,
Non leue venturum nunciat ille malum.*

IOH. STIG.

*Iam toties nigra tectum ferrugine Solem
Vidimus offensi signa dedisse Dei.
Vidimus & rutilo flammantes crine Cometas
Arguere è cælo funera, bella, famem.*

ΣΩΦΡΩΝΙΣΤΙΚΑ, seu

ETHICA PRAECEPTA, SEU REGVLÆ VITAE, ad honestatem & decus instruentes.

ORA ET LABORA. Subditus esto Deo, & ora eum. Psal. 37.

Subditus esto Deo, mandato munere fungens,
Et spera in miseris & pete, rebus opem.

EX DICTO IOH. BAPTISTAE.

Non potest sibi homo sumere quicquam,
nisi datum sit ei à Deo. Joh. 3.

Nvllius est felix conatus & utilis vnquam,
Consilium si non detq; iuuetq; Deus.

*Tunc iuuat ille autem, cum mens sibi conscia recti,
 Mandati officij munera iusta facit.
 Et simul auxilium presenti à numine Christi
 Poscit, & expectat non dubitante fide.
 Sic procedet opus faustum populisq; tibiq;,
 Nauis & aura tua vela secunda uehet.*

- » *Inuictamq; Dei dextram vis nulla repellat,
 » Omnia cogentur cedere prona, Deo.
 » Ipsa etiam, quamuis Adamanti incisa feruntur,
 » Cum petimus, cedunt fata seuera Deo.
 » Nec Deus est Numen Parcarum carcere clausum,
 » Quale putabatur Stoicus esse Deus.
 » Ipse potest Solis currus inhibere volantes.
 » Ipse velut scopulos flumina stare iubet.*

I T E M:

- » *Solares retinet currus & flumina sistit
 » Verus & hic liber cunctipotensq; Deus.*

FINIS HOMINIS, ADEOQUE TOTIVS
humane societatis est agnitio &
celebratio Dei.

Magnum opus est ad quod nos Mens aeterna creavit;
Ut nostro studio notior esse queat.

Ac in nos haustam proprio de pectore mentem
Fudit, & effigiem iussit habere sui.

IOH. STIG.

Utiq; alios alij de religione docerent,
Contiguas pietas iussit habere domos.

Hinc urbes structa, quarum est ante omnia munus
Afferuisse DEO, quam iubet esse fidem.

MAGNA HOMINIS DIGNITAS, QVOD
sit imago & templum Dei.

Singula consultò certos distinxit ad usus;
Cum templum vellet nos Deus esse sibi.

Divina in CEREBRO radios sapientia spargit;
Cum verbo mentes luce suaq; regit.

At COR Iusticiae domus est, sentitq; dolores,
Cum punit fontes vindicis ira Dei.

Ad flatuq; Dei purgatum gaudia sentit,
Et vita fruitur non perennte Dei.

Formatum ad tantos CORPVS cum videris usus;
Factorem agnoscas & venerere Deum.

Ipsius & templum non labes vlla prophanet,
Pollutum abijciat ne grauis ira Dei.

EPIGRAMMATA
PRINCIPIIS OBSTA.

Vitare peccatum, est vitare occasionem peccati.

Flammæ suborientium cupiditatum protinus restinguendæ pijs precibus & honestis laboribus.

Parua initia lapsum, magnas ruinas trahunt.

- » **V**incere difficile est tentant cum dulcia sensus,
 » Nisi fugias pœna est saeva luenda tibi:
 » Sed fuge teq̄, regi poscas à numine Christi,
 » Offendent quæ non posse nocere putes.

Huc Ouidianum istud simile.

*Vt penè extinctum cinerem si sulphure tangas,
 Viuet & ex minimo maximus ignis erit:
 Sic, nisi vitâris quicquid reuocabit amorem,
 Flamma redardescit quæ modò nulla fuit.*

OCIA DANT VITIA.

*Non ignava decent generosas otia mentes,
Virtutemq; acer durat alitq; labor.*

“
“

Ex Euripide in Phoenissis.

*Si quis malorum gaudeat commercio,
Rogare qualis ipse sit, nihil est opus:
Nam quisq; similis est sodalitij sui,
Vadens ad aucupia cum visco & illice.*

“

Ex Theocrito.

*τέτιλιξ μὲν τέτιλιγι φίλος, μύρμακι δὲ μύρμαξ,
Formicis gaudet formica, Cicada cicadis.*

“
“

De Sedulitate & Iustitia, Germanici
Rythmi matris Philippi.

Wer mehr wil verzehren /
Denn sein Pflug kan ercreen:
Der wird zulezt verderben /
Vnd villeicht am Galgen sterben.

Quorum hæc est sententia:

*Si quis de parvis vult plura absumere rebus,
Quarere quàm vigili sedulitate potest:
Is mendicando victum petat ostia pulsans,
Aut feret huic tristem crux laqueusq; necem.*

Ex Hesiodo.

τῆς δὲ ἀρετῆς ἰδεῶτα θεοὶ πορπαροῖσιν ἔθνησαν.

Virtutem voluere Dii sudore pari,

Longa via est ac ardua que perducit ad illam;

Inq; aditu primo longè est asperrima, sed cum

Veneris ad summum facilis incundaq; fiet.

“
“

IN ALDVM, & PAVLVM ALDI F.
ET ALDVM. PAVLI F. ALDI N.

*Alde, laborum omnium moli in superabilis Atlas,
Parcarumq; adeò vix superate manu:
Humanis namq; exemptus, redituius in ipso
Primum idem gnato, moxq; nepote redis.
Aut quasi transcribens Musas hereditibus, viri
Has proprium genti vis decus esse tua.*

P. HEG.

IN ANCHORAM ALDI, ET
CIRCINVM PLANTINI,

lusus.

*Sacra Aldi fundum valido tenet anchora morsus.
Cui caudam Delphin insinuatq; caput.
Sic Plantine tuus constanter circinus vno
Stat pede, pes circum sedulus alter obit:
Amborum è rigido sunt instrumenta metallo:
Artificem exercet durus utrumq; labor.
Sed Delphin celer est, & gyrat circinus orbem:
Et vincit CONSTANS omnia dura LABOR.*

P. HEG.

Ex Hesiodo:

Optimus qui per se sapit,

Proximus qui per alios,

Infelicissimus qui neq; per se, neq; per alios:

» *Omnia per sese qui prouidet, optimus ille est:*

» *Proximus ille tamen, qui paret recta monenti:*

» *Sed qui non sapit ipse, nec audit recta monentem,*

» *Inuida ei mentem misero natura negauit.*

HIER.

HIER. VVOLFIVS.

*Hoc vetus est, ridere boni monitoris amorem:
 Dictaq; stulticia ponere cuncta loco.
 Hoc etiam vetus est, ut qui prasagia rident,
 Atroces pœnas corde gemente luant.*

Necessaria facienda.

Amicitia cum paribus iungenda.

Feceris haud quicquam, nisi quod fecisse necesse est,

Quamq; dedit norma est una sequenda Deus.

Et fugito turbam, nisi cum Respublica poscitis

Congressus modicos: futile turba malum est.

Nec tibi curabis multos adiungere amicos,

Rara hæc sunt, candor, gratia iusta, fides.

At si quos poteris, reg; officioq; iuuito,

Sic tamen, adiutos ne meminisse putes.

Præcipue verò remis velisq; potentum

Fuçasas fugito cautus amicitias.

INFELIX FELICITAS.

In inquieta ingenia fortunam sibi
 ipsis fabricantia.

Omnia contigerint cum vita commoda multis,

Firma valetudo, coniunx iucunda, laresq;

Et ciuilibus honos, & pax dulcissima rerum.

Cur tamen humana mentis furiosa cupido

Appetit immensum semper sine fine, modoq;

A Erumnasq; volens fatumq; accersit acerbum?

Causa est una, Deum quod rectorem excutit audax.

IOH. IOVIANI PONTANI.

- „ *Qui ruit ex alto, præceps ruit: ima ruina*
 „ *Nulla est: è summo qui cadit, ille cadit.*

Exoratione Lycurgi.

- „ *Iratus ad pœnam Deus si quos trahit,*
 „ *Auferre mentem talibus primùm solet,*
Caliginemq; offundit: ut ruant suas
Furenter in clades, sibi quas noxij
Accerserunt ultrò consilijs malis.

Iustus ut palma florebit.

- Ocia non animis secura pecunia confert,*
Nec vita tutus, credite, portus erit.
Denique nemo suo, vallum sibi, Marte parare
Contra fortuna iura vicesq; potest.
 „ *Felix ille, Deo quisquis duce fidit, & huius*
 „ *Ambiguum vita lege gubernat iter.*
Hunc pater in dubijs rebus tegit optimus, atq;
Defensum in gremio gestat ubiq; suo.
Vtq; nihil ledunt hyemis mala frigora Palmam,
Illaq; perpetui veris honore viret:
Sic etiam iste malis nescit succumbere victus,
Durat, & in media viuere morte solet.

Imago CHRISTOPHORI, est imago
 Christiani hominis.

- Ista pia mentis formam tibi monstrat imago,*
Qua Christum vera cum pietate colit.
Nam velut in medijs incedit FLVCTIBVS Heros,
Qui non magnum humero sed graue gestat onus:

Sic &

*Sic & multa pios discrimina oportet adire,
 Qui verbum portant, Maxime Christe, tuum.
 Omnia destituunt iustos solatia, nemo
 Auxilium tristi tempore ferre solet.
 Tu quoque, deseruisse tuos, ò Christe, videris,
 Sunt etiam qui te posse iuuare negent.
 Hoc est cur PVERI sis pictus imagine, namque
 Conuenit infirmis ista figura magis.
 Tu quoque, lapsantes interdum deprimis ipse,
 Irasci quoties te sibi velle putant.
 Sustentat tamen, & præbet solatia verbum.
 Ergo ARBOR gressus arida facta regit.
 Hæc tamen in florem rursus sese induet arbor,
 Reddet enim iustis premia digna Deus.
 Ille SENEX lumen qui præfert, doctor habendus
 Errantem ut monitis ritè gubernet, erit.*

GNOMICA

MISCELLANEA.

*SENTENTIÆ GRAVISSI-
 mæ de iustitia Dei punientis delicta:
 carmine expressæ.*

Psal. 124. Non permanebit sceptrum impij.
 Sap. 6. Potentes potenter tormenta patientur.

HERODOTVS.

τῶν μεγάλων ἀδικημάτων, μεγάλα
 ἔστιν ἢ αἰ πινώειαι παρὰ τῶν θεῶν.

Lento gradu ad vindictam sui, diuina procedit
ira, tarditatemq; supplicij grauitate compenfat.

- „ Non habet impietas successus, credite, longos:
„ Et mala pro meritis tristia fata manent.

ALIVD.

- „ Et quamuis secreta diu sunt otia prauis:
„ Seratamen tacitis pœna venit pedibus.

ALIVD.

- „ Et semper culpam pœnae comitantur atroces;
„ Et si sera, tamen premia laudis erunt.
„ Non urbs, non regio, non atas vlla seueri
„ Iudicij exemplis, non domus vlla caret.

ALIVD.

- „ Ne dubita, semper delicta atrociam pœna
„ Et subitas clades post mala facta sequi.

ITEM:

- „ Iusta Dei vanas non habet ira minas.

Verficulus ex statua redditus Pausaniæ duci Spartano, pœnam ipsi denuncians, cùm in vrbe Byzantio, factus iam superbus & crudelis, filiam primarij ciuis, quam rapuerat, noctu in subita consternatione interficeret: Miserè autem & is vitam clausit: cùm, reuocatus ex Byzantio, eò quòd Persicis rebus studeret, iamq; Ephori comprehensuri & in carcerem ducturi essent, fugisset in templum Mineruæ: vbi inclusus, fame perijt, & quidem matre Alcithea, quando iam muro fores obstruerentur, primū lapidem locante.

ἡ δὲ δίκης ἄσπον, μάλα τοι κακὸν ἀνδράσιν ὕβρις.

Pœna luenda tibi est, adfert iniuria damnnum.

A L I V D.

Punitur magnis cæca libido malis.

T I B V L L V S.

Ah miser, & si quis primò periuria calat:

Sera tamen tacitis pœna venit pedibus.

I O H. S T I G.

Ah miseros omnes, quicunq; ad crimina prona:

Vlla putant iustum facta latere Deum.

I D E M.

Magna graues semper comitantur crimina pœna:

Et mala qui fecit, peius habere solet.

Sæpe bonis malè fit: sæpe malisq; bene.

Sis miser & nulli miserabilis, omnia quisquis;

A Dijs pro meritis cuiq; venire putas.

ITEM.

ITEM.

*Et plerumq; malis fortuna indulget amica,
Non fauet illa diu, sed fauet illa tamen.*

Eiusdem ferè sententiæ est illud Ouidij distin-
guentis inter EVENTVS & EXITVM.

*Exitus acta probat: careat successibus opto,
Quisquis ab euentu facta notanda putat.*

IN INGRATOS & PERFIDOS.

Cuculus à curruca seu Hypolaide enutri-
tus eandem demum deuorat.

*Nidus humi iacet inter saxa Hypolaidos, in quem
Ignauus Cocyx ova fouenda gerit.*

*Cumq; diu pauit cuculum officiosa voracem,
Nec tamen ingluuiem iam saturare potest:*

Tum sibi seruat & soluens mala premia vita

» *Nutricem cuculus deuorat ore suam.*

ALIVD.

» *Ingrato cuculus nutricem deuorat ore,*

» *Et misera pietas officiosa nocet.*

» *Heu mihi quam scelus hoc imitantur saepe volucres,*

» *Pectora quæis Cygno candidiora putes.*

ALIVD.

» *Omnia sunt ingrata, nihil fecisse benignè est,*

» *Debita pro meritis gratia nulla redit.*

ALIVD.

» *Sunt homines, humeris quos si quis gestet ad urbem*

» *Ausoniam, domiti qua caput orbis erat.*

» *Nec tamen ad portam placidè deponat eosdem,*

» *Gratia prateriti nulla laboris erit.*

i.e. de se Roman usq; de portare, neq; prateriti EX HE-

disse deponere, quam gestabit ois
corruptisem

EX HESIODO.

Πολλάκι καὶ ξύμπασα πόλεις καὶ ἀνδρῶς ἔπαυρεῖ.

Vnius ob culpam saepe vrbs dabit integra pœnas. vel:

Sæpe luunt peccata viri tota vnus vrbes.

“

CLEMENTIA & PLACABILITAS.

ἰλιάδ. ι.

— φιλοφροσύνη γὰρ ἀμείνων.

— *placido nil pectore maius.*

CVPIDO, seu Κηριοκλέους

Theocriti.

Pungit apis puerum veneris, dum dulcia mella

Furatur: sic sunt dulcia mixta malis.

“

“

DE CALVMNIA

è Germanico.

Acriter attactu pungunt tribuliq; vepresq;

At grauius morsu perfida lingua nocet.

Malo ego per spinas tribulosve incedere nudus,

Vstas quàm falso crimine ferre notas.

“

“

“

“

P. MELISSVS.

DETESTATIO CALVMNIAE.

Qua mala, quas cieat dentata Calumnia fraudes,

Non oculus, lingua aut vna notare potest.

Quin totam hanc linguas, oculos, tinctosq; veneno

Dentes, quin mera vel singe venena; parum est.

Et stulto obloquia, vt mellita obsonia, hiatu

Captamus? meritò hîc qua facimus, patimur.

Ergo Christi ipsis, homicida calumnia, membris

Multa dedit (pudet heu) vulnera, multa dabit.

PE. HEG.

V

ME-

- » Forte merum, fortis mulier, rex fortis: at ipsa
 » His veritas est fortior.

INVICTA VERITATIS VIS,

Ex Euripide in Phœnissis.

Ἀπλῆς ὁ μῦθος τῆς ἀληθείας ἔστιν.

- » Nam veritatis est simplex oratio,
 » Interpretemq; non desiderat vafrum,
 » Sed ipsa per se viribus valet suis,
 » Mala causa callidis opus habet pharmacis.

Pythagoricum.

πάντα τὰ τῶν φίλων κοινά.

- » Omnia habent inter se communia amici:

Animus donantis respiciendus:

- » Sit modo donantis mens candida, sepe redire
 » Munere pro paruo gratia magna solet.

Ex Plutarcho.

περὶ εὐθυμίας.

ἠδὲ μὲν εἰ τι φέρῃς, ὀλίγον δ' ἄχθος ἠνδ' ἀποπέπῃς,

- » Gratum est si dederis, nec succensebo neganti.

IN LIBEROS DEGENERES,

ex Homero ὄδυσ. 6.

παῦροι γὰρ τοὶ παῖδες ἡμοῖσι πατρὶ πέλονται:

οἱ πάλαιονες κακίαι, παῦροι δὲ τε πατρὸς ἀρείαι.

- » Rara tamen soboles aequat virtute parentes;
 » Plurima degenerat maiorum moribus, atq;
 » Vix ulli cumulant laudesq; decusq; parentum.

Ex Menandro.

Non est voluptas ulla suavior patri,

*Quam temperantem & integrum prudentiâ
De se videre procreatum filium.*

PATIENTIA.

*Qui sapit, ille animum fortuna præparet omni;
Præuisumq; potest arte leuare malum.*

Sperabis omnia optimè, & quæ accident,
qualiacunq; erunt sapienter feras.

M. C. lib. 4. Epist. Fam. 13.

*Optima sperentur, metuantur pessima: sed quæ
Sors tulerit, placido pectore quisq; ferat.*

IOACH. CAMER.

MEDITATIO LEGIS
DIVINAE, SEV FORMVLA
CONFITENDI PECCATA GENERALIS
*iuxta ordinem præceptorum Decalogi,
coram ministro Ecclesiæ.*

Tradita à Philippo in Locis
Theologicis.

DE PRIMO PRAE-
CEPTO.

DEBEREM equidem rectè cogitare de Deo, & firma fi-
de statuere, hunc unum esse Deum creatorem omnium re-
rum, & futurum iudicem omnium hominum, qui se patese-
cit dato Verbo suo, & misso Filio. Deberem vero timore ei
obedire, & metuere iram eius & iudicium, vera fide cum in-

uocare propter Filium, & diligere eum, & sentire aliquem grati pectoris motum erga Deum. DEBEREM affici magnitudine misericordia, quòd se nobis patefecit, quòd verè diligit genus humanum, verè vult nos saluos fieri: Deberem Filij benefi-

cij's moueri, quòd pro nobis passus est, quòd dedit Euangelium, quòd promittit Spiritum sanctum gubernatorem & vitam æternam. SED hæc omnia leuius mouent animum meum, quàm debebat fieri: non satis timeo, sæpè dubito, & quadam perpetua dubitatione, frigidius peto bona à Deo, frigidius inuoco, confido interim rebus presentibus, & quero præsidia vitæ, neglecto ordine quem Deus præcipit. Sæpè etiam falsa inuocatione errans offendi Deum, inuocaui homines mortuos, putavi magis ad hanc statuam inuocandum esse Deum aut Sanctum, quàm alibi. Sæpè nunc quoque aberro, ne cogitem de vero Deo, qui se patefecit per Filium, ne cogitem de Filio, & de promissione. Deniq; non ardeo inuocatione, vt oportet.

DE SECUNDO PRAE-
CEPTO.

DEBEREM *Euangelium diligenter discere, celebrare sermone, & ornare exemplis: agnosco autem meam negligentiam in hac re. Imò saepe prætexo priuatæ cupiditati Euangelium. Sæpe meis exemplis & scandalis præbeo occasionem alijs maledicendi Euangelio, aut alieno aliquos: Interdum erravi in aliquo dogmate, & eo errore deformavi doctrinam cælestem.*

DE TERTIO PRAE-
CEPTO.

SÆPE *negligo publicas conciones & ceremonias in die festo, non impeditus alijs causis, & meo exemplo alios abduco: Non ago gratias Deo pro instituto ministerio, pro conseruatione Ecclesia, pro conseruatione Prophetorum & Apostolicorum scriptorum: non adiuuo Ecclesiam precantem pro publico statu in*

cætu, nimis leuiter afficior cura miseriarum communium, quòd inscitia, discordijs, bellis dissipantur Ecclesia & politia, & multorum anima & corpora pereunt, non adiuuo ipse ministerium

Ecclesiasticum meis officijs, non vereor, ut debeo, pios ministros: Interdum eis maledico, & meo exemplo confirmo contemptum aut odium eorum, non soluo eis debitas mercedes, sæpe dies festos malè colloco in res turpes, & irrito Deum aduersus multos.

DE QVARTO.

SV M negligens in mea uocatione, in studio, in regenda familia. Sum ingratus Deo pro beneficijs ordinis politici. Interdum irascor iniuste magistratibus, & maledico eis, nec tribuo eis debitam reuerentiam ex animo. Interdum rixas excito contra leges, & uiolo politicum ordinem cum scandalo & aliorũ detrimento, meis stultis tumultibus impedio alia publica negotia necessaria. Non sum intentus, ut in meo ordine me coërceam, &
caueam,

*caueam ne turbem communem harmoniam publici status, sum
 δεογεντικὸς, mea utilitati magis seruiō, quàm publicæ, aut. capto.
 occasiones turbandi.*

DE QVINTO.

SÆPE

SÆPE incendor iniusta indignatione, & cupiditate vindicta. Adde malas execrationes, quæ ex cupiditate nocendi erumpunt, Moueor emulatione. Doleo alterius potentiam aut auctoritatem crescere, & premere eum cupio: Sum superbus, despicio pares, & me eis anteferri postulo: Sum suspicax, & ex falsis suspicionibus interdum iniusta odia concipio, sero & confirmo discordias, sæpe perfero rumores & sermones, qui sauciant animos & accendant odia, Habeo aliquid lioris & malevolentia, delector obtrectatione. Interdum calumniosè deprauo aliena dicta & facta, non studeo sanare offensiones, & concilia reuoluntates, sino crescere odia priuato liore, vel alia priuata causa, maledico absentibus. Interdum afficio contumelia presentes, impedio inuocationem meam & aliorum, excitatis odijs aut disidijs.

DE SEXTO.

HABEO errantes motus & flammæ varias libidinum, indulgeo oculis & cogitationibus impudicis, contaminatur & corpus.

pus. Hac mala augeo intemperantia & crapula. His incendijs & crapula fastidijs impedio pias meditationes & preces, & accerso beluinam feritatem, cumulo mea impuritate iram Dei aduersus me, meam familiam & ciuitatem.

DE SEPTIMO.

FRVOR liberalitate parentum, aut stipendio publico, & non bene colloco, defraudo meos fratres aut alios pauperes, sum iniustus in contractibus, non studeo propter Deum seruare aequalitatem, malignè soluo debita precia, exerceo aucupia pecunia quarenda iniusta, sumo mutuo variis pratextibus, ac ne curo quidem soluere, retineo res alienas, non sum fidelis & diligens in mandato labore, res vitiosas vendo, res locatas corrumpo.

DE OCTAVO.

NON presto candorem & veritatem, quam Deus requirit in dictis & factis, admisceo sophisticam consilijs & negotijs

aut doctrina, interdum propugno falsa ex odio, iracundia, aut iniusta pertinacia, aut adulatione, aut metu, in moribus etiam est hypocrisis, simulatione virtutis, aut falsa iactantia.

DENIQUE agnosco me miserum in hac cecitate & securitate, horribiliter negligere iram Dei, & multis modis aberrare ab eius praeceptis, ac multis scandalis alios ledere, & accersere mihi & alijs pœnas, nec posse me magnitudinem ac multitudinem meorum vitiorum aut lapsuum intelligere, sed fateor me meritum esse presentes & aeternas pœnas, ac vero dolore clamo: Tibi tantum sum peccator, coram te malefeci, ut iustificeris, etc. Verè doleo Deum à me offensum esse, & ladi ac pollui Ecclesiam & reliquum genus humanum, & confugio ad Filium Dei Dominum nostrum Iesum Christum propitiatorem, propter hunc oro, ut Deus aeternus pater Domini nostri Iesu Christi, bonus, sapiens, iudex, & fortis, iram suam à me auertat, & mihi peccata remittat propter Filium, & me sua immensa misericordia
reci-

recipiat, sicut dixit: Vivo ego nolo mortem peccatoris, sed ut conuertatur & uiuat. Ac polliceor me repugnaturum esse peccato, & nihil facturum contra conscientiam, & oro Deum, ut me regat Spiritu sancto suo, & à vobis tanquam ministro Christi peto, ut vocē Euangelijs mihi aunnuncietis, cui credo, & simul Ecclesia promitto, me mores emendaturum esse, & scandala vitaturum.

MEDITATIO ORATIONIS Dominicæ,

Tradita in locis Theologicis.

Omnipotens, aeternæ & viue Deus, aeternæ Pater Domini nostri IESU CHRISTI, qui te patefecisti immensa bonitate, & clamasti de filio tuo Domino nostro Iesu Christo, HVNC AVDITE, conditor omniū rerum & conseruator, cum Filio tuo coaeterno Domino nostro Iesu Christo, regnante tecū, et patefacto

in Ierusalem, & Spiritu sancto tuo effuso in Apostolos, sapiens, bone, misericors, iudex & fortis, PATER NOSTER QVI

ES IN COELIS, *qui ades ubiqz, ubiqz respicis & exaudis, qui placatus nobis es per Filium, & hoc sacerdote perferente, nostras preces recipis.*

**SANCTIFICETVR NOMEN
TVVM.**

Effice, ut verè agnoscaris, ut vera doceantur, per qua gloria tua verè patefiat, ut te rectè inuocent, & colant homines. fac ut vox Euangelij verè & latè spargatur, & rectè accipiatur, & ut multi homines vera inuocatione & obedientiâ Deum celebrent.

ADVENIAT REGNV M TVVM.

Sparsa Euangelij voce, regas etiam nos Spiritu sancto tuo, effice ut verbo tuo credamus, inchoa in nobis Regnum tuum, ut fiamus heredes regni tuî, & destruas regnum Diaboli, horribiliter grassantis in genere humano, & passim homines impellen-
tis ad

tis ad Epicureum Dei contemptum, aut colenda idola, scelerata homicidia, libidines, mendacia & alios furores. Aduersus hæc mala, defende nos a terne Pater domini nostri Iesu Christi, & rege nos Spiritu sancto tuo, sicut dixisti, Effundam de Spiritu meo.

FIAT VOLUNTAS TUA SICVT IN COE-
LO ET IN TERRA.

Da vt omnes obediant tibi in terra, da vt pastores Ecclesia, reges, magistratus, doctores, discipuli, ciues, suo loco singuli officium suum rectè & fideliter faciant, ac omnes tibi obediant, sicut Angeli in cælo tibi obediunt, ac placent tibi: tuum opus est efficere, vt nos miseri, stulti, infirmi, res geramus bonas & salutare, simus organa non ira, sed misericordie, simus vtilis Ecclesia, non simus pestes τὰ ἀλάστορες. Politia Ezechie felix est te iuante: Politia Sedechia infelix est, quia te adiutorem repellit. Nos non repellimus te, sed vero pectore, veris lacrymis oramus, vt nostras Ecclesias, Doctores, Scholas, Principes, Gubernatores, populum regas, vt aliqua fiant tibi grata: Tu es, qui efficis, vt velimus, efficies etiam vt perficiamus, vt aliqua tibi grata fiant. Nam Diabolus & homines impij magno furore student ingrata tibi facere, confirmant Epicureos furores, idola, libidines, accendunt iniusta bella, efficiunt tristissimas vastitates. Sed ne totum genus humanum frustra conditum sit, ne omnes ingrata DEO faciant, tu Ecclesiam vocasti, & Spiritu sancto tuo trahis, vt bona & grata Deo faciat, sonet veram de Deo doctrinam, audiat, rectè inuocet te, gratias tibi agat, & obediat tibi, multos feliciter abstrahat à Diabolo, pijs & salutaribus consilijs regat alios, tueatur pacem & honestam disciplinam, & in sua quisq; vocatione seu functione, officium suum ritè & feliciter faciat.

PANEM NOSTRUM QUOTIDIANUM
DA NOBIS HODIE.

Da victum, pacem, defensionem, bonam valetudinem, ut labores vocationum perferre possimus, successum in rebus gerendis iuxta vocationem, liberorum educationem, mediocrem tranquillitatem, hospitia, politias honestas, disciplina, iuris & iudiciorum custodes, & non dissipatas seditionibus, laxatione disciplina, aut bellis.

REMITTE NOBIS DEBITA NOSTRA.

Confitemur & agnoscimus nos circumferre peccata & multiplicem infirmitatem. Si enim diceremus, nos non habere peccata ipsi nos seduceremus, & veritas in nobis non esset. Ideoq; obstrepit nobis indignitas nostra, ac deterret nos à te, Deus, ut trepidantes fugiant te. Sed quia confitentur peccata nostra, fidelis es & iustus, ut remittas nobis peccata nostra, & quia iubes nos petere remissionem, haud dubiè eam petentibus propter Mediatorem Christum dabis. Per hunc enim recipi nos & exaudiri credimus, scimus hunc Sacerdotem pro nobis interpellare, & hac fiducia ad thronum gratiæ accedimus. Vis autem & NOS REMITTE DEBITORIBVS NOSTRIS, vis nos agere pœnitentiam, & non perseverare in delictis contra conscientiam, non vis mentem retinere contemptum Dei, nec tales peccatores exaudis. Non enim placent tibi ceremoniæ & precatioes eorum, qui perseverant in peccatis contra conscientiam. Ideo vis nos excitari ad pœnitentiam & emendare mores.

ET NE NOS INDVCAS IN TENTATIONEM.

Ne sinas nos pertrahi à Diabolo ad impietatem & ad alia scelera, defende nos contra Diaboli insidias, rege nos tua luce,
tuis

tuis consilijs, nec sinas nos ruere deceptos nostris erroribus, aut impulsos imbecillitate carnis. Magna & admiranda sapientia & virtus fuit Dauidis, hunc tamen videmus aliquoties impulsus, aliàs à Diabolo, aliàs humanis erroribus ruere. Cùm igitur magna sit infirmitas omnium, tu nos aeternae Patris domini nostri IESU CHRISTI rege, & ostende nobis salutaria consilia in privatis & publicis negocijs, & confirma corda nostra Spiritu sancto tuo, ut tibi obtemperent, ut simus non organa irae, sed organa misericordiae, & utilia Ecclesiae. Postremò

LIBERA NOS A MALO,

Ab omnibus miserijs & arumnis huius vitae, à peccatis, à tyrannide Diaboli, à scandalis, à calamitatibus publicis & privatis, ut videlicet cum uniuersa Ecclesia erepta ex presentibus miserijs, donemur luce, iustitia & vita aeterna, & fruamur dulcissima consuetudine Dei aeterni, & Domini nostri Iesu Christi. Amen.

ALTERA PARAPHRASIS
ORATIONIS DOMINICAE
paulò copiosior.

Ex commentario Philippi in
 Matthæum.

Omnipotens, aeternae, vere & viue Deus, aeternae Patris D. nostri Iesu Christi, conditor caeli & terrae, unà cum Filio tuo Domino nostro Iesu Christo, & cum Spiritu sancto, Te supplex alloquor, oro & inuoco, ad te confugio, tuam misericordiam & opem veris gemitibus imploro, exaudi me, iuxta promissiones tuas, propter filium Mediatorem Iesum Christum: IV ES PA-

TER

TER NOSTER, tu vis nobis esse placatus, nos recipere & exaudire propter Filium tuum, quem constituisti pro nobis Propitiatorem. Ingens, verus & ardens amor est Parentum erga natos, propterea vero animi motu ad te Patrem amantissimum confugio, quem fiducia patefacti Filij certò statuo, miranda & paterna benevolentia mihi in omnibus periculis opitulaturum, & diuina consolatione leniturum esse calamitates & arumnas.

ES ETIAM IN COELIS, hoc est, es omnipotens, opitulator, & verè ades ubique, respicis & exaudis, vides & iudicas motus ac gemitus cordium nostrorum, estq; tanta tua potentia, ut certò mihi possis opitulari. Certò enim statuo te vnicum, verum, aeternum, omnipotentem, viuum, sapientem, bonum, beneficum, veracem, castum, iustum atq; misericordem DEVM esse, qui te per Dominum nostrum Iesum Christum, resurrectione mortuorum, & alijs miraculis patefecisti, ac verè vis & potes nobis opem ferre, dare vitam & salutè propter Filium tuum, Dominum nostrum Iesum Christum.

SANCTIFICETVR NOMEN
TVVM.

Ah Domine Deus accende in nobis puram, veram & sanctam agnitionem Nominis tui, da nobis puram & sinceram doctrinam sine corruptelis, ne vel errores amplectamur, vel idololatrias cultus recipiamus; sed effice, ut te verum & vnicum Deum, Patrem Domini nostri Iesu Christi, qui te patefecisti per hunc filium Iesum Christum, ab initio missum ad Ecclesiam, crucifixum & resuscitatum, sanctè agnoscamus, tibi verè credamus, te rectè inuocemus, colamus ac celebremus. Custodi nos clementer, ne fanaticis et idololatricis furoribus animi nostri fascientur, tolle Idololatriam & omnes impias opiniones, effice, ut

tu ve-

tu verus Deus rectè innotescas, verè agnoscaris, vera fide inuocaris, colaris & celebreris.

ADVENIAT REGNUM TVVM.

Tu per Ministerium & vocem doctrinae tuae regenera, rege, gubernas nos Spiritu sancto, inchoa in nobis regnum tuum in hac vita, & perfice post hanc vitam, sis in nobis efficax, accende per vocem Evangelij & agnitionem tui, veram fidem, iustitiam et vitam aeternam in cordibus nostris, destrue regnum Diaboli, non concedas Diabolo, ut prestigijs suis nostros animos capiat, & deinde implicatos & irretitos horribiliter impellat et euertat. Habitet ac regnet Iesus Christus filius tuus potenter & efficaciter, ac mansionem faciat in nobis, sicut ipse promisit inquitens: Si quis diligit me, sermonem meum seruet, et Pater meus diliget illum, & veniemus ad eum, & mansionem apud eum faciemus.

FIAT VOLUNTAS TVA, SICVT IN COELO

ET IN TERRA.

Ah Domine Deus, Tu regas ipse & adiuues tuas functiones, ut omni gubernatione, administratione, vocatione, tua voluntas fiat, id est, ut fiant ea, quae tu mandasti, fiant tibi grata & placentia videlicet, ut concionatores & Ecclesiae ministri rectè, fideliter, sanctèq; doceant, ut Reges, Principes, consules, ac omnes qui praesunt, pijs & salutaribus consilijs constituent, regant ac defendant respublicas, ut Patres Matresq; familias honestè curent suos liberos educari, erudiri & castigari iuxta doctrinam caelestem, ut singuli suo loco officium suum ritè & fideliter faciant, ac maneant omnes adiuncti copulatiq; tibi Deo, tanquam membra viua suo vero capiti, & omnes tibi obediant, nec auulsi discedant & aberrant à vero capite. Tolle omnia scandala gubernationum

I
torum

torum, & aliorum qui offendunt tuam Voluntatem. Non concedas ut Diaboli serant falsam doctrinam, spargant inter nos tantos errores & contumeliosos aduersus Deum, quibus homines auellant à Deo, sicut Adam et Euam deceptos abstraxerunt à tua voluntate. Non accendant Diaboli odio tui tyrannides & iniusta bella contra tuam voluntatem, ne sequantur tristissima vastationes Ecclesiarum, interitus disciplina & piorum studiorum iuuentutis.

PANEM NOSTRVM QVOTIDIANVM DA
NOBIS HODIE.

Danobis omnia corporis commoda, sustenta & proroga nobis vitam, da nobis bonam valetudinem, ut labores vocationum perferre possimus, da victum, cibum, potum, da pacem, mediocrem tranquillitatem, hospitia, politias, coniugia, æconomias, ut soboles foueri & educari possit, protege domicilia, tuguriola et opidula nostra, da commodas tempestates, fecunditatem agrorum, fruges, annonam, da bonos successus in officijs vocationis, felicitatem in administratione politica & æconomica, successus in communicatione rerum per contractus, in negociatione, in officio meo, concede paruis meis liberis longa & felicia vitæ spacia, da vires corporis & vigorem ingeniorum, nõ sinas in his regionibus, vel Turcicis, vel ciuilibus bellis, vel seditionibus, barbaricam vastitatem fieri, defende casulas nostras, ne incendijs aut alijs cladi- bus pereant.

ET REMITTE NOBIS DEBITA NOSTRA, SICVT
ET NOS REMITTIMVS DEBITORIBVS
NOSTRIS.

*Tu Domine Deus non ignoras multiplicia & magna peccata nostra ac tristissimos lapsus, propter quos merito nos abijceres, re-
spueres*

spueres, & auersarieris nostras preces, auxilium & liberationem nobis exhiberes, sed iustas pœnas infligeres. Sed tamen tibi gratum est, quòd agnoscimus & confitemur peccata nostra, nec vis à te deficere aut opprimi desperatione. Itaq; iussu Filij tui ad te certa & firma fiducia accedimus, ac petimus ut nobis omnia nostra debita & peccata siue magna siue parua, omnes quotidianas & multiplices labe & infirmitates, propter Mediatorē Christum remittas. Obstrepit quidē nobis indignitas et infirmitas nostra, ut semper trepidantes nostra, nec ad te accedere, nec auxiliū petere audeant, sed quia Dominus noster Iesus Christus Filius tuus ipse iussit peti remissionē, et quidem quotidie peti, ac tu mada sti Filiū tuū audiri, certò quog; statuo te velle nobis omnia peccata, quantacunq; sunt, remittere, & sordes nobis cōdonare, nec indignitatē nostrā ac imbecillitatē, sed immensam tuā misericordiam respicere, sicut ipse iurasti, inquiēs: Vivo ego nolo mortē peccatoris, sed ut conuertatur & viuat. Vis autem & nos remittere debitoribus nostris, vis in nobis esse iustitiam bonæ cōscientiæ & bonum propositū, ac vis in conuersione deponi delicta contra conscientia, ne indulgeamus odio interno & priuata cupiditati vindictæ, ne scientes cōtra mandatum tuū velimus alios ladere vel opprimere, sed studeamus recōciliatis seu recuperatis volūtatib. offensiones sanare, quantum possumus. Tu ergo nos aternæ Pater Spiritu tuo rege & governa, ut verè ad te conuertamur, & tuā erga nos misericordiam & amorem agnoscetes, proximo quog; delicta & infirmitates ex animo condonemus.

ET NE NOS INDVCAS IN TENTATIONEM.

Ne sinas nos mergi, succūbere et opprimi cū tentamur, quādo Diaboli periculū, pestē et exitiū moliūtur corporib. animab. coniugib. & liberis nostris, quando dilacerare Ecclesias et turbare Respu. conātur. Itē cū alij homines cōsilijs et incitationib. suis vo-

lunt nos irretire & implicare malis. Item cum superati propria infirmitate, rapimur & impellimur ad inhonesta vel extitiosa negotia. Non enim nostra sapientia nostrisq; consilijs, sine gubernatione, custodia & ope tua, regere possumus mores & negotia, ac pericula depellere. Nec ulla humana sapientia & vigilantia, par esse tanta moli periculorum & impedimentorum, nec sufficere potest ad regendam vitam nostram, ad sustinendam vocationem, ad prospiciendas cauendasq; sanctiones & imposturas hominum, ad vincendam deniq; propriam infirmitatē, sine auxilio & protectione tua. Ac in summa: sumus imbecilles & varijs calamitatibus onerati. Quare te inuocamus, & auxilium ac gubernationem tuam imploramus, ac petimus nos regi, protegi, et iuari à Filio tuo Domino nostro Iesu Christo, quem misisti, ut sit defensor & custos Ecclesie, & qui dixit: Sine me nihil potestis facere: Accende in nobis initia tua lucis per spiritum Sanctum, ut ambulemus accuratē, non ut fatui, sed ut sapiētes, ut in vitandis lapsib. intenti ac circumspēcti, & in precando ardentessimus. Ne sinas nos pertrahi in laqueos Diaboli, nec succumbere prauis inclinationibus, nec in superbiam, fastum, fiduciamq; nostriruere, nec in tristitiam & desperationem mergi, nec alijs tentationibus, quae multa & variaq; sunt, opprimi.

SED LIBERA NOS A MALO,

Aeterno & temporali, presenti impendenti, particulari & vniuersali, quod nobis accidere potest, nisi tu Deus auertas. Libera nos propter filium tuum Dominum nostrum Iesum Christū, à peccato, à tyrannide Diaboli, & ab aeternis pœnis, nec abijcias nos in sempiternum exitium, cruciandos cum Diabolis & omnibus impijs. Clementer etiam mitigato nobis publicas et priuatas calami-

calami-

calamitates, pœnas meritas, ac omnes huius vitæ misérias & a-
rumnas, non sinas fieri Ethnicas vastitates, non spurcitiem Dia-
bolicam, non Turcicos furores grassari sinas in genere humano.
Corripe nos Domine, veruntamen in iudicio, non in furore, ne
fortè ad nihilũ redigas nos. Cũq; iratus fueris, immensa tua mi-
sericordia recorderis. Ac tandem abolito peccato & deleta mor-
te, tu sis omnia in omnibus, & nobis tuam sapientiam, bonitatẽ,
latitiam & vitam, in omni aternitate communices, vt dulcis-
sima consuetudine tua & filij tui Domini nostri Iesu Christi, o-
mniumq; angelorum & electorum in aeternum fruamur.

A M E N.

Hac ita verissimè fiant & rata sint: Ac firmissimè statuo, me
propter Christum exaudiri, et certissimè non inanes, nõ inuitiles,
nec irritos esse gemitus et clamores meos. Scio enim seuerissimam
& immutabilem tuam voluntatẽ esse, vt te inuocemus, & certò
vis nos propter Filiũ tuum Iesum Christũ exaudire, quã ob cau-
sam & promissiones tuas tradidisti, addito mãdato immutabili
vt credamus quòd velis nos exaudire. Ideoq; nõ dubito, quin mi-
hi, quã peto, daturus sis. Oro etiam ardentibus votis, vt hac ini-
tia fidei in me confirmes, quemadmodum trepidus illè,
agnita imbecillitate fidei petit se confirmari:

Credo Domine, sed opem fer diffi-
dentiæ meæ.

T 5 . PARA-

*PARAPHRASIS ALIA
ORATIONIS DOMINICAE
breuissima.*

Valentini Trocedorfii.

*Quis est ordo, & quot sunt gradus in O-
ratione Dominica, rerum petenda-
rum? Septem.*

PRIMVS gradus de agnitione Dei & de doctrina, per quam a-
gnitio accenditur.

SECUNDVS, de efficacia agnitionis, & de gubernatione.

TERTIVS, de obedientia in vocatione.

QUARTVS, de victu & sustentatione corporum.

QVINTVS, de remissione peccatorum.

SEXTVS, de auxilio & defensione.

SEPTIMVS, de liberatione, hoc est, de mitigatione praesentium
calamitatum, & de liberatione integra & aeterna.

Pater noster, qui es in caelis. Aeterne Deus, cum nos pro-
pter Filium recipis, & iubes ut te inuocemus, et promittis te nos
exauditurum: ergo nos obedientes mandato tuo, & confisi pro-
missione tua accedimus ad te orantes: **SANCTIFICETVR
NOMENTVVM.** Da ut te verè agnoscamus & inuocemus, ti-
bi verè confidamus, gratias agamus, ut obediamus, abole idolo-
manias, superstitiones & errores.

Aduc-

Adueniat Regnum tuū: *Abole regnum Diaboli, prohibe ne in nobis dominetur peccatum: Sanctifica & rege nos Spiritu sancto tuo, defende Ecclesiam aduersus Diabolum & organa ipsius, Pontifices, tyrannos & hæreticos, qui nomē Dei extinguere conantur.*

Fiat voluntas tua in terra, sicut in cœlo. *Angeli sancti tibi obediunt, & suum officium faciunt: sic effice, ut in terra omnes homines & doctores suum officium faciant.*

Panem nostrum quotidianum da nobis hodie. *Da pacem, salubritatem aëris, successum in rebus & studijs: prohibe bella, pestilentiam & omnes calamitates.*

Remitte nobis debita nostra, sicut & nos remittimus debitoribus nostris. *Nam horrendā imbecillitatē, & multos immoderatos errores nobiscum circumferimus, & quotidie te grauiter offendimus, ignosce & remitte nobis debita nostra propter Christum mediatorem nostrum: & da ut quoq; alijs ex animo condonemus offensas ipsorum.*

Ne nos inducas in tentationem. *Non sinas nos labi in impietatem, sed conserva nos Spiritu sancto, ut fortiter aduersus peccatum, & mundum, & concupiscentiam dimicemus, & duce Filio tuo victoriam obtineamus.*

Sed libera nos à malo. *Libera nos à peccato, morte & alijs calamitatibus, & duc nos in vitam aeternam, ubi fruemur perpetua consuetudine Dei.*

Amen. *Sancte Pater has preces, quas in nomine Filii tui unigeniti offerimus, velis esse ratas & efficaces, Amen.*

AD TRI-

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in several paragraphs and is mostly obscured by noise and low contrast.

AD TRINITATEM

GRATIARVM ACTIO PRO

beneficijs spiritualibus & corporalibus.

Philip. Melanth.

AGO tibi gratias omnipotens, aeternae & viuae Deus, aeternae Pater domini nostri Iesu Christi, conditor omnium rerum, & conseruator ac opitulatur, cum Filio tuo coaeterno, Domino nostro Iesu Christo, patefacto in Ierusalem, & Spiritu sancto tuo effuso in Apostolos, quod te patefecisti nobis immensa bonitate, certis & illustribus testimonijs, & quod condidisti & elegisti tibi Ecclesiam perpetuam, & voluisti Filium tuum Dominum nostrum Iesum Christum pro nobis fieri victimam, dedisti nobis Euangelium tuum, & Spiritum sanctum, remittis nobis peccata, & liberas nos à potestate Diaboli, & à morte aeterna, & das nobis vitam aeternam, & haectenus in hac vita me multis magnis beneficijs donasti, dedisti vitam, victum, doctrinam, pacem ijs locis, in quibus vixi, & mitigasti poenas, quas meritus sum.

AGO tibi gratias etiam Domine Iesu Christe, crucifixae pro nobis & resuscitatae, Emaruel, quod copulasti tibi humanam naturam, passus es pro nobis, &

bi, & resurrexisti, ac redemisti nos, seruas ac defendis Ecclesiam cōtra Diabolos hostes tuos, & das & instauras sapē lucem Euangeliū, remittis nobis peccata, & das nobis vitam aeternam, & es Mediator & interpellator pro nobis assiduus, & vis nobis opitulari, sicut dixisti: Venite ad me omnes, qui laboratis & onerati estis, ego reficiam vos.

AGO etiam tibi gratias Spiritus sancte viuificator, effuse in Apostolos, quod accendis lucem tuam in nostris mentibus, regis, doces, mones & iuuas me consilio, gubernas labores vocationis meae, & sanctificas me ad vitam aeternam.

FORMVLA GRATIARVM.

A C T I O N I S.

Ioach. Camer.

Omnipotens, aeternae, gloriosissime Deus, Pater domini nostri Iesu Christi, qui cuncta fecisti creastiq; ab initio, & creata conseruas, vnā cum coaeterno Filio tuo Domino nostro Iesu Christo, qui secundum dispensationem seu consilium incarnationis suae Hierosolymis manifestē versatus est: & vnā cum Spiritu sancto effuso in Apostolos: Glorifico, benedico, gratias ago, quod nobis cognitionem tui benignitate immensa praebuisti, bono nuncio nunciato per aeternum sermonem, & filium tuum, pacis, quiq; confirmasti fidem Euangeliū, cum alijs splendidis testimonijs, tum resurrectione mortuorum: & quod acquisuisti tibi populum eximium, Ecclesiam filij tui Domini nostri Iesu Christi, qui bona voluntate tua mactatus pro nobis factus est victima: Et quod donasti nobis spem salutis, & consolationem Spiritus sancti in remissione peccatorum, & à potestate Diabolica redemptione, & liberatione ab aeterna morte, & promisti vitam aeternam seruantibus fidem, & diligentibus te. In praesente autem vita multa, & magna beneficia in nos contulisti: Primum in lucem nobis productis, deinde concessa pace manente in regionibus quas coluimus, & cibi copia conciliata, & tristioribus calamitatibus, pœnisq; innumerabilibus suppliciorum debitorum delictis nostris, aut penitus aduersis, aut placidè mitigatis.

Benedico te, O Christe Iesu, fili Dei viuentis, Domine & saluator, qui Deus es nobiscum propter nos, sermo aeternus, propter nostram corruptam carnem caro factus, quiq; habitasti in nobis: Qui crucifixus, passus, & mortuus

caus es pro peccatis, & resuscitatus, propter iustitiam nostram. Qui liberasti captiuos, & eduxisti in lucem sedentes in tenebris ac umbra mortis, cum apparuisses redemptor, & sol iustitia: Quiq; semper praesto es protegens Ecclesiam tuam, opponendo te hostibus tuis Diabolis, & toti ministerio eorum, neq; sinis extingui veritatis lumen in ipsa, neq; cessas curare, atq; sanare vices & vulnera illius, & restituere collapsa, per remissionem peccatorum, & indumentum immortalitatis: Qui es & permanes in saeculum mediator & supplex, & intercessor pro nobis miseris apud patrem aeternum, paratus semper nobis succurrere, & qui nunquam negligendo nos supplantari sinis, neq; praefocari à quibuscunq; exitiosorum temporum casibus.

Benedico te cum gratiarum actione, o paraclete, Spiritus sancte, Spiritus veritatis, qui consedisti super Apostolis: cum non cessas accendere in cordibus nostris diuina cognitionis lumen sacrum, qui me erronem, o munerum gratiaq; largitor, dirigis in vero rationis diuina itinere, docens, intelligentia instruens, commones faciens, praeciens semper boni quidpiam, & corrigens dissidentia cogitationes peruersas, quae adoriuntur nos, nec non ignauiam modicae fidei: Qui sanctificas nos ad expectationem aduentus Domini nostri Iesu Christi, & hereditatem regni Dei in vita aeterna.

MEDITATIO

MORTIS ET PASSIONIS FI-
lij Dei & gratiarum actio.

Valent. Trocedorfij recitata Anno 1549.

AGo tibi gratias toto pectore Domine Iesu Christe, aeterni Patris Fili co-
aeternae, Emanuel, Redemptor & Saluator noster, quod immensa misericordia pro me miserrimo & abiectissimo peccatore coram aeterno Patre supplex factus es, & te ad poenam obligasti: et humana natura in utero Mariae Virginis assumpta, Homo factus es, et tua admiranda obedientia pro mea inobedientia satisfecisti, & λύτρα soluisti: & hac ipsa vespere ante annos 1516, in horto horrendam agoniam sustinuisti, et luctatus es cum nostro peccato, cum tremendo iudicio & ira dei, cum morte & Diabolo: et tanta fuit consternatio, vt pra angore de sanctissimo corpore tuo Cruentus sudor erumperet, atq; δρομοι αίματ, gutta sanguinis largè defluerent in ter-

ram: & spontè in manus hostium te tradidisti, et captus es, vinculis constrictus, afflictus, & verberatus, contumelia & ludibrijs affectus, confectis criminibus rabiose accusatus, flagris & spinis immaniter laceratus: falsæ sententiæ iniusti iudicis ad mortem condemnatus, ad supplicium productus,

tanquam ovis ad lanienam: manibus & pedibus distentis cruci affixus, & in sublime erectus: et extremo agone vrgente, præter acerrimos cruciatus ex laceratione neruorum in tenerrimo corpore tuo, præter horrorem mortis instantis, longè grauiores & inenarrabiles dolores et pauores in te irruerunt, cum Dominus ipse omnium nostrum peccata in te conijceret, et totam molem peccatorum vniuersi generis humani in te grassari iuberet: cum diuinitas se subduceret, ad eò vt nullam prorsus consolationem sentires, & à Deo te desertum esse gemeres, imò etiam ira Dei aduersus peccatum in te effunderetur: vbi verè pro nobis factus es maledictum, vt nos à maledictione & condemnatione legis liberati, per te consequeremur benedictionem Abrahæ: & ne quid deesset ad summos dolores hostes inmani rabie addiderunt virulentos sarcasmos: cumq; Sol præter natura ordinem lucem suã subduceret, terra tremore concuteretur, & durissima petra sine vlla humana vi disiliirent, ac cælo & terra contremiscente, tota natura huius tanti supplicij conspectu exhorrescente, inter clamores & preces animam tuam in manus æterni Patris, hoc ipso die circa horam nonam commendans exspirasti: at-

que ita summus Pontifex noster in sublimi ara pro nobis teipsum obrulisti hostiam Deo, in odorem suauitatis: & per sanguinem proprium in sanctum sanctorum ingressus, redemptionem aeternam nobis parasti, & vnica oblatione tua consummate in aeternum reconciliasti omnes sanctos: & ministerium in Ecclesia constitutum conseruas, subinde instauras, & per illud es efficax, & per vocem Euangelij et Sacramenta nobis impertis beneficia mortis tuæ, remissionem peccatorum, imputationem iustitiæ, Spiritum sanctum & hereditatem vitæ aeternæ: & perpetuò es noster propugnator aduersus portas inferorum, & iugiter pro nobis intercedis apud aeternum Patrem, & es perpetuus noster opitulátor: & voce publica ad te vocas, & amantissimè inuitas omnes: Venite ad me omnes, qui laboratis & onerati estis, ego reficiam vos.

Peto à te, Domine Iesu Christe ardenti gemitu, iuua & rege me Spiritu sancto, vt amplitudinem misericordiæ tuæ & beneficiorum tuorum subinde magis magisq; intelligam, & vera fide accipiam: auge in me fidem, & me iuua, vt in confessione constanter perseuerem, et vera gratitudine te constanter celebrem.

Serua Ecclesiam sanguine tuo precioso redemptam, & perpetuò da nobis Doctorem ad iustitiam, effunde nobis imbrem temporaneum & serotinum, & serua in ministerio incorruptam vocem Euangelij, serua hospitium Ecclesie & recta studia doctrinæ. Et da nobis panem *ἐπιβίοτου*, hoc est, nutriendum corpora, & pacem. Et quia ad hoc apparuisti, vt opera Diaboli destrueres, reprime & depelle dirum hostem Diabolum, per sua organa immaniter grassantem aduersus Ecclesiam.

Ora pro nobis aeternum Patrem, vt nostri misereatur, et mitiget calamitates, & pœnas, quas meriti sumus, & in ira iustissima immensa misericordiæ suæ recordetur: & Spiritu sancto tuo consolare & confirma omnes afflictos, qui in suis arumnis in nomine tuo aeternum Patrem invocant. Adiunge nobis tuos Angelos custodes, & effice nos organa misericordiæ, & iuua, vt aliqua tibi grata per nos fiant: Vt nomen tuum & aeterni Patris, &

Spiritus sancti vera agnitione, inuocatione & obedientia.

inter nos sanctificetur: Veniat regnum tuum, &c.

A. M. E. N.

Z 5

INVOCATIONE

INVOCATIONIS PIAE FORMVLA, RE-
citationi Symboli, Orationis Dominicæ & Psalmorum
certorum cotidie adiungenda: quam & Phil. Mel.
tum aliàs frequenter, tum sub mor-
tem vſurpauit.

OMnipotens aterne, viue & vere Deus, conditor cæli & terra, & ho-
minum, vnà cum Filio tuo coaeterno Domino nostro Iesu Christo, cru-
cifixo pro nobis & resuscitato, & Spiritu tuo sancto, casto, viuo & veraci,
sapiens, bone, misericors, & iuste Deus, liberrime, caste & fidelis opitulor,
dator vitæ & legis, qui dixisti: Viuo ego, nolo mortem peccatoris, sed vt con-
uertatur, & viuat. Item: Inuoca me in die tribulationis, & eripiam te:
Confiteor tibi me miserimum peccatorem, multis peccatis obnoxium esse,
& sancta tua præcepta multipliciter violasse, ac doleo toto corde quòd offen-
di te, miserere mei propter Filium tuum dilectum, Dominum nostrum Ie-
sum Christum, pro nobis crucifixum, mortuum & resuscitatum, ac remitte
mibi omnia mea peccata, & iustifica me per & propter IESVM CHRIS-
TVM Filium tuum, $\lambda\theta\gamma\omicron\nu\chi\epsilon\iota\kappa\omicron\nu\alpha\sigma\acute{\alpha}\iota\delta\iota\omicron\nu$, quem voluisti pro nobis fie-
ri victimam, mediatorem, redemptorem, liberatorem, & salua: orem, miran-
do & inenarrabili consilio, & immensa sapientia & bonitate, & sanctifica
me Spiritu sancto tuo, casto & verace, vt te omnipotentem & verum De-
um, conditorem cæli & terra, & hominum, æternum Patrem Domini no-
stri Iesu Christi, & Filium tuum Iesum Christum, verbum & imaginem tu-
am æternam, & Spiritum sanctum, veracem, castum & viuum Paracle-
tum, verè agnoscam, tibi verè credam, obediam & gratias agam, te verè
timeam & inuocem, & benigno tuo conspectu in æternum fruam, tibiq; in
æternum seruiam. In te Domine speraui, non confundar in æternum, in ius-
titia tua libera me. Conuerte me Domine ad iustitiam & vitam æternam,
Redemisti me Domine Deus veritatis. Protege ac rege clementer Ecclesiam
nostram ac politias & hanc scholam. Da eis pacem, piam & salutarem gu-
bernationem, rege & defende nostros Principes & Magistratus, collige &
serua tibi æternam Ecclesiam in his regionibus, sanctifica & copula eos Spi-
ritu tuo sancto, vt vnum sint in te, in vera agnitione & inuocatione Filij tui
Domini nostri Iesu Christi, per & propter Filium tuum Dominum nostrum
Iesum Christum, pro nobis crucifixum, mortuum & resuscitatum.

Omnipotens

OMnipotens, aeternae Fili Dei, Domine Iesu-Christe, propiciator & saluator, verbum & imago aeterni Patris, mortue pro nobis & resuscitate, toto pectore tibi gratias ago, quod humanam naturam assumpsisti, & mihi Redemptor factus es, & quod in carne passus es, & ex morte surrexisti, ac intercedis pro me apud aeternum Patrem. Oro te, respice me & miserere mei, quoniam vnicus & pauper sum ego, adauge in me lucem fidei per Spiritum tuum sanctum, & sustenta me in infirmitate mea, rege, descende & sanctifica me. In te DOMINE confido, non confundar in aeternum.

OMnipotens Spiritus sancte, verax, caste & viue consolator, illumina, rege, sanctifica me, confirma fidem in anima mea & corde meo, effice in me certam consolationem, sustenta & gubernata me, vt inhabitem in Domo Domini omnibus diebus vitae meae, vt videam voluptatem Domini, & in aeternum sim & maneam sanctum Dei templum, & Deo in omni aeternitate gratias agam, & in aeterna caelesti Ecclesia & congregatione eum celebrem & laudem, Amen.

ALIA INVOCATIONIS FORMULA.

OMnipotens, immortalis, aeternae Deus, viuens & regnans sine initio & sine, pater Domini nostri Iesu Christi: Qui declarasti te nobis benignitate immensa, & locutus es de filio tuo Domino nostro Iesu Christo: Hic est filius meus dilectus, ipsum audite, factor & creator vniuersorum, saluatorq; & protector, vnà cum coaeterno filio Domino nostro Iesu Christo. Qui declaratus est & cognitus Hierosolymis, & tecum regnat semper, vnà cum Spiritu sancto effuso in Apostolos: Sapiens, misericors, liber, iustus, fortis, sanctus. Qui dixisti: Viuo ego, Ego Adouai Dominus, non volo mortem peccatoris, sed conuertere impium à Via sua et ipsum viuere. Et rursum: Non volo mortem impij, sed vt auertatur a via sua mala. Et rursum: Inuoca me in die afflictionis, et eripiam te, & glorificabis me: Oro te, qui vnus es verus Deus, miserere mei, propitius redditis propter filium tuum Dominiuum nostrum Iesum Christum. Quem benigna voluntate tua fecisti victimam & hostiam pro peccatis, & mediatorem atq; intercessorem solum: Sanctifica, gubernata, dirige manu tua, emenda omnes vires anima & illumina cor meum accendens in hoc ignem intelligentia, per Spiritum tuum sanctum, vt
eluceat

eluceat in me cognitio tui vera, & fiducia in te, cum inuocatione continua, & fide infracta, & intenta gratiarum actione, cum obedientia non disceptante seu dubitante, et non simulata humilitate. Praeses sis, protegens & potentem manum tuam extendens supra Ecclesiam tuam semper, secundum promissionem, quam dixisti: Istud eius testamentum seu pactum: spiritus meus qui est super te, & verba, quae dedi in os tuum, nunquam deficient ex ore tuo, & ex ore seminis tui: Facito ut luceat semper lux Euangelij in nobis. Corroboranos in veritate docens & custodiens sinceram mentem nostram, & animam totam, ne elidamur vnquam veluti in Syrtes quasdam dementiae Epicureae, aut alias quascunq; furiosas opiniones & absurdas nugas. Doctrinam autem communem in Ecclesia conserua puram & illabefactam, & protege status publicos qui conciliant hospitium in terra Ecclesiasticis coribus. Resiste aduersarijs semper, pro miseris nobis tuis ouiculis pugnans cum lupis & leonibus insidiantibus salutem nostram, fugato & auertito spiritus omnes immundos, mandaces, homicidas, impios, contrarios Christo, & hostes Dei, neq; patiaris nos vnquam rari ex manibus Christi tui.

O CHRISTE IESU filij Dei viuentis, Deus verus, verbum & imago aeterni patris, & resplendentia gloriae ipsius, qui homo factus es pro nobis, & passus carne, crucifixus, & viuificatus spiritu, qui resurrexisti & assumptus in caelum regnas vna cum patre omnipotente sedens ex dextris ipsius, ut des dona hominibus, intercedas, quae so, pro nobis, & medium te semper interponas ad patrem. Qui dixisti: Venite ad me omnes laborantes & onerati, & quietem vobis tribuam. Etiam intercedas pro me ad patrem tuum, & sanctifices me spiritu sancto tuo, quem misisti, quemadmodum promiseras, paracletum & tutorem, cum ipse nihilo minus praesens & custodias tuos, secundum id quod dictum est: Non dimittam vos orbos? Miserere mei semper pro me intercedens. Dirige me ductor itineris, & largitor integritatis, per sanctum Spiritum tuum, & propulsa omnem impressionem diabolicam, quae per impiam mendaciloquiū & vana mentis loquacitatem impellit nos, ut allidamur ad impuritatem & contaminationem sanguinis, & alienemur in peruersitate a sola saluifica veritate tua. Spirituum enim ista sunt opera amantium mendacia, & fraudulentorum, & impura petulantia cadibusque gaudentium, qui incolae sunt tenebrarum atq; caliginis. Tu vero, O CHRISTE, fili Dei, venisti ut solueres opera ipsorum.

O Paraclete Spiritus sancte Deus, quem credimus in Apostolos diuinitus esse

rus esse effusum manifesta specie, & promissum scimus Ecclesia à Christo saluatore filio Dei, ad accendendam in ipsa ardentem inuocationem eius quò verè est Deus, & illustrem cognitionem veritatis, secundum hoc quod scriptum est: Effundam supra domum Dauidis Spiritum gratia & miserationum, & secundum testificationem beati Pauli: Quòd Deus effuderit sanctum Spiritum in nos opulentè per Iesum Christum saluatorem nostrum. Excita, quaeso, in cordibus nostris fidem firmam & efficacem, & sensum exquisitum misericordiae, quam nobis Deus pater aeternus promisit per filium suum Dominum nostrum Iesum Christum. Fias etiam nobis paracletus & aduocatus bonus in omnibus cogitationibus & actionibus, adiuuans nos & eripiens ex periculis, in qua incidimus in hoc mundo. Moueto & corda nostra potentia gratiae tuae, vt debita obedientia studio aeternam patrem, & filium saluatorem, & te sanctum Spiritum paracletum colentes veneremur, vnum solum, omni veneratione colendum & adorandum Deum, Amen.

ALIA EIVSDEM,
PRO DEFENSIONE ADVERSVS IN-
sidias & tyrannidem Diaboli.

OCHRISTE IESV Saluator generis humani, tuere nos, custodiens
& providens, ne quando abstrahamur abs te correpti à Diabolo, & de-
feramur

feramur in abyssum impietatis, animum aduertendo ad mendaciloquia, aut polluendo nos quibus unqꝫ sceleribus, aut impuris facinoribus. Illumina corda nostra, & dirige mentes, ne vnquam euertamur, siue decepti opinione, seu lapsi infirmitate. Tu nosti quanta sit imbecillitas natura nostra, si igitur supplex pro nobis ad aeternum Deum patrem, placatum ipsum intercessionem tuam, vt gubernetur diuinitus mens & omnes vires anima nostra, in laudabili animi sententia rectè beneqꝫ & vtiliter consulamus de omnibus publicè & priuatim. Adde & robur cordibus nostris, vt valeant sequi sancta mandata tua, & obedire salutari verbo tuo, vt permaneamus ij, qui non sint ira, sed misericordia vasa, ad gloriam Dei & vtilitatem Ecclesiae tuae. Libera nos à Diaboli tyrannide, & ex captiuitate peccatorum, & ex omnibus malis ac miserijs, & quacūque causas dant sollicitudinis huius vitae, & ex scandalis publicè priuatimqꝫ orientibus, vt liberari ista vita degenda infelicitate atque prauitate, assequamur Gratia tua diuinum donum: Sapientiam, iustitiam, & sanctificationem, & tandem hereditatem adipiscamur beatam vitam sempiternam, assumpti in conclauia seu mansiones caelestes ad te, vbi viuamus semper in gaudio superante omnem sensum in terris hominum, vnà cum sanctis vniuersis, apud patrem aeternum, & te coaeternum filium, Dominum nostrum, & Sanctum Spiritum: cui vni soli, aeterno, immortali, forti, misericordi Deo, honor, gloria, potentia, robur sit in saecula saeculorum, Amen.

PRO CONSERVATIONE ECCLESIAE, Status Politici & Oeconomici.

O AETerne Deus, propter dilectū Filium tuum, & vt innotescat & illustretur gloria tua, recordare immensa misericordia tua in ira iustissima, serua nos cū Ecclesia & in Ecclesia tua, nō seruas terrā Anathemate, nō seruas fieri infinitā vastitatē, aut Turcicā & Cyclopicam barbariem in his regionibus, serua tu bonum regimen politicum, salutarem statū Ecclesiae, publicam disciplinam sanctitatem, protege familiolas nostras, fac eas vasa misericordia, da eis victum, successus in officijs vocationum, & cetera bona corpori necessaria.

PRO MITIGATIONE POENARUM. Philip. Melanth.

A Eterne Deus, Pater Domini & liberatoris nostri Iesu Christi, clementer mitiges ac lenias miseras & arumnas propter meritum & intercessionem filij tui, & parcas immensa bonitate tenello gregi puerorum & puellarum, vt in familiolis nostris conseruetur ac propagetur doctrina celestis. o bone, misericors, benefice Deus, miserere nostri propter Filium, & da victum ac panem cotidianum tenello gregi nostrorum liberorum.

VT SERUEMVR IN PVRI TATE
doctrinæ celestis.

Domine Iesu Christe, fili David, miserere nostri, remitte nobis peccata, & ad sis nobis, effude in nobis Spi. tuū sanctū, Rege & serua Ecclesiā tuā, protege nos & infantulos nostros, ne in furores Ethnicos, Epicureos aut fanaticos ruamus, serua & defende hospitia Ecclesia, ne barbaricis furoribus vastentur & turbentur omnia, tu sis protector & adiutor noster. Accende ac confirma in nobis lucem tuam, vt doctrinam salutarem rectè discamus, intelligamus, & in exercitijs vera pietatis semper colamus, Amen.

PRECATIO ADOLESCENTVM, QVI
in studijs doctrinarum versantur.

TE Viuum & Omnipotentem Deum, aeternum Patrem Domini nostri Iesu Christi, conditorem vniuersa creatura, & conseruatorem cum filio tuo Domino nostro Iesu Christo, & Spiritu sancto inuocamus: Miserere nostri propter Filium tuum dominum nostrum Iesum Christum, quem pro nobis victimam fieri voluisti, & Mediatorem pro nobis instituisti, mirando & inenarrabili consilio, vt iram tuam veram aduersus peccata generis humani, & immensam misericordiam tuam erga nos declarares, Sanctifica ac rege nos Spiritu sancto tuo, collige, rege, & serua tibi Ecclesiam, rege Politias, Da nobis victum, pacem, bona & felicia consilia negotiorum, conserua parentes nostros, & procuratores nostros, in vera pietate, & longeva incolumitate. Confer nobis studiorum salutaria incrementa, vt in gloriam nominis tui parentibus nostris honori fiamus, atq; Ecclesia tua & Reipublica vtiliter

vriliter quandoq; seruire valeamus, Per Christum Iesum Dominum nostrum, Amen.

ALIA, PVERORVM DISCENTIVM.

GRatias agimus tibi aterne fili Dei Iesu Christe, quod nos ad societatem Vera doctrina & Ecclesia tua vocaueris: quodq; ex ore lactentium & infantium laudem tuam perficere digneris. Velis tu nos facere vasa & organa misericordiae tuae, & non irae: Vt aliqua à nobis tibi grata fiant. Vtq; ad sanctissima pueritia tua exemplum, atate, sapientia & gratia apud Deum & homines proficiamus: AMEN.

FORMA

CONFITENDI ET PRECANDI GENERALIS, à Phil. tradita in Chronicis.

OMnipotens, aterne, viue & vere Deus, aterne, & vnice pater Domini nostri Iesu Christi, qui vnà cum filio tuo coaeterno Iesu Christo et Spiritu tuo sancto creasti caelum et terram, & homines, et alias creaturas, sapiens, bone, verax, caste, iuste, iudex, liberrime & misericors, diligens & exaudiens nos, qui dixisti, Viuo ego dicit Dominus, Nolo mortem peccatoris, sed vt conuertatur et viuat, Confiteor tibi me miserum peccatorem esse, & doleo quod offendite, ac supplex oro, vt miserearis mei, remittas mihi omnia peccata mea, & me iustifices, & salues per & propter filium tuum Dominum nostrum IESVM CHRISTVM, quem voluisti pro nobis esse victimam, & μεσίτην & ἱκέτην, miranda sapientia & immensa bonitate, & sanctifica me Spiritu tuo sancto, viuo, casto & veraci, Collige inter nos Ecclesiam, & eam gubernas, Da Ecclesia politias honestas et tranquillas, da nobis victum, vires corporis, rege studia doctrinarum, fac me vas misericordiae, nec sim vas irae. Mitiga poenas publicas & priuatas propter filium tuum Dominum nostrum IESVM CHRISTVM ἀρεσθέντων ὑμῶν, & propter tuam gloriam, vt te in tota aeternitate celebremus, & tibi gratias agamus, Amen. Credo DOMINE, opem fer imbecillitati meae. Sicut dixit.

Dominus noster IESVS CHRISTVS: petite
& accipietis.

LOCORVM ALIQVOT SCRIP-
*ptura sacra illustrium paraphra-
 sis Philippica.*

INDEX.

GENES. 1.	S	Piritus Domini FOVEBAT aquas. fol. 1	
2		Hæc nunc os ex osibus meis	122
15		Credidit Abraham Deo, & reputatum est ei ad iustitiam.	43
32		Minor sum Domine cunctis miserationi- bus tuis, & veritate tua.	23
47		Dies peregrationis meæ pauci & mali.	100
49		Non auferetur Sceptrum de Iuda, & dux de foemore eius donec veniat SILOH.	15
Exodi 3.		Ego SVM qui SVM.	17
r. Paral. 17.		Aspexisti me in forma hominis, qui es in excelsis IEHOVA DEVS.	14
2. Paral. 20.		Cùm nescimus quid agendum sit, oculi no- stri ad te Deus attolluntur.	19
Pfal. 39.		Quàm nihil nisi vanitas omnis homo.	101
46		Non timebimus etsi turbabitur terra, & ruant mentes in medium mare.	39
51.		Expiabis me Domine hyssopo.	7
127.		Nisi Dominus ædificauerit domum.	105
133.		Ecce quàm bonum.	117
Esaia 49.		Nunquid obliuisci potest mulier infan- tem suum, vt non misereatur filio vteri- suis;	90
Zachar. 12.		Effundam super domum Dauid spiritum gratiæ & precum.	2

MARCI 9.	Credo Domine , opemfer incredulitati meæ.	6
Ioh. 3.	Non potest sibi homo sumere quicquam, nisi datum sit ei à Deo.	149
17.	Sit dilectio tua in eis, qua me diligis, & ego in eis.	8

FORMULARVM INVOCATIONIS *piæ*, Index.

P RO Agnitione Dei & dono Spiritus S. precatio.	1
Pro Angelorum ministerio gratiarum actio.	32
Pro Beneficijs Dei in nos cotidianis, grat.	23
Ante Cibum prec.	24
Acibo sumto.	25.26
Cubitum euntis.	28. & inde
Cananæ matris prec.	7
D ECALOGI meditatio & formula confitendi generalis.	
190	
Vt Dilectio Dei in nobis maneat.	8.
Pro ECCLESIAE conseruatione & puritatis doctrinæ, precatio.	5
Ecclesiæ vagientis prec.	18
Contra Ecclesiæ hostes prec.	10
Pro Ecclesiæ & scholarum hospitijis.	ibid.
Εὐλογία ἱερατικῆ.	29
Pro Fidei incremento.	6
Gratiarum actionis formula ad Trinitatem. 177. & inde.	
Incarnationis filij Dei meditatio. 13. 14. 15. 16. & inde.	
Ingredientis templum prec.	27

I N D E X.

INVOCATIONIS forma ad Trinitatem.	9
Ex Ludo reuertentis, prec.	27
In Morbis & calamitatibus prec.	21
Mortis & passionis filij Dei meditatio.	179
Pro Nauiculæ Christi gubernatione.	II. & inde.
ORATIONIS Dominicæ meditatio & paraphrasis. fol.	
30.163.167.	
in Periculis & difficultatibus.	19
pro Pœnarum mitigatione.	183
in Professionibus & negotijs.	22
pro Remissione peccatorum.	7
pro Studiorum gubernatione, successu & fructu.	3.27.
& inde.	
Pro Vitæ totius gubernatione.	24.39. & 40
Vt vnum simus in Christo.	9

ALLEGORIAE, SIMILIA ET
Imagines venusta Epigrammatis à
Philippo expressæ.

A mphionis & Orphei Musicorum excellentiss. ad Dauidem.	134
Animalium quatuor in Daniele: ad Monarchias seu summa imperia.	62. & inde.
Cananæ matris: ad Ecclesiam horum temporum.	7
Christophori: ad quemlibet pium.	148. & inde.
Colossi seu statuæ ex Daniele: ad Monarchias.	62. & seq.
Consecrationis victimarum per impositionem manuum: ad Filium Deum. Summum Sacerdotem & victimam: tum etiam ad ministros Verbi Dei omnes.	52
	Cuculi

I N D E X.

Cuculi deuorātis nutricem currucam seu Hypolaidem: ad alumnos ingratos & perfidos.	152
Embryi seu foetus nondum editi: ad genus humanum non renatum.	15.16
Fili Ariadnes: ad Dialecticam.	129. & inde.
Halcyoniorum: ad Ecclesiam.	80
Imago Iustiniāni Imperatoris, declaratur.	109
Lazari: ad quemlibet pium.	21
Mosis abditi in cauerna rupis, videntisq; posteriora Dei prætereuntis: ad Ecclesiam.	41
Mosis remittentis inter præcādum manus: ad Ecclesiam & intermissionem precum.	43
Nauiculæ: ad Ecclesiam.	18
Niduli & pullorum: ad Ecclesiam.	
Pardalis: ad Alexandrum Magnum.	65. & inde.
Præsepiorum Christi: ad Eccl.	90
Pharaonis: ad Tyrannos & persecutores Eccl. 48. & seq.	
De eo, quod Pastoribus annūciarint primū Angeli na- tum Christum.	98
Sagittæ seu iaculi: ad impetus heroicōs & successus, qui præstantibus viris dantur diuinitus.	108
Sanguinis Martyrum & Seminis: ad Christum.	61
Sculpturæ & imaginum Sicili: ad officia docentium.	97
Secundarum seu Chorij: ad filium Dei in cruce penden- tem.	15. & inde.
Speculi impoliti: ad rude & literis nō exultū ingeniū.	127
Statuæ mutilatæ capite: ad eum cui ad reliquas virtutes deest pudicitia.	120
<i>σοφῶν: ad φιλανθρωπίαν Dei.</i>	124 127
Trium puerorum in fornace ardenti: ad cōseruationem Ecclesiæ.	5.

RERVM RELIQUARVM MEMORABILIVM Index.

A.

A ^{Bel.} Absolonis in patrē impietas & exitus.	fol. 54 44
in Alexandrum magnum.	65
Amicitia cū paribus iungenda.	147
Angelorum ministerium.	33
Animarum piarum querela de Tyrannis.	37
Arithmetica.	131
Artium bonarum inter se, veluti herbarum in medicinis, societas & temperatio.	129
Astra inclinant, non necessitant.	137
de Astris.	139
in Astronomicas hypotheses.	138
Atrocita delicta atrocibus pœnis puniri.	150'151

B.

B ellerophon accipit à Pallade frenum aureum regendo Pegaso	110
Bellorum finis.	ibi.
in Bibliorum Germanicam versionem Lutheri.	136

C

C alumnia.	153
Caroli V. prudens contentio, & in victorijs moderatio.	86

Castitas.	118
Clementia & placabilitas.	153
Christo triumphatori.	59
Christophori imago.	148
in confessionem Augustanam.	137
de Coniugio.	121
Concordia.	116
de Cometis.	140
Commentarij optimi psalmodum lectio & inuocatio.	136
Consecratio victimarum per impositionem manuum.	52
Consolatio vera in obitu piorum hominum.	102
in Crapulam & ebrietatem.	124
cuculus deuorat nutricem currucam.	152
Cupido κρηιοκλέπης.	155

D.

D anielis socij in fornacem coniecti.	5
Dialectica elogium.	129
Doctorū Ecclesie officium. 50. 76. 98	
Doctrina cœlestis studium.	133
Doctores linguam suam Deo commendant.	99

E.

E cclēsia mater & patria filiorum Dei.	85
Ecclesia in terris cum Christo suo exulat.	Bb

I N D E X.

<i>xulat.</i>	88	<i>Henricus Sudphanienfis & Dirmar-</i>	
<i>Ecclesia inter confusiones imperio-</i>		<i>sis martyrio affectus.</i>	59
<i>rum durabit.</i>	89	<i>Heroes præstantissimi in ipso atatis</i>	
<i>Ecclesia non regitur humanis con-</i>		<i>flore succisi, vt Achilles, Pirrhus,</i>	
<i>silijs.</i>	88	<i>Alexander Magnus, Carolus Bur</i>	
<i>Ecclesia Sol & viuificator filius Dei.</i>		<i>gundus, Mauricius.</i>	71
81		<i>Historiarum studium.</i>	131
<i>Ecclesia hospitia & halcyonia.</i>	185	<i>Historia suppeditant exempla iusti</i>	
<i>Ecclesiæ ciuem esse summum decus.</i>		<i>tia diuina.</i>	ibi.
86		<i>Homo imago & templum Dei.</i>	143
<i>Esaia exitus & martyrium.</i>	55	<i>Hominis & humana societatis finis.</i>	
<i>inter Euentus & exitum distingui</i>		107.143	
<i>oportere.</i>	152	<i>Hominum tres gradus.</i>	146
<i>εὐθυσία.</i>	103		

F.

D E Fide iustificante.	93
Fidei vacillantis exemplum.	42
Filius Dei lapis abscissus ex monte.	
64	
Filius Dei αὐτὸς & semper adfuit pa-	
tribus.	92
ad Fortitudinem adhortatio Tirtai.	
111	
Franciscus rex Gallie captus ad Ti-	
cinum.	69
de Friderico Sapiente electore.	70
Fridericus rex Danie.	83

G.

G ermania limites.	68
Gustus vita et gloria aeterna.	39

H.

H elice & Bura ciuitates submer-	
sa. 67	

I.

I ehoua.	18
Ignorantia tres causa.	128
Impositionis manuum ritus & signi-	
ficatio.	52
Incarnationis Filij Dei meditatio.	
13.14.15.16.17	
Ingenium sine doctrina.	127
Infelix felicitas.	147
Institutio recta.	127
Innocentia optimum aduersus inui-	
dentiam remedium.	116
Iningratos & perfidos.	152
contra Intermissionem inuocationis.	
43.	
Iohannes Baptista.	34
Iohannes Baptista præcipuas doctri-	
nae Christianae partes complexus	
est.	57
de Iohanne Friderico Constante ele-	
ctore.	70

I N D E X.

Johannes Eccius sophista.	72
in Iulianum Apostatam.	50
Iustiniani Imperatoris imago.	109

L

L eges humana & reuerentia legum.	113
Lex Dei.	ibi.
Lex talionis.	114
Leporum ad leones concio.	61
in Liberos degeneres.	ibi.
in Liberos frugi & laudatos.	154
Loquendum premeditatè.	131
in Locos communes Philippi.	136
in Luxum & profusiones.	125.

M.

M aria & Elizabetha cõgressus.	36
Maria & Martha	82
de Mar: Luthero.	72.73
de Mauricio duce Saxonie electore.	71
Mediocritas & sancta ἀλιεμένη.	120
Metallica Vena.	26
Monarchiarum imagines.	62
Mors Christi vita piorum.	104
Moses feriens petram & dubitans.	42.
orans.	43
Videns posteriora Dei.	41
Musarum exilia & migrationes.	80

N.

N Auicula Christi.	11.12
Necessaria facienda.	147

O.

O ccasio donum Dei.	21
in Ocium & desidiam.	146
in Ouidium.	129

P.

P arientium & præliantium colatio.	123
in Pharaonem.	48
Patientia.	155.95
Pauli Apostoli eloquentia.	133
in Paulum Apostolum.	58
Pausania facinus & exitus.	124
de Philippi Melanthonis vita, studijs, laboribus, periculis & morte.	74
Piorum mors Tyrannorum bellaria.	57
Poeta legendi & imitandi	128
Poeticos impetus à Deo esse.	128
Publica mala sunt priuata singulorum.	112
Pueri magna pars Ecclesie.	126
Pudicitia.	119
Puerorum inuitatio ad scholas.	126
Premia rectè docentium.	61
de Prodigijs.	67
Præsepe Christi.	16. & inde
Prophetarum officij tres partes.	95

I N D E X.

Primitiarum & decimarum vsus.	Sarepta.	52
33	in Saulem regem.	47
Psalmorū lectio frequentanda.	Simsonis exitus.	46. & inde
Psalmorem tria genere.	Sulphur & hydrargirus prima semi-	26.
	na metallorum.	26.
	Synodus prima noui testamenti.	35.
	& inde.	
	Spiritus S. efficax per Verbum.	2
	Spiritus S. accendit motus legi Dei	
	congruentes, & tales qualis ipse	
	est.	ibid.
	in Stephanum.	58. & inde
	Sophistica peruersitatis detestatio.	
	100	
	Spes.	155
	T.	
	Thēba Bæotica.	66
	Thēba AEGYPTIACA.	ibid.
	Terentij elogium.	129
	V.	
	Veritatis inuicta vis.	154
	Vir bonus publicum bonum.	102
	Vita hominum labor & dolor.	100
	& inde.	
	in Vitam alicam.	116
	Vulgus regitur exemplis eorum qui	
	presunt.	113

F I N I S.

IMPRESSVM FRANCOFORTI AD
Mœnum, apud Iohannem Feyrabendt, impen-
fis Sigismundi Feyrabendt.

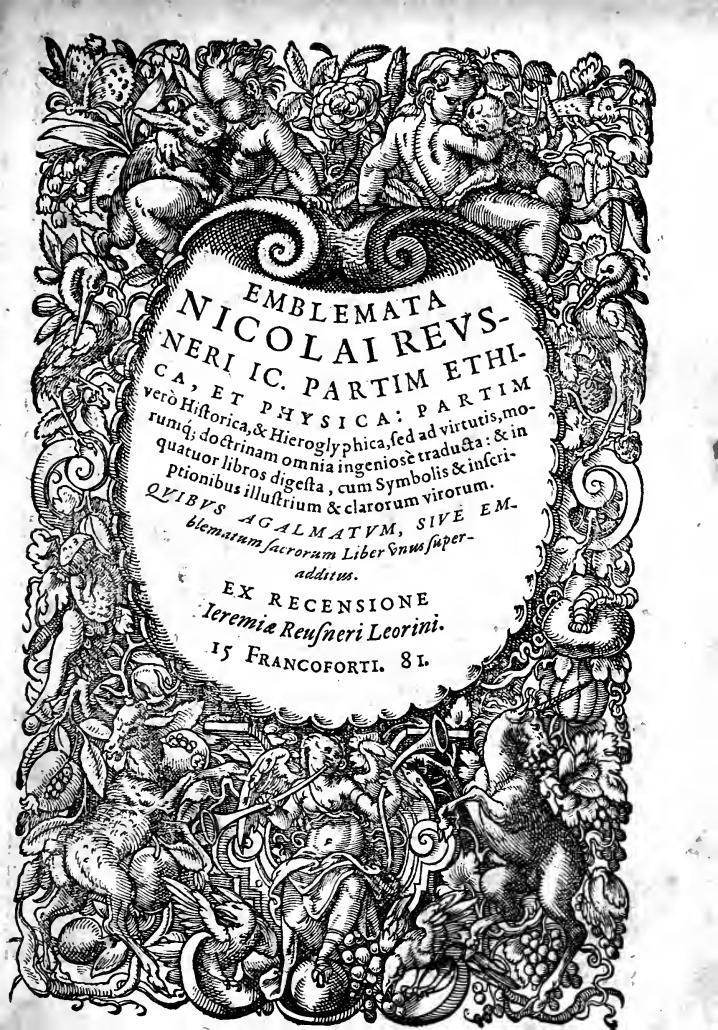
M. D. LXXXIII.

IMPRIMATUR FRANKFURT AD

MOENSI

1717

1717

EMBLEMATA
NICOLAI REUS-
NERI IC. PARTIM ETHI-
CA, ET PHYSICA: PARTIM
verò Historica, & Hieroglyphica, sed ad virtutis, mo-
rumq; doctrinam omnia ingeniosè traducta: & in
quatuor libros digesta, cum Symbolis & inscrip-
tionibus illustrium & clarorum virorum.
QUIBUS AGALMATVM, SIVÈ EM-
blematum sacrorum Liber vnus super-
additus.

EX RECENSIONE
Ieremia Reusneri Leorini.

15 FRANCOFORTI. 8 L.

AD LIBRVM.
DE D. IOANNE FI-
CHARDO IVRISCON-
SVLTO, V. CL.

Quid tantum, Liber, ire concupiscis
Foras? nec metuis malignorum
Ronchos, nec mala probra Zoilorum?
Aut vulgi inuiduli allatrations?
Quòd vilem citò raptus in tabernam,
Oliuas madida teges papyro:
Aut thuri, piperiq; quòd cucullos,
Aut scombris tunicas dabis molestas:
Ni vindex tibi sit bonus paratus,
Cum auribus Atticis proberis.
Quæris, quis? tibi magnus ille vindex
Sit doctus, moneo, Fichardus: usquam
Quo nil candidius, benigniusq;
Aut exactius est, politiusq;
Cui si quis placet, omnibus placebit:
Illo vindice, Zoilus quiescet.

AD

AD ILLVSTREM,
ET GENEROSVM DOMI-
NVM, DOMINVM ADAMVM A
DIETRICHSTEIN, BARONEM AD
Hollenburg, & Finckenstein, &c. Sacratissimi
Imperatorij Palatij præfectum, & Con-
siliarium S. Cæs. Maiest. in-
timum, &c.

Jeremia Reusneri Leorini Præfatio.

DVO SVNT vincula societatis
humanæ: ratio nimirum, &
oratio. Quarum illa est men-
tis quasi lux quædã, lumenq;
vitæ: hæc verò interpret, in-
dexq; rationis; & morum in
animo reconditorum veluti effigies quædam,
& simulacrum: vtrâque autem benè adhibita,
fit perfecta virtus: quæ nominatur ritè sapien-
tia: quæ vna est custos hominis, & procreatrix;
rerumq; omnium in vita moderatrix: qua ni-
hil à Deo immortali vberius, aut præstabilius
hominum generi datum est. Sed instrumenta

A 2 • qui-

E P I S T O L A

quidem rationis, orationisq; perficiendæ, & quasi adoleſcendæ, nulla habemus alia meliora, quàm vitæ, morumq; præcepta ſalutaria, & exempla: quæ non ſolum animos hominum concitant cohortatione ſua ad ſtudium cognoscendæ, percipiendæq; virtutis: quæ ſumma eſt ſapientia: verùm etiam lumina orationis, & velut oculi ſunt quidam eloquentiæ: cuius ſanè rei magnæ, & glorioſe, quantulumcunque poſſederis, fuiſſe participem, non minima laus putanda eſt. Quo in genere cùm alij excelluerunt Philoſophi, & oratores: tum vero maximè Poëtæ omnium temporum: qui non modò aliorum ſapienter dicta, ſed & rectè facta quàm plurima literarũ monimentis proſiderunt: quæ à primis ſtatim annis cognoscerent adoleſcentes, vt ijs aliquando viri iam facti vterentur in conſultatione, ac deliberatione rerum maximarum: quod Aefchines monet in oratione ſua contra Cteſiphontem. Ex quo non immeritò Poëſin nominat Strabo primam

DEDICATORIA.

primam Philosophiam, solamq; sapientiam: quæ vitæ sit dux quædam, & magistra morum: & virtutis indagatrix, expultrixq; vitiorum: omniumq; actionum, & affectionum moderatrix: cuius doctrinæ tantò maior sit commendatio, quâtò ea maiore cum voluptate, & suauitate coniuncta est: in quo non minima eius laus posita esse videtur. Scitum enim Horatianum illud est:

*Aut prodesse volunt, aut delectare poëta:
Aut simul & incunda, & idonea dicere vita.
Omne tulit punctum, qui miscuit utile dulci;
Lectorem delectando, pariterq; monendo.*

Sic Socrates diffidium illud mentis, linguęque vehementissimè execrabatur. Neque illud profectò iniuria. Nam vt Musica eò magis placet, quo dulcior est, & suauior: sic oratio eò maiorem vim habet ad animos hominum retinendos, quò conditior est lepore, & festiuitate quadam, voluptateq; amœnior. Præclare ergo idem Horatius:

E P I S T O L A

*Non satis est pulcra esse Poëmata : dulcia sunt :
Et quocung, volunt, animum auditoris agunto.*

Verùm enim uerò haud scio, an quicquam ad voluptatem, & delectationem animorum conciliandam aptius sit, aut accomodatius: quàm pictura cum Poësi coniuncta: quarum artium mutua quædam, & naturalis est cognatio, atque conspiratio: quæ duo præcipuos sensus in homines mirificè capiunt, atq; afficiunt. Nam ut oculi pictura, ita aures tenentur cantibus; vereq; dici potest, Poësin esse picturam loquentem; picturam autem mutam poësin.

Ex hoc genere sunt Emblemata: in quibus, præter rerum maximarum symbola, & argumenta, artes illæ duæ germanæ quodammodo, & cognatæ, mirabili quodam nexu inter se colligatæ, copulatæq; sunt: pictura nimirum, & poësis: quarum vna interpretatur alteram: & cum singulari quadam voluptate, optimam & viuendi, & dicendi rationem demonstrat. Siquidem in his sunt, præter egregia vitæ, mo-
rumq;

DEDICATORIA.

rumq; præcepta, & exempla, vt Lucilius ait,
*Tam lepidè lexes composta, vt tessera omnes
 Arte, pauimento, atq; emblemate vermiculato.*

Quare nemini mirum videri debet: tot præ-
 stantes, ac eruditos viros omnibus ætatibus
 hoc scribendi genere tantopere fuisse delecta-
 tos; in quorum numero sunt And. Alciatus,
 P. Costalius, B. Anulus, Achil. Bochius, Cl. Pa-
 radinus, Th. Beza, Ioan. Sambucus, Adr. Iu-
 nius, & alij nonnulli: quorum præclara ingenij
 monimenta mandata literis exstant, ad memo-
 riam posteritatis sempiternam. Fuit verò ho-
 rum studiorum non infelix, vt ego arbitror,
 aut imperitus imitator, atque æmulus Nico-
 laus Reusnerus Iureconsultus: frater meus Ger-
 manus: qui inter alia infinita opera sua, in o-
 mni genere doctrinæ hæctenus elaborata: li-
 bros aliquot Emblematarum composuit: idq;
 horis succisuis potissimùm: vt & ocium suum
 literarium, quum à negotio vacaret, rectè col-
 locaret; & studia sua grauiora hoc veluti con-
 dimento

E P I S T O L A

dimento temperaret. Quanquam autem nolo de his arroganter quicquam pronunciare: neq; etiam disputare volo: vtrū Emblematum nomine. censeri. omnia debeant; quæ ex Poë-
 matis ipsius (quorum libri **xxiix.** in lucem Basileæ nunc prodeunt) in hunc ordinem à me sic digesta sunt: tamen plerâque satis concinna, & festiua, omniq; lepore, ac venustate, & præsertim doctrinæ gravitate conferta: & nisi fallor, luce, memoriaq; digna esse spero, vel plañè potiùs confido. Neque ego sanè multum vereor aliorum obrectationem, & invidiam: cuius mores esse ait Martialis: præferat antiquos semper vt illa nouis. Nam, vt Naso canit, scripta placent à morte ferè: quando scilicet inuidia supremo fine domatur, vt Flaccus monet. Quod verò ad nomina apposita attinet: nemo hoc ambitiosè factum interpretetur: quippe quæ aut patronorù, aut præceptorum, aut denique amicorum sunt compellationes quædam, atque commonitiones: animi grati,
 memo-

DEDICATORIA.

memorisq; testes, atq; indices: pro maximis in se collatis meritis, atq; officijs. Cæterùm quoniam opus hoc Emblematum contra calumniantium iniurias imprimis factum, rectumq; esse volo: visum mihi est, Illustris, & Generose Baro, in eo tuam potissimùm auctoritatem compellare: sub cuius auspicio in publicum prodeat licentiùs. Nota est enim singularis, & eximia virtus tua, & dignitas: nota in patriam, & Rempub. Germanam caritas, ac fides: nota erga omnes homines, ac præsertim erga studiosos literarum benignitas, atq; humanitas: nota deniq; in rebus magnis gerendis prudentia, & fortitudo: cum omnibus naturæ, & fortunæ bonis coniuncta. Quarum rerum maximarum, atq; pulcerrimarum vt egregia sunt iacta fundamenta in animo tuo: ita præclara vestigia, non pressa leniter ad exigui prædicationem temporis; sed fixa ad memoriam omnium sempiternam, palàm exstant quàm plurima in maioribus tuis: quorum gratam

B adhuc,

EPISTOLA DEDICAT.

adhuc, & superstitem in animis hominum recordationem nulla vnquam delebit obliuio. Accipe itaq;, Illustris Baro, librum hunc, qualemcunq; vides, æquo & benigno, vt soles, animo: & gratia, auctoritateq; tua, quantum potes, tuere: & virtute, bonitateq; tua, ad salutem hominum, & incolumitatem Reipublicæ, magna cum felicitate, & iucunditate quàm diutissimè perfruere. Viennæ Austriae. Cal. Sextil.

M. D. X X C.

NICO-

NICOLAUS REVS-
NERVS, IEREMIAE
REVSNERO, GERMA-
NO SVO S. D.

QUOD toties à me contendis in literis tuis: vt mea tibi scripta mittam: & in his præcipuè Emblematum meorum publicandorum veniam tibi dari postulas: facis tu quidem amantur, vt debes: & nimium fortassis de me sentis honorificè, quàm debes. Verùm nõ parum ego vereor, quomodo hoc alij accipiant: ac inmò potius vereor, ne in partem accipiant deteriorem: propterea quòd nimium amem, & admirer mea: quodq; confidam manare poëtica mella me solum, mihi pulcrum: vt Flacci verbis vtar.

Enimuerò non ignoro, verum esse, quod M. Tullius scribit: neminem vnquam aut oratorem, aut poëtam fuisse: qui sibi non optimus videretur: & in hoc genere nescio quo pacto magis, quàm in alijs, suum cuique pulcrum esse: adeoque sibi vnumquenque esse solere: quod sibi fuit olim Suffenus ille Catullianus, aut Meuius Horatianus: dum mala delectant sua quenq;, aut deniq; fallant. Sed quoniam tamen ita te omnino velle intelligo: & quoniam ita tecum volunt alij: quorùm ego iudicium prudens, & limatum, non agnosco quidem, sed veneror: age iam non repugno amplius

P R Æ F A T I O .

Voluntati tuæ: & quod vis, & quod alios tecum velle video; libenter equidem concedo: sed ea tamen lege, ac conditione: vt quam ego culpam vereor, tu sine me solus præstes: si quidem res aliter cedat, quàm tua fert opinio. Sin verò assequaris, quod vis: laudem scilicet, & commendationem hominum (Quanquam quæ magna esse laus, & commendatio potest tantilli laboris, & operis?) non modò in societatem eius spon- tèn te admittam: sed totam esse tuam, & propriam, quantacunq; fuerit, libenter patiar.

Tota igitur culpa, totaq; laus, quæcunq; futura est, omnino futura est tua: ego me quicquid postea acciderit, extra omnem culpam, causamq; pono. Sed amo tamen te ob studium erga me tuum, & amorem fraternum: multoq; magis ob spem de te conceptam industriæ, atq; virtutis in iuuanda olim, ornandaq; Re- pub. Christiana: quam, vt confido, non falles: & ne fallas, maiorem in modum te hortor, atq; oro. Delibris in iure ciuili scriptis aliàs: nunc scribendi ocium non habeo. Vale, & Sambucum, Fabriciumq;, singulares viros, meis verbis diligenter saluta. Prid. Non. Quintil.

M. D. LXXIX.

AD CL.

AD CL. V. IOANNEM
FICHARDVM IVRISCON-
SVLTVM, ET CONSILIARIVM
Reip Francofortensis.

Quod tanto studio geris meas res:
Sigismundoq; librario perito
Commendas teneros meos libellos:
Nec leui mihi pumice expolitos:
Prudentissime Juris Antecessor,
Musis care, & Apollini, FICHARDE:
Quodnam munus ego tibi vicissim,
Quas grates cupiam referre, quaris?
Non aurum, nec opes tibi rependam:
Non que magna solet putare vulgus,
Quod possum, nitidissimis libellis
Intexam tibi gloriam perennem:
Quam nec sera dies, nec annus unquam,
Aut venti rabies, edax nec imber,
Nec consumere sors queat maligna:
Versu nomen erit tuum perenne.

IN EMBLEMATA
NICOLAI REVSNE-
RI IVRISCONSULTI
EPIGRAMMATA.

Hieronymi VVolfij Oetingensis.

Ornamenta domus Emblemata docta putantur:
Progeniem procerum, stemmata clara iuuant.

Arte Polycreti fastosa palatia gaudent:

Est & Apellea laus celebrata manus.

Hac tibi Reusnerus, Musis, & Apolline dextro,

Dona dat in triplici conspicienda libro.

Quid non ingenij felix industria prestat?

Premia pro meritis qua satis ampla ferat?

EIVSDEM.

Εἰκόσι, κ' γενεαῖς ἐμβλήματα καλὰ προσήλθι:

Οἷς ὀπκοσμῆσαι δώματα λαμπρὰ, θέμις.

Ἔστι δ' κ' φρένας εὐφραίνειν πυκινῶσιν ἐφευδαῖς:

Ὀμμασι, κ' ψυχῶς ἠδὲ γένηθε βίβλῳ.

Ἀλλὰ σὺ, Νικόλεως Ρωσνήρε, τοσαῦτα μογῆσας,

Δόξαν αἰμυνησον σαῖς χαεῖτεσ' ἔπορες.

Εἰσὶ βροτῶν πολλοὶ μὲν ἀγνώμονες, ἢ δ' ὑπερέπαι:

Ἀλλὰ παρ' ὀψιγίνοις ἔσσεαι ἀθάνατῳ.

ID EST,

EPIGRAMMATA.

ID EST,

Interprete Joanne Ortelio.

P*Utra vides pulcris Emblemata iuncta figuris:
Quis exornari splendida tecta decet.
Qua dum praeceptis argutis pectora formant:
Exhilarat mentes hic, oculosq; liber.
Quem quia conscribis multo, Reusnere, labore;
Aeternam laudem Gratia magna dabit.
Sint licet ingrati multi, nimiumq; superbi:
Tu decus à grata posteritate feres.*

IOANNIS POSTHII MED.
ET POE. LAVREATI.

Ad Joannem Fichardum Jurecons.

Poëtarum Mecænatem. V. CL.

T*Enoua rumor ait Leorini Emblemata vatis
Clausula tenere tua, magne Ficharde, domo.
Ne, rogo, ne longis patiare sepulta tenebris
Illa iacere: moram tolle age, pande fores.
Et citò Chalcographam fac multiplicata per artem,
Eois fiant cognita, & Hesperijs.
Hoc ego te, mecum hoc culti, tua cura, Poëta,
Hoc Musæ, & Charites, Phæbus & ipse rogant.*

P A V.

EPIGRAMMATA.
PAVLI MELISSI SCHEDII
FRANCI, P. L.

*V*ermiculata recens sculptis Emblemata solers
In medium profers, ò Leorine, typis;
Quæq; viri gestant clari conformia rebus,
Symbola non vanis pingis imaginibus.
Quam mea mens operis quodcumq; est cernere gessit,
Quam legere id pati carmen auent oculi.
Nam dum perpendo mecum, quæ, qualia, quòt ve
In lucem edideris scripta disert a prius:
Ars, labor, ingenium non absore iam modo natis
Creditur: ut verè dicere Musa queat:
Ars grauis artifices, industria naua laborem,
At labor exercet strenuus ingenium.

Patauij v. Eid. Ian.

M. D. X X C.

NICODEMI FRISCHLINI
ALEMANI, POETAE ET
Com. Pal. Cæs.

*V*T pictor varijs ornata coloribus ora
Circumdat violis, textilibusq; rosis,
Aut alio decorat pictos emblemate vultus,
Luceat ut gemmis cincta figura suis:

Sic etiam

EPIGRAMMATA.

*Sic etiam docta præstantes arte poëta;
 Illustrant varijs carmina culta modis.
 Ne quid inornati sapiens oratio prodat:
 Vocibus apta suis, sensibus apta suis.
 Quisquis es, & vocum variato emblemate gaudes
 Pingere sermonis verba ministra tui:
 Hunc cape mirifica decoratum ex arte libellum:
 Auspice Reusnero quem tibi Musa dedit.*

HENRICI PORSCHII,
 V. CL.

Audijt arte sacras Reusnerum pandere leges:
 Et penetrasse fori mystica iura Themis:
 Audijt & Pallas doctos hunc pangere versus:
 Et studio summis vatibus esse parem.
 Lis agitata deas inter sine iudice pendet:
 Illa suum dicit, dicit & ista suum.
 Quum Phæbus: Tu Pallas (ait) prognata Themiste,
 Reusnero es mater, mater & ipsa Themis.
 Hinc ego vota probans: Nempe est excellere in arte
 Alterutra magnum, maius utraq; decus.

Ex Constantinopoli, quæ est
 noua Roma, in Thracia.
 Kal. April. M. D. XXC.

EPIGRAMMATA.

IOANNIS ORTELII CY-
GNOCOMAEI.

S Irerum sensus, moresq; Emblemata produnt:
Pulcrius hoc libro quaso quid esse potest?
Fallor? an hunc latebris natura prodidit imis
Hermes? an hoc genius doctus acumen habet?
Nam dubium, monstrét ne libro natura figuras?
An hoc natura conferat ipse liber?
Macte animo, Reusnere: mori tua Musa nequibit:
Ni prius & mundi commoriatur opus.

EIVSDEM.

E T tenebras pariunt, lumenq; Emblemata rebus
Addunt: & dulci tedia melle fugant:
Quæ studijs sunt iuncta bonis: dum semina produnt
Natura: viuis signa profunda Dei.
Nam tenebris arcent vulgus: sed lumine rerum
Enodant causas, melleg; amara leuant.
Sic prodesse volunt, & delectare: nec unquam
Doctrina fieri sacra profana sua.
Quæ tria dum Reusnerus habet: naturane, dices,
Artem maiorem sentiet, anne fidem?

EIVSDEM.

S I Diuos equant, nocua qui pabula glandis
Corporibus mutant utiliore cibo:

EPIGRAMMATA.

*Dix, è natura menti qui pabula promit
Virtutum, poterit nonne referre deos?*

EIVSDEM.

*S**natura docet, quid virtus, quid sit honestas:
Si fera, qua vis sit numinis, ipsa probat:
Talia qui spernit, nec diuûm iussa veretur:
Dic, quonam talis debeat esse loco?*

MATTHAEI FROBENII
LEORINI.

*Q**ualis vere nouo per apricos sedula campos,
Qua de laude suum nomen Alauda gerit:
Cantat, & ad cœlos alis cum voce leuatis,
Dulcisono mitem pronocat ore Deum:
Mox se demittens homines monet arua colentes,
Addictos dominis esse decere suis.
Talis Reusneriam Musa per omnia vatis.
Regna volat: quotquot magnus hic orbis habet.
Dum superùm laudes, & regum fortia facta
Semideûm celebrat carmine ritè suo:
Aut dulci flectit populos modulamine cantus:
Officij memores & monet esse sui.
Sit cura superis, sit regibus, opto, virisq;
Principibus, meriti tam benè vatis honos.*

EPIGRAMMATA.
MICHAELIS FENDII
MONHAEMII.

ITe Poëtarum scriptis haud laude minores,
Quos olim vidit Martia Roma, libri.
Auctori cumulate decus: quacunq; per orbem
Vnda Caballini fontis amœna fluit.
Nam neq; vos pueris statuet legisse magister
Pœnam: iudicio non prohibente senum.
Nec grauis in templo fiet is sarcina mystæ:
Nec si quæ studijs apta puella vacat.
Quin auide vos turba leget non casta: cynædis
Suaue pudicitiam conciliabit opus.
Quod geritis, qui sacra docent, tenerumq; pudorem,
Non aliud debent nomen habere libri.

IOAN-

IOANNES SAMBV
CVS, CAES. HISTO-
RICVS.

*De N. Reusneri Emblematum &
Agalmatum opere.*

AD LECTOREM.

Non modò Reusneri semper monimenta probaui:
Quem Musa, Phœbus, Spiritus intus agit:
Quem penes arbitrium Graia, Latiag, Camœna,
Historia, Iuris, Philosophûmg, schola:
Sed magè tot miror Genium volitasse per hortos:
Tot noctes, tot & hunc euigilasse dies.
Cui tales numeros, pandunt sua sacra sorores:
Cæsaris is meritò spernit, & orbis opes.
Quis Didymus nostrum superet $\chi\alpha\lambda\kappa\acute{\epsilon}\nu\lambda\epsilon\sigma\tau\omicron\upsilon\ \acute{\alpha}\nu\delta\epsilon\alpha?$
Aercus extabit totus, & athereus.
Nunc etiam profert emblemata, agalmata rara:
Quis Italis certet, Teutona vincat opus.
Quid non tentauit, quòd non perfecerit arte,
Aut cui non limam spontè adhibere queat?
Quid iuuat inflatos sua carmina bibliothecis
Supprimere, atq, vsum velle negare foris?
Legitimi veniunt scriptis, dum promis, honores:
Fronteq, si rigidis stent, pateantq, notis.

EPIGRAMMATA.

*Hunc verò studium, labor, & patientia firmant:
Crescet honos calamo, crescet opima quies.
Pro ingenio, meritisq;, viro, sudore paratis
Tandem reddantur premia digna precor.
Seu Stoam, lector, Platani seu diligis umbram:
Sis sis Harpocrates, hunc reticere nequis.
Ergo Gigantæo victori tu Herculis addas
Exuvias: pars sit nomini utrunq; decus.*

IEREMIAS REVS
NERVS LEORINVS.

DE EODEM OPERE AGALMATUM,
& Emblematum.

Librorum Didymus fuit belluo; Bibliolachas
Qui dictus hinc passim fuit:
Quingentos ter mille libros quòd in orbe reliquit,
Grammaticus instructissimus.
Dictus & ob studium Chalcenterus, atq; laborem;
Ceu viscera iactans area.
At tu non minor es Didymo, studio, atq; labore,
Et tot librorum copia:
Quos in luce videt clara Sol, atq; videbit
A Euo deinceps postero.

Quàm

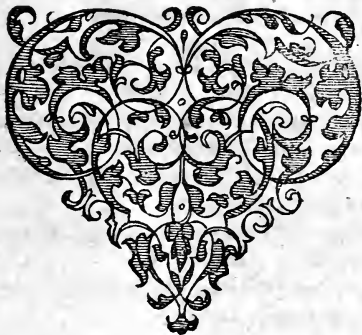
EPIGRAMMATA.

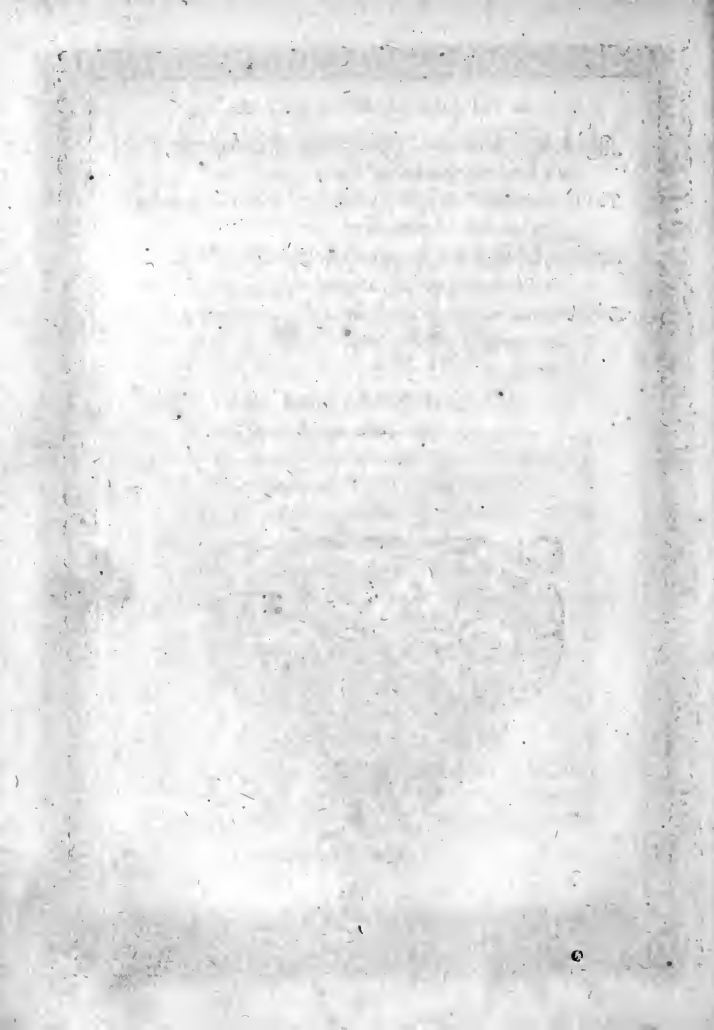
*Quàm benè Sambuco Chalcenterus alter haberis ;
Et Bibliolachas maximus :
Tantò equidem Didymo (me iudice) maior habendus :
Quò maior, & peritior
Iurisconsultus, vates, Sophus, Historicusq̃,
Et Rhetor es, & Theologus.
Scribere qua non me fratris studiosa voluntas ;
Sed veritas cogit potens.*

Viennæ Austriæ Cal. Decembr.

M. D. LXXIX.

DE

I
NICOLAI REVSNE
RI LEORINI SILESII,
I. C. ET P. C.

EMBLEMATVM
LIBER PRIMVS.

ΣΤΗΝ ΔΥΩ ΕΡΧΟΜΕΝΩ.
Non absque Theseo.

EMBLEMA I.

*Ad Diuum Rudolphum Secundum
Caesarem Romanum.*

D 2

Sidera

Sidera fulcit Atlas, humeros oneratus Olympo:
 Hercule supposita sidera fulcit Atlas.
 Sic te supposito Caesar, velut Hercule, grande
 Sustinet immensi nunc Pater orbis onus.
 Affer opem fesso, diuine Rudolphe, parenti:
 Mox humeros caelo suppositurus Atlas.

Cura deum reges.

EMBLEMA II.

Ad D. Ernestum Archiducem
 Austriam.

A Ioue sunt reges: Ioue nil sublimius alto:
 Sponte sed hic ius dat regibus ipse suum:

Quos

*Quos regere imperio populos, & regna tenere
Mandat; & in terris munus obire suum.
Consilijs animos sapientibus instruit aptos:
Et virtute pares Dijs, & honore facit.
Semper & in medio consistens agmine Diuūm;
Ius, equumq; bonum, iustitiamq; docet.
Addit opes regnis validas, gazasq; beatas:
Et maiestatis dat decus omne sua.
Fallor? an hinc reges magnos diuinus Homerus
Discipulos magni credidit esse Iouis.*

D 3

Virtutis

Virtutis comes gloria.

EMBLEMA III.

Ad D. Maximilianum, Maximil.

Cæs. F. Archiducem Austriam.

Quid tibi cum Musis, Alcide magne, togatis?
 Græcia quando una voscolit ade potens.
 An quòd prima duces Musarum cura potentes?
 An Muse quòd sint proxima cura ducum?
 Sic est. nanque ducum cantant Muse inclyta facta:
 Retribuunt Musis præmia digna duces.
 Crescit honos regum Phæbeo carmine: Phæbi
 Regali rursus munere crescit honos.

Alterius

*Alterius sic poscit opem res altera: felix
Publica res, in qua fulget utrumque decus.*

Consilio dux, miles exemplo.

EMBLEMA IV.

*Ad D. Fridericum, Com. Palatinum,
& Ducem Boiorum.*

S It dux consilio, sit dextra miles, & armis:
Principis excelsi qui velit esse loco.
Parua foris sunt arma: manus vis nulla potentis,
Consilium si non est, ratioq; domi.
Namq; labat mentis prudentia, viribus expers:
Mole sua vires ceu, sine mente, labant.
Quòd si mens non deficiat prestabile robur
Consultrix: nihil hac fortius esse potest.

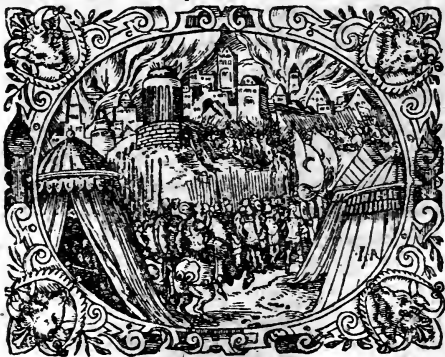
Sphynx

*sphinx docet hoc, templi custos: qua virginis ora,
 Quae pennas volucris, crura leonis habet.
 Consilium virgo, robur leo signat: at ala
 Magnanimum volucris fert super astra ducem.*

Sceptrum regni, virtus amicorum.

EMBLEMA V.

*Ad D. Adamum à Dietrichstain,
 Lib. Baronem, & Palatij Casarei Praefectum
 supremum.*

*Sceptrum principis, & columna regni
 Consultor bonus est, & integellus:*

Et pru-

Et prudens animo, & peritus arte,
 Qualem te merito tuo vocamus,
 O cor Caesaris, ô & os Adame.
 Nimirum omnia cernit haud vir vnus:
 Multis multa oculis videre regem,
 Multis multa loqui subinde linguis,
 Multis auribus vti necesse est
 Cordatorum hominum, atq; candidorum.
 Sic princeps Agamemnon ille Graiũ
 Aiaces sibi non decem, sed vnum
 Optat Nestora: tunc breui potiri
 Troia posse suos putat Pelasgos.
 Sic rex Persidis inclytus Darius
 Tot optat sibi Zopyros: quot essent
 Mali granula Punici. nec illo
 Contentus; sibi Zopyrum fatetur
 Millies Babylone cariorem:
 Et suis sibi cariorem ocellis.
 O vocem lepidam, aureisq; regum
 Ad palatia litteris notandam.

E

Σ Γ Μ

N. R. E. V. S. N. E. R. I
 ΣΤΜΒΟΤΑΟΣ ΙΕΡΟΝ ΧΡΗΜΑ.
 E M B L E M A V I.

*Ad D. Sigismundum Vieheuserum, Cas.
 Consiliarium, & Sacri Rom. Imperij Procan-
 cellarium.*

Qua fulgens titulis, & maiestate verenda,
 In circo patrum pulcra corona sedet:
 An non concilium representare deorum
 Cernitur, aut regum, semideumq; ducum?
 Censuit hoc olim Cyneas, visog, Senatu,
 Quot patres, reges Roma tot (inquit) habet.
 Talis Alexandri quondam fuit ampla Seueri
 Curia: quum Latij scepra beata tulit:

Bissenos

*Bissenos consultores, iurisq; peritos
 Consilijs voluit semper adesse suis.
 Et tu regis habes formam: cum Cesare magno
 Concilium quoties nunc Sigemunde colis:
 Et tua te regno prudentia digna, fidesq;
 Acceptum superis, Caesaribusq; facit.*

Solanimi, virtus.

EMBLEMA VII.

Ad D. Philippum Edouardum Fuggerum, Com. Kirchberga, & VVeiffshorna.

Sol, oculus cæli, radijs illuminat orbem:
 Et Phæbe noctem disycit alba nigram.

E 2

Sol

Sol animi virtus sensus illuminat agros:
Et tenebras mentis discutit alma fides.
Si menti virtus, virtuti prauia lucci
Pura fides: nihil hoc clarius esse potest.
Aurea virtutis species, fideiq;, l'hilippe,
Præradians, cælo sic tibi monstrat iter.
Scilicet hic vita Sol est, & Lucifer vnus:
Hæc Phæbe, noctem qua fugat igne suo.
Quæ dum mente vides arrecta lumina: mundi
Impavidus tenebras despicias, atq; metus.
Sol magno, Phæbeq; micent, & Lucifer orbi:
Dum tibi sic virtus luceat, atq; fides.

EMBLEMATVM. LIB. I. II

• TA TO GENNAION.

EMBLEMA I. IX.

Ad D. Jacobum Fuggerum Com. Kirch-
berga, & VVeiffshorna.

COelum quando petit leui volatu

Ales regia, lucidas per auras:

Fixos lumine Solis haud ocellos

Flectit: sed radijs suis penetrat

Phæbum cominus intuens serenum:

Et sic visum acuit suum, iuuatq̃:

Quum visum volucrum fatiget idem

Sol splendens, hebetetq̃ caterarum.

Sic in te generosa mens resulget,

Claris orteparentibus, Iacobe:

Quando semine languet haud paterno

*Virtus inſta: ſed magis magiſq̃;
 In te viuida, & efficax vireſcit:
 Dum non à nitidis hebes reclinas
 Maiorum radijs tuos ocellòs:
 Mentis celiùs explicans ſed alas,
 Pulcro vertice tangis àſtra cœli.
 Maçte ò laude, Iacobe, maçte tanta:
 Felix eſ ter, & ampliùs: beati
 Quem tot Dy cumulant bonis: perennis
 Laus nullo tua conticeſcet auo.*

Ditat ſeruata fides.

EMBLEMA IX.

*Ad Joannem Cratonem a Cratoneim,
 Medicum, & Conſiliarium Caſareum.*

Casta

Casta Fides regnis potior, fulgentibus auro:
 Perpetua gaudent numina sancta fide.
 Sustinet hanc Honor: & Verum parit: omine fausto
 Nutrit Amor: Fidij ceu simulacra docent:
 Quem prisca coluere deum pietate Quirites:
 Inq. Quirinali constituere iugo.
 Rebus in aduersis opus est, pariterq. secundis
 Seruata, felix si cupis esse, fide.
 Consilium cui sancta fides dedit utile; passim
 Huic honor, & populi conciliatur amor.

Pax dulcis alumna consilij.

EMBLEMA X.

Ad Joannem Hegemüllerum Consil. Cæs.

Pace

Pace frui donec licet, optataq; quiete :
 Consilijs sanis sit locus, atq; bonis.
 Accipiat ne quid damni Respublica : belli
 Si cito tempestas ingruat inde fera.
 Tunc consultores prudentia saepe relinquit :
 Et cum fortuna mens, animusq; cadit.
 Nempe quies hoc Iustitiae vult filia sancta :
 Quae claves belli, consilijsq; gerit :
 (Pindarus ut cecinit vates) aperire Senatus
 Aptae forum : Martis claudere promptae fores.

I. C. P.

Quum multa, Pindare, dixeris pulcherrima :
 Hoc pulcrius tamen est nihil :
 Iustitiae amabilis quies quod nata sit.
 Nam quid quiete iustius ?
 Sed additum quamnam hoc fuit sententia ?
 Hanc omnium optimam deam,
 Gerere senatus, atq; bellorum in manu
 Claves potente ferreas ?
 Nempe hoc ait : deliberationibus
 Quietis danda tempora :
 Ut turbulenti forte si ingruant dies,
 Consilia iam praecipita sint.
 An verius ? sensisse claves Pindarum
 Quietis has, & ocij,
 Senatum apertum, & consilii facere fores,
 Belliq; postes claudere.

Altera

Altera Caduceum, altera hastam.

EMBLEMA XI.

Ad Pancratium Stibarum à Putenheim, Eq. Francum.

Quando Gephyraeos infestat Marte Tanagra:
 Armorum studijs vrbs, opibusq; potens:
 En Caduciferum mittunt, pacemq; rogantem:
 Armata iuuenum pone sequente manu.
 Quò quis viribus est, armisq; potentior hostis,
 Hoc magis armatas vult quoq; ferre preces:
 Pacem orare manu: praefigere puppibus arma:
 Cogere vi, precibus si locus esse nequit.

F

Imperat,

*Imperat, iratus quoties rogat hostis: at hostem
Qui rogat timide, spontè negare docet.*

Thyestæa cœna.

EMBLEMA XII.

*Ad Hartmannum Hartmanni Eppin-
genum, Conf. Pal. Septemuir.*

Quis nescit mensas diras, & prandia saui
Tereos? aut cœnas, crude Thyestæ, tuas?
Tres Atreus natos epulandos dat tibi frater:
Coniux huic natum pro dape mactat Itym.
Sic Asia quondam Selymus, Scythiaq; tyrannus,
Mactato natis gaudia fratre facit.

Sic

*Sic Solimannus atrox, nati dum strangulat ora
 Alterius; reliquis prandia fœda parat.
 O scelus, ô facinus crudeli morte piandum:
 O epulum, Phœbi lumina clara fugans.
 Sic onager catulum, riuali cæcus amore
 Castrat: & absumptis testibus ore, necat.*

Paruis diues concordia rebus.

EMBLEMA XIII.

*Ad Nicolaum Cisnerum, Iurisc. & Cu-
 ria Imperialis Senatorem.*

Paruas auget opes felix concordia: magnas
 Ceu dissipat discordia:

*Qua non est grauior pestis, neq; fœdior vlla
In orbe, vel nocentior.*

*Si nec laua iuuat dextram, nec dextera lauam,
Se destruunt amba manus*

*Ipsas: omne perit decus, & vigor omnis, & omnis
Species honesti corporis.*

*Non vis regnorum, non diues copia rerum
Sic vsq; iam constat diu.*

*Cessat enim labor, & virtus, & gratia: cessat,
Concordia foror, Fides.*

Publica res, priuata salus, ars deniq; cessat:

Quæcunq; sunt recta, & bona

*Cuncta iacent: pereunt discordi cuncta duello:
Et mole sic ruunt sua.*

Micro-

Microcosmus homo.

EMBLEMA XIV.

*Ad Georgium Tradelium Jurisc. &
Consiliar. Reipub. Augustana.*

Parus quisq; sibi mundus, nam continet omne
 Vnus homo, magno quicquid in orbe vides.
 Mens caelo, corpus terra par esse videtur:
 Partibus his constat mundus uterq; suis.
 Illa quidem aetherea est: hoc est terrestre: sed ambo
 Tandem ortus repetunt spontè soluta suos.
 Lux, & vita comes mentis: sed mors, tenebraq;
 Assuela perpetuus corporis esse solet.

*Quid? quod mundus habet varijs animalia formis
 Magnus: at hæc parvus non minùs orbis habet:
 Formicas, asinosq̄s, canesq̄s, ferosq̄s, leones:
 Et quotquot passim terra, vel ather alit:
 Quos aut sedulitas inuat, aut ignavia vita:
 Aut morum feritas, ingluuiesq̄s, vorax.
 Sola quidem probitas hominis decus omne tuetur:
 Qui colit hæc, hominum dignus amore coli.*

Ars victrix naturæ.

EMBLEMA XV.

*Ad Matthæum Laymannum Jurecos.
 & Cons. Reip. Augustana.*

Naturam

Naturam domat ars magistra. cernis,
 Pictō quod iuga delicata collo
 Pardus sustinet: improbaq; tigres
 Indulgent patientiam flagello:
 Securiq; timent manum magistri.
 Sic vsus, leo sic domatur asper:
 Quem tractasse manu sua virili
 Primus dicitur Hanno Pænus olim.
 Sic ergo cicurantur arte docta
 Tigris, pardalis, vsus hîc, leoq;
 Et non arte potest homo magistra,
 Humanus sit ut, effici, bonusq;

Ratio

Ratio præsit: appetitus obtemperet.

EMBLEMA XVI.

*Ad Franciscum Hotomannum Ju-
risconsultum.*

Seffori si paret equus, si cymbula nautæ:
 Fit compos voti rector uterq; sui.
 Si præst ratio, morem gerit inde voluntas:
 Copia virtutis iam tibi magna datur.
 Sape sed imperium rationis cæca voluntas
 Excutit: in dominum facta proterua suum:
 Sessorem ceu victor equus, frenisq; repugnans
 Deijcit; & nautam seu a procella maris.

O quan-

*O quantum est animos regere, & frenare feroces:
 Quodq; videt mens, & quod probat, omne sequi.
 Quicquid agis, sit mens tibi dux, ratioq; magistra:
 Nam sine mente bonum cernere nemo potest.*

Cælo Musa beat.

EMBLEMA XVII.

*Ad Joannem Fichardum Jurisc. & Con-
 sil. Reipub. Francofortensis.*

D*um tenet anguicomæ sopor altus membra Medusæ:
 Callidus huic Perseus eripit ense caput.*

G

Aliger

*Aliger hinc oritur de sanguine Pegasus: unco
 Bellerophonæas qui pede fodit aquas:
 Quas Musæ, quas Phæbus amat, Pallasq; Minerva:
 Et vatum releuat quis sacra turba sitim.
 Barbariem virtus dum conficit ense, Ficharde;
 Tot sætam vitij, criminibusq; feram:
 Fama fugax pennis generosis prodit in auras:
 Continuo volitat clara per ora virum:
 Peruigil & Musas, Phæbumq; sacramq; Mineruam
 Concitat: & vatum carmina docta petit.
 Quem Musæ, quem Phæbus amat, Pallasq; Minerva;
 Quem celebrant vatum carmina, morte caret.*

ΠΟΝΟΣ

ΠΟΝΟΣ ΕΥΚΛΕΙΑΣ ΠΑΤΗΡ.

EMBLEMA XIIIX.

*Ad Dauidem Peiferum Jurecos. &
Consil. Saxon. Septemuiralem.*

F*elicitatis mater est Industria:
Laborq; Gloria pater.
Si nescis, hoc Amalthea cornu docet,
Plenum beata copia.
Cornu bouis, laborem signat asperum.
Nam bos laboriosus est.
Latam bonorum pollicentur copiam
Fructus, quibus cornu scatet.*

*Nimirum hoc olim victor abstulit Hercules,
 Pomis repletum Naiadum,
 Et floribus: magni laboris premium:
 Achelouium truncans caput.
 Fortuna pro quo nunc hoc, & Genius bonus.
 Vtring, cornu sustinent.
 Qui sedulo laborant, his ambo fauent:
 Cornuq; donant Copia.*

Pulcritudo ciuitatis, Concordia.

EMBLEMA XIX.

*Ad Mattheum Vesebeccium Ju-
 risconsultum.*

*Quam spectas, est mater opum Concordia: templum
 Camillus olim cui sacrauit splendidum.*

Craterem

Craterem fert dextra manus, cornuq; sinistra,
 Pomis, & odoro flore plenum, Copia.
 Punica mala Dea dependent vestibus: astat
 Vtring; cornix, sacra avis Concordia.
 Nimirum regni vis est Concordia sancta:
 Et pulcritudo ciuitatis maxima:
 Cui comes est pleno diues bona Copia cornu:
 Et Pax, & alma Quies, Iustitia filia.
 Bacchus adest, & flaua Ceres, & opima Voluptas;
 Adsunt Opes, & Firmitas, & Sanitas.

Vnita virtus valet.

E M B L E M A X X .

Ad Joan. Georgium, & Guiljelmum
 à Rotenhan, Eq. Francos.

SI frater cum fratre, via spatiaitur in vna:
 Et lapis ante pedes inter vtrung, iacet:
 Circumeunt vnà lapidem, pro more Pelasgo:
 Obliquantq, simul frater vterq, vias.
 O quantum est animis concordēs viuere fratres:
 Quod vult vnus, vt hoc mox velit alter idem.
 Nempe cauent; sensus offēsiōe qua propinquos
 Distrabat: aut temeret lis inimica fidem.
 Si, velut ad lapidem, hic offēdit: respuit ille
 Offensam fratris, dissimulatq, sui.
 Pro noxa, non noxa datur: sed gratia duplex:
 Et venia suus est, officioq, locus.
 Sic virtus vnita valet: fortunaq, fratrum
 Incolumis, mens hīc dum manet vna, manet.
 Sic, nisi seiunctos, triplici cum corpore fratres
 Alcides nequijt vincere Geryonas.

Concor-

Concordia nutrit amorem.

EMBLEMA XXI.

*Ad VVolfgangum Christophorum à
Rotenhan, Eq. Francum.*

*S*it quamuis grandis, lapis integer innatat undis
Tyrhenus: fractus sedit, & ima petit.
Sic genus humanum concordia sustinet alma:
It pessum, lis si dissociare velit.
Lis odium generat: concordia nutrit amorem:
Ceus sociam vitem Palladis arbor alit.

N. REVSNERI

ΑΞΕΝΟΣ ΞΕΝΟΣ.

Hospes, vt hostis.

EMBLEMA XXII.

*Ad Andream Duditium, Senato-
rem, & Oratorem Casareum.*

T*Hræcius Musas inuit at spontè Pyreus:
Parnassi quando splendida templa petunt:
Fallaciq; Deas vultu colit hospes, vt hostis:
Nam parat his damnum, vimq; Tyrannus atrox.
Continuo sumptis cætus sacer effugit alis:
Sublimis tectis hic cadit, atq; perit.*

Sepe

*Sape fugat doctas Martis vis improba Musas:
Semper habent tutum rursus in orbe locum.
Cur? quia sunt tuta magnorum numine Diuum:
Quos celebrant numeris, carmine, voce, chely.
O pereat, quisquis Musas furialiter odit:
Quiq; bonis non vult artibus esse locum.*

Mensura sui optima.

EMBLEMA XXIII.

*Ad Cyprianum Leouitium à Leonicia,
Mathematicum.*

A *Spicis, ut durum; plenumq; labore viator
Carpit iter: nimium lassus utroq; pede.
Cur? non robur abest, non vis in corpore magno:
Sed pede maior hic est calcens, ille minor.*

H

Alter

*Alter subuertit malè calceus; vrit eundem
 Alter: vix benè iam, quò gradiatur, habet.
 Metiri se quemq; suo modulo, ac pede verum est:
 Mensuram fas est noscere quemq; suam.
 Omnia quum dono tibi sint concessa deorum:
 Si tua metiris pondera, ferre potes.
 Quod satis est, si certus habes, nihil ampliùs opta:
 Sorte q; contentus viue, valeq; tua.*

Multa multùm legenda.

EMBLEMA XXIV.

*Ad Joan. Thomam Freigium iure-
 consultum.*

Mercurij

Mercurij si quis subit antrum doctus amœnum:
 Quo cuiusq; boni copia magna datur:
 Pauperiem fugiens miseram, tristesq; labores;
 Fert utraq; manu commoda multa domum.
 Musarum doctos qui versat sæpe libellos:
 In quibus ars, virtus, ingeniumq; latet:
 Fit sapiens, doctus, diues, bonus, atq; beatus:
 Fit clarus fama, dignus honore senex.
 Mercurius tot opes donat venientibus ultrò:
 Haud vacuum quenquam passus abire foràs.
 O miserum, quem non auctores cura legendi
 Afficit: & qui non hæc bona sponte rapit.

H 2

Musa-

Musarum, & Gratiarum copula.

EMBLEMA XXV.

Ad Hieronymum VVolfium V. C. L.

Mercurium Baccho, Charites coniungere Musis,
Ars magna, magna virtus:

Ingenij laus experientis magna putatur.

Potes hoc utrumq, VVolfi,

Mercurium socias Baccho: si quando lepores

Vino, salesq, mifces:

Suanibus, & doctis oblectans pectora dictis

Sodalium bonorum.

Commi-

*Commisce Musis Charites: tot quando libellis,
Quos laudat omnis etas,
Ingenij lenocinium, geniumq; beatum
Aspergis erudit is.
O os dulce viri: sapiens o pectus amici:
O copulam suauem.*

ΟΥΡΩΚΕΙΡΕΣΙΗ.

Vento, ac remigio.

EMBLEMA XXVI.

*Ad Theodorum Zuingerum Medici-
cum, & Philos. C.L.*

H 3

Qui

*Q*ui Venerem concha tranquilla per aquora ducit
 Piscis: & est ratium fidus ubiq; comes:
 Pompilus ille sacer (dictus quoq; Nautilus idem;
 Quòd secet aquoreas, more triremis, aquas)
 Si mare compositum fuerit, pede labitur equo:
 Et, quò vult, velis, remigioq; venit.
 Cauda dat huic clauum: remos dant brachia: vela,
 Membrana: quoties aura secunda fauet.
 Quòd sit tristis hyems, & non tractabile cælum
 Forsan adest: hausta se quoq; mergit aqua.
 Mundus hic est magnum mare: sed maris incola tanti
 Est Sophus: interpres & sacer ille deum:
 Qui quòd amans Sophia sancta diuinus habetur:
 Sic Venerem concha per freta longa vehit:
 Ipse simul ratium comes, & fabricator in alto:
 Dum cætus hominum temperat arte sua:
 Moribus, & sanctis dum fundat legibus vrbes:
 Ac, quo vita modo sit per agenda, docet.
 Quàm benè conueniunt tibi symbola talia: nomen
 Grande Sophi vita qui, Theodore, refers.
 Dÿ faciant, vt remigio, ventisq; secundis,
 Quicquid agis, dextro numine, semper agas.

O vita

O vita misero longa.

EMBLEMA XXVII.

Ad Hugonem Donellum Jurisconsultum.

H *Fu quantus dolor est, inuita viuere vita:
 Velle mori semper, sed neq, posse mori.
 Felici breuis illa quidem, sed longa misello
 Pœna datur; si quis viuuit in orbe diu.
 Quid? miseram satis est tolerabile viuere vitam:
 Si modo nos vitæ spes melioris habet.
 Cui mortis pœnas non hic mors altera finit,
 Infelix. semper maxima pœna mori.
 Sic inconsumptum Tityi, semperq, renascens,
 Sapius vt pereat, non perit omne iecur.*

*Ad Raymundum Pium Fichardum,
Ioan. F. Iurifconsultum.*

Melle soporata dux Troius obijcit offam
Cerberæis portis, Elysiūmq; subit.
Igniuomum sopit medicat a fruge draconem,
Aurat a Iason vellere diues ouis.
Anguicomæ Perseus superator Gorgonis, aureo
Alipedem freno Palladis vrget equum.
Mulum vis animi, sed plus sapientia præstat:
Qua cum consilio cuncta, modoq; gerit.

Quem

*Quem ratio, non ira mouet, Dijs proximus ille est:
 Plus ratio, stulto robore, recta valet.
 Mole sua, vis consilij sese obruit experts:
 Cui pectus sapit, hic utilis esse potest.
 Sic tu, sic pater ille tuus, Raymunde, magistra
 Consulitis patria dum ratione simul:
 Magnum equidem praestatis opus. sapientia par est
 Non vi velle magis, quam ratione regi.*

Manet immutabile fatum.

EMBLEMA XXIX.

Ad Paulum Melissum Schedium

Eq. & Com. Pal.

I

Et ne-

ET necis, & vitæ manet immutabile fatum:
 Maximus in cælo quod regit ipse Deus.
 Scilicet hoc monet ista bilanx, è nubibus altis
 Quam librat iusto pondere dextera Dei.
 Quæ fiunt, fiunt sati sic lege perenni:
 Cui duro clausæ stant adamante fores.
 Subiacet huic rex, & grex, subiaceatq; necesse est:
 Et ratio fatum vincere nulla potest.
 Nam semper certum, & inenitabile fatum est:
 Et summis mutat, quum libet, ima Deus.
 Seruis dat regnum, captiuis sæpe triumphum:
 Atq; premit reges, attenuatq; duces.
 Sic fatum nemo, fatuus nisi corde, Melisse
 Spernat. nam quod vult, hoc facit omne Deus.

Deo,

Deo, Reipub. amicis.

EMBLEMA XXX.

*Ad Joannem Reymannum Jureconf. &
Cancellarium Episc. Vratislaviensis.*

Primùm DEO, REI deinde PVBLICAE,
Posthac AMICIS viue, dum viuis, tuis.
Nam vita mancipio datur nulli sua:
Nec vita, sed mors est, modo viuens sibi.
Sic mellis haud generat sibi fauos apis:
Sic vellerum fert haud sibi fructus ouis:
Nec educat soli sibi pullos auis.
Quod viuit, hoc homini; aſt homo viuit Deo:
Alter cui Deus manet Respublica:
Constans amicus velut homo est homini Deus.

N. REVSNERI
De eodem Symbolo.

*Vt viuas benè, vine Deo, patriâq̃, & amicis
Vtilis: haud vera est viuere vita sibi.*

Fidei coticula, crux.

EMBLEMA XXXI.

*Ad Gualtherum Drechselium Jurecos.
& Cancellarium Palatinum.*

PAstinat haud semper, nec arat, nec conserit agrum:
*Quem colit, & victum comparat vnde sibi.
Si maturuerint, fruges metit, horrea complet
Rusticus: & fructus condit vbiq̃, novos.*

Tribula

*Tribula mox grana terens, baculoue, rotæue
 Colligit: & panes pinsit at inde bonos.
 Cultor agri, Deus est: ager est, Ecclesia: semen,
 Sermo sacer: mystes semina condit humo.
 Crux, & sors misera est felix tritura piorum:
 Quos, ceu cotricula, sic probat vsq; Deus.
 Frumentum, fidei constantia: panis, aluntur
 Quo sancti, aterna est gloria, vita, salus.
 Qui sapit, & panem vitæ desiderat almæ:
 Se tritrandum spontè dat hercle Deo.
 Fert, qua ferre iubet Deus, & fert pectore latus:
 Atq; sua constans in pietate manet.*

De eodem.

*Quod grano plostrum, quod ferro lima, quod auro
 Fornax; hoc homini crux solet esse pio.*

T H . B . V V .

*Quod duro lima est ferro, messiq; flagellum,
 Auro quod ignis est rudi:
 Hoc tibi, si sapias, crux est, licet aspera: quisquis
 Cælum Deo petis duce.*

Malabona.

EMBLEMA XXXII.

*Ad Huldricum SiZingerum Consilia-
rium Casareum.*

Sanctorum status est duplex: crucis vnus; honoris
Alter: dolores hic dat, ille gaudia.

Gaudia fert nemo, nisi qui fert ante dolores.

Qui è nuce nucleum esse vult, frangit nucem:

Cortex quam geminus tegit: ex his vnus amarus,

Lacrymas ciet: durus sed alter, nucleum

Intus alit, dulcem satis, acceptumq; palato.

Sic cœlicæ sis particeps vt gloria:

Perfer, & obdura casus constanter in omnes:

CruX est piorum gloria, & victoria.

Semen

Semen Ecclesiæ, sanguis piorum.

EMBLEMA XXXIII.

*Ad Petrum Agricola Consiliarium
Palatinum.*

Qui tenet aternis Amaranthus nomen ab herbis:
Aeternum capiti det decus, opto, meo.

Cur? flos pulcer, amœnus, odoros, amabilis: æstu

Languidus hand ullo Solis, & igne perit.

Decerpi manibus gaudet, rursumq; virescit:

Decerptusq; semel latior inderedit.

Quòd si Phæbeo nimis aruit igne perustus:

Sparsus aqua vitæ redditur vsq; noua.

Si nescis,

*Si nescis, monstrat flos hic, sit qualis in orbe
 Cætus, qui Christi numina magna colit.
 Pressa malis quamuis Ecclesia sæpe laboret:
 Lucet in arumnis illius omne decus.
 Mille p̄j redeunt è gutta sanguinis vna:
 Quæ de mactato martyre fusa cadit.
 Quid quod vita datur sanctis cum morte peremptis?
 Qui moritur Christo, viuit, & haud moritur.*

Frater ne defere fratrem.

EMBLEMATA XXXIV.

Ad Hauboldum Flattacherum Reipub.

Ratispon. Camerarium.

Quis

Quis nescit geminos, concordia sidera, fratres?
 Qui duo corporibus, mentibus vnus erant.
 Castor eques, polluxq; pugil: de gente deorum
 Ambo: pares anqis: laudibus ambo pares.
 At quum Lynceo traiectus pectora telo;
 Mortifero Castor vulnere pressit humum:
 Vltor adest pollux, & Lyncea perforat hasta:
 Quamuis huic Idas auxiliator adest.
 Supplicat inde Iou: lacrymans: pro fratre laborat.
 Castore: quem secum viuere posse rogat.
 Quis putet? in cælo cum Dijs sine fratre recusat
 Viuere: dimidia parte superstes adhac:
 Dimidium cum fratre suo communicat animum:
 Incola nunc cæli, nunc cupit esse soli.
 O amor, o pietas. Nimirum dicitur in nos
 Fabula: quos fratres hic facit vna fides.
 Quos, veluti Lynceus alter, dedit efferus hostis
 Exitio: mendax nempe, vetusq; draco.
 At tu, Christe, cui cælum sublime patebat;
 Frater amas dici noster, & esse pius.
 Partiris vitam nobis, partiris Olympum
 Largus: & alterna nos statione locas.
 Nascendo moreris: moriendo viuus: & vltor
 Sub pedibus calcas Tartara taca tuis.
 Salue, nate Deo, frater dulcissime salue:
 Communem placa tu prece queso patrem.

Vicit iter durum pietas.

EMBLEMA XXXV.

Ad Georgium VVirthium Med. Car. V. Imp. cog. suum.

Cernis, vt è scopulo, percussus amore maritus
 Coniugis, in vasti spontè profunda maris
 Se iacit; obtestans piratas voce, manuq; 3
 Capitulo liceat quo simul esse sibi.
 Impetrat, & secum nuptiam sic liberat: indo
 Stipator meruit principis esse sui.
 Scilicet è caelo sic te iacis in mare mundi
 Christe; latrocinij, supplicijq; memor
 Primaui: serues vt, libertateq; dones
 Sponsam; qua sancta te colit vna fide:
 Et mox caelesti tecum regione locata;
 Harebit lateri pura, decensq; tuo.

O nos

*Onos felices, o terq̄, quaterq̄, beatos:
Quos tanto studio curat, amatq̄, Deus.*

V. D. M. I. AE.

EMBLEMA XXXVI.

Ad D. Christophorum, Duc. VVirtebergicum, & Tecc.

Per mare Christophorus fert Christum, robore nixus
Arboris: & fax huic prauia monstrat iter.
Per mundum, verbi cœlestis robore fretus,
Astra petit, Christum qui profitetur, homo.

Fons lucis, Christus: fax sunt, oracula sancta:
 Indicium dubia, sollicitaq; via.
 Quam quia tu sequeris per mille pericula, Princeps
 Inclyte: Christophori nomen, & omen habes,
 Scilicet vt VERBUM DOMINI manet omne per eum:
 Sic nescit pietas, & tua fama mori.

Viue memor lethi.

EMBLEMA XXXVII.

Symbolum D. VVolfgangi Com. Palatini, & Duc. Boiorum.

Quid

Quid, formosè puer, sic mortis imagine gaudes?
 Quid mortis facies, quid breuis hora notat?
 Viue memor lethi: viues pius: hora suprema,
 Semina nequitie languidiora facit.
 Viue pius: moriere pius: viuesq; beatus
 Post mortem: vita mors via sancta noua est.

Christus meum asylum.

EMBLEMA XXXIIX.

Symbolum D. Philippi Ludouici, Com.
 Palatini, VVolfg. F.

Seu morior, seu uiuo, meum sit Christus asylum:
 Fortuna Christus portus, & aura mea.
 Ille mea mentis spes, & fiducia sola:
 Pendet ab hoc uno iam mea certa salus.

*Anchora sit fidei signum, sub imagine Christi:
Sistere qua tutum littore sola potest.*

Deum time : Regem honora.

EMBLEMA XXXIX.

*Symbolum D. Othonis Henrici Secundi,
Com. Palatini Rhenani.*

Astra Deo nil maius habent : nil Casare terra:
Sic Casar terras, ut Deus astra regit.

*Casaris in populos tantum, regumq; : sed ipsos
Cælitis in reges est Iouis imperium.*

*Nam regum rex est, posita est cui regia cælo:
Possidet imperij Casar in orbe thronum.*

Primus

*Primus honor superis debetur: regibus alter,
Quos voluit diuū nomen habere Deus.*

I. M. I.

*Omnia quae late tenet orbis, & arduus aether,
Vnus habet trino numine cuncta Deus.
Hic caelum nato dedit, & corda addita caelo:
Sed uotis hominum terrea regna dedit.
Ergo potestati sancta parere necesse est:
Sunt sua Caesaribus, sunt sua danda Deo.
Principibus debetur honor, censusque, timorque;
Cordis amor puri, vota, fidesque Deo.
Hac duo quum mandant diuersos numina cultus:
Primus honor Christi, Caesaris alter erit.*

Fortitudo, & laus, & salus mea Dominus. Psal. I 18.

EMBLEMA XL.

Symbolum Nicolai Reusneri Iuriconsulti.

Optima

Optima res, laudare Deum: laus cœlitus illa,
 Et cum laude fides vera, salusq; datur.
 Sit leo virtutis, frons laudis, cruxq; salutis
 Sit nota: quis Iudæ dux Leo Christus ouat.
 O par sit laudi tanta vis, atq; facultas:
 Me scio perpetua posse salute frui.

DE EODEM.

Quod te laudo, Deus: quod per te uiuo redemptus:
 Non opis humana, numinis omne tui est.
 Tu mea laus, mea certa salus, mea magna potestas:
 Quid reliquum? quod sum, sis, Deus, omne tuum.

NICO.

EMBLEMATVM. LIB. II. 55

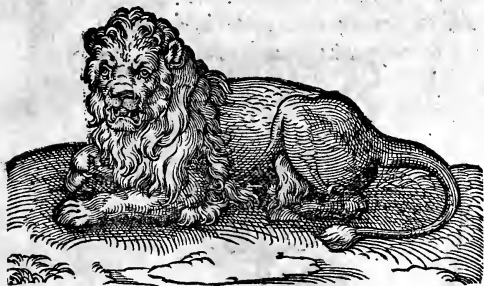
NICOLAI REVSNE,
RI LEORINI SILESII,
I. C. ET P. C.

EMBLEMATVM
LIBER SECVNDVS.

ΩΣ ΗΔΥ ΧΡΗΣΤΟΤΗΣ ΣΤΝΕΣΕΙ
κελεαμένη.

EMBLEMA I.

*Ad D. Richardum Streinium Baro-
nem Schuarzenaniam, Conf. Cæsaris.*

Quò quis doctior est, hoc est humanior: & quò
Indoctor, hoc morosior.

L

Artibus

*Artibus ingenuis mollescunt pectora: morum
 Feritas fugit insolentium.
 Quid? sine doctrina nihil est laudabile: nec vir
 Magnus sine hac quisquam fuit.
 Summum equidem heroum, materni lactis, Achillem
 Penuria, quondam ferunt
 Sæpe leonina pastum creuisse medulla:
 Fidem rei nomen facit.
 Ecqua leone fera est generosior? ecqua medulla
 Est ossium, esca dulcior?
 Sic ad spem nemo virtutis creuerit alta,
 Sine pabulo hoc heroico.
 Te, Streini, magnum facit ars, doctrinaq; magna:
 Et par huic humanitas.
 O dulcem nexum tanta virtutis, & artis:
 O temperamentum bonum.*

Equus

Equus Sophocleus.

EMBLEMA II.

Ad Joannem Sturmium.

S It licet annosus, longoq; infirmior aeo,
 Assuetus circo vincere, fortis equus:
 Ingentes animos haud ponit, laudes avarus:
 Arrectisq; ferox auribus usq; micat.
 Sic vires animi nondum tibi tarda senectus
 Debilitat: constat qui fuit antè vigor.
 Dum vires ultra, Sturmi, sortemq; senectæ,
 Magnanimus sequeris Musica castra Gigas.

L 2

Primus

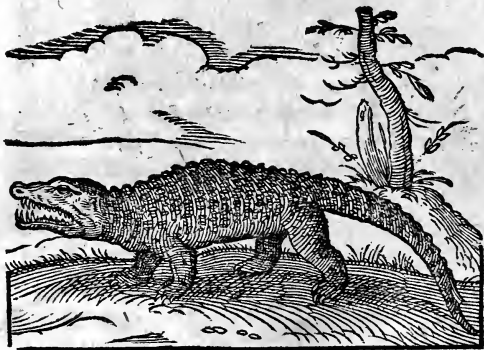
*Primus in his dux, & miles, nos spontè sequentes
Exemplo fortes sic facis esse tuo.*

*Maçte animi, diuine senex; longumq; per auum
Vive: Sophoclei nomine dignus equi.*

Gloria Crocodilus.

EMBLEMA III.

*Ad Ioannem Sambucum, Cæsaris
Historicum.*

T*Erribilis profugum sequitur Crocodilus: & hostem
Aduersum, tanquam territa dama, fugit.*

L 3

Gloria

*Gloria sectantes odit, refugitq; fugaces
 Persequitur tacito clam properata pede.
 Ambitio pectus miserum leuis vrit: at alta
 Virtutis comes est gloria, laus, & honor.
 Ponè sequens sic te beat ardua gloria cælo:
 Sambuce, Aoniæ fama, decusq; lyra.
 Et tuus ex merito te splendor, honosq; tuetur:
 Gloria nec mendax te, titulusq; inuat.
 Laudari maus animo, quàm voce: fauoris
 Dum laudem veri, quàm licet, vsq; petis.*

TH. B. VV.

*Niliacus qualis serpens fugientibus instat:
 Instantes fugiens quanlibet ante ferox:
 Sic vetus ille draco, sæuus mortalibus hostis,
 Tereprimente fugit, te fugiente premit.*

L 3

Victrix

N. REVSNERI

Victrix casta fides.

EMBLEMA IV.

Ad Dauidem Chytraum.

Casta pudicitia defenstrix bellua: cornu
 Vnum qua media fronte, nigrumq³, gerit:
 Thesauros ornans regum, preciumq³, rependens:
 (Nam cornu praesens hoc leuat omne malum)
 Fraude capi nulla, nulla valet arte virorum
 Callida: nec gladios, nec fera tela pauet:
 Solius in gremio requiescens spontè puella:
 Faeminea capitur, victa sopore, manu.

Mens

*Mens studiosa Dei, studiosa pudoris honesti:
 Dum rectum vitæ carpere gaudet iter:
 Nil curat fraudes hominum, nil verba malorum:
 Nec timet hostiles debilitata metus:
 Solius credit domini se spontè favori:
 Inq̄ deo requie vult meliore frui.
 Felix, qui vitæ spem certam ponit in vno,
 Mortuus, & viuus, tempus in omne Deo.*

Castæ placent superis.

EMBLEMA V.

*Ad Abrahamum Mannam Anti-
 stitem Lauinganum.*

Porphy-

Porphyrus magnifici nomine dicta Gigantis:
 Pulcra quidem specie, sed fluuiialis auis:
 Casta pudicitia vindex: si mæcha sit vxor,
 Pectore mæsta dolet, præq; dolore perit.
 Turpia quisquis amat furtiui gaudia lecti:
 Et quæ non vni seruit amica viro:
 Se negat esse hominem: peiorem scilicet, est quàm
 Bellua mentis in ops, quæ ratione caret.
 Casta placent superis: & certo fœdere, lecti
 Alterius metuens, & sine labe fides.
 Talis Bellerophon es, talis nempe Iosephe:
 Pro castis thalamis promptus uterq; mori.

Dypro-

Dij prohibete nefas.

EMBLEMA VI.

Ad Martinum Rulandum Medicum.

Felle caret, viuitq; diu: sit is, atq; laborum
 Fert patiens tergo grande Camelus onus.
 Filius haud matri, nec fit sua filia patri
 Coniux: casta fides obstat, amorq; pius.
 Si cogas, furit hic, sædoq; repugnat amori:
 Si non desistas cogere: nullus eris.
 Oedipe, tuq; Nero, qua vos dementia cepit,
 Polluit haud sanctum si fera casta torum?

*Ad Philippum Hailbrunnerum**S. Theol. D.*

*S*ppositum cuculi fœtum Curruca canora
 Educat, in fraudem, perniciemq; suam:
 Creuerit hęc, pullis genuinis præripit escam:
 Et matrem rabido decorat ore suam.
 Sancta Dei fouet innumeros Ecclesia fœtus:
 Pro meritis cui non gratia digna datur.
 Namq; potestatem nacti plerunq; maligno
 Dilacerant matrem corde, necantq; piam.
 Omnia sunt ingrata: nocet, fecisse benignè:
 Pro precio damnnum, qui benefecit, habet.

ΓΕΝΟΙΟ, ΟΙΟΣ ΕΣΣΙ.

EMBLEMA. IIX.

*Ad Laurentium Ludouicum
Leorinum.*

*C*allida, & (vt perhibent) humana vocis hyana
Aemula: compellat nomine quemq; suo:
Alternatq; vices Veneris: nunc foemina, nunc mas:
Et tantum constans in leuitate sua est.
Qui leuis est, mentiq; sua contraria dicit:
Et nunc esse bonus, nunc studet esse malus:
Alternatq; fidem: figens ius, atq; refogens
Protinus: hic niger est, hunc Ludouice fuge.

M 2

Qua-

*Qualis Clintades olim fuit Attide terra:
 Cui par haud Protheus mobilitate fuit:
 Iam socius Sparta, iam mauult fidus Athenis
 Viuere: Vertumno natus & ipse malo.
 Cum pietate, fide cum sancta ducere qui vult
 Acuum: sit constans, propositiq; tenax.
 Magna quidem strepitus dementes respuit incus:
 Sic mens scit quamuis vim generosa pati.
 Degeneres animos leuis inconstantia semper
 Arguit: at pietas firma, timore vacat.*

Cedite

Cedite fatis.

EMBLEMA IX.

Ad Joannem Schneideuinum Jurisconsultum.

Quadrupedum quum sit Leo rex, dominusq; ferarum:
 Ad Galli cantum cur, strepitumq; fugit?
 Telluri. Diuum matri, sacer est leo: Marti
 Gallus, qui Solis prouocat ore iubar.
 Sic vim diuinam metuit terrena potestas:
 Cui refragari fasq;, piumpq; vetat.
 Plus valet humano diuinum robore verbum:
 Et ratio superos vincere nulla potest.

*Sit quamvis ferus, & violentus, atroxq; tyrannus:
 Ipse fuga meminit sponte, nuente Deo.
 Immensa est, nec habet finem diuina potestas:
 Quicquid ubiq; vides, subiacet omne Deo.*

Nil Christo triste recepto.

EMBLEMA X.

*Ad Hieronymum Haunoldum
 Medicum.*

PRadatur pullos, pedibusq; eniscerat uncis.
Miluus edax: si quos deuius error agit.

Colligit,

*Colligit, & fidis tegit hos gallina sub alis:
 Gloccitu matrem testificata piam.
 Terribilis Sathanas sanctos affligit, & angit:
 Et quacunq; potest arte nocere, nocet:
 Protegis alarum quos, Christe, potente sub umbra:
 Et sauo tutos solus ab hoste facis.*

Omnia vincit amor.

EMBLEMA .XI.

Ad Justum Lipsium.

*S*anctus amor sobolis: pietas & sancta parentum:
 Fortes ex timidis reddere saepe solet.

Quid

*Quid magis est asino timidum? quid fortius igne?
 Præsensit pullos si trepidare malo:
 Per flammæ asinus currit, penetratq; per ignes:
 Quò seruet fœtus, eripiatq; suos.
 Quid faciant homines, facit hoc si bestia, Lipsi,
 Quos superis æquat mens, ratioq; Dÿs?*

Cæcus amor prolis.

EMBLEMA XII.

Ad Vitum Vviggium Iuriconsultum.

S *Imia simiolos edit si fœta gemellos:
 Protinus haud cura nutrit utrunq; pari.*

Ponè

*Ponè latus matris semper, quem negligit, heret:
 Quem fouet, huic vltis gestat ubiqꝫ suis:
 Dumqꝫ fouet gremio, nimium complexa premendo
 Enecat: indigno fœtus amore perit.
 Spretus at incolumis manet ille: diuqꝫ superstes,
 Fit demum matri carior inde sua.
 Cacus amor prolis: nimium qui amat, odit iniquus:
 Et secum celeri morte perire facit:
 Dum nimis impatienter amans, vitium omne benignus
 Approbat: & rectum, quod facit omne putat.
 Blandus amor patrum, matrumqꝫ domestica cura,
 Corruptit natos, quos genuère, bonos.
 Esse foris præstat iuuenem: tolerare labores:
 Viuere deliculum quàm sine laude domi.*

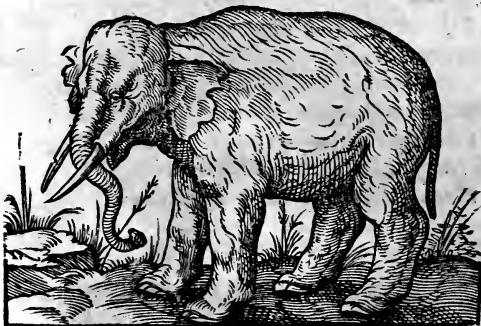
N

AXAPIZ

Odit amans nimium.

EMBLEMA XIII.

Ad Henricum Husanum Iurisconsultum.

Dum spectat pullum serobe captum: raptus amore
 Fertur ad hunc Elephas, ferre paratus opem:
 Sic in precipites fossas, urgente ruina
 Voluitur: & perimit se, catulumq; suum.
 Plus nocet immoderatus amor plerunq; parentum:
 Quàm prodest: quando nescit habere modum.
 Quid cupiat, scit amans: sed quid sapiat, male sanus
 Haud videt: & vitium sic quoq; cecus amat.

Sit

*Sit mens, & ratio dux semper amoris honesti:
Si non est ratio dux; furor, haud amor est.*

Pro lege, & grege.

EMBLEMA XIV.

Ad Balthas. Gutelerum Medicum.

PArthenopes rex Alfonso sapiensq³, bonusq³,
Pinxit honorata te, Pelecane, manu:

Rimantem rostro transfixum pectus acuto:

Sanguine sic pullos viuificare tuos.

Pro grege sic, pro lege mori fas est quoq³ regem:

Et populis vitam reddere morte sua.

N 2

Morte

*Morte sua vitam ceu Christus reddidit: atq;
Cum vita pacem, iustitiamq; p̄ys.*

Pelecani Profopopœia.

*Pro grege, pro sancta fundet rex lege cruorem:
Sic vitam pullis sanguine redat meo.*

ΑΝΤΙΠΕΛΑΓΓΗΣΙΣ.

ΕΜΒΛΕΜΑ ΧV.

Profopopœia Ciconia.

E *Xulego bruma, tepidiq; Ciconia veris
Aduena: pascosenam grata, seroq; patrem.*

Mirum,

*Mirum, si vinco, sancta pietate, capaces
Mortales mentis, cum ratione, sacra.*

*Absalo persequitur patrem quòd Marte Dauidem:
Ludit & opprobrijs te, Noha sancte, Chamus.*

*Tullia quòd violat sanctum pietatis amorem:
Patria carpento vecta per ora ferox:*

*Sancta placet potius pietas Aeneia: patrem
Fert humeris, carum pondus, ab igne suis.*

*Sanctus amor fratrum Cleobes placet, atq; Bilonis:
Ambo trahunt matrem curribus, instar equum.*

Quid loquar Aetnaeos fratres? magnumq; Cononem?

Qua; suo pavit lacte Cimona patrem?

Et merito pietas homini tutissima virtus:

Flamma vorax cui sic cedit, & vnda rapax.

N 3

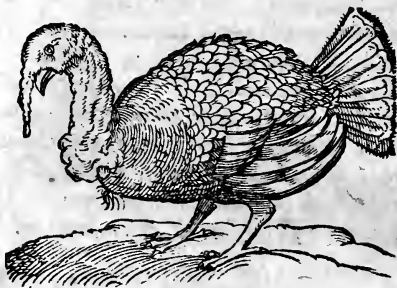
Heu

Heu cadit in quenquam tantum scelus.

EMBLEMA XVI.

In Altkram.

D*Vm cineres, Meleagre, tuos ad busta sorores
Collacrymant: Syrias mox abeunt in aues.
Fratris adhuc nomen retinent: planguntq̄, gemuntq̄:
Matris & accusant voce querente nefas.
Mens ubi materna est? ubi sunt pia vota parentum?
Vitam, cui dederas, est scelus eripere.*

ΣΡΗΣΙΣ

Ad Valentinum Erythraum.

Svrripit oua falax perdix aliena: fouensq;
In nido, pullos educat inde novos.

Pullus at eductus nutricem deserit ultrò:
Cantantis pendens matris ab ore suæ.

Condit auarus opes, defessoq;, incubat auro:
Per fas, atq;, nefas condit auarus opes.

Vnde habeat, nihil is curat: sed oportet habere:
Et citò vult fieri diues, inopsq;, manet.

Nam mors aut vilem redigit communis ad affem:
Eripit aut partes turpe tribunal opes.

Magnis parta malis, pereunt maiore dolore:
Quod dat cuiq;, Deus, forsq;, benigna, sat est.

Voluptas

Voluptas esca malorum.

EMBLEMA XIIIX.

In Epicurum.

C*ur odio sus est, Elephas, tibi? sensus acutus
 Quum mihi sit, cæni lador odore graui.
 Quorsus? ut ingenio certent, virtuteq; mecum:
 Et rectè sapiant, & benè semper agant:
 Sic homines escam doceo vitare malorum:
 Qua pascis mentem, Sus Epicure, tuam.*

Abstinuit

Abstinuit Venere, & Baccho.

EMBLEMA XX.

Ad Henricum Stephanum.

S Aeuā feroxq̄ licet, posito Panthara Lyao
 Ebria, captiuas dat sine lite manus.
 Quem Mars haud vincit ferro: sine robore vincit.
 Compeditus Bacchus saepe, Venusq̄ suis.
 Crine potens Simson, inuictus robore quondam,
 Pellicis infamis victus amore perit.
 Magnus Alexander, dux insuperabilis armis,
 Occidit Herculeis haustibus ante diem.

0

Anni-

*Annibal à Latio superatur milite Pœnus:
 Assiduo luxu languidus, atq; mero.
 Plus Venus, & vinum, quàm vis, ferrumq; nocere
 Sape solet: medium qui tenet, ille sapit.*

ΤΣ ΔΙΑ ΡΟΔΩΝ.

EMBLEMA XXI.

Ad Joannem Lauterbachium. P. L.

Quem mala frans agit, & veri ignorantia cecum:
 Cui placet omne malum, displicet omne bonum:
 Qui sacra virtutis spernit precepta: sibiq;
 Peccandi finem ponere nescit homo.

Non

*Non homo, sed sus est: cui limpida displicet vnda
 Fontis: & ante pedes vnio pulcra iacens.
 Quin & amaracinum fugit, unguentumq;: rosasq;
 Calcat humi, cæno Sus, & amica luto.
 Quem iuuat illuuijs scelerum, fœtorq;, malorum:
 Musarum caueat pulcra roseta sequi.
 Fœdus enim Musis est cum virtute perenne:
 Qui bona, quæ scit, agit sedulus, ille placet.*

Merces anguina.

EMBLEMA XXII.

Ad Matthæum Frobenium Leorinum.

Frigore confectum quem rusticus inuenit, anguem
 Imprudens sotum recreat ecce sinu.

*Immemor hic miserum lethali sauciat ictu:
 Reddidit hic vitam; reddidit ille necem.
 Si benefacta locas malè, simplex mente, bonusq;
 Non benefacta quidem, sed malefacta puta.
 Ingratis seruire nefas, gratisq; nocere:
 Quod benè fit gratis, hoc solet esse lucro.*

Incerta pro certis amplecti stultum.

EMBLEMA XXIII.

In Captatorem.

Quam gerit, effigiem carnis cum spectat in undis:
 Et verè carnem, quod fuit umbra, putat:
 Captat, & incautus patulo canis appetit ore:
 Sic se cum damno decipit ipse suo.

Ridicu-

*Ridiculum: captando canes imitaris, auare:
Fas ergo sortem te quoq; ferre canum.*

Ense recidendum.

EMBLEMA XXIV.

Ad Georgium Obrechtum Iurisconsultum.

Corniger è latebris serpentem protrahit atrum
Cervus: & enectum protinus ore vorat.
Tollere cade malos, ferroq; domare nocentes;
Iudicis est virtus magna, ducisq; boni:
Qui finem statuit cupidinis, atq; timoris:
Et rectum paruo tramite monstrat iter.
Culpam pœna premit comes: immedicabile vulnus
Chirurgus ferro sanat, & igne, bonus.

*Parcere si cupit huic, iam pars sincera trahetur:
 Tristia supplicium crimina triste decet.
 Crimen ubiq; frequens, si laudi noxia iuncta est:
 Tunc virtus, & honos, resq;, salusq; perit.*

Summum ius, summa crux.

EMBLEMA XXV.

*Ad Simonem Ostermannum Ju-
 risconsultum.*

Ponte super tenui transgressa capella capellam:
 Obuia quando aliter cedere neutra potest:
 Præterit, atq; viam sic inuenit arte: negatam
 Natura: pontem circumit unda rapax.

Multa

Multa suo multis prestat concedere iure:

Quam frustra lites velle, forumq; sequi.

Nam pro iure suo licet haud agere omnia cuiquam:

Lis litem, noxam noxa subinde parit.

Sic Alcibiades in litem rite vocatus:

Clam sese celat, iudiciumq; fugit.

Sis equus, quantumq; potes, fora tristia vita:

Dimidium toto plus aliquando puta.

Boni pastoris est, tondere pecus, non
deglubere. *Salust. in Tiberio*

EMBLEMA XXVI.

*Ad Alexandrum Hunlinum fu-
risconsultum.*

Captat

*C*aptat aues auceps nido: sed matre relicta:
 Qui tandem pullos sperat habere novos.
 Pastor oves tondet: quas si deglubere tentet:
 Amplius haud lanam, lacq̄, serumq̄ dabunt.
 Amputat arboreas frondes radice colonus
 Illesa: noua qui crescere ligna cupit.
 Subiectos princeps bonus haud exugit iniquis
 Censibus: incolumes qui studet esse suos.
 Namq̄ quod ex lacrymis oritur, nil fædius auro:
 Qui gentem ditat, rex quoq̄ diues erit.
 Certus apud populum census, possessio certa:
 Si sit opus, largas semper habebit opes.
 Certa ducum pestis, regnorum certa ruina:
 Si fidos onerent magna tributa viros.
 Splene velut tumido, tabescit corpus: iniquus
 Sub duce, sic populi questus ubiq̄ perit.

Cum

Cum laruis luctari nefas.

EMBLEMA XXVII.

Ad Joannem Ortelium Cygnocomam.

Quum mortalis homo sit: functos morte, nec ore
 Ladere, nec scriptis, opprobrijsq; decet.
 Mortalis Theseus, sortis memor, ossa suorum
 Et lauat, & tumulo condit, humoq; tegit.
 Debilis est animi, cum laruis belligerari:
 Insultare bonis post sua fata viris.
 Sic magni quondam superatum robore Achillis,
 Quisq; petit telis Hectora lixa suis.
 Sic catuli mordent extinctum cade leonem:
 Telaq; sic caso quisq; cruentat apro.

P

Dij me-

*Dij melius: benè nos meritis benè dicere fas est:
Grande nefas tumulos est violare sacros.*

Firmamentum familiae vxor.

EMBLEMA XXIIIX.

*Ad Gregorium Bersmannum Poëtam,
& Philosophum.*

C*ernis, ut obliquo funem vir torqueat oeno:
Quorabidam pascit turpis a sella famem.
Sedulitas quorsum prodest, & cura mariti:
Prodiga si coniux est sine fruge domi?
Non minor est virtus, quam quærere, parta tueri:
Hoc opus esto viri: coniugis istud opus.*

Magnum

*Magnum vectigal, uxorem viuere parcè:
Semper habet, semper qua sibi deesse putat.
Seruat fida domum coniuæ, & censibus auget:
Paulatim magnas prodiga carpit opes:
Quodq; magis miserum est, vrit sine torre maritum:
O pereat, gaudet ladere si qua virum.*

Labor omnia vincit.

EMBLEMA XXIX.

Ad Nicolaum Fritschnerum Leorinum.

Q*Vasiti formica tenax, patiensq; laborum:
Exemplo frugi nos monet esse suo.
Paruula, vere nouo, flores apis ingerit alueo:
Compleat vt dulci sedula melle fauos.*

*Argutam texit sublimis aranea telam:
Et leue deserta sub trabe necit opus.
Quid faciant homines? faciunt si talia vermes:
Qui piger est, nihili vir solet esse nimis.*

Res amicos inuenit.

EMBLEMA XXX.

Ad Jacobum Cellarium Augustanum.

Q*uantum quisq; sua numorum possidet arca:
Tantum habet & fidei.
Magnus eris, si diues eris: dat census honores,
Census amicitias.
Ecquis enim sterilem non aspernatur amicum,
Qui sit egens, & imops?*

Magna-

*Magnarum possessor opum, benè notus amicos
 Possidet innumeros:
 Indelibat as, cui dum fortuna secunda est,
 Quisq; tuetur opes:
 Sin mala; iam solus fuerit, comitum agmine multo
 Qui modo cinctus erat.
 Sic rara veniunt ad sordida tecta columba:
 Agmina granifera,
 Horrea sic nunquam formica ad inania tendunt.
 Vtilitate probat
 Vulgus amicitias. ubi opes, hic cernis amicos:
 Pauper ubiq; iacet.*

Simplicitas veri fana.

EMBLEMA XXXI.

Ad P. Melissum Schedium P.L.

Albo candidius quid est olore,
 Argento, niue, lilio, ligustro?
 Fides candida, candidiq, mores,
 Et mens candida candidi sodalis.
 Te Schedi niueam fidem Meliss,
 Moratum benè, candidamq, mentem
 Possidere sodalis integelli:
 Ligustro niueo nitentiozem:
 Argento niueo beatiozem:
 Albis liliolis fragrantiozem:
 Cygnis candidulis decentiozem:
 Armorum niueus docet tuorum
 Cygnus: liliolis decorus albis:
 Phæbea redimitus ora lauro.
 Albo candidior cygnus ligustro:
 Argento preciosior beato:
 Cui nec par eboris decus, nec auri,
 Nec gemma valor est, nitorq, pulsa:
 Et si pulcrius est in orbe quicquam.

Alscr-

Alternis facilis labor.

EMBLEMA XXXII.

Ad Valentinum Forsterum Iurifconsf.

Alcedo, medio bruma cum frigore natas
 Credit aues pelago, nidificatq; vago.
 Tunc freta nec ventis agitantur strata, nec undis:
 Bis septem, volucris dum fouet oua, dies.
 Sirius exortus facit Alcedonia Musis:
 Iustitio tristi nunc fora clausa manent.
 Fatiscant bruma volucres. astate licebit
 Carmina nos misso fingere blanda foro.
 Manè sub auroram, quum spirat Etesia flabra
 Euris: & alma gerit spicea ferta Ceres:

*Fas haud mersari nos iam ciuilibus vndis:
Aethereis virgo donec aditur equis.*

Ingenium si intenderis, valet.

EMBLEMA XXXIII.

Ad Nicolaum Vigeliū Iurisconsultum.

FIt melior, fit limpidior fons saepius haustus:
Purgatus dulces ei aculatur aquas.

*Aera nitent usu: splendescunt cote metalla:
Ceusplendet crebra vomer adaectus humo.
Sic labor ingenium, mentem sic excolit usus:
Sic mores studio conuenienter ennt.*

*Tetra sed ingenium corrumpunt ocia doctum:
Ceus capiunt vitium, ni moueantur, aqua.*

*Ceu positum ledit rubigo scabra metallum:
Corruptusq; perit vomer inerte situ.
Qui sapit, exercet studium, perceperit artem
Quamlibet: ingenium cura, laborq; iuuat.*

Cura sapientia crescit.

EMBLEMA XXXIV.

*Ad Christophorum Schillingum
Francofenium.*

*Sive volat, Palamedis auis, grus, sive quiescit:
Arreptum lapidem gestat ubiq; pede:*

2

Perui-

Peruigilis signum cura, mentisq̄, sagacis:
Cessantem in vitium ne malus error agat.
Odi homines ignaua opera, vigilanteq̄, lingua:
Stat vigili virtus firma labore diu.
Scilicet ars vsu, cura sapientia crescit:
Materiem vitij dat diuturna quies.
Qui felix, & qui prudens vult esse, laboret:
Commoda Diij vendunt cuncta labore graui.
Sic & Aristoteles fertur plerunq̄, lapillum
Peruigil in somnis sustinuisse manu.
Segnitiam fugiat, studij qui flagrat amore:
Ignauas odit fors q̄, Deusq̄, preces.

Aliud.

Somno Stagirites vacaret ne nimis:
Ad lectulum peluim locabat aream:
Manuq̄, sustinens lapillum dextera,
Mox decidentis excitabatur sono.
Quicumq̄, discendi flagrat cupidine,
Sopore solui non sinat se languido.

ZENION

*Ad Henricum Paxmannum
Medicum.*

Quis putet? è puro Gryps nidum construit auro:
 Occupat & celsæ rupis in arce locum:
 Solus aues vincit cunctas qui naribus uncis:
 Quem leo, quem tigris, quem paucæ acer eques.
 Cuius ut è nido sub rupem decidit aurum:
 Accola finitimi quod legit Indus agri:
 Sic quos heroas mundi, rerumq; potentes,
 Sublimi magnus vult Deus esse loco:

*Imperij tueantur opes, ceu munera Diuûm:
 Participes alios vt simule esse velint:
 Prasertim sancta pietatis, & artis alumnos
 Ingenua: per quos regna, domusq; vigent.
 Diuitis hac auri virtus est vna: benigna,
 Qui profunt alijs, mente iuuare bonos.*

Vnica semper auis.

EMBLEMA XXXVI.

*Ad Christophorum Herdesianum
 Iurisconsultum.*

*Quaethuris lacrymis, & succo viuit amomi:
 Fert cunas Phœnix, busta paterna, suas.*

Vnica

*Vnica semper auis : pater, & sibi filius ipsa :
 Morte sua vitam dat sibi sola nouam.
 Nam quoties super orbe decem iam secula vixit:
 Supremi moriens nascitur igne rogi.
 Sic Christus vitam sibi reddit morte, suisq;
 Christicolis : sibi quos iungit amore pari.
 Verus homo, verus Deus vnus, & arbiter aui:
 Lumine qui lustrat, numine cuncta fouet.
 Felix, qui Christo per sancta lauacra renatus:
 Amne sacro vitam dum rapit, amne capit.*

TH. B. VV.

*Phœnicem (si vera ferunt) mors ipsa refingit:
 Huic sit vt vnus aui vitæq; morsq; rogius.
 Ite ò carnifices : sanctorum sancta cremate
 Corpora : quos vultis perdere flamma parit.*

23

Fide,

Fide, sed cui, vide.

EMBLEMA XXXVII.

Ad Georgium Frobenium Juris-
consultum.

S*ub tectis hominis, prænuncia veris, hirundo*
Nidificans: homini non habet usq; fidem.
Par vitium cunctis, & nulli credere velle:
Sed medium sapiens inter utrunq; tenet.
Fide, sed ante vide, cui tutò fidere possis:
Et quia non tutum est fidere, fide Deo.

Renoua-

Renouata iuuentus.

EMBLEMA XXXIIX.

*Ad Philippum, Ioach. F. Camerarium
Iurisconsultum.*

A Lituūm regina potens, & fulminis expers:
Sola aquila est summi fida ministra Iouis.
*Quæ si longæua nimium sit tarda senecta:
Flumine se liquido terq̄, quaterq̄, lauat:
Subuolat hinc, Solisq̄, capit de lumine lumen:
Et renouat pennas, membraq̄, fessa sibi.
Qui pius est, sacro lustratus fonte salutis:
Fulmineo nunquam leditur igne Iouis.*

Namq̄,

*Namq; fide certa numen cœleste tuetur:
Sollicitatq; suo lumine lumen heri.
Sol est iustitiæ Christus, vitæq; perennis:
Quem qui corde videt simplice, saluus erit.*

Poëtice germana Oratoriæ.

EMBLEMA XXXIX.

*Ad Nicolaum Rudigerum Pifso-
uernatem.*

*Q*uis nescit geminas quondam, Pandione natas,
Germanas, in aves auoluisse vagas?
Aedes una subit Progne: petit altera silvas
Tristis, & indignum flet Philomela nefas.

Sic ge-

*Sic geminas artes nemo negat esse sorores:
 Quas bonus orator, quas ve Poëta colit.
 Scilicet ars vatum silvas, lucosq; frequentat:
 Cum Musis quos Dijs spontè, Deaq; colunt.
 Eloquij virtus est urbis alumna, foriq;
 Pacis fida comes semper, amica toga.
 Quid restat? quantum Philomela cedit hirundo:
 Tantum vox vatum plus valet eloquio.*

Sat citò, si fat benè.

EMBLEMA XL.

Ad Christianum Egenolphum P. L.

R

Parturit

P Arturit ingentem prolem bos Luca: per annos
 Fæta decem: parit hinc nobile dentis ebur:
 Clarius argento nino, canoq; ligustro:
 Quod dat fulcra toris, & simulacra Ioui.
 Post hyemem nonam, nonam post deniq; messem
 Quæ sunt cæpta, diem scripta videre placet.
 Sic tutum est: quando nescit vox missa reuerti:
 Corrigit, haud fædat multa litura librum.
 Sic lambit catulos informes vrsa: suaq;
 Pullos viuificat sic leo voce nouos.
 Cum Ioue Mnemosynè noctes cubat vsq; nouenas,
 Musarum sobolem sic paritura nouem.
 Quod citò fit, perit hoc citò: nixa repentè catellos
 Dum properat, cacos sic parit hercle canis.

NICO-

EMBLEMATVM. LIB. III. 105

NICOLAI REVSNE
RI LEORINI SILESII,
I. C. ET P. C.

EMBLEMATVM
LIBER TERTIVS.

Actas aurea.

EMBLEMA I.

*Ad D. Hermannum Comitem à no-
ua Aquila.*

R 2

Aurea

A Vrea Saturno quondam sub rege fuerunt
 Secula: ceu vatam Musa recenset anus.
 Cur? virtus, probitas, equum, rectumq₂, bonumq₂,
 Et ius, & pietas floruit, atq₂ fides.
 Per se quando cibos tellus inarata creavit:
 Et mel, & nectar, lacq₂, merumq₂ dedit.
 Pax fuit, haud bellum: nec hyems, sed perpetuum ver:
 Nullus vbiq₂ labor: nullus vbiq₂ timor.
 Ferrea nunc atas agitur, dominata tyrannis:
 Sic fera, sic verè ferrea turba sumus:
 Quando nocens ferrum, ferroq₂ nocentius aurum
 Prodiit: & secum ferrea bella tulit.
 Iam virtus, probitas, equum, rectumq₂, bonumq₂,
 Et ius, & pietas exulat, atq₂ fides.
 Iamq₂ cibos vix, ac ne vix dat terra coacta:
 Fellis amaritie plena redundat humus.
 Iam pro vere gelu longum, pro pace duellum:
 Magnus vbiq₂ labor: magnus vbiq₂ timor.

Actas

Aetas argentea.

EMBLEMA II.

*Ad Bartholomaeum Vuelferum Patr.
Augustanum.*

*S*ub Ioue pigra quies, in durum versa laborem:
 Materiam morbis saepe, malisq; dedit.
 Tunc homines caepere domos, & tecta subire:
 Scissa dedit fructus vomere terra suos.
 Tunc fulmen caepit regale, & fulmine digna:
 Tunc breuior subita mortis aperta via est.
 Sicruit in peius mortalis vita: sed omni
 Qui se fortuna praparat, ille sapit.

Vinum, sanguis terræ.

EMBLEMA III.

*Ad Theodorum Zuingerum Medicum,
& Philosophum.*

Contemptrix superum, monstrosa propago Gigantum:
 Ausa Iovis quondam Marte subire domum:
 Fulmineo turbata cadit Iovis igne: sed albas
 Protinus in vites ossa sepulta migrant.
 Fit vinum, sanguis: terra bibit ergo cruorem:
 Qui bibit immodicum, te duce Bacche, merum:
 Sanguineas bibit cades, & bella cruenta:
 Et lites notas, exitiumq; suum.

Hinc

*Hinc Pharios legimus reges, nec vina bibisse:
 Nec Dÿs, quum facerent sacra, litasse suis.
 Sic & Alexandrum, de sanguine nata Gigantum,
 Androsydes Magnum ponere vina monet:
 Quòd, velut est homini lethale cicut a venenum:
 Sic nimio moritur pota cicut a mero.*

HÀC virtutis iter.

EMBLEMA IV.

*Ad Vitum Ortelium Vinshemium
 Medicum.*

Aequora

A Equora dum mulces posito Neptune tridente:
 Lataq; dum Triton littora voce replet:
 Iam venti ponunt: iam cessant nubila cælo:
 Inq; suos redeunt flumina magna sinus.
 Surgit humus: crescunt loca, decrescentibus undis:
 Moxq; solum profert gramina, silua comas.
 Solus cum sola superest homo coniuge Pyrrha
 Deucalion: hominum factor in orbe nouus:
 Parnassi quos arx umbrosi celsa tuetur:
 Dum scelerum pœnas cætera turba luit.
 Musarum iuga summa petat sic crimine liber:
 Cui virtus, & laus, & bona fama placet.

Mille

Mille hominum species.

EMBLEMA V.

Ad Petrum Albinum Niuemontium.

D*Um genus humanum reparat cum coniuge Pyrrha
Deucalion: sortes poscit, aditq; Themis.
Illa caput velare monet: tunicisq; recinctis
Frigida post tergum mittere saxa manu.
Parua mora est: utriusq; volant post terga parentis:
Paulatimq; anima mollia saxa calent.
Nam maribus nudas ostendit Pyrrha puellas:
Quos format iactu vir, reparatq; suo.*

S

Inde

*Inde genus durum sumus, experiensq; laborum:
Felix, naturam qui superare potest.*

Sperne voluptates.

EMBLEMA VI.

Ad Joan. Schofferrum Aemylianum.

D*Vm mouet iniustum Phineus in Persea bellum:
Multaq; fert hostis vulnera, multa facit:
Gorgone cum socijs visa stupet illicò: tandem
Sic lapis immotus fit, rigidusq; silex.
Palladis armatus clypeo, cui nobilis heros
Mercurij Perseus amputat ense caput.*

Si nescis,

Si nescis, hæc est Gorgo damnosa voluptas:
 Illecebris nimium blanda, potensq; suis.
 Qui sapit, auertit vultus hinc spontè modestos:
 Si videt hanc stultus, ceu lapis, inde rigeret.
 Quem Mars non astu vincit, ferroq; voluptas
 Inuictum vincit saepe maligna virum.

Vitæ sapientia custos.

EMBLEMA VII.

Ad Reinerium Solenandrum Medicum.

S Tratus humi Python Phæbi iacet ecce sagittis:
 Terribilis serpens corpore, & ore minax.

S 3

Qui

*Qui modo pestifero pressit tot iugera ventre
 Iam cinis, & puluis, iam nihil esse potest.
 Pythia iam celebret securo Gracia corde:
 Laurea victoris cingat honora caput.
 Prima docens rectum, custos sapientia vita est:
 Cum vitijs, morbos pellit, & omnem alium.*

Vigilandum medico.

EMBLEMA IIX.

Ad Joannem Hermannum Medicum.

*Ux tibi trux anguis sacer est, Asclepie magne?
 An quod fert medicans sapius anguis opem?*

An quod

*An quod & in somnis velut est, & peruigil anguis,
 Peruigiles medicos sic decet esse bonos?
 Sic puto: sic te Roma colit, sub imagine tali:
 A saua per te libera facta lue.
 Insula templa videt circumflua Tybridis altis
 Iuppiter hic magnus proxima sana tenet.*

Ne quid nimis.

EMBLEMA IX.

In Criticum.

L Ernaam, turba capitum centuplice quondam
 Terribilem, creuisse ferunt per damna subinde:
 Et geminas vires reparasse, impunè reuissam,
 Quam tandem Alcides ferro, & face contudit, hydram.

*Fœcundum omne malum est : fœcundo vulnere semper
 Fertile. si fibras omnes rescare malorum;
 Si nauos omnes, si vis errata notare
 Cuncta malus : caput excetra fortasse secabis:
 Proq̃ vno vitio, vitium lucrabere duplex
 Crudelis nimium exactor, censorq̃ seuerus:
 Qui rectum esse putat, vitijs ignoscere nullis.
 Vnicuiq̃ dedit vitium natura creato.*

Quisque suos patimur manes.

EMBLEMA X.

Ad Hieronymum Arconatum Leorinum.

Nocte

Note sata Stygia, furia tres: dira Megera,
 Tristis & Alecto, Tisiphoneq; furens:
 Sunt specularices scelerum, vltlicesq; malorum:
 Quod suadent, mulctant protinus omne nefas:
 Inspirantq; graues animos, rabiemq; metumq;
 Menti, non membris vulnera dira ferunt.
 Scilicet hæ colubra sunt, hæc flagella, facesq;
 Mens hominis requie quum nequit agra fruï.

Tria animi monstra.

EMBLEMA XI.

*Ad Christophorum Reusnerum F.R.
 Germanum.*

Qua

Qua Strophades habitant Harpyia: tristis Aello,
 Ocypeteq; ferox animis, & dira Celeno:
 Sunt auda volucres: fraudantes Phinca mensis
 Appositis olim: contactuq; omnia turpi
 Fœdantes: & non tantùm adibus eycientes.
 Quem redimunt tandem iuuenes, Aquilone creati,
 Præstantes animis, Calais, Zethesq; superbis:
 Aurea cum Minyis dum vellera, Phasis ad undas,
 Per mare non notum, prima petière carina.
 O quàm difficilis res est, & plena pericli,
 Inuida mens, & auara, superbaq; monstra domantur
 Quæ si non virtute animi, probitateq; vita:
 Cum fama, res atq; fides mox interit omnis.

Macerat

Macerat inuidia.

EMBLEMA XII.

*Ad Christophorum Vuolfium An-
namontium.*

Polypus exstimulante fame sua brachia rodit:
 Sub brumam præda deficiente sua.
 Inuidus alterius rebus macrescit opimis:
 Et telis sese conficit ipse suis.
 Ferrugo rodit ferrum, lignumq; teredo:
 Et tineæ damno vestibus esse solent.
 Liuor edax videt ingratos; carpitq; videndo
 Successus hominum: carpitur ipse simul.

T

Sine-

*Si nescis, hæc est Matrea bellua turpis:
 Quæ seipsam comedit, suppliciumq; suum est.
 Opereat, quisquis præstantibus invidet ausis:
 Utq; latens ima vipera serpat humo.*

Liuor, iners vitium.

EMBLEMA XIII.

Ad Nathanem Chytraum P. L.

D*vm lymphas turbat Latona rustica turba:
 Et vetat exiguo rore leuare sitim:
 Indignata Dea est meritò: potumq; vetantes
 Ruricolas, ranas protinus esse iubet.*

Colla

*Colla tument : albet venter : vox rauca coaxat :
Terga caput tangunt lubrica : spina virescet :
Liuor, iners vitium, mores non exit in altos :
Et stolidos animos, degeneresq̄, notat.*

ΑΓΑΜΟΣ ΓΑΜΟΣ.

EMBLEMA XIV.

In Prognen.

*Q*uid, Progne, credis Germanam stulta Tyranno?
Sic committis ouem credula nempe lupo.
Sic te, Germanamq̄, tuam male prouida perdis:
Atq̄, tuo cumulas crimine crimen heri:

T 2

Quum

*Quum luges non sic lugenda fata sororis:
 Et mactas natum, dilaniasq; tuum.
 Cum truce difficile est uxorem habitare tyranno:
 Quem cruor, & cades, bellaq; sola iuuant.
 Plus valeat pietas in amore, fidesq; iugali:
 Quam questus, & opum perniciosus amor.*

Mala causa filenda.

EMBLEMA XV.

*Ad Joan. Fridericum Hainzelium
 Patr. Augustanum.*

D*um cultus superum spernunt, festumq; profanant:
 Et lenibus fallunt tempus, opusq; iocis:*

Protinus

*Protinus in volucres abeunt Mineides has; quæ
 A sero verum vespere nomen habent.
 Iamq̄ petunt tenebras, & Solis numina vitant:
 Tecta frequentantes fumida, nocte volant.
 Mordere os hominem, quàm turpia dicere, præstat:
 Luce sacra solum meus vacet, osq̄, Deo.*

Ama quod fœmina debes.

EMBLEMA XVI.

Ad Martinum Zeidlerum Juriscons.

S*pposuit lasciuia femur quòd turpe parenti
 Nyctimene, lucem, noctua facta, fugit.
 Conscia sic culpa, celat miseranda pudorem:
 Et latet in tenebris, sletq̄, gemitq̄, nigris:*

T 3

Quam

*Quam fugiunt & aues, & pellunt athere toto:
 Nec reperit tutum pulsa repulsa locum.
 Imperat heu quoties menti furiosa libido
 Fœminea: rectum nescit habere modum.
 Qua semel amissi rupit si frena pudoris:
 Mente furens caca perpetrat omne nefas.
 Quod licet, ingratum est: quod non licet, acrius vrit:
 Semina nequitia frangere nemo potest.*

Credula res amor est.

EMBLEMA XVII.

Ad Quirinum Austriacum Teublicium.

Prima

Prima Venus iuueni Pagasæo donat Iynx:
 Colchidos hac primus conciliatur amor.
 Credula res amor est: blandumq; libido venenum:
 Quò lubet, hæc homines noxia torquet Iynx.
 Si quis amat, quod amare nefas est, turpiter ardet:
 Mens perit huic, simul huic resq;, fidesq; perit.
 Si sapias, illecebras fuge turpis amoris: iynge
 Tam sæda decet haud cor iuuenile trahi.

Aliud.

Iynx amoris, & voluptatis nota est:
 Quæsit a philtris: fortè quòd quouis agat
 Antè, & retrorsus colla in orbem liberè.
 Sic & voluptas corda agit mort alium:
 Mirumq; torquet in modum, quoquò lubet.

Fides

Fides Deo sacrificium maximum.

EMBLEMA XXIIX.

Ad Jeremiam Reusnerum Germanum.

D*Vm iaculo Atrides transfigit in Aulide ceruam
Ignarus: nimium laesa Diana furit.
Indignata mari ventos immittit, & undis:
Sauit hyems: pestis seua moratur iter.
Sanguine virgineo placandam virginis iram
Consultus Calchas protinus esse monet.
Stat virgo castum iam profusura cruorem,
(Quis putet?) ante aras Iphigenia sacras:*

Victa

*Victa Dea est. nam supposita, pro virgine, cerua,
 Sacra probans: sacris proficit inde suis.
 Non fibra pecudum, non placant exta Tonantem:
 Sed, qua sit simplex, & sine labe, fides.*

Vtorem vlciscitur vltor.

EMBLEMA XIX.

Ad Andream Jociscum Thallorium.

Contemptor ferri, nulloq; forabilis ictu:
 Cum forti confert Cygnus Achille manum.
 Vulnus erat nullum: sanguisq; in corpore nullus:
 Quamuis immiti casus ab hoste foret.

V

Parua

*Parua mora est: victor curru fremebundus ab alto
 Desilit: & Cygnum cominus ense petit:
 Cedentemq; sequens instat, turbatq;, ruitq;:
 Faucibus elisis eripit inde animam.
 Contulit in volucrem corpus Deus equoris albam:
 Mortuus, & viuus nomen oloris habet.*

Seipsum vincere, maxima victoria.

EMBLEMA XX.

Ad Albertum Stibarum, Eq. Francum.

Fortis, & inuictus victor, Telamonius Ajax:
 Qui ferrum vicit toties, ignemq;, louemq;:

Quiq;

*Quis, tot egregios heroes vicit, & armis
 Perdomuit toties: vna nunc vincitur ira:
 Inuictumq; virum vincit dolor, atq; cupido.
 Sic nemo Aiacem potuit superare, nisi Ajax:
 Dum nimis impatiens, grauioris morte, repulsa:
 Lethiferum condit sua per praecordia ferrum.
 O quantum decus est, se vincere posse per iram:
 Maxima, si nescis, victoria vincere seipsum est.*

Musicae, & Poëticae vis.

EMBLEMA XXI.

*Ad Dauidem Nephelithum Ma-
 thematicum.*

V 2

Terri-

Terribiles Orpheus tigres, rabidosq; leones,
 Et volucres cantu lenijt, atq; feras.
 Saxa sono blanda mouit testudinis alter
Amphion: Thebas dum struit absq; manu.
 Scilicet agrestes animos, hominesq; feroces
Molijt: & populos imbuit arterudes:
 Quos blanda flexit prece comiter, eloquioq;
 Et quos ius docuit, iustitiamq; sequi.
 Musica sic multum; multum diuina Poësis,
 Concentu numeris conueniente, valet.
 Si vox est, canta: genius si, carmina salta:
 Commoda sed vitæ carmina, grata Deo.
 Carminibus mentes, mulcentur cantibus aures:
 Fontibus atherijs utraq; vena fluit.

Maior

Maior post ocia virtus.

EMBLEMA XXII.

*Ad Paulum Constantinum Phrygi-
nem Medicum.*

D*Vm rapidus torret sitientes Sirius agros:*

Et Sol Herculei terga leonis habet:

Ingenij vires recreare, labore remisso,

Me iuuat: & modica, Paule, quiete frui.

Quod caret alterna requie, durabile non est:

Membra quies renouat, fessaq; corda leuat.

Sic ferus Alcides clauam posuisse cruentam

Fertur: & inuicta fusa tulisse manu.

V 3

Nec

*Nec sapiens semper fuit, aut facundus Vlysses:
 Errantes tenuit per mare saepere rates.
 Bella nec assidue gessit violentus Achilles:
 Sed cithara lusit sapiens, atq; lyra.
 Tempestiva graues leuat intermissio curas:
 Attenuat nimius corpora fracta labor.*

Aurora Musis amica.

EMBLEMA XXIII.

*Ad Jacobum Monauium Patr.
 Vratislaviensem.*

Lutea

L *Vtea dam Cephalum tenebris Aurora fugatis
 Manè videt laqueos tendere saepe feris:
 Quamlibet inuitum, rapit: impatiensq; maritum
 Deperit: & donis hunc, opibusq; beat.
 Quisquis amat Musas, Auroram diligit ille
 Peruigil: & studijs, mane rubente, vacat.
 Nam Musis aurora sacris Dea fertur amica:
 Dum cerebrum, sensus, mens, ratioq; viget.
 Sic homo doctrina, sic vsu crescit, & arte:
 Quam census, vitæ quam comitatur honos.
 Infelix, quicumq; piger sic stertere manè
 Sustinet: & somnos gaudia magna vocat.
 Qui viuit, vigilat: mors est velut altera, somnus:
 Pro lucro damnum cui placet, inde feret.*

Improba

Improba Siren desidia.

EMBLEMA XXIV.

*Ad Vuolfgangum, & Carolum Rech-
lingeros, Patr. Augustanos.*

PER varios casus, per tot discrimina rerum,
Dum longas Ithacus itq̄, reditq̄, vias:
Sirenum voces, & Circes regna relinquit:
Blanda nec Atlantis tunc remoratur iter.
At socijs Circe dum pocula fœda ministrat:
Excors, & turpis sus fit hic, ille canis.

Quid

*Quid monet hoc, Vuolfgange, rogas, & Carole? fratrum
 Par benè compositum, pectora cara duo.
 Si vos laus, & fama iuuat: virtutis amore
 Difficiles pigeat ne superare vias.
 Si nihil infesti durus vidisset Vlysses:
 Fortè magis felix, at sine laude foret.
 Sed blanda mortes Circes, & gaudia dira
 Sirenum, celeri sunt fugienda pede:
 Nempe libido furens, & non concessa voluptas:
 Scilicet hæc homines efficit vsq; feras.
 Quam circum volitat nigris infamia pennis:
 Et dolor, & si quid tristius esse potest.*

X

Forma

Forma viros neglecta decet.

EMBLEMA XXV.

Ad Matthaeum Ehemium P. Augustanum.

S Almacidis qui fonte lauat vir, semiuir exit:
 Mollescit tactis illicò corpus aquis.
 Quisquis desidiam sectatur, luxuriamq;
 Qui lauè comedit, qui lauat, atq; bibit:
 Qui fingit vultus, ornatq; subinde capillos
 Ad speculum: captans sic simulacra sui:
 Nec sua cum duris sudoribus ocia miscet:
 Nec, quod agat semper, quodq; sequatur, habet:

Deniq;

*Deniq; qui se stultus amat : sine corde virili
Semimarem meritò dixcris esse virum.
Forma viros neglecta decet : cultusq; virilis
Legitimum finem conuenienter amat.*

Nosce teipsum.

EMBLEMA XXVI.

*Ad Georgium Henricum Stibarum,
Eq. Francum.*

D*vm sibi quisq; placet, nimium sibi credit : & audet
Se supra sortem tollere quisq; suam:
Nec se, nec sua noscit iners : alioq; superbus
Spernit : & est vitij cacus amore sui:*

X 2

Vlrix

*Ulrix semper adest Nemesis: stupor occupat illum,
 Atq; pudor: sua qui, seq; superbus amat.
 Sic quondam liquidis vultus speculatus in undis
 Narcissus: nimium dum placet ipse sibi:
 Licitur, insanog; sui tabescit amore:
 Et sensim tecto carpitur igne miser.
 Sola dolens huic commoritur resonabilis Echo:
 Spret a olim: iam nunc vox, sonas, aura, nihil.*

Tecum habita.

EMBLEMA XXVII.

In Actalum.

Circuit

Circuit horrentis dum pelle leonis a sellus:
 Turpiter exutus, fusteq; casus abit.
 Marsya, dum propria non vis in pelle quiesse:
 Phæbeis digitis excoriatu obis.
 Sic elephantina quoniam Thraso pelle superbit:
 Stultitia arguitur proditor ipse sua.
 Si sapis, esse tua contentus sorte memento:
 Intra fortunam discere manere tuam.
 Quem natura locum tribuit, satis esse putato:
 Si, quod habes, non vis, iam miser esse potes.
 Nam quid habes, quod non habeas quoq; munere Diuum?
 Et quò plura negas tu tibi, plura feres.

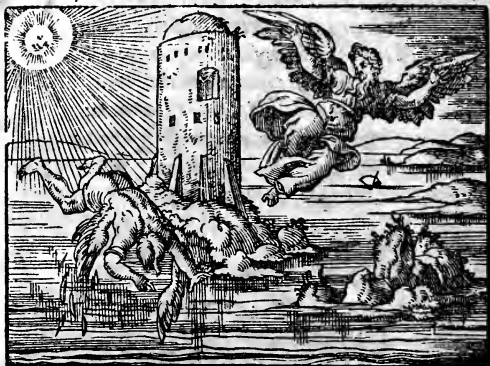
X 3

Inter

Inter vtrunq; tene.

EMBLEMA XXIIIX.

Ad Danielem Hermannum Borussum.

*S*ubvolat ad cœlum ceratis Dædalus alis:
 Sic labyrintho tutus ab hoste fugit.
 Icarus it comes huic puer: inter vtrunq; volare
 Quem monet, & media tutius ire via.
 Celsior it, pennisq; puer labentibus orbis
 Fatales proprio nomine signat aquas.
 Qui se non noscit, sed concipit æthera mente:
 Et supra sortem qui nimis alta sapit:

Maio-

*Maioresq; suo pennas extendere nido.
Gaudet; & à media flectere saepe via:
Sentiet Icarium fatum: sublimibus ausis
Excidet: & vitam claudet in orbe miser.*

Quò non liuor adit?

EMBLEMA XXIX.

Perdicis Profopœia.

Q*uæ profunt alijs, ars, virtus, ingeniumq;:
Me miserum misera nempe dedere neci.
Dadalus artificem dextram sabei inuidet eheu:
Et me precipitem Palladis arce iacit.*

Sed

*Sed benè, Palladia quod seruor numine dextra:
Perdicem me sic illicò fecit auem.*

Homohomini lupus.

EMELEMA XXX.

Ad Hieronymum Reusnerum Leorinum.

L *Incus rex Scythia ferus, Arcadiaq, Lycaon,
Quàm benè nomen habet, saeuus uterq, lupi.
Pœna fit hac sceleris: namq, hospes, ut hostis, uterq,
Dum parat hospitibus damna, fit inde lupus.
Aut homini Deus est hamo: si bonus: aut lupus hercle,
Si malus: ô quantum est esse hominem, atq, Deum.*

Quid

Quid non ebrietas designat? *Honot.*

EMBLEMA XXXI.

Ad Joannem Posthium Med. & P. L.

L *Vxus, dulce malum, iucunda fallere fronte:
 Appositam mortem luxus habere solet.
 Ingluuius, res fœda, vorax; res crapula turpis:
 Sobria vita pios, mensaq; parca decet.
 Non sic Aetna grauis, non sic Vulcania tellus
 Aestuat: vt nimio cor iuuenile mero.
 Scilicet inflammant vitales vina medullas:
 Et furiant mentes, ingeniumq; premunt.*

T

Quid?

*Quid? quod nequitiam pariunt, & crimina magna:
 Hinc pudor, hinc probitas, hinc metus omnis abest.
 Quid cades, rixasq; loquar? quid deniq; morbos?
 Crapula quos cerebro, ventriculoq; parit.
 Discite mortales vino moderatiùs uti,
 Atq; cibo: superis vita modesta placet.*

Medio tutissimus ibis.

EMBLEMA XXXII.

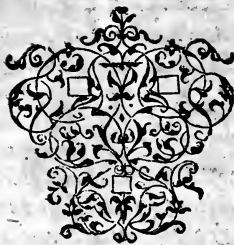
*Ad Joan. Fridericum VVelferum,
 Patr. Augustanum.*

Pulcra

Pvlcrum magistratus species, & forma regendi:
 Sed res sollicitio plena timore manet.
 Non honor, a se onus est: pœnam pro munere poscit
 Nescius, affectat qui sibi regna dari.
 Namq; grauis res est, & eget moderamine certo:
 Crebra per insidias, per mala mille via est.
 Nec plebem regere est in promptu: saepe repugnat
 Stulta: sub imperio dum putat esse graue.
 Si nescit rex, quâ commissas flectat habenas:
 Nec medium prudens, inter utringq; tenet:
 Siq; libet stimulis, quàm loris fortius uti:
 Iam subito casu, cum Phaëthonte, ruit:
 Qui dum flammiferos Phæbi premit inscius axes;
 Mergitur Eridani, fulmine fusus, aquis.

T 2

Crescit

N. REVSNERI
Crescit amor numi.

EMBLEMA XXXIII.

In Auarum.

Crescis, & Attalico domus alta renitet ab auro:
Corrasasq; colis, numinis instar, opes.
Nec satis hoc, animam lucris quoq; vendis iniquis:
Mercando solers excutis omne solum:
Exanimisq; metu vigilas, trepidasq; pauore:
Multaq; possideas quum bona, plura cupis.
Sic quondam sitiens fugientia flumina captat
Tantalus: & posita continet ora dape.

Sicq;

*Sicq̃ Midas tacto rex discruciat̃ ab auro:
 Dum sua Pactolo flumine membra lauat.
 Nec metuis (quanquam metuis permulta) quod heres
 Mox male quasitas puluere vertet opes.
 Tutius est modica contentum viuere sorte:
 In laetis mentem rebus habere piam:
 Presentisq̃ Dei venerabile numen amare:
 Si nescis, cunctas res ea vincit opes.*

Rex suus reginae placet.

EMBLEMA XXXIV.

Ad Bartholomaum Reusnerum Medic.

T 3

Classe

C Lasse petit Delphos Ceyx, Trachinius heros:
 Djs oblaturus munera grat a suis:
 Tempestas oritur maris ingens, atq; procella:
 Quò maneat, coniux terq; quaterq; rogat.
 Fida viri coniux, & lecti gloria rara:
 Sed frustra, pietas debita suadet iter.
 Sic abit ille quidem: medijs sed mergitur undis:
 Fluctibus, & ventis quum furit ira maris.
 Alcyonen pius ingeminat sine fine maritus:
 Ceycemq; vocat non minus ipsa suum:
 Proq; viri, superis facit irrita vota salute:
 Thurag; fert casta religiosa manu.
 Ille perit ponto: nec coniux sola superstes,
 Conscia iam fati, permanet absq; viro.
 Nam thalamo quos iuuxit hymen, mors iungit in urna:
 Cumq; viro suunt frater, & uxor aues.

Sola

Sola viuit in illo.

EMBLEMA XXXV.

Ad Michaelem VVirthium Jureconf.

Romulus Hersilia, cæli subit astra, relicta
 Coniuge: qua carum fletq̄, gemitq̄ virum.
 Quam Iuno miserata, per Irim, ducit Olympo:
 Coniugis hîc, sed nunc conspicit ora Dei.
 Excipit atherea sibi iunctam sede Quirinus:
 Cum forma, nomen mutat, Oramq̄, vocat.
 Sancta fides thalami superat sic tempora vite:
 Quæ benè vinc̄ta semel, numine teste, fuit.

Ibo animis contra.

EMBLEMA XXXVI.

Ad Albertum à Steten, Patr. Augustan.

Dente fremens, oculis trux, spumans ore, feroxq;
 Pectore, vastat agros dum Calydonis aper:
 Lecta manus iuuenum coeunt de gente Pelasga:
 Conficitur telis hinc Meleagre tuis.
 O quam fortis aper, media truculentus in ira,
 Christicolūm cœtus vastat in orbefacros.
 Dissaciant, nouus exurgat Meleagrus in armis:
 Fortia qui caso tela cruentet apro.

Fata

Fata viam inuenient.

EMBLEMA XXXVII.

*Ad Mattheum Balerum Patr.
Augustanum.*

VT quondam Creta fertur Labyrinthus in alta,
 Parietibus textum cecis iter, ancipitemq;
 Mille vijs habuisse dolum: qua signa sequendi
 Falleret indeprensus, & irremeabilis error.
 Sic mundus latebris cecis, flexuq; dolofo
 Corruptos animos hominum frustratur: & implet
 Innumeras errore vias: vix vnde reuertit

Z

Sæpe

*Sape datur: tanta est miseri fallacia mundi.
 Utq; ope virginea nullis iterata priorum
 Ianua difficilis filo est inuenta reperto:
 Quo duce Dedaaleum Theseus iter inde relegit.
 Sola Dei sic monstrat iter dux gratia verum:
 Quò reuocare gradum, superasq; euadere ad auras
 Possit homo: tanta est sortis miseratio nostra.*

Animum rege.

EMBLEMA XXXIIX.

Ad Obertum Giphanium Juriscons.

Dum

Dvm legit Eurydice flores, per amœna vireta:
 Orpheio vix dum iuncta puellatoro:
 Occidit, in talum serpentis dente recepto:
 Consortem linquit sic noua nupta suum.
 Qui nescit motus animi cohibere feroces:
 Accelerat mortem, perniciemq̃ sibi.
 Fortis erat, Stygijs puer olim mersus in undis
 Aeacides: pede sed non quog, lotus erat.
 Catera qui vincit, se vincere nescit, & iram:
 Inuictusq̃ animis vincitur ipse suis,
 At melius Iason, dum vellus ab hoste reportat
 Phryxæum: laudis victus amore noua:
 Calceolis lauat amissis in flumine plantas:
 Comprimit affectus sic, cohibetq̃ suos.
 Respon sare cupidinibus, sorti q̃, superba
 Qui scit, Oberte; Deo proximus, ille sapit.

Z 2

Sursum

Sursum corda.

EMBLEMA XXXIX.

*Ad Carolum Utenhouium Patr.
Gandauensem.*

Iuppiter Europam rapturus, Agenore natam:
Phœnicum simulans fertur in arua bouem.
Gaudet amans pulcri forma bouis: haud mora, tergo
Insidet: & Cretam per freta virgo petit.
Dum petit hanc, littus respectat saepe relictum:
Donec se prodit Iuppiter esse Deum.
Fabula quid velit hæc sibi, me si Carole queris,
Accipe, mens hominæis, regia virgo fuit:

Per

Per mare quam mundi desert miserabile corpus:

Sape tamen patrios respicit illalares.

Scilicet humanis mens facta obnoxia curis,

Luminibus cordis te, Deus alme, videt:

Te colit, & vero te contempletur amore:

Perfruiturq; sui cognitione boni.

Namq; bonum summum Deus est, finisq; bonorum

Summus: ab hoc uno vita, salusq; datur.

Cupio dissolui.

EMBLEMA XL.

Ad Martinum Crusium.

Z 3

Per

PEr inga dum nemorum pharetrata Diana vagatur:
 Errantem siluis Endymiona videt:
 Deperit hunc amens: & vt oscula carpat ab ore
 Pastoris: longo membra sopore grauat.
 Tutâ Diana diu sic oscula figit amanti:
 Oscula Dijs magnis per mare digna peti.
 Qui pius est, viuitq; pius, moribusq; beatus:
 Adq; Deum, sceleris purus, anhelat iter:
 Per somnum Deus huic fert oscula blanda: piorum
 Nimirum dulcis mors solet esse sopor.
 Nam quos Christus amat, sibi iungit carne solutos:
 Et rapit ad vitæ gaudia longa noua.
 O dulcis requies: ô basia dulcia, cælo
 Proxima: felices, qui meruère frui.

NICO-

NICOLAI REVSNE
RI LEORINI SILESII,
I. C. ET P. C.

EMBLEMATVM
LIBER QVARTVS.

Virtus præmium optimum.

EMBLEMA I.

*Ad D. Rupertum à Stoßingen Con-
siliarium Casaris.*

A *Vreus aeterno frondescens ramus honore:
Symbola virtutis clara perennis habet:
Pulcricomag, frequens hic crescit in ilice: magni
Quà nemoris spargit silua refusa comas.
Fortius umbrosa nihil, aut sæcundius vsquam
Illice: quæ viscum nobile fronde parit:
Et præter glandem, fert coccum lata rubentem:
Et folijs semper frondet amœna suis.
Sic magnum decus est virtutis, magna potestas:
Perpetuus splendor, perpetuusq, vigor,
Fortius hac nihil est, nil fortunatius, & quod
Tam sit sæcundum sponte, seraxq, sua.*

Qui

*Qui sapit, hunc oculis vestigat, menteq; ramum:
Nempe sub hoc virtus, forsq; beata latet.
Auricomos nisi quis decerpserit arbore factus:
Elysiâs miser hic nescit adire domos.*

ΕΚ ΤΟΥ ΠΟΝΟΥ ΚΛΕΟΣ.

EMBLEMA II.

*Ad Davidem Coberum, Casaris
Consiliarium.*

*S*icui fama placet, si laus, si gloria: virtus
Est opus, & constans sedulitate labor.
Nam socius Labor est casus virtutis in omnes:
Illa bona Fame mater, at hic pater est.
Sunt comites utriusq; Quies, Fortuna, Voluptas:
Quaęq; domum seruat, quum venit, alma Salus.

Aliud.

*Sponsa decens Virtus: sponsus labor: ambit hic illam:
Fit coniux: nouus hinc Gloria factus adest.*

ΠΙΣΤΟΝ

ΠΙΣΤΟΝ ΚΥΔΟΣ ΕΧΕΙ ΑΡΕΤΗ.

EMBLEMA III.

*Ad Joan. Heinricum Hainzelium,**Patr. & Sen. Augustanum.*

Constans est virtutis honos, & gloria fida:
 Et memorem famam, qui benè vixit, habet.
 Aspicias, ut iuuenis galea decoratus, & hasta,
 Sceptriger, & geminum crus ocreatus ouet:
 Fæmineam flagrans speciem cælestis Honoris:
 Quæ galeam dextro sub pede calcat humi:
 Quæq; manu plenam cornu fert fruge beata:
 Cinctâ comas, nudo conspicienda sinu.
 Virtutem robur decet, & prudentia mentis:
 Sub pede testudo quod domi porta monet;
 Et cassis, cristis præsignis, & hasta: vigorem
 Ingenij magni penna decora notat.
 Sceptra, potestatem vitij ratione domandi:
 Munitumq;, ocrea, pectus ad omne malum.
 Qui per virtutem, verum sectatur honorem:
 Et laudis magis est, quam studiosus opum:
 Sufficit huic, longumq; diu per durat in ævum
 Gloria, res, census, gratia, fama, fides.

Huc cursus fuit.

E M B L E M A IV.

*Ad Nicodemum Frischlinum Poët.**& Com. Pal. Caf.*

Mons, qui verticibus petit arduus astra duobus;
 Parnassi, medio cur tenet orbe locum?

Dic mihi, Phæbe pater. nam Iuppiter, alite missis
 Imperium fertur sic didicisse suum.

Sic ego. sic contra retulit mihi Phæbus Apollo:
 Quæ medio ducit semita calle, placet.

Fas ut sit cuius artes ediscere doctas:
 Sic datur ad Musas currere recta via.

Ast opus est magno nixu, duroq; labore:
 Conscenso donec vertice victor oves.

Quòd si difficiles aditus, virtutis amore,
 Viceris: hæc præcium palma, decusq; dabit.

Vnica

Vnica nobilitas virtus.

EMBLEMA V.

*Ad Joan. Philippum Fuchsum à Pin-
bach. Andrea F. Eq. Fr.*

Est aliquid, longa censeri laude suorum:

Et claris ortum patribus esse domi.

Sed generis laus est tutissima: moribus ut sis

Nobilis, & vera simplicitate bonus.

Nam si tui generis laus est in origine sola:

Mox perit omnis in hoc nobilitatis honos.

Quòd si quis virijs tantum sit nobilis: ille

Immeritò titulum nobilitatis habet.

Nam quid habet cacus tandem commune, Philippe,

Cum speculo? nunquid se videt ipse magis?

Turpe equidem, si nobilitat modo crimina vitæ

Nobilitas. virtus nobilitate prior.

Cedendo vince.

E M B L E M A VI.

Ad Hieronymum Osium P. L.

Quid frustra niti, nec cedere velle furori
 Currenti, aut stimulum calce ferire iuuas?
 Aptius obsequio, quam stulta vincitur ira:
 Cedere qui nescit, vincere nescit homo.
 Nonne reluctando, stimulo dum saepe feritur,
 Plus sibi, quam domino, sic nocet acer equus?
 Cedendo vinces melius: si cedere nolis.
 Impatiens: rabies gliscit, & ira magis...

Spes

Spes proxima mēsis.

EMBLEMA VII.

*Ad Joannem Orthmannum Leo-
rinum.*

Rusticus ut gelida mandat sua semina terra:
 Et fructus tandem percipit inde novos:
 Sic nos è veteri pariter tellure renatos
 Ferre decet fructus cum pietate bonos.
 Turpe nefas, si quis sit pondus inutile terra:
 Ceu semen; moritur quod sine fruge bona.

A. 3.

Vis.

Vis nescia vinci.

E M B L E M A I I X.

Ad Adamum Closum Silesium.

S Cilurus en morti senex iam proximus,
 Concordia octoginta natis symbolum
 Pulcrum daturus insuperabilis suis:
 Fasces dari mandat sibi: quos firmiter
 Sic colligatos, singulis dat filijs:
 Vnoq, nisu, aut altero frangi iubet.
 Pro viribus conantur omnes: at diu
 Frustra laborant. dein scopas solui monet:
 Et singulas à singulis iam virgulas
 Frangi. labor non est opus, aut nisus gratis:
 Patrem celeriter quisq, voti compotem
 Reddit sui: pro fasce iam minutulas,
 Flammis parat as subitis, cernit ferulas.
 Concordia vis magna, vinci nescia:
 Quae quandiu durat: salus, victoria,
 Felicitas durat. quòd si discordia
 Incessit amens: omni amisso robore,
 Ab hostibus vinci potest facile suis:
 Quamuis potens, & magnus sit exercitus:
 Fugit salus, victoria, & felicitas.

ΑΙΡΩΝ ΑΙΡΟΤΜΑΙ.

EMBLEMA IX.

Ad Henningum Hammelium Iurisconsf.

F Allere consilio, res non operosa, sodalem:
 Sed pra iudicij res solet esse grauis.
 Consilij fructus sua soribus instat iniqui:
 In caput auctoris fraus mala saepe redit.
 Sape dolis alios tentans euertere falsis:
 Artibus interimit seq, suosq, malis.
 Sic scrobe saepe sua capitur venator: & auceps
 Quos posuit, laqueis se capit ipse suis.
 Sic polypus, concha dum carnem captat auarus,
 Alterius capitur protinus ecce manu.

IEPON

N. R E V S N E R I
 ΙΕΡΟΝ Η ΣΤ ΜΒΟΤΛΗ.
 E M B L E M A X.

Ad Ioannem Sagerum Medicum.

Consilium, res sacra: cauet consultor amicus
 Consilio cuiquam velle nocere suo.
 Fraudis, fraude sua, perit improbus auctor iniqua:
 Et patitur telis vulnera facta suis.
 Ense suo Marium iugulat sic Pollio: telo
 Sic Brasidas hostem conficit ipse suo.
 Sic Phalaris tauro violenti membra Perilli
 Torret: & infelix imbuat auctor opus.
 Sic monstratorem sacri Busiris iniqui
 Maculat: ut Aegypto det Iouis imber aquas.
 O quam iusta Dei lex, & sententia iusta est:
 Artificem fraudis fraude perire sua.

E φ Η.

ΕΦΗΜΕΡΟΙ ΤΥΧΑΙ.

EMBLEMA XI.

*Ad Marcum Thennium Augu-
stanum.*

D*Um rebus fortuna fauet nimis æqua secundis:
Parcius infidæ crede, nec a'ta sape.
Nam quum blanditur nimium fortuna serena:
Captatum stultos insidiosa venit.
Quos semel est complexa hedera, enecat illicò frondes:
Quos fortuna fouet, strangulat, æqua nimis.
Quod donat fortuna, time: venit illicò raptum:
Eripit vt Solem nubila saepe dies.
Sorte tua potiùs gaude: laudabile Marce
Viuerè natura conuenienter erit.*

b

Omne

Omne nocet nimium.

EMBLEMA XII.

Ad Thobiam Zorerum IC. Consil.

Palatinum.

Nec mihi diuitijs contingat grandibus uti:
 Nec me paupertas rursus iniqua premat.
 Difficilis res est, opibus non tradere mores:
 Pauperiesq; probro saepe maligna datur.
 Inter utrunq; malum, benè viuere deligo paruo:
 Felix, cui modicas dat Deus æquus opes.
 Si minus exundat Nilus, miniùm ve, per æstum,
 Quàm satis est: Pharios mox premit atra fames:
 Omne nocet nimium: modus est pulcerrima virtus:
 Et modicis rebus gratia maior inest.
 Stultus plura cupit, quàm vitæ postulat usus:
 Quod satis est, homini sufficit hercè pio.

ΠΑΟΤΤΟΣ

ΠΛΟΥΤΟΣ ΑΦΑΝΗΣ.

EMBLEMA XIII.

Ad Sebastianum Rætingerum Jurisconsultum.

MArti sacrificant Ephialtes acer, & Otus:
 Barbaram quem vinctum crure catasta tenet.
 Condit iners aurum, congestis vndiq; saccis:
 Et cumulat magnas semper avarus opes.
 Crescunt diuitia: numorum dira cupido
 Crescit: & inter opes Euclio viuit inops.
 Nam veluti pictis gaudet sine mente tabellis:
 Et tanquam sacris parcat avarus homo:
 Grande nefas censet quibus uti ritè, fruiq;
 Sic, nisi diuitias, nil male sanus amat.
 Sic auri formica vigil componit aceruos:
 Compositis uti nescia diuitijs.

b 2

Mune-

Munerum vis.

E M B L E M A X I V .

*Ad Joannem Bonriederum Ju-
risconsultum.*

*Q*uis credat? laqueo lepus pusillus:
Ingentem trahit aureo leonem.
Certat muneribus profana turba:
Corrumpens animos ducum suorum:
Et placans sibi, leniensq; multo
Auro: quum satius sit emereri
Plena munera maximorum honorum,
Sanctitate, fide, innocentiaq;
Piscari libet aureo sed hamo:
Nam placant homines, deosq; dona.

ΠΛΟΤ-

ΠΛΟΥΤΟΣ ΑΠΛΟΥΤΟΣ.

EMBLEMA. XV.

*Ad Sebastianum Coruinum Neo-
burgium.*

Millius, & accipiter, pardus, tigrisq; relinquit
 Potum, escamq; alijs, quam vorat, atq; bibit.
 Sic partas alijs plerunq; relinquit auarus,
 Per fas, atq; nefas quas cumulauit, opes.
 Qui malè lucratur, damnum facit ille, pudore
 Cum turpi mistum. quid iuuat inde lucrum?
 Si quis opes amat, has iuste sibi comparet ille:
 Nam malè parta, male copia saepe perit.

b 3

Christo

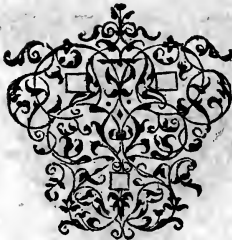
Christo duce, & auspice Christo.

EMBLEMA XVI.

Ad Henricum Porsum P. L.

F*Lore nitens croceo Clytie (mirabile dictu)*
Perpetuò Phæbi seruat euntis iter:
Seu tenet occasum; summo seu surgit ab ortu:
Seu spacio Phæbus distat utring₃ pari.
Sol vita, Christus Deus est, lux lucis amata:
Cuius nos fas est semper amore trahi.
Felix, cui dux ille viæ cælestis adheret:
Quem qui non sequitur, Tartara nigra subit.

Ira fu-

Ira furor breuis.

EMBLEMA XVII.

*Ad Joachimum, Joach. F. Camera-
rium Medicum.*

Aspicis, vt torto volitet sub verbere turbo:
 Quem celer hic solita versat ab arte puer.
 Dant animos plaga: gyros trahit actus habena
 Immodicos: nec, quò turba feratur, habet.
 Ira furor breuis est: stimulus agitata minarum.
 Euolat: & vires colligit inde suas:
 Sauior immisissis furit hinc, velut ignis, habenis:
 Precipitemq; furens, quò libet, ardor agit.
 Qui sapit, hãud longum tempus concedet in iram:
 Iratoq; dari non volet arma sibi.

Mentam

Mentam ne comedas.

EMBLEMA XIIIX.

*Ad Adolphum Occonem Medicum &
Historicum.*

MEntam ne comedas, neq; plantas tempore belli:
 Sic equidem veterum regula sancta monet.
 Cur? an quod timidus facit, imbellesq; cohortes
 Frigida? sic magnus censet Aristoteles.
 An quod delicys facit indulgere, gulaq;
 Cum condimentis hæc, & odore placet?
 An quod & hæc metuit ferrum, si credere fas est:
 An quod disidiys tunc vetat esse locum:
 Quando semel longo, durat sata tempore, menta
 Fertilis, & damnis ditior vsq; suis?
 An potius Venerem quod iners remoratur amicam?
 Nec reparat damnum Martis ab ense datum?

OMIAIAΣ

ΟΜΙΛΙΑΣ ΤΕΡΑΙΤΕΡΑΣ ΦΙΛΗΙ.

EMBLEMA XIX.

*Ad Nicolaum, Nicolai F. Redigerum,
Patr. Vratislauensem.*

Sicolis, & tractaspolium: te fama, decusq;
 (Sic canit Hesiodus) te comitatur honos:
 Cæruleum versper, nixum quod conspicit Eos:
 Purpureum medius, Sole calente, dies.
 Triplex est ætas hominis, triplexq; senectus:
 Felix, officium quæ facit apta suum.
 Multa docent anni: longo venit vsus ab æuo:
 Mens sequitur prudens, consiliumq; senes.
 Quid liceat, norunt, & quid sit fasq;, nefasq;:
 Si sapias, hos digno semper honore cole.
 Dilige caritatem: rugas reuerere seniles
 Promptus: & arbitrio viuere disce senum.
 Sic laudem tibi, sic famam sine labe perennem:
 Sic potes æternum conciliare decus.

c

Splendi-

Splendida miseria.

EMBLEMA XX.

*Ad Ioannem Christophorum Fuchsum
in VVallenburg Eq. Fr.*

Magnus honos generis, sed census maior habetur:
 Nam vulgus censu diuite cuncta probat.
 Ille quidem miser est, cui nobilitate dolorem
 Nobilitas vite, pauperiemq̄, solet.
 Sed male. nam quamuis paupertas vilis habetur:
 Nec bene nobilitas pascit egena famem:
 Si tamen illa genus magnum virtutibus auget:
 Immensas superat tatius orbis opes.
 Qua venit ex opibus, quid erit, nisi fumus ab igne,
 Gloria? qui parua saepe gelatur aqua.
 Qui recte viuit, solus mihi nobilis ille,
 Et bonus, & sapiens, & bene diues erit.
 At tibi nec splendor generis, nec copia diues,
 Nec virtus, Fuchsi, desicit, arsq̄, potens.
 Felix ò nimium felix. sic nobilis ergo,
 Sic bonus, & sapiens, & bene diues eris.

Transf.

Transeundum.

EMBLEMA XXI.

Ad Casparum Orthmannum.

Vita quid est? nihil est, nisi velox transitus: alis
Transuolat ambiguus, mobilis instar auis.

Vna fuga est: fugit hora, fugitq; volatilis atas:
Ceuturbo cæcus, ceuleuis vnda fugit.

Ceufumus tenues subito vanescit in auræ:
Aut si quid fumo vilius esse potest.

Disce mori, sinemq; ab origine cernere disce:
Et fontem vitæ disce videre tua.

Aspice quale sit hoc fædum, atq; ex angue cadauer:
Cui subito similem te facit hora breuis.

Longior haud atas hominum, quàm gratia florui:
Vna dies nasci quos videt, vna mori.

Aliud.

Vita viatoris quasi transitus: omneq; finem,
Quicquid hic immundus mundus honorat, habet.

Transit homos, transit fortuna, pecunia transit:
Mente Deo similis, corpore transit homo.

Transiuere patres: simul hinc transibimus omnes:
In cælo patriam, qui benè transit, habet.

Mater iniustitiæ, tyrannis.

EMBLEMA XXII.

*Ad Joannem Braßbergum Jurisc. &
Cancell. VVirtebergicum..*

Perpetuum bellum est elephantis, & morte piandum
Dracone cum Titanico.

Peruigil hic elephant in a male vulnerat aures:

Aestus, lassus, & siti,

Frigidulum cupide nimis imbibit ore cruorem:

Quo factus ebrius semel.

Rumpitur; opprimiturq; prociæ: animamq; refusa

Cum sanguine euomit suam.

Sic populum late credentium Marte fatigat

Furor tyrannorum potens:

Assiduo: quorum sitiunt sine sine cruorem,

Immanitate barbari:

Nec rabiem satiant diram: nisi cæde piorum

Sint ebrj innocentium.

Tuncrupti sanctum reuomunt, Braßberge, cruorem:

Magnosq; cum probro suo;

Singulant animam fædam; pænisq; sub Orco

Maectantur hinc perennibus..

Cuncta

Cuncta potest vsus.

EMBLEMA XXIII.

Ad Joan. Fridericum, & Joan. Henricum Schertelinos, à Purtebach.

C*eu putredo trabes, & lignum conficit ignis:
Sic torporem mentem, curaq; sepe necat.*

Et ceu vomer iners scabrefcit forde, situq;

Sic mens pigritia, lenitiq; perit.

Cuncta potest vsus: labor improbus omnia vincit:

Quem quicumq; fugit, iam decus omne fugit.

In Paguro sapientia.

EMBLEMA XXIV.

De Paulo Ebero S. Th. D.

Quid modicas paruo rides in corpore vires?
 Pectore si magnus sum, Polypheme, sat est.
 Scilicet est paruis etiam sua gratia rebus:
 Formica quoq; vis, & sua bilis inest:
 Et sua commendat sapientia rara pagurum:
 Pender hic è collo, magna Diana, tuo.
 Consilij signum prudentis: in aede dicata
 Qua gaudes Ephesi per tua sacra coli.
 Malo mihi paruo sit mens in corpore magna:
 Quàm Cyclopa eo robore membra geram
 Mentis inops. malè sic habitat mens ardua Galba:
 Ingenuas vires, nobile pectus amo.

Per

Perfata, perignes.

EMBLEMA XXV.

In Planum.

Fortunam dubio quid quæris in æquore cacam?
Quid mundi solers excutis omne latus?
Stulta, grauisq; via est, tanto bona velle caduca:
Tormentis quæstus, naufragijsq; sequi.
Nec caput argento, merci præferre salutem:
At immaturam mortis adire viam.
Si vendas animam lucro: post vltima fata,
Quod tibi de lucro diuinit nomen erit?
Nec fortuna diu fanet, & mox omnia versat:
Incertam præbet qualibet hora fidem.
Sic larus, æquoreis victum qui quærit in vndis,
Prælia cum ventis irrequieta facit.
Quærere virtutem præstat, quàm quærere censum:
Te, Plane, sed gratis pœnitet esse probum.

Omne

Omne rarum, carum.

EMBLEMA XXVI.

Ad Laurentium Gualtherum Cuchelium Medicum.

Nescit homo, malua vis quanta sit, asphodeliq;
 Quae passim ingrato sub pede trita iacent.

Si Nepa lethiferum sparsit per membra venenum:
 Asphodeli tuius floribus esse potes.

Sacra Magis est herba: grauat is malua salubris
 Corporibus: morbi quae fugat omne malum.

Quò quid rarius est, hoc carius: optima quum sit
 Rebus in humanis, vilis habetur aqua.

Quae libeant, si fas est spontè cuiq; potiri:
 Frigidius, quamuis sint bona, semper amat.

Rara iuuant: sordet piper Indis; pulegioq;

Quod spernunt alij, primus habetur honos.

Quae noua sunt, capiunt animos: fastidia contra
 Cuiuscunq; rei copia magna parit.

Tempus

Tempus eme.

EMBLEMA XXVII.

Ad Albertum Fabrum Juris-
consultum.

Carius est, quodcumq; emitur, licet exiguum sit:
 Carior est, vanum quæ datur, omnis aqua.
 Sic atas homini bona, sic est tempus emendum
 Utile: si verum littera sacra monet,
 Sit quamuis rerum vilissima nunc aqua vulgò:
 Si sit opus, quouis gratior are placet.
 Carius argento tempus, preciosius auro:
 Amplius haud redimi, quod perit, are potest.
 Labitur occultè, ceu mollis, & effluit, vnda:
 Quam semel elapsam non reuocare potes.
 Tempore, dum licet, vtendum: fugit ocyus amne
 Hora breuis: nec, quæ præterit, hora redit.

d

Sustine,

Sustine, & abstine.

EMBLEMA XXIIX.

Ad Hadrianum Junium Medicum.

C Alcolo dextrum munire, lauare sinistrum
 Pythagoras pelui cur monet antè pedem?
 Quæris, cur? monet abstineas ut, sustineasq;
 Abstineas prauo, sustineasq; bonum.
 Sincerum est nisi vas, quodcumq; infundis, acescit:
 Sordida si qua latent pectore, prima laua.
 Sin minus, aduersus casus bene prouidus omnes
 Præmuni pectus speq; fideq; tuum.

Maxi-

Maxima victoria, victa voluptas.

EMBLEMA XXIX.

Ad Josephum Scaligerum, Jul. Cas. F.

Per Lydos dum carpit iter cum milite Xerxes
 Innumero: platanum per loca sola videt:
 Seriam platanum, præbentem frondibus umbram
 Pulcricomis: raptus cuius amore fuit.
 Protinus armillis decorans, & torquibus aureis;
 Et quicquid decoris regia vestis habet:
 Militis oblitus rex, militiæq;: sub umbris
 Castra locans, duci tempora læta monet:
 Perq; diem totum, re non cogente, moratus:
 Indulget genio, dulcia carpit iners.
 O rem ridiculam. ô quantum est in rebus inane:
 Maxima pars hominum non facienda facit:
 Dum facienda fugit, platanum sectata: voluptas
 Quando sub hac regnum nunc geniale tenet:
 Dumq; oblitæ suæ mentis, modo corpus honorat:
 Ac ne sæpe quidem corpus honorat iners:
 Sed potius turpi vitiorum labe malorum
 Deducat: sic mens turpiscat a perit.
 Quò fit, homo, dum vivit, ut aut nihil, aut malè quiduis,
 Aut aliud, quod non est opus, omnis agat.

Frontinulla fides.

EMBLEMA XXX.

*Ad Martinum Neandrum
Leorinum.*

Fronte hilari qui sunt, & tristi corde: fatebor
 Illos inimicos esse longè pessimos:
 Quos nec, ut appendas, noris, nec quomodo mittas:
 Hos, si sapias, necum cautus semper fuge:
 Nam dextra monstrant panem: lapidemq; sinistra,
 Aut virus occultant manu.
 Sic rex Antigonus superos rogat: ut queat esse
 Tutus suis ab amicis, non ab hostibus.

Vbi ami-

Vbi amici, ibidem opes.

EMBLEMA XXXI.

Ad Joannem Blosium Mathematicum.

Thesaurus bonus est, prudens & fidus amicus:

Si nempe amicus est, ita vt nomen cluet.

Cedant diuitia, cedant ingentia rura:

Nil homini, amico opportuno est amicus.

Plus homini prodest, opibus sine, certus amicus;

Quam magnæ opes profunt, amicis sine bonis.

Spernit opes, gazasq; suas Scytha durus: amicos

Qui possidentem, possidere maximas

Monstrat opes: sic & thesauros iactat amicos,

Quos beneficys ornauit immensis, suos

Magnus Alexander, Ioue natus, & inclytus heros:

Orbis triumphator potens quadruplicis.

Quarit opes parasitus, amici pectus amicus

Fidum sui, certamq; beneuolentiam.

Amicorum paria.

EMBLEMA XXXII.

Ad Paulum Melissum.

Pirithoo Theseus, Pylades comes iuit Oresti:
 Patroclo Acacides, Nisus at Euryalo.
 Par fuit his virtus, & amor, candorq; fidesq;
 Qualis in Atridis, Tyndaridisq; fuit:
 Fratibus in Siculis qualis, geminusq; Palicis:
 Qui duo corporibus, mentibus vnus erant.
 Sic ego te fratrem, sic tu me dilige frater:
 O animo penitus Paule recepte meo.
 Sim tuus Euryalus: sim certus amicus Orestes:
 Patroclusq; tuus, Pirithousq; tuus:
 Tuq; meus Nisus, Pylades meus, oro, Melisse:
 Tu sis Aegides, Acacidesq; meus.
 Sim tibi Castor ego: sis tu mihi deniq; Pollux:
 Tu sis Amphion: sim tibi Zethus ego.
 Sim minor Atrides ego: sis tu maior: amore
 Sic certare duos fasq; piumpq; reor.

Nulla

Nulla est sincera voluptas.

EMBLEMA XXXIII.

*Ad Vuenceslaum Raphanum
Medicum.*

Nulla adeò terris affulget pura voluptas:
Quam tetro vitiet non tibi felle dolor.
 Contigit humana fors isthac addita vitæ:
Vt subeant lata tristia plura vici.
 Haud secus ac Soli tenebra, verig, tepenti
Tristior ingrato frigore bruma subit.
 Aut veluti tumidas glomerat quum turbo procellas,
Disycit incertam per freta mota ratem.
 Si sapimus, letis vtamur, amice, diebus:
Gaudia non durant, mox fugitiua volant.

Pestis

Pestis adulator regum.

EMBLEMA XXXIV.

Ad Vitum Curnerum Jurisconsultum.

*S*imiolam Leo terrestrem, Delphine marinam
 Quando voras ager, sanior esse potes.
 Quadrupedum rex es Leo, tu Delphine natantum:
 Imperium vobis terra dat, atq; mare.
 Perdit adulandi gens prudentissima, magnas
 Aulas, & regum languida corda facit:
 Qui sapit, hos princeps scurras, ceu dira venena,
 Incolumes regno non volet esse suo.

Ut ho-

Vt homo est, ita morem geras.

EMBLEMA XXXV.

Ad Ludouicum, Joach. F. Camerarium.

D*Um lepores magno praescribunt iura leoni:
 Aequalemq; volunt omnibus esse locum:
 Maior ne premat imperio violente minorem:
 Sed vires cedant legibus, arma togae:
 Recta quidem lepores, verum sine mente fatetur
 Dicere, quae dicant, & sine dente Leo.
 Purpurat erga decet leporum, rex inquit: & ungue
 Pugnaces iubet hos dilaniare feras.
 Sic monet haud quisquam se uos impune tyrannos:
 Quis pro lege magis vis violenta placet.
 Quod libet, hoc fas esse putant. contraria qui vult
 Dicere: mox pœnas pro pietate luit.
 Sic olim Siculus pro libertate Tyrannus
 Maerendum Polidi morte Platona dedit.
 Talis Prexaspis, talis Callisthenis olim
 Sors fuit: & nocuit candor utriq; suus.*

Stet pro ratione voluntas.

EMBLEMA XXXVI.

*Ad Bartholomaeum Schonbornium
Medicum.*

Cernis, ut infirmis balena minaciter agnis
Iura det; & leges imperiosa ferat:
Atq; repugnantes crudeli dente laceffat:
Et laceret rictu, dilanietq; suo.
Sic edicta pijs proponunt dura tyranni:
Plena metus, omni qua ratione carent.
Sic volo, sic iubeo (clamant) lex una, voluntas
Sit mihi: plus equo vis inimica valet.
Si non his parent, pereunt discrimine nullo,
Turba insons, gladio, funibus, igne, rota.
Monstra tuis regnis, Deus, hac auerte precamur:
Atq; tyrannorum vim, rabiemq; preme.

Fiducia

Fiducia concors.

EMBLEMA XXXVII.

Martini Capleri, & Sara Veiccersreuteræ Epithalamium.

Casta suo nubit Martino Sara marito:
 Dũ faciant, pactus ne male cedat hymen.
 Sic oleam vitis, vitem desiderat vlmus:
 Sic rutam ficus, cinnama nardus amat.
 Sic chalybem magnes: sic vnio, cordis amica,
 Corallium; socio iungit amore sibi.
 Turture sic gaudet turtur, corniceq; cornix:
 Compare sic compar gaudet amata suo.
 Perpetuo Charites sedent, Suadelaq; lecto:
 Sitq; Venus custos, Mercuriusq; tori.
 Compositio socialis eget sermone voluptas:
 Quæ data sunt apto tempore, verba valent.
 Blandos blanda decent: quod postulat vnus, hoc alter
 Spontè velit coniux, & sine lite, ratum.
 Sit præsto, faueatq; pijs Concordia votis:
 Sit Pax, sit bona Sors, sit comes alma Salus.
 Copia sit Cornu præsens opulenta benigno:
 Fæcundoq; fluat lacq; merumq; toro.

Tria mala bona.

EMBLEMA XXXIIX.

Ad Joannem Sturzelium Jurecos. Sp.

⊖ Ἄλασσα, ἡ πῦρ, ἡ γυνὴ καὶ τέτα.

*Tria sunt mala, Aequor, Ignis, atq; Fœmina.
Verùm ne dicit Cornicus? non arbitror.**Aqua omnium est rerum optima (inquit Pindarus)**Auroq; longè præstat ignis splendido:**Pincipia sunt hæc omnium rerum duo**Corporea: quæ vitam propagant, & fouent**Mortalium. ceu nascitur quondam Venus**Mari: Saturnus quod genitalibus patris.**Cæli amputatis polluit impius sui.**Sic maximum vitæ bonum sunt nuptiæ:**Quum vir bonus dulci potitur coniuge:**Quæ firmamentum est unicum familiæ:**Columnen domus: læti iugalis gaudium:**Cura leuamen: & vitæ adiutorium:**Cordisq; Margarita diues: unio**Sola unionum vna omnium pulcèrrima.**Non igne, non aqua magis in mundo est opus:**Quàm coniugum sanctæ priorum copula:**Qua vitæ semper sobole reparatur noua**Humana: quum mors falce nos metit sua.**Nimi-*

*Nimirum hoc est, sapiens quod olim antiquitas
 Ignem sacris, aquamq; nuptialibus
 Praferre suevit: & domi solennia
 Apponere hac nuptæ noua donaria.
 Hoc veluti sacramento firmans fœdera
 Connubialia: & legem sic dans tori:
 Vt pura sit fides, amorq; candidus:
 Diuulsus haud querimonijs vnquam malis:
 Ceu purgat ignis, expiat lustratq; aqua.*

*Tu, Sponsæ, nuptam dum tibi queris nouam,
 Pulcram, piam, probam, pudicam virginem:
 Mores, fidesq; quam decent: metus Deum,
 Parentum amor, propinquorum concordia,
 Et cura cui domus placent: rectè facis,
 Sanctis Dei aterni obsecundans legibus.
 Nam consulens fama tua, dum seculum
 Praefens honoras, prouides in posterum.
 Maritus es iam, mox fies (opto) pater:
 Vtrung; nomen dulce, vtrung; amabile est.
 Multos per annos sic tua cum coniuge
 Viues beatus in tuis hic liberis:
 Aqua fruens, & igne: sanus corpore
 Et mente: cunctis affluens vita bonis.
 Sors hac piorum est coniugum: præter Deum,
 (O tuta res) nil in mundo timentium.
 Inunc, malum dic nuptias. nam veriùs*

Tria sunt bona, Acquor, Ignis, atq; Fæmina.
 Θάλασσα, κὶ πῦρ, κὶ γυνὴ ἀγαθὰ τεία.

Ingenij stat sine morte decus.

EMBLEMATA XXXIX.

Ad Nicolaum Steinbergerum P. L.

Serta comas, unguen nares, aqua frigida palmas,
 Lux oculos, aures vox iuuat, esca gulam:
 Quid tum? ferta cadunt: unguen moritur: breuis & lux
 Occidit: unda fugit: vox abit: esca perit.
 Paruo cuncta iacent euanida tempore: sola
 Ars remanet, memori condita mente semel.
 Scilicet hæc hominis vitam non deserit unquam:
 Sponte sua nos ars, ingeniumq; iuuat.
 Pulcrior haud flos ullus, odor fragrantior usquam:
 Mollior haud tactus, visus amabilior:
 Suanior harmonie, cibus haud est dulcior arte:
 Viuitur hac solum: cetera mortis erunt.

ΗΛΙΟΣ

EMBLEMA XL.

Ad Andream Alciatum Jurisconsultum, Io. Sambucum Historicum, Hadr. Junium Medicum, V. CL. Emblematarum scriptores.

ANni rector, & arbiter dierum,
 Mundi fax, oculusq; lucis auctor:
 Sol haud inuidet Hespero: nec agrè
 Fert hic, æthere si qua tunc serena
 Fulget stellula. Sic beate Iuni,
 Sic Sambuce diserte, tuq; sancti
 Consultissime Iuris Alciate:
 Quos Apolline Musæ patre terris
 Tres nuper peperit Thaleia Solēs:
 Aevi lumina clara sempiterni:
 Sic (inquam) mihi vos breuem potesse
 Haudquaquam reor inuidere lucem:
 Consors quando lyra repenti vestra
 Factus, me super astra tollo latius:
 Vt si stella decore non perenni;
 At stellam simulans, Cometa saltem
 Ad tempus liquido micem sub orbe.
 Sic spero. quid enim meo nitore

Splendori

*Splendori queo derogare vestros
Quorum cedo equidem lubens honori,
Et magnis titulis : nec invidenda
Passim quos mea Musa laude tollit:
Aevo vix moritura nascituro.*

F I N I S.

I E R E.

IEREMIAS REVS
NERVS LEORINVS, IACO-
BO MONAVIO, PATRICIO V-
ratisslauenfi, v. CL.

S. D.

RAGMENTVM hoc Imaginum
Sacrarum placuit mihi, Jacobe
Monavi, quatuor Emblemata
libris adijcere: & sub tuo potissimum
nomine in manus hominum emittere: cum
ob singularem, & eximiam doctrinam, vir-
tutemq; tuam: tum verò ob veterem amici-
tiam, & familiaritatem vestram qua olim
cœpta feliciter in patria: deinde Lipsiæ, ac Vi-
tebergæ multis officijs, & mutuis aucta, &
cōfirmata: & longo iam tempore diligenter,
sanctèq; seruata est: ut nihil possit esse cōiun-
ctius: quàm, vos inter vos estis. Quod sanè
f
studium,

studium, & officiũ meum ut gratum tibi, & acceptum fore spero, vel planè potiùs confido: ita hoc qualecunq; argumentum obseruantia in te mea esse volo: cuius amori, fideiq; me totum commendo. Vale. Vienna.

NICO.

NICOLAI REVSNÉ,
RI LEORINI SILESII,
I. C. ET P. C.

EMBLEMATVM SIVE
AGALMATVM SACRORVM
LIBER VNVS SVPER-
additus.

I.

Deus Deus.

*Svm Deus, Aegypti quem sic finxere coloni:
Omnipotens Diuum rex, hominumq; parens.*

f 2

Co spi-

*Conspicuus nulli, sublimis in aethere regno:
 Penna caput tegit hinc, & diadema, meum.
 Carula me decorat vestis: caelestis origo
 Est mihi: sine simul, principioq̄, carens.
 Sceptrum dextra tenet: populi sum rector, & orbis:
 Imperio paret terra, fretumq̄, meo.
 Laua gerit Zonam: per me sic omnia constant:
 Contineo vita & fata, necisq̄, manu.
 Si rogitas, ouum cur prodeat ore? creatum,
 Quod cernis, verbosis memor omne meo.
 Ame principium tibi sit, sit finis & in me:
 Per me susceptum sic benè cedit opus.*

Magna

II.

Magna potentia verbi.

Ad Philippum Melanchthonem U. CL.

Magna Dei virtus, & magna potentia verbi:

Per verbum constant omnia nempe Dei:

Cælum, terra, fretum, volucres, animalia, pisces,

Cum plantis frutices, arboreaq; comæ.

Per verbum facti: per verbum deinde redempti

Mortales, morti dedita turba, sumus.

Quod sumus, & si quid nos possumus: hoc sumus, & nos

Per verbum solum possumus omne Dei.

f 3

Mors,

*Mors, Sathanasq, fugit, Verbi virtute domatus:
 Et fugit ad verbum gens inimica Dei.
 Felix mens, indiuiduus cui gratia verbi
 Fit comes: in verbo vincere, certa salus.*

I I I.

Senarij perfectio.

*Ad Daniele m Princi um, Consilia-
 rium Cesareum.*

Perfectio numeri omnis est Senarius,
 Partibus & integer suis.

Vnum,

*Vnum, duo, tria, nonne sex faciunt? gerit
Idem figuram temporis.
Sic sex diebus fecit hunc mundum Deus:
Lux data quieti est septima.
Sex & Deus mundi molitur secula:
Suis dimensa finibus.
Sic luce sexta factus est homo: Dei
Artificis exemplum sui:
Acuq; mundi sexto filius Dei;
Imago vera sui Patris:
Mortalis in terris hominis fit filius:
Acui reformator noui.
Quid? quod patres atas sex prima nominat,
Haud mortis immunes fera.
Sed per fidem letho fit haud obnoxius,
Primi pater cui septimus.
Præforibus ergo nonne iam vides nouum
Instare, Princi, seculum?*

Vita

IV.

Vita Mors.

Ad Ioachim Beusthium Iurisc. &

Consil. Saxonicum.

Primus Adamus homo sator est cum crimine vita:
 Mortis iter sator est primus Adamus homo.
 Vita Dei, Sathanæ mors est opus: ille bonorum
 Auctor: at hic scelerum primus in orbe fuit.
 Eva parens hominum mortem propagat in omnes:
 Dum veteris culpæ nos facit esse reos.
 Mors culpæ merces: fruimur quod duplici vita
 Mortales: bonitas est tua magna Deus.

Extra

V.

Extra Ecclesiam salus nulla.

*Ad Nicolaum Otomannum Patr.
Vratislaviensem.*

*Quando diluuij totum vis obruit orbem:
Pro noxa, noxam sic statuente DEO:
Arca Deo medijs solum duce mansit in undis
Lignea: qua vexit per freta salsa Noham.
Arca Noha, sacer est coetus te, Christe, colentium:
Qua sine nulla fides: qua sine nulla salus.
Mente sequi fida, res est tutissima, caelum:
Qui Christum vera simplicitate colit.*

S

Misceat

*Misceat ut cælo maria omnia perfidus hostis:
Fluctibus è medijs liberat una fides.*

VI.

Vindicta velox.

Ad Petrum Vincentium V. C. L.

Quid fugitis rapidas tanti conatibus undas?
Si mare, si cælum vos tegit, atq. solum.

Quid montes superare iuuat? quid deniq. silvas?

Si premit ultoris vos grauis ira Dei.

Tarda fuga est: quum iam fuga non super vlla pericli est:

Serò sapit, quisquis post sua fata sapit.

Dum

*Dum licet, ô miseri, fugite improba crimina vita:
Infelix, si quem numinis ira premit.*

VII.

Dominus prouidebit.

*Symbolum D. Maxamyliani 11. Ca-
saris Romani.*

Quid tecum fortuna mihi, quid cura maligna?

Si rebus Dominus prouidet usq; meis.

Prouidet usq; me a vitæ Deus, atq; salutis;

Ille meus Dominus, sit Deus ille meus.

Sic Abrahæ pietas Domino placet: hostia ne sit

Filius: è supera prouidet arce Deus.

Scala ad cœlum Christus.

Ad Iesum Christum ΘΕΑΝΘΡΩΠΟΝ.

Dvm fratris fugit arma sui scelerata Iacobus:
 Fessus humi somnum, Sole cadente, capit:
 Sub dio, fultus saxo caput. ecce repente
 Surgere visa solo scala, subire polum:
 Quam super ad Dominum, subnixum vertice summo
 Conspicit aligeros ire redire choros.
 Scala notat te, Christe Deus: tu ianitor alti
 Aetheris es, per quem cœlica porta patet.

Tu cœ-

*Tu cælum iungens terræ: mortalia summo
 Membra Deo: fratres nos facis esse tuos.
 Tu præsci renouas commercia rursus amoris:
 Tu pacem reddis, iustitiãq; p̄ys.
 Per te, Christe Deus, facilis conscensus Olympi:
 Tu via, tu verifons es, & alma salus.*

I X.

Fidei vis inuicta.

*Ad Georgium Sebastianum Stibarum
 Eq. Francum.*

*Q*uis notus hic hostis, cum quo luctatur, & à quo
 Pulcrum reportat Iacobus victoriam?
 Sic pugnare p̄ys; vinci certamine pulcro
 Sic filius gaudet Dei, mundi Salus.
 Nam quāquā rex est regam, dominusq̄ potentum
 Et victor orbis solus inuictissimus:
 Spe tamen, atq̄ fide vinci vult saepe suorum,
 Opulcrum, & insolens genus victoria.
 Christe veni, mecumq̄ pio luctare duello:
 O & tuas sic admoue mihi manus:
 Per te quò vincam fidei virtute potentis:
 Tuq̄ victor, te triumphem iudice.

Venter

X.

Venter Deus.

Ad Eliam Reusnerum Germanum.

C Rine ruber, studiosus agri, cædisq; serina:
 Infidus fratri, terribilisq; patri:
 Ingenij, mentisq; ferox; violentus Esauus
 Pulmento vendit sacra, Deumq; leui.
 Heu mihi, quàm multis in solo caussa palato
 Fit vita: quibus est venter, & olla Deus.

Spero,

XI.

Spero, dum spiro.

*Ad Joan. Sebastianum Pfauserum
Con. Casareum.*

*Qua non Isacides mala fert luctator? in orbe
Exul, seruus, egens, anxius, orbis, inops:
Mille malis afflictus, ab omni parte laborat:
Præsto tamen Deus est, fertq; benignus opem.
Nil desperandum, Christo duce, & auspice Christo:
Spes bona dat vires, mæstaq; corda leuat.
Sic tu, magne Dei præco, dum sancta tueris
Fortiter inuictò pectore verba Dei:*

Sperando

*Sperando vincis: spes, & victoria summi
Certa tibi pendet de bonitate Dei.*

*Arma tibi praeſtat verbi diuina poteſtas:
Deicit hac ſubito ferrea corda metu.*

*Mundus vt inuidia rumpatur: vt arduus aether
Corruat: vt frangat ſe Stygis atra palus:*

Spes tibi dat vires: fortem patientia reddit:

Quae firmant animos in mala cuncta tuos.

Diſce Deo, quicumq; ſapis conſidere ſoli:

Qui, quae ferre iubet, pondera ferre facit.

h

Forma

XII.

Forma illex amoris.

*Ad Joan. Jacobum Hainzelium Patr.
Augustanum.*

Magna pudicitia^{is} est cum diuite forma:
 Illa tuum crimen, culpaq^{ue}, Dina, fuit.
 Sic tibi vim raptæ Sichæmius attulit heros:
 Hæc est venturi prima sæuilla mali.
 Forma placet, si mens comes est pia, castaq^{ue} vita:
 Sin minus: haud numen, sed graue crimen habet.

Vincit

III.

Vincit, qui patitur.

*Ad Joan. Ludovicum Hainzelium**Patr. Augustanum.*

Quem cælo tollit patientia, vitæq; casta:
 Sancta fide pietas, & pietate fides:
 Carcere, seruitioq; Iosephus liber; honore
 Inclytus, Aegyptum duxq;, paterq; regit.
 Qui patitur, vincit: patientia sola triumphat
 Magnificè: si vis vincere, disce pati.

XIV.

Manet immutabile fatum.

Ad P. Melissum Schedium.

Immutabile quod manere fatum;
 Et quod fixa semel Dei voluntas
 Mutari solet haud minis malorum,
 Aut diris hominum, dolisq; cecis:
 Prasagum docet hoc, Iosephe, veri;
 Sortis munera somnium beata.
 Spondens: quum tibi mergites in agro
 Vndenas: totidem vides in athra

Stellas

*Stellas cedere rursus: immò Phæbum,
Et Phæben tibi supplicare: quondam
Fratrum scilicet undecim, patrisq̄,
Et matris tibi Principi futuro:
Aequis Dis superis, bonisq̄, fatis.*

*Sic te vatibus omnibus, Melisse,
Phæbo te patre, matre te Thaleia,
Cultis esse modis potentiolem:
Sic (inquam) voluere Dij beati:
Et quicquid voluere Dij, peractum est.
Sic Cæsar sacer inde Ferdinandus
Edixit: tibi plena conferendo
Olim munera maximorum honorum.
Ecquis, Paule, neget, Deo volente,
Immutabile sic manere fatum.*

h 3

Sum,

XV.

Sum, & ero.

Ad Andream Uinclerum.

FRondibus illæsis rubus ardet in igne perenni:
 Dum videt hoc Moses, & stupet, atq; pauet:
 Continuò faciem nudo pede velat. at ignis
 Quærenti: SVM, quem cernis, EROq; refert.
 Si nescis, rubus est Christus: sub duplici forma
 Verus homo, verus nomine, req; Deus.
 Flamma Deum viuens, hominem rubus ima figurat:
 Indelibata virginitate satum.

Sustinet

*Sustinet humanam stirpem stirps dia: ligata
 Fœdere cui sancto tempus in omne manet.
 Semper hic est, & semper erit dux spontè piorum:
 Felix, qui tectò sic videt ore Deum.
 Ignis edax Deus est: procul hinc procul esto profanus:
 Qui se oculis numen posse videre putat.
 Nam neq; se tangi patitur, neq; lumine cerni:
 Qui fida credi vult sibi mente Deus.*

XVI.

Secum feret omnia mortis.

Ad Balthasarem Neandrum.

Dum

Dum cadit igniuomis gens morsâ Ebraa colubris
 Plurima: cælestes fortè perosa cibos:
 Fert Mosès pia vota Deo: colubrumq; trabali
 Arbore suspensum cernere queng; monet.
 Continud læsis redit in præcordia virtus:
 Et vigor, & vita certa medela noua.
 Fallor? an hic serpens es aheneus, in cruce quondam
 Pro noxa fixus, Christe benigne, mea?
 Tu me lethiferi serpentis morsibus ictum,
 Aspectu sanas, viuificasq; tuo.
 Da fidei quog; te contempler lumine Christe:
 Tu lux es vita, spesq; salusq; mea.

Victrix

XVII.

Victrix fortunæ patientia.

Ad Bonauenturam Roslerum.

Non opibus mentes hominum, curaq; leuantur:

Euertit magnas fors quoq; tristis opes.

Aurea sollicitas vincit patientia curas:

Solius immenso fulta fauore Dei.

Exemplum quæris? pietatis cultor, & equi,

Dum fruitur partis Iobus, ouatq; bonis:

Perdit opes, natos, pecudes, contemptus, & ager:

Constanti superat sed mala tanta fide.

i

Felix,

*Felix, qui magnos superat virtute labores;
Auxilio fretus, praesidioq; Dei.*

X I X.

Vindice fato.

*Ad Martinum Thaburnum Phil.
& Theol.*

Imbellis David Goliadi cade furentis
Membra, breui funda, prodigiosa ferit.
Quò Sathanam superes victor, sauosq; tyrannos:
Non opus est conto, non opus ense fero:
Sufficit, & casus pietas perdurat in omnes:
Armaq; dat constans, & sine labe fides.

Plus

*Plus Dominus verbo, quàm vi valet efferus hostis:
Si caelestis adest gratia praestò, sat est.*

XIX.

Forti fortior alter.

Ad Georgium Helmericum.

D*Um leo vestigat pradam, silvasq; fatigat
Cursibus, & montes terret, agrosq; serus:
Fertur in hunc Simson: & magno concitus astro
Sternit humi, caesum tam violente manu:
Sicq; Palaestina gaudens uxore potitur:
Et mel de caeso dulce leone rapit.*

*Simson est Christus : Sathanas Leo : fortis uterq;
 Ceu leo magnanimus : fortis at ille magis.
 Præde inhians hominum Sathanas dum territat orbem:
 Fusus humi, Christi voce, manuq;, cadit.
 Coniuge sic potitur coniux Ecclesia Christo:
 Nectare quam pascit victor, & ambrosia.*

ALIVD.

*Morte sua Simson dux portas frangit, & hostes:
 At Christus frangit Tartara morte sua.*

XX.

Quà proceres abière pij.

In Sadduceum.

Quid

*Q*uid dubitas, homines defunctos tempora lucis,
 In vitam rursus posse redire nouam?
 Si Deus est, Deus est viuorum: mortua turba
 An laudare Deum, muta silensq̄, potest?
 Sic Enochus cælo uiuit, uiuitq̄, beatus
 Elias: cælum uiuus uterḡ, subit.

XXI.

Sex mundi Chiliades.

*Ad Joan. Baptistam Hainzelium, Patr.
 & Septemuirum Augustanum.*

*Sex mille mundi annos prædixit Elias:
 Ter maximus uates Dei.*

*Bis mille sunt anni, vacuum: bis mille, Lex:
 Bis mille, tempus Gratia.
 Primum suo recessu millenarium,
 Deo placens, expers necis,
 Claudis, per arduum sublatus aethera,
 Sapientia dux Enochus.
 Fidus secundum iustitia praeo Nohas:
 Mundi utriusq. & incola.
 It Elias caelo vates, sub tertium
 Aeuum, quadrigis igneis.
 Quarto sed auro, viuus in caelum redit
 Mortis triumphator Deus:
 Ad dexteram nunc proximus sedens Patris:
 Princeps futuri seculi:
 Quem caelitum radiantem honore mox nouo
 Speramus adfore iudicem:
 Caelos nouos, terras creaturum nouas:
 Pijis daturum premia,
 Paenas malis: quorum Deus quinto ferox
 Regnare coepit seculo:
 Trux Antichristus; hostis & Dei, & Deum
 Pura colentium fide:
 Forti domandus caelitum rursus manu,
 Sexto malignus seculo.
 Donec nouo imperans beatiss. seculo,
 Sit omnia in omnibus DEVS.*

XXII.

Quatuor mundi summa imperia.
*Ad Modestinum Pistorium Ju-
 risconsultum.*

*Quam videt in somnis statuam Babylonius heros:
 Quattuor hac mundi regna futura monet.
 Argentopectus, caput auro, venter ahenus,
 Crura micant ferro, plantaq; mixta luto est.
 Persarum argentum, Chaldaeum scilicet aurum,
 Aes Graicum, ferrum Romula regna notat:
 Ferrea pars planta, Mahometi regna potentis:
 Cetera significat fictile regna lutum.*

Fallor?

*Fallor? an hæc lapis, absq; manu, de monte volutus
 Comminuet celsa rector ab arce Deus?
 Imperium sine fine pijs cælestè daturus:
 O liceat regi plaudere ritè nouo.*

X X I I I .

*Symbola quatuor Monarchiarum,
 ex Daniele.*

*Ad Leonhardum Badehornum Ju-
 risconsultum.*

*Quattuor in somnis sub imagine regna ferarum
 Assyrio Daniel vidit in orbe pius.*

Prima

*Prima Leo, geminis alis, & corde refulgens
 Humano, pedibus stat fera nixa suis:
 Assyrios signans reges, primosq; Monarchas:
 Quos Babylon, & quos Media clara tulit:
 Quos inter Nabuchodonosor clarissimus vnus,
 Imbuitur vera cognitione Dei.*

*Alter a ter geminis armata est dentibus Vrsa
 Bestia; qua Persis assimilata fuit:
 Tres dentes, totidem reges, cum Xerxe, Darium,
 Et Cyrum, regni robora magna notant.
 Pardalis Argolicos signat fera tertia reges:
 Quattuor alarum qua, capitumq; fuit.
 Quattuor in reges regnum discerpitur vnum:
 Quum citò perdomito victor in orbe iacet.
 Quarta refert sceptrum Romani bestia regni:
 Dira cui facies, & truculenta nimis:
 Ferratos iactat dentes, & cornua dena:
 Et paruum cornu fronte minace latet:
 Os, oculosq; gerens hominis: tria magna reuellens
 Cornua: cælitibus bella nefanda facit.
 Si nescis, totidem veterum sunt regna Quiritum:
 Sed cornu paruum te, Mahomete, refert:
 Impius, & magni cum Dijs contemptor Olympi,
 Aduersus summum qui capis arma Deum.
 Florentes Asiae populos, vrbesq; Pelasgas,
 Et Memphim subigis, palmiferamq; Pharon:*

*Cetera regna suis parent dominata tyrannis:
Sola, caput rerum, Teutonix ora manet:
Septem clara viris, toti qua prasidet orbi:
Casaris & sedes, imperijq; domus.
Quid restat? finis regni certissimus instat:
Nam reparat mundo secula sancta Deus.*

XXIV.

*Mundi Imperia, Ecclesiæ hospitia.
Ad Vuolfgangum Meurerum Me-
dicum & Philosophum.*

*C*ulta Dei palmis, ramis felicibus A bor
Surgit: in immensum viribus aucta suis:

Mole

*Mole sua stans celsa, & vertice nubibus aqua:
 Immemor ramos pandit in orbe suos.
 Sufficit irriguam cunctis animalibus umbram:
 Et brutis victum dat, populisq; bonum:
 Alituumq; choro sedem virgulta ministrant:
 Luxuriatq; suis fructibus omne solum.
 Scilicet hanc olim vidit per semina Caesar
 Assyrius: verum somnia saepe monent.
 Sortitur rex sceptrum Deum supremus in orbe:
 Regna viris, armis instruit usq; viros.
 Nobilis hac arbor, mundi sunt regna potentis:
 Suffugium brutis dans, hominiq; suum.
 Namq; sub hac umbram captans Ecclesia latam:
 Semper habet tutos, fessa labore, lares.
 Inde cibus pecori suus est, hominiq;: beata
 Pace sub hac cunctis fas, requieq; frui.
 Salve arbor, plantata Deo: floreq; per omne
 Aeuum, perpetuis inuiolata comis.*

k 2

Donec

XVV.

Donec totum impleat orbem.
Ad Georgium Calaminum Silesium.

Bestia quid sibi vult quadruplex, & rota? mundi
 Quadrifidum per se qua replet omne latus?
 Quadrifidum per se, sine ductu, peruolat orbem,
 Vox Euangelij, cælitus acta, sacri:
 Quattuor auctores cui dant sua nomina: signat
 Quos Aquila altinolans, Taurus, Homo, atq; Leo.
 Quod sit homo Christus, quod sit Deus; vnus & alter:
 Quod doct̃or, reliqui, sacrificusq;, docent.

Princi-

XXVI.

Principium, & finis.

Ad Christum.

L Abentem tacitè quod claudit, & incipit annum
 Mense suo; Ianus fingitur esse biceps:
 Ah valeant figmenta: sator tu Christe dierum,
 Annorumq; mihi maximus vnus eris.
 Principium tu das anni, sinemq; beato
 Ortu: te primum publica vota canunt.
 Luce bona bona verba sonent: da, Christe, precamur:
 Candidus, & felix vt nouus annus eat.

k 3

Mon-

Monstrant regibus astra viam.
*Ad Iesum Christum, Pontificem &
 Regem Opt. Max.*

Iesu, lux mundi; spes, & solatia nostri:
 O & salus mortalium.

Quam strenã tibi, Christe, feram? quæ munera re Idam,
 Voti reus, natalia.

Terna ferunt tibi dona Magi tres: Pontificemq;
 Suum, & Deum, & Regem colunt:

Terna tibi iam dona fero quoq;: Pontificemq;
 Meum, & Deum, & Regem colo.

Aurum,

*Aurum, casta Fides: thus est Oratio simplex:
Crux myrrha, lethi nescia.*

XXIX.

Consilio firmata Dei.

In Apellam.

Quid sanctum iactas in corpore fœdus Apella
Fœde tuo? signum fœderis istud erat.
Nascendum signans Abrahæ de semine Christum:
Iam vênit, sancta virgine natus homo.
Fœderis ille novi dux est, & maximus auctôr:
Infida fœdas quod malus vsq; fide.

Sordibus

*Sordibus ablut os culpa nos fonte salubri,
 Copulat una sacri corporis esca fide.
 Qui sapis, hoc fœdus sanctè servare memento:
 Quo laeso superis nemo placere potest.*

X X I X.

*Non inferiora secutus.
 Ad Georgium Vuolfgangum à Uel-
 uuarth, Eq. Suecum.*

*D*um diuina colens in templo sacra, parenti
 Morigerus Christus paret utriq; puer:
 Proficit atate, & sapientis munere mentis:
 Ante homines pariter carus, & ante Deum.

Quid

*Quid monet hoc, Vuolsfange, rogas? aduerte, docebo:
 Te Domini similem sic decet esse tui.
 Discite timere Deum: matris parère, patriq̃:
 Atq̃, Deus mandat quem patris esse loco.
 Discite bonas artes, sanctiq̃, oracula verbi:
 Sis castus vita, moribus vsq̃, probus:
 Sic cresces auo, sapientia, & arte beatus:
 Sic homini carus, sic potes esse Deo.*

XXX.

Lux fidei, bona opera.

*Ad Joannem Philippum Stibarum
 Eq. Francum.*

l

Non

Non est vera fides, quam iactitat ore, malignus
 Pectore: non est hac vera, Philippe, fides:
 An Sole esse potest sine lumine? & az dare flammæ
 Ignis lucentes, absq; calore, potest?
 Monte sitam celso quis non, nisi caculus, urbem,
 Conspicuum castris, turriculisq; videt?
 Lampada sub modio quorsum cœlare coruscam
 Attinet? in tenebris qua benè monstrat iter.
 Lux fidei sunt sancta opera: hac sine luce, beata
 Nulla fides: nec sunt sancta opera, absq; fide.

Lex,

XXXI.

Lex, & Euangelium.

Ad Joannem Hessum Theologum.

Per brumam noctu quod cogit frigida Luna
 In glaciem: rursus Sol liquat omne die.
 Sic lex si quid dura ligat: mox gratia rursus
 Mitigat: & vitæ spem melioris alit.
 Fulmine quem legis Moses deturbat ad Orcum:
 Filius hunc transfert rursus ad astra Dei.
 Seminecem recreat Samarites: mysta relinquit:
 Sanat & infuso vino, oleoq; libens.

*Solest iustitia, Christus: lex, umbra: merentem
Lex damnat: Christi gratia sola beat.*

XXXII.

ΑΔΙΚΟΝ Ο ΠΛΟΥΤΟΣ.

*Ad Carolum Vuolfgangum Rechlin-
gerum, Patr. Augustanum.*

O *Quàm difficile est, opibus non tradere mores:
Quando solent auro tanta subesse mala.
Non bene conueniunt, nec in vna sede morantur
Sancta fides, & opum luxuriosus amor.*

Nec

*Nec facile est, cæli locupletem tangere limen:
 Cacus inutilium quem coquit ardor opum.
 Intortúmne in acu vagus vnquàm nauta rudentem
 Traiciet? fieri vix ego posse puto.
 Fila minutatim legat impiger, atq; resoluat
 Singula: sic per acum fila replecta trahet.
 Porta breuis cæli est: quam si penetrare laboras:
 Desine opes nimium diues amare tuas:
 Desine sarcinulis humeros onerare molestis:
 Vtere diuitijs, ceu decet, vsq; tuis.
 Quod superest, largire bonis, & egentibus vltro:
 Quamq; potes, miseris omnibus asser opem.
 Sic aptus cæli sedes es adire beatas:
 Præluceat pedibus si modo sancta fides.*

Vnus pro multis. Manet infontem
gravis exitus.

In Christum crucifixum.

HEn quantus dolor est, mundi pro crimine, mortem
In cruce tam miseram te, bone Christe, pati:
Mors sit vita mihi: crux sit tua sancta voluntas:
Dulce mihi tecum viuere, dulce mori.

TH. P.

Pro seruis dominus moritur: pro fontibus insons:
Pro agroto medicus, pro grege pastor obit.

Pro

*Pro populo rex mactatur: pro milite ductor:
 Proq; opere ipse opifex: proq; homine ipse Deus.
 Quid seruus, fons; agrotus, quid grex, populusq;
 Quid miles, quid opus, quidue homo soluet? Amet.*

XXXIV.

Mors morte pianda.

Ad Victorinum Strigelium.

D*Um diuina fugit Ionas mandata per aquor:
 Opprimit hunc moti caelitus ira maris.
 Faucibus excipitur ceti: latet abditus aluo:
 Donec obit ternas noxq;, diesq; vices.*

Redditur

*Redditur epotus terra: sospesq; per vrbes
Iam peragit magni iussa verenda Dei.
Sic Christus patris in terris dum iussa capessit:
Mortem spontè insons, immeritusq; luit.
Conditus obscura latet intra viscera terra:
Dum ter ab Eoo Solredit orbe nouus.
Tunc iterum victor, spolijs Acheronte receptis,
Cum patribus vita tempora latus agit.
Luci nox, vita mors hic subit: altera donec
Lux noctem excipiat, altera vita necem.*

Mors

XXXV.

Spes altera vitæ. Mors ianua vitæ.
Ad Henricum Petraum Herdesianum.

Quis putet? in caueis, Bruna sub tempus, hirundo
 Stertit; & in rimis musca sepulta suis?
 Atq; coaxatrix in aquis rana cauernis:
 Sole quibus tepido vita, vigorq; redit.
 Sic quoq; funereis quiescunt clausa sepulcris
 Mortua sanctorum tempore membra breui.
 At surgent iterum, cælesti rore rigata:
 Et sument viuum tunc renouata decus:

m.

Quum

*Quum feret extremi Sol lumen ab axe diei:
Et tuba cœlesti reddet ab arce sonum.
Fallitur, extingui qui vult cum corpore mentem:
Qua duo perpetuo fœdere necit amor.*

XXXVI.

Pignora cara sui.

In D. Petrum, Jesu Christi Apostolum.

PAssurum ter, Petre, negas : ter amare fateris
Te Christum vera simplicitate Deum.
Pascis oves Christi sic crimine liber ab omni:
Obsignasq; fidem sanguine, Petre, tuam:

Atq;

*Atq; premens sancti vestigia nota Magistri:
Mortet tua constans, in cruce fixus, ouas.*

XXXVII.

Merces sublimis honorum.

Ad Stephanum Endorferum Patr.

Augustanum.

Iustitia, Stephano cum sancto, ferre coronam
Si cupis: & dignè nomen habere tuum:
Sis pius, & soli Christo considerare disce:
Et vitæ sanctæ laude placere Deo.
Disce tuæ fidei rationem reddere: disce
Pro Christi verbo tristitia quæq; pati:

m 2

Sper-

*Sperneremortales curas, cælumq̄ tueri
 Disce: & amare bonos, & tolerare malos.
 Si facis hoc, rectè viuis, morerisq̄ beatè:
 Et tibi iam cæli regia magna patet:
 Qua Deus in sanctis sua munera sancta coronat:
 Sic Stephani meritò nomen, & omen habes.*

XXXIIX.

Miles Christianus.

*Ad Jacobum Redigerum, Patr.**Vratislaviensem.*

Galea salutis.

Cingu-
lum ve-
ritatis.
Gлади-
us spi-
ritus.

Scutū
fidei.
Lorica
iusti-
tiæ.

Calciamenta prædicationis Euangelij Pacis.

Gladij sunt 7. omnium maxima vitia, Ignauia, Ira, Gula, Auaritia,
 Superbia, Luxuria, Inuidia.

Militat

Militat omnis homo, qui dat sua nomina Christo:
 Qui pius, & probus est, militat omnis homo.
 Sancta Dei qui castra colit: paret arma necesse est
 Aptasibi: miles quæ dare nemo potest.
 Cœlitus hæc dabit arma Deus sacra sæpe rogatus:
 Si geris hæc, miles iam potes esse bonus.
 Sit galea, alma Salus: verbum cœleste, sit ensis:
 Sit clypeus fulgens ære, animosa fides:
 Adde his iustitiæ lorica: & cingula veri:
 Pax Euangeliij det tibi calceolos.
 Scilicet his hostem vinces animosus in armis:
 Si comes est tibi mens conscia, duxq; fides.

m 3

Specu-

Speculum hominis peccatoris.
Ad Joan. Henricum Herwartum,
Patr. Augustanum.

Diuinum iudicium.

Putcus infernalis.

S Inescis, quis sis, Homo; me, precor, aspice: noxa
 Quem grauat, & lasi iudicis ira Dei.
 Aspice, quot gladijs ex omni parte cruentis
 Perfodiar: fugiam quò miser, alme Deus?
 Calitùs impendet supra caput ensis acutus:
 Iustitia vindex, criminis ultor atrox.

Me

*Me subter, Stygis atra palus, puteusq̄, doloris,
Et necis, insinuat mille subinde metus.*

*Tela tegit puteum, quem fecit aranea putris:
Sustinet hac sellam, qua requiesco, meam.*

*A dextra, Sathanas, & Mors: à parte sinistra
Imminet ense mihi Culpa, Caroq̄, suo.*

*Mens abit, & morior, quoties mala tanta recordor:
Sic viuo, vitæ nescius ipse mea.*

*Me miserum, quis me tantis sine fine periculis
Liberet? hoc solus tu potes, alme Deus.*

*Et potes, & facis hoc, Deus alme: quid ergo timebo?
Spes vires, animos dat mihi certa fides.*

Princi-

Principis boni imago.

*Ad D. Georgium, Principem Lignicij,
& Brige in Silesia, &c.*

Quod monstrum? Draco. quæ nympha? Ecclesia sancta:
 Persequitur rabido quam ferus ore Draco.
 Cur auro formosa nitet? formosior auro,
 Quam colit, est pietas, religioq; Dei.
 Cur gemit, & lacrymat? luget miserabile fatum;
 Pro sancta patitur quoa pia virgo fide.

Quis

*Quis catas fractus eques? virtute Georgius heros
Inclutus, & vera religione Dei.*

*Quem petit? infido pugnantem Marte draconem
Impetit: & nympham liberat ense sacram.*

*Liberat: atq; domum secum cum pace reducit
Victor: & amplexu iam propiore tenet.*

*Iamq; suos in pace regens, colit arua, colonos
Sedulus: atq; suum nomen, ut omen, amat.*

*Sic armis decet esse ducem, paci q; paratum:
Pace bonus rex, & dux sit ut ense bonus.*

FINIS.

71

IOHAN-

IOHANNIS ORTELIII CY-
GNOCOMAEI MELOS DE EM-
BLEMATIS N. REVSNERI IC.

ΣΤΡΟΦΗ.

Α' ῥέλαν ἐπιέειλικε νηρίτις
Εἰκόνας θεὸς αἰθέ-
ραι, καὶ χθονὸς ἐραλεινᾶς ζωδίοις.
Κόσμου δὲ δημιουργὸς ἐς βροτῶν
Πέλε βίβλω· ἐν τᾷ γραφαὶ πολίφραμα
Ἡθῶν. Ἐκάσσε μεμνήσθαι ἐφελιγίων
Οὗτο βιαζόμεθα
Λιγρότης δ' ἀκόμη ἐση-
τὸ ἀκνηδὴν δελλαίει
Γράμματα τότε διύσμαθῆ
Ζῶα, καὶ λοιπῶν γενεάς.

Ἄνθρωποι.

Ἄνακῶς ἄρα διπλοῦσιν ἐπιολᾶς
Καὶ σοφίσματ' ἀδηλα
Κλυτῷ φύσει ἄρεσκαὶ δυσκόοι.
Τέρπονσι γὰρ, καὶ ὠφελῦσιν. Οἱ
Τελέωνσιν ἐμκλήματ' ἐς πολυέδρον
Κόσμον. Παλαιογῆνοι κατὰ περ σοφισαί
Ἡθελον· Οἱ διδασχὰς
Καταγραφαῖς ἰσογλυφικαῖς
Ἐδοσαν ζῶων τε φύσεις
Στέμματα δ' ἠρώων σράφον
Πρὸς διοδμάτους ἀρετάς

Ἐπὶ φιλίῳ

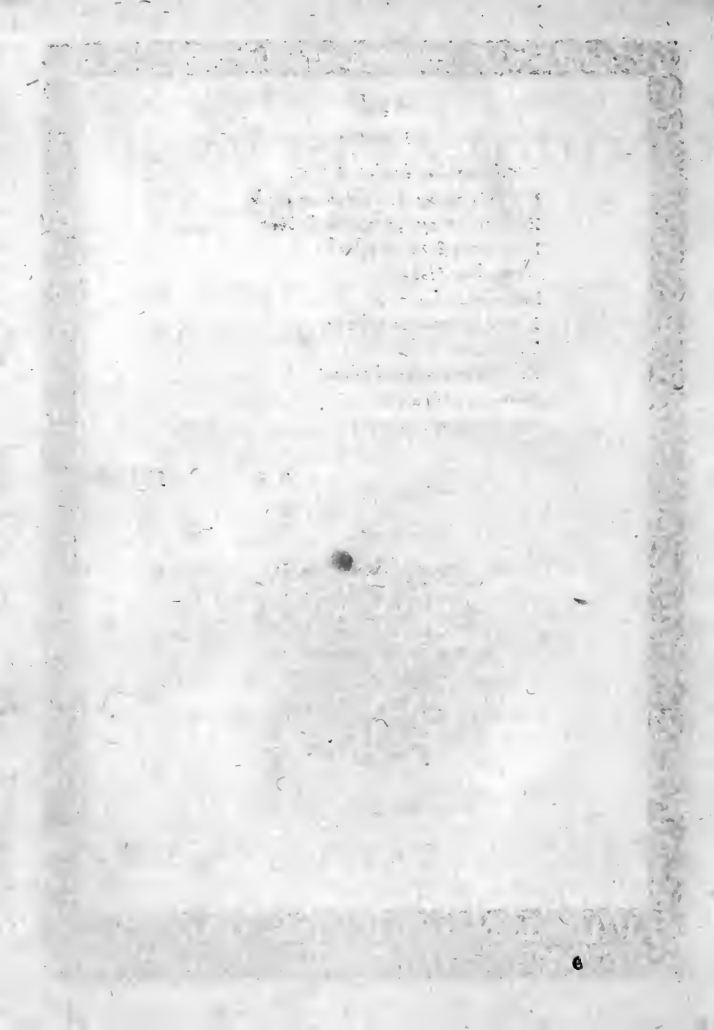
Ἐπιθόλις.

Οὐτω φρένας ἀφνὲι Ρ' ΕΥΣ-
 ΝΗΡΕ, πολυκλύτω ἑρμηνείαν ἀργὸν
 Σύμβαλες κόσμῳ, πεσφανῶν ζαθέων
 Κτισμάτων βυλάν. Ἀρεσίας
 Ἡδέων ἔτω διδάξας
 Εὐκλειεῖς ὡς ἀκριτον,
 Εἴ π' ἑρμηνεύς συκρέωσων
 Τὰς φύσεως, ἀρεσίας
 Καλεχόσης ἀπέριαν ἢ φύσις
 Λάϊον γραφθεῖ (α φαί-
 τη Θεῦ λαμπρὸν δέλημα.

2

NICO-

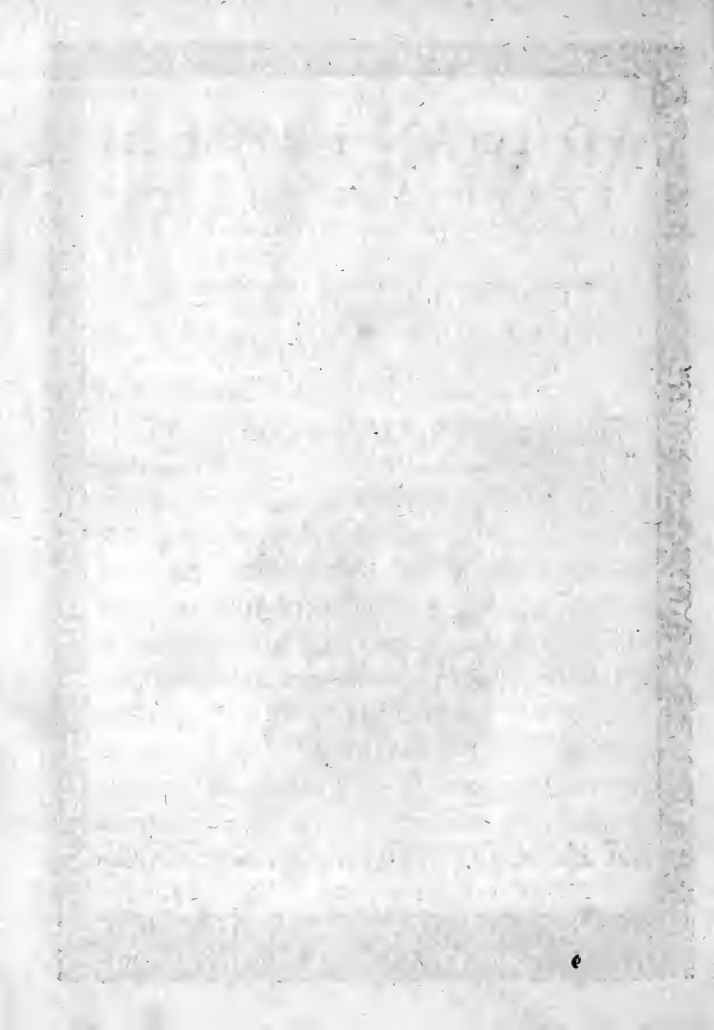
NICOLAI REVSNERI
LEORINI SILESII,
I. C. ET P. C.

STEMMATVM, SIVE AR-
MORVM GENTILITIORVM
LIBRI TRES.

Jeremias Reusnerus Leorinus recensuit.

FRANCOFORTI AD MOE-
NVM ANNO M. D. LXXXI.

AD IOAN. FRIDERI-
CVM, ET IOAN. HENRI-
CVM SCHERTELINOS, A PV RTE-
BACH, IO. SEBASTIANI FF. SEBASTIA-
ni Eq. aur. NN. optimæ spei, atque indolis
adolescentes:

Jeremia Reusneri Epistola.

IBELLVM hunc de stemmatis, siue
in signibus gentilitijs clarorum ho-
minum; quem vnà cum Emblematis
in publicum prodire volui; vobis ego potissi-
mum mittendum esse duxi, IO. FRIDERICE, &
IO. HENRICE: partim ob mirificam indolem
animi, ingenijq; vestri: quæ spẽ mihi magnam
affert summæ probitatis, atq; virtutis: partim
ob cõsuetudinem domesticam, & familiarita-
tem cotidianã cum fratre meo: cuius ego istud
quasi testimoniũ, & monumentum sempiter-
num exstare volo. Permagni enim referre pu-
to: eiusmodi ornamenta honoris, & documẽta
nobilitatis, posteritati propagare: non solum
ad me-

ad memoriam laudum domesticarum: verùm etiam ad vsum, atq; imitationem. Quippe quæ bellicæ, & togatæ laudis, victoriæq; insignia, & veluti quædã tropæa sunt: & præterea maximarum virtutũ inuitamenta, atq; laborum: quibus alij excitati, confirmatiq; in officio, res magnas gerant, & arduas, hominumq; generi vniuerso salutare. Quod ego in primis vobis faciendum esse censeo: vt quum iisdem vtamini insignibus laudis, & monumentis gloriæ, cum maioribus vestris: eorum sapientiæ, industriæq; vestigia sequamini: & cum aui vestri, Sebastiani Equitis Aurati, virtutem, rerumq; gestarum gloriam studiose æmulemini: tùm verò patris vestri Ioan. Sebastiani, qui aitam laudem præclarè, fortiterq; tuetur: spem, atq; expectationem, quam semel concitastis; non modò sustinere industria, & probitate: verùm etiam pari virtute, & doctrina superare studeatis. Valete. Viennæ Austriae. Kal. Sextil.

M. D. X X C.

NICO-

NICOLAI REVSNE,
RI LEORINI SILESII,
I. C. ET P. C.

STEMMATVM, SIVE AR-
MORVM GENTILITIORVM
LIBER PRIMVS.

I.

*Aquila D. Maximiliani II. Caf.
Augusti.*

Nulli præsentior æther.

*Vbnolat vt grauibus Ionis armiger altius alis:
Atq; ferit pennis sidera celsa suis:
Sic tua te virtus, & gloria nubibus aequat
MAXIME, Cafarei firma colūna throni.*

*Tempus erit, quando, cælesti sede receptus,
Splendidus Luna, Soleq; sidus eris.*

Ad in-

II.

Ad insignia D. Rudolphi II. Cas. Augusti.

Tu decus omne tuis.

Signa, pares Aquila, Romana, & Struthio, & Ibex
Cur armant clypeos, Dine Rudolphe, tuos?

Fallor? an ut volucrum regina trisulca ministrat

Arma Ioui, cæli dum super astra volat:

Sic pius arma Deo Casar, sic tela ministrat:

Pro cultu superum dum pia bella gerit.

Fortibus altivolans pullos ceu baiulat alis:

Sic humeris Casar sustinet orbis onus;

Dum populis pacem defendens, iustitiamq;

Asserit imperij iura, decusq; sui:

Pro grege sic promptus mortem, pro lege pacisci:

Si sit opus, vitæ prodigus ipse sua:

Pro pullis transfixa suis ceu cuspide ferri,

Spontè super nidum Struthio magna perit.

Quæ dum cælum uno videt, uno lumine terram:

Exemplo regem sic docet herclè suo:

Cultorem pariter diuum, patriaq; parentem,

Pro cælo curam, proq; solo gerere:

Pendere lance pari causas: ius omnibus equum

Reddere: ceu pennas vibrat ubiq; pares

Struthio:

*Struthio : quis galeas rex victor, equosq; coronat:
 Symbola militia gaudet & esse sua.
 Sic cælum petitur : Capicornus ut, & Iouis ales
 Armiger, in cælo sidera clara micant.
 Sic fauor in terris hominum, sic fama paratur:
 Struthio ceu pennis ornat honora caput.
 Sic laus virtuti, sic fors datur æqua labori:
 Laudatas Pauo ceu tibi monstrat opes:
 Qui medio fulgens, cauda tot sidera portat:
 Proximus huic stellas quot Capricornus habet:
 Quo nullum Casar fortuna credidit olim
 Augustus signum certius esse sua.*

III.

De iisdem

DIALOGVS.

*Q*uid sibi vult *Aquila*, *expansis* quæ *iubilat* aliis?
Splendida Romani Casaris arma gerit.

Cur capite est bifido? Romanum signat utrumq;
Imperium: quod habet Solis utramq; domum.

Cur alis tot signa tegit? tot regna tuetur:
Ceu pullos alis regia gestat auis.

Quid triplex cassis sibi vult clathrata? triumphos
Cæsareos, partos Marte togaq;, notat.

Quid triplex gemmis fulgens, auroq; corona?
Cum sceptro regem nempe corona decet:

Aurea iustitiam, splendorem argentea, robur
Ferrea, tergemino signat in orbe data.

Struthio quid? regem cælum, terramq; tueri:
Cultorem esse Dei vult, patriaq; patrem.

Semifer Aegoceros quid? sortem spondet amicam:
Sic olim Augusto, sic dedit arma Ioui.

Pauonis quid cauda? decus virtutis auitum
Signat: cui comes est gloria, laus, & honos.

Trux Aries quid vult? est sacri fœderis index;
Quo colit aurati velleris ordo fidem.

Ceu Iason, socia Colchos cum classe profectus
Aurea Phryxæ vellera iactat ouis.

IN LEO-

IV.

IN LEONEM PALATINVM.

*Ad D. Ludovicum, Principem Elect.
Palatinum.*

In vtrumq; paratus.

DIALOGVS.

Quid, Leo, quid sic latus ouas, rex magne ferarum?
*Arma Palatinis me dare Principibus
 Gaudeo; quos ingens tollit super athera virtus.*
 ● *Cur tua fert gladium dextera, laua globum?
 Protegit insontes, fontes ulciscitur ensis:
 Praesidio tuta est machina tota meo.*
*Fronte quid insigni radiat gemmata corona?
 Aurea victorem nempe corona decet.*
*Laude Palatini primam meruere coronam:
 Inter Germanos gloria prima duces.*

o 3

IN RV-

V.

IN RV TAM SAXONICAM.

*Ad D. Augustum, Principem, Elect.
Saxonie.*

Te stante virebo.

Serpentes, catosq; fugat, prohibetq; venena
 Ruta virens: oculis certa medela malis.
 Fæda Venus quos vexat, adulandiq; libido:
 Cordati procul hos Principis aula fugat.
 Pæstis enim regni sunt magna, venenag; certa:
 Quæ prohibent oculos cernere vera ducum.
 Adsit Ruta virens, heroum nata coronis:
 Splendida Saxonica quæ decet arma domus.
 Castus amor, verumq; potens, & candor in aula,
 Simplicitas prudens regnet, & alma fides.
 Scilicet hæc olim casti Bernardus amoris
 Symbola Septemuir censuit esse sui:
 Vrberedux Veneta, quum Saxona regna capessens,
 Mutavit clypeos gentis, & arma sua.
 Salve Ruta potens, longum frondosa per æuum:
 Imploretq; tuam vesper, & ortus opem.

Ad in-

VI.

*Ad insignia domus Brandeburgica.**Precium non vile laborum.*

*S*Ceptra, rosas, aquilas, gryphes, bicolore leones
 Cum campo, Princeps Marchio signa gerit:

Stemmata virtutis proauit & splendida. regni

Sceptra potestatem nempe superba notant.

Felix auspiciū, volucrum regina, Deūmq;

Præsenti tutas numine spondet opes.

Munificam gryphes mentem, fortemq; leones,

Ac titulos partos Marte, vel arte docent.

Supplicibus faciles campi color albus: at ater

Significat dominos fontibus esse truces.

Sed fama decus, & regum rosa signat amorem:

Imperij celsum quo meruere locum.

Ad D.

VII.

Ad D. Albertum, Principem Boiorum.

Celsa potestatis species.

Clarasit, ut regum virtus, & fama priorum:
 Quos bellax Latium iactat, quos Gracia victrix:
 Herculis antestant Alemanni fortia facta.
 Ille Palatina dux gentis, & ultimus auctor;
 Sanguine magnanimi prouito Tuisconis ortus;
 Flos veterum, virtusq; virum: laus maxima gentis
 Teutonica: maiora fide quoq; gessit: & orbem
 Impleuit meritis. viuos, genus acre, leones
 Secum habuit comites: si quando in bella profectus
 Herculeas sumptis vires ostenderet armis:
 Quum non terga fuga, sed aperta pectora pugna
 Praberet: metuendum animo, & virtute leonem,
 Fortibus & factis imitatus: imagine cuius
 Fulgentem ornauit clypeum tandem inclytus auro.
 Ergo Palatina clypeos Leo gentis auitos
 Ornat adhuc; vasto spectabilis oris hiatu,
 Arduus, alta petens, veterum gestamen auorum.

Adin-

IIX.

*Ad insignia domus Palatina.**Parcere subiectis.*

A *Rma Palatinae quid signat blanda gentis
 Aureus, in nigro qui premit orbe, Leo?
 Parcere subiectis, & debellare superbos
 Nempe docet morum nobilitate duces.
 Terror hic est hominum: prosternit corpora tantum:
 Prostratis parcit mitior inde Leo.
 Signa ducum tulit hac olim quoque dux Agamemnon:
 Et Nemeæ cuius concidit ense leo.
 Aemulus Alcides Alemannus, & inclytus heros
 Propria quæ genti dedicat inde sua.*

P

Leo

IX.

Leo Palatinus.

*Ad D. Carolum, Gostavi F. Principem
Finnonia, &c. S. P.*

Præsidio bonis, terrori malis.

Q*ua, Veneris iussu, Charites aulae superba,
Artifici ferimus, Carole, picta manu:
Accipe: Finnonica Dux inclyte gentis: & hæres
Carole Gotthorum rex, Sueonumq̄, potens.
Aureus iste Leo est: Alemanni nobile munus
Herculis: à quo gens Boia nomen habet:
Qua modo Rhenani moderatur scepra Palati:
Scilicet hac coniux est noua gente satæ:
Principis illustris Ludouici filia Quinti:
Septem de ducibus quem sua Roma colit.
Magna iuuant magnos: magnum decet esse Leonem:
Qui vult inuicti nomen habere Ducis.
Cur? animo magnus Leo, rex dominusq̄, ferarum
Quadrupedum: somnis peruigil: ungue minax:
Sponte sua partit prostratis: dentibus urget,
Quos videt armata velle nocere manu.
Sic & magnanimum regem, populiq̄, parentem,
Pro regno fas est peruigilare suo:
Parcere subiectis, & debellare superbos:
Innocuis damnum, vim prohibere bonis.*

Talis

Talis erat quondam Leo, cum Patre filius Hyllus
Hercule: cui nomen fecit utriq; Leo.

Talis Boiorum priscus Sator, Herculis olim
Aemulus Alcida, rex Alemannus erat.

Talis & Vgrorum terror, Lutholdus, & alter
Arnulphus: Boia sidus uterq; domus.

Talis Septemuir Primus Ludouicus: Othone
Cum Patre, qui Magni nomen, & omen habet.

Talis Rupertus: talis Ludouicus: uterq;
Casar, & imperij rexq; paterq; sacri.

Deniq; (ne morer exemplis equantibus ipsos)

Talis auus Sponsa dux Fridericus erat.

Quam dum coniugio stabili tibi Carole iungis:

Tot tantosq; duces iungis amore pari:

Tot tantosq; duces geniturus, coniuge magna:

Ceu fortis quæ te prole Leanabeet:

Prole beet sancta, fortiq; bonaq;: paternum

Quæ geminet morum nobilitate decus

Auguror: augurium firmet Leo fortis Iudæ:

Qui rex est regum, dux & in orbe ducum.

X.

Vrsus Finn onicus.

*Ad D Annam Mariam D. Ludouici**V. El. Palatini, & Ducis Boiorum F. S. P.*

Ette, Sponsa decens, donat Cytherea tapete:
 Anna Palatina stella Maria domus:
 Inter Germanas longè pulcerrima nymphas:
 Principe digna viro: principe digna Patre.
 Fuluus hic est Vrsus: gladio præsignis acuto:
 Finnionici signum nobile nempe Ducis:
 Cui par est Sophiæ laus, & par cura Deorum:
 Ingenio virtus nec minor, atq; fides.
 Felix nupta viro: felix & Principe tanto:
 Parrhasius maius quo nihil orbis habet.
 At quorsum mihi pondus iners: & bestia turpis,
 Munere pro magno, cur datur Vrsus? ais.
 Nempe manus lambit placidus, digitosq; suorum
 Vrsus: & haud cuiquam dente, vel ungue nocet:
 Sit aamen est læsus nimium: ruit acer in hostem:
 Pectus & ad luctam, grandeq; robur habet.
 Sic placidus tuus est princeps, facilisq; bonusq;
 Dum licet, ad pœnas, suppliciumq; piger.
 Quòd si vi sit opus: non hunc impune lacesit,
 Quamuis immanis viribus, hostis atrox:

Vrsus

Vrsus erit : belloqꝫ, ferox, & cladibus asper,
Proteget inuicta subdita regna manu:
Proteget & sanctum vera pietatis honorem:
Vltor Elisai ceu senis vrsus erat.
Scilicet eiusdem est (quamuis pugnare videtur)
Sontibus esse malum, supplicibusqꝫ, bonum.
Talis erat sancta pietatis amator Olaus:
Talis Stenchillus, VValdemarusqꝫ, potens.
Talis Christophorus, Sueonum rex, Boius heros:
Talis Gostauus : talis Ericus erat:
Hic auus : ille pater Sponsi : rex fortis vterqꝫ:
Et pater, & patrie miles vterqꝫ, sua.
At tu, de tanto tibi coniuge, Dina Virago,
Sic forma natos ad decus omne duces:
(Ceu format genitrix informes Vrsa catellos)
Per graue virtutis quò gradientur iter:
Et laudis patrie memores, & laudis auita:
Pac: beent populos, diuitijsqꝫ, suos.
Euentura precor : votum probat alma Dione:
Fortunantqꝫ, sacrum Gratia, Paxqꝫ, torum.

X I.

Princeps bonus.

Ad D. Guilielmum, Principem Juliacensem, Cleuensem, & Montensem.

*Q*uam benè Iuliaca decorant insignia gentis
 Splendida, bucephalus, & canis, atq; leo:
 Quæris, cur? canis est princeps bonus, & gregis acer
 Custos, ore lupos qui fugat inde feros.
 Idem sit leo magnanimus: qui vincere semper
 Nouerit; ut victis parcere ritè queat.
 Sitq; operum patiens idem, toleransq; laborum:
 Quando nihil fertur firmitus esse boue.
 Si fortis, clemens, vigil es Guilielme: quis apta
 Te neget in clypeo signa referre tuos?

Quis

XII.

Quis dicere laudes?

Ad D. Ludouicum, Principem VVirtebergicum, & Teccium.

Q*uid signent aquila, & pisces, & cornua cerui:
Si roger, in clypeo, Dux Ludouice, tuo:
Expeditiam paucis. Iouis armiger indicat ales,
Signiferum imperij scilicet esse ducem.
Innocuum piscis patria, facilemque parentem
Signat: ut innocuo piscis in amne natat.
Sed ramosa notant vinacis cornua cerui:
Quod viuax virtus sit, pietasque tua.
Maeste animo Ludouice: Dei tibi gratia praesto est:
Qui robor vitae sit, columenque tua.*

APETH

XIII.

APETH TE, KAI OABOZ.

*Ad D. Sigismundum à Landau, Lib.
Baronem Austriam, Cæs. Consil.*

GEmmantes commetat auis Iunonia pennas;
 Longa velut ceruus cornua, vere nouo.
 Signat opes Pano; virtutem, cornua cerui:
 Felix, cui virtus splendida firmat opes.
 Serpentes abigit cornu suffitus (ut aiunt)
 Ceruini: lis, post fata, perennat atrox.
 Nam dum viuit adhuc, educit naribus angues
 Ceruus de latebris, continuoq; necat.
 Sic virtutis amans, odit cane peius, & angue,
 Et scelus, & vitium, pestiferumq; malum.
 Veridicis hominum perpurgans pectora dictis;
 Aethereum recto tramite monstrat iter.
 Aut hoc, aut melius si quid natura recondit,
 Quæ geris, arma Baro te Sigemunde docent.

Sves

XIV.

Spes publica.

*Ad D. Marcum Fuggerum, Com.
Kirchberga, & Weiſſehorna.*

Publica liliolo spes ſignificatur amæno:
Liliolum clypeo ſic benè Marce geris.
Namq; pater patriæ es, quo ſe nunc iactat alumno
Vno: Conſilio magnus, & arte potens.
Iamq; replet triplicis tua laus conſinia mundi:
Cornu quod triplex, Indaq; virgo notat.
Tu decus orbis eris: manibus date lilia plenis:
Dicite iam Muſa: Tu decus orbis eris.
Vive diu, longumq; vale ſine fine beatus:
Vtq; facis, Muſis, Marce, benignus ades.

q

Victrix

XV.

Victrix casta FIDES.

In arma gentilitia D. Ruperti à Stoßingen, Cas. Consiliarij.

D I A L O G V S.

*Q*ua Dea? sancta Fides, summo Ioue nata parente:
Lux anima: vita ianua: mentis honos.

Cerula cur vestis? cæli mihi gratia præsto est:

Cælo dignus, habet qui sine labe fidem.

Cur nudum pectus? simplex oratio veri:

Et simplex recti cultus, & arte carens.

Cur albæ macula? geniali pectora lacte,

Sithoniaq; gero candidiora niue.

Cur ala geminæ? Christo duce, & auspice Christo,

Subuolat in cælum cum pietate Fides.

Crux quid fronte nitet? fidei crux est nota sancta:

Crux Christi, requies mentibus vna pijs.

Quid vult ista capis? calicem potare salutis

Fas est, qui fidei præmia sancta cupit.

Premia quæ? vita cælestis nempe coronam:

Clarior hæc auro, firmior ære micat.

Quàm benè (Dij) gerit hac clypeo meus arma Rupertus:

Celsus auis, fama clarus, honore potens:

Clarus at in primis sancta pietate, fideq;

Felicem, cælo quem beat vna fides.

Marte,

XVI.

Marte, vel arte.

*Ad D. Lazarum Schuendum, Baro-
nem, & Eq. Auratum.*

Quod dux militiae, patriæ quod, Lazare, vindex
Diceris, & palmis, Martis alumnus, ouas:

Auguror ex armis. sunt hæc vexilla bis octo:

Romani custos ales & imperij.

Per se laus hæc magna quidem: sed maior habetur

Gloria, tot clarum laudibus esse toga:

Esse pium, doctumq; bonumq;: quod æmulor in te

Lazare. nam pius, & doctus es, atq; bonus.

Sic dux armata quum sis, pariterq; togata

Militia; duplex scuta corona premit.

q 2

Annis

XVII.

Annis prudentia maior.

*Ad D. Antonium Fuggerum, Com.
Kirchbergæ, & Vveiffhornæ.*

*Q*uam benè fragrat odor longè suauissimus albi
Lilioli: nares quod, cerebrumq; iuuat:
Tam benè fragrat odor Sophia, Suadag; disertæ
Antoni; pectus qua regit, osq; tuum.
Addit opes virgo, pleno bona Copia cornu:
Buccinat æternum libera Fama decus.
O te felicem, præsentî numine diuûm:
Dij faciant, laus hæc sit tua firma diu.
Prospera sors maneat pariter: nec marcida fiant
Lilia: qua clypeo nunc geris arma tuo.

ΑΠΑΑ

XIIK.

ΑΠΛΑΝΩΣ.

*Ad D. Sebastianum Schertelinum, Pur-
tebaci, & Bislinga Dominum, Eq. aur.*

T*Rux fremit in clypeo vident' ut leo: dextera cuius
Præ se fert clauem; lilia læua manus.*

Fallor? an hæc tua sunt insignia, magne Sebaste:

Munere Cesareo qua sine fraude geris.

Et benè: nam patriæ miles, victorq; superbus,

Fortia ne possint facta latere; caues.

Pectora quum tibi sint animi plenissima magni:

Magnanimus decorat sic benè scuta leo.

Mille quòd in turmas perrumpit is victor, honore

Integer: hoc clavis, liliolumq; docet.

q. 3

Pacis,

XIX.

Pacis, & armorum vigil.

Ad Guilielmum à Rotenhan, Eq.

Francum.

Quid notet in clypeo Gallus? quid stella? quid unda
 Labilis? ut dicam, me Guilielme rogas.
 Vita fugax hominis, ceu labilis effluit unda:
 Quam qui sine bono claudere ritè cupit:
 Plus vigilat semper, spectans cœlestia tantùm:
 Astraq; mente pius concipit, atq; deum.
 Si tibi vigilat gallus, si stella coruscat:
 Quæ fugit instar aquæ, non tibi vita perit.

Funi-

X X.

Funiculus triplex.

*Ad insignia Colonia Agrippina, urbis
Imperialis.*

*Q*ua tres ostentat clypeo regina coronas
Tot urbium Colonia:
Tresne potestates notat, & , quibus eminet ipsa,
Tres dignitates maximas?
Principis una sacri: magniq; secunda senatus;
Academiaq; tertia.
Felix urbs, in qua simul Ars, Sapientia, Virtus
Ciues coronat splendidos.
Funiculus triplex haud rumpitur: inclyta semper
Urbis corona quò triplex
Fulgeat, & totum radijs illuminet orbem:
Concordia nodus facit.

Triceps

Triceps Mercurius.

*Ad insignia Spira, urbis Nemetum
imperialis.*

TRes porta, totidem turres, tria lumina Spira
 Urbis, magistratusq; triplices notant.
 Praefulis est vnus sacri: dein Consulis alter:
 Camer. aq; tertius supremi Iudicis.
 Ille sacerdotes socios habet: iste peritos
 Iuris: Senatores hic consulit suos.
 Curia sic triplex est, & Respublica triplex:
 Portas tribus cum turribus tres iactitans.

Firmus

XXI.

Firmus in infirmis Deus.

Ad insignia Reipublicæ Lauingana.

Dvm latrocinij agros infestat, & vrbes
 Magnus prado; Gigas corpore, mente leo:
 Solus cum solo, pugna congressus iniqua,
 Sutor hic, & ciuis, pulcra Lauinga, tuus:
 Victor abit: magna prostrato mole giganti,
 Effossis oculis, amputat ense caput.
 Officij memor, & virtutis testis auita,
 Hos vrbi clypeos Casar, & arma dedit.
 Sic quondam David Goliadum cade furentem
 Missilibus saxis impetit, atq; necat.
 Firmus in infirmis Deus est: vident asper vt ore
 A cane non magno saepe tenetur aper.
 Sic Iouis armigerum scarabeus prouocat vltro:
 Consilio superans, viribus ipse minor.

r
NICO-

NICOLAI REVSNERI
RI LEORINI SILESII,
I. C. ET P. C.

STEMMATVM, SIVE AR-
MORVM GENTILITIORVM
LIBER SECVNDVS.

I.

Mentis oculus, prudentia.

*Ad Nicolaum Redigerum Praesidem, &
gubernatorem Reipub. Vratislaviensis supremum.*

Mente sagax, oculisq;, & corpore pulcher, acutum
Capreolus cernit, letificatq; domos.

Sic acie mentis praestans, Redigere, lepore
Spontè iuvas patriam, consilioq; tuo:

Cuius honoratus dux es, praesèsq; togatus:
Sospite quo simul haec vrbs quoq; sospes erit.

Maecte animo, rerum felix tutela, salusq;:
Cui par est Sophiae fama, Deiq; metus.

Sis felix, vinasq; diu: clypeoq; resurgens
Gaudia capreolus det tibi longa tuus.

OTZIA,

II.

ΟΤΣΙΑ, ΚΑΙ ΝΟΤΣ.

Vineta est sapientia lucro.

Ad Ludouicum Grempium à Freudenstain, Iurifconsf.

PHæbus, dux vatum: Phæbo sacer ales habetur,
 Maonias celebrans carmine cygnus aquas.
 Qui Phæbum, Phæbiq̄, colit sacra doctus, & artes:
 Aurea fert illi munera cygnus ouans.
 Sic, quem gestat olor, Grempi, datur annulus, index
 Artis, & ingenui pectoris arratibi.
 Nam ceu Musarum purus, Phæbiq̄, sacerdos;
 Sic Themidis simules clarus in arte sacra.
 Fortunata senex; opibusq̄, & honoribus aucte:
 Si tibi cura mei, sit tibi cura tui.

r 2

Iurifcon-

III.

Jurisconsultus bonus.

Ad Joannem Fichardum Patr. & Jurisconsultum Francofortensem.

Iurisconsulti qua laus? teres, atq; rotundus
 Ut solida constet mente, fideq; sibi:
 Cuiq; suum tribuens, det palmam, & premia rectis:
 Offensus pravis: censor & ipse sui:
 Iustus propositiq; tenax: à tramite recto
 Quem favor haud moueat, visq;, metusq; procul.
 Qualem te multis è millibus esse fatebor
 Vnum, pars anima magna, Ficharde, mea.
 Iustus, & in teipso totus teres, atq; rotundus;
 Perpetuò constas mente, fideq; tibi.
 Vir bonus, & sapiens, homo fidus, certus amicus:
 Et probus, & vera religione pius.
 Iamq; adèò tua fama volat plaudentibus alis:
 Atq; premit radijs sidera clara suis.
 Arma probant, verum quod dico: triceps leo, duplex
 Stella, globus simplex, atq; corona decens.

In eadem

*In eadem D. Joannis Fichardi insignia,
Philippus Lonicerus.*

Magnanimam quicumq; vides generosa Leonum
Ora, globum, stellas, aligeramq; Deam,
Contemplare, quid hac insignia clara Fichardi,
(Munere Diui olim Caesaris aucta) velint.

*Multa quidem Fortuna potest, sed sidera fausta
Accedant: comes & mens generosa, fiet.
Sig; vir esse bonus studeas, teres atq; rotundus,
Vt sis: nam tales fulua corona decet.*

IV.

Solamen vitæ Deus.

*Ad Gualtherum Drechselium Jurisc.
& Cancell. Palatinum.*

C*eruus amicitia Christus (Solomone canente)*

Pullusq; Gratiarum

Spiritus est Sanctus: solatia dulcia præbet

Afflicta usq; menti.

Sic quoniam Christi semper, flatuq; requiris

Solatum sacra:

Ac ceruus veluti gelidam desiderat undam:

Sic tu Deum, Deiq;

Postis anhelus opem sanctam, veramq; salutem:

Gualthere, dignus es, cui

Cornigeri decoret scutum sub imagine cerui

Fides Deo probata.

Sol

V.

Sol iustitiæ, Christus.

Ad Joannem Bonriederum Juriscon.

Sol, Deus est: homo, Luna, micans de lumine Solis:
Sunt genij, stella: numina magna poli.

Luna quid est? cælum terreftra, aut cœlica terra:

Sic homo pars cœli, pars quota fertur humi.

Si faciem spectes; varium, ac mutabile Luna:

Sic constans hominis non solet esse vigor.

Lucis amans est Luna: homo cognitionis amator;

Qua lux humanis mentibus esse solet.

Et modò iuncta suo, modò Luna à Sole remota est:

Lumen homo veri sic habet, inde caret.

Quà Phæbum cernit, Phæbe quoq; cernitur ipsa:

Quà retrò videt, hac menstrua parte latet:

Sic homo iustitiæ Solem quum spectat: ab illo

Lumen habet: retrò si videt, hercle perit.

Ergo ne pereat, genios vtring; potentes,

Ceu stipatores gaudet adesse sibi:

Nocte velut nigra stellas vtring; micantes

Lucis habet comites candida Luna sua.

Fallor? an hoc te Luna moneret tua, Iane: cooptans

Aduersa stellas parte nitere duas.

Anima

VI.

Animæ vita, optima.

*Ad Alexandrum Hunlinum Iurisc. &
Consil. Palatinum.*

*Q*uod gallum nutris, quod & hunc in casside passim
Pingis, Alexander: maxima causa subest.

Pars animi diuina notatur in alite gallo:

Quam pasci fas est nectare, & ambrosia.

Cognitio sunt illa Dei, rerumq; sacrarum:

Sola datur menti qua medicina pia.

Sic olim Samius gallum nutrire monebat

Pythagoras: adiit qui quoq; mente deos.

Sic Anyti reus ille, Deo moriturus eundem

Sacrabat: positus corpore, mente valens.

Armas

VII.

Armat ad omnia virtus.

Ad Joan. Henricum Hainzelium,

Patr. Augustanum.

Quem clypeo gladium ostentas, Henrice, rubentem:
Auguror, hic animi vim notat herclè tui.

Ipsa quidem virtus vis est sibi maxima sola:

Plus valet hæc gladio; plus valet ense fero.

Perpetuò sibi constat, & ARMAT AD OMNIA VIR-

Qui vibrat hunc gladium sic benè, victor abit. (TVS:

Talem victorem, talem te pancrasiasten

Laudo: quem virtus armat ad omne malum.

Maçte animi virtute noua, Patris amule magni

Hainzeli: benè sic, pancraticeq; vale.

De iisdem insignibus.

P. MELISSVS.

ARMA tua gentis gladius: sed dextera robur

Addit: & hunc animi dexteritate geris.

OMNIA sic superas, Henrice: nec occubat vnquam

VIRTVS. ô pugilis nobile pancratium.

f

Index

IIX.

Iudex ΑΔΩΡΟΔΟΚΗΤΟΣ.
*Ad Hauboldum Flottacherum, Cos.
 Ratisponensem.*

Iudicis est virtus, manibus benè viuere puris:

Sic & auaritiæ ponere frena suæ:

Nec precio, precibusue, nec ulli cedere dono:

Sincerum semper pectore, mente grauem.

Sic manibus truncis statuas pinxere regentum

Thebani: malè quòd iudicis arca patet.

Nec benè corruptus iudex examinat æquum:

Nec benè iustitiæ seruit auara manus.

Sic tu iustitiæ præses, princepsq; Sénatus,

Deligis officio congrua signa tuo.

Cana viri facies, prudentem: brachia trunca

Te iustum monstrant scilicet esse virum.

At rosa communem plebis, patrumq; fauorem,

Atq; potestatis signa corona notat.

Studijs

I. X.

Studijs certamina crescunt.

*Ad Ioannem Reymannum Iuriskon. &
Cancell. Episc. Vratislaviensis.*

Fessus anhelando calidos suspirat ob aestus,
 Hinnulus irriguas, dum sitis vrget, aquas.
 Et sylua, pariterq; domus decus hinnulus ingens:
 Cornicis superans secula longa quater.
 O quoties video te suspirare, labores
 Ob magnos: florens quos parit aula tibi.
 Multa quidem princeps, nil non tibi patria debet:
 Officij ne sit gratia surda tui.
 In te cura omnis quando inclinata recumbit:
 Vt nequeat numerus casibus esse tuis.
 Solamen fesso tibi sit, curaq; leuamen
 Ipse Deus: sis vt saluus in orbe diu:
 Et florens opibus iustis, & honoribus auctus,
 Capreoli vinas secula longa tui.

X.

Virtutis fortuna comes.

*Ad Danielem Princium, Consil.
Caesaris.*

D I A L O G V S.

Quid tibi cum Mosco, cum telo duplici, Princi,
Cum trabe, qua triplex aurea stella micat?
Moscica legatum dum bis me visere regna
Caesar, & immensas mandat obire vias:
Me iaculum, iaculoq; animus praestantior omni
Dijis aquis, reducem per mala mille facit.
Factorum testis quintuplex penna meorum:
Quaę super galea fixa corona nitet.
Stella triplex; clarum fama decus, aurea: rectum
Præadians cælo gloria signat iter.

A D E V N D E M.

*Illustrem virtute notat te stellula triplex,
Princi: sed fortem mente, sagitta duplex.*

In labo-

XI.

In labore fructus.

*Ad Joannem Sambucum, Caesaris
Historicum.*

Grus aurum geminus rostro, simul ungue lapillum
Sustinet. hem quid vult hoc sibi, Phæbe mone.
Grus vigil est: comites vigiles amat impiger idem:
Musarum comites sic vigilare decet:
Quos veluti ligat vna fides: sic debita merces
Pro studijs, & laus debita cuiq; venit.
Suauerubent, redolentq; rosa; sed suauior artis,
Ingenij, fidei germine fragrat odor.
Quam benè Sambucus gerit hæc insignia vates:
Quem labor, & parilis splendor ubiq; beat.

De iisdem.

HADR. IVNIVS.

Cor pedibus iunctis, rostris concordibus aurum
Naupliada prendunt, munera sancta, grues.
Gloria debetur studijs, atq; affecla merces.
Concordesq; animos candor ubiq; decet.

f 3

In Deo

XII.

In Deo lætitia.

*Ad Paulum Fabricium Medicum,
Cæs. Mathematicum.*

*Q*uid iactas aquilam clypeo, plaudentibus alis
 Cum puero, Fabrici, quæ super astra volat?
 Consilium, mentemq; Dei sic suavior alti:
 Suavius in terris ut nihil esse putem.
 Quod puer hic nudus notat, & Iouis ales aduncus:
 Lata Deo, mens est alite raptâ Deo.

Viii.

XIII.

Viuituringenio.

Ad Hieronimum VVolfium U. C.

FRaus in te quum nulla sit, aut vis improba, VVolfi;
 Quero, tibi seuus cur dedit arma lupus?
 Fallor? an obscura lupus ut videt omnia nocte:
 Et superat visu cetera bruta suo:
 Sic acie mentis penetrans terramq;, polumq;,
 Omnigena doctos vincis in arte viros.
 Quid? quod Apollo, Lupa Latona filius, olim
 Sacrauit Delphis hac simulacra suis?
 Et te Phæbus amat, vatuum Deus: & tua pridem
 Aeterna fama nomina magna sacrat.

MHΔEN

XIV.

MHAEN ANABAΛΛOMENOS.

Ad Joannem Posthium M. & P.L.

*Cunctator cauet esse piger, qui vult sine damno
 Immensas subito peruolare vias.
 Qui cupit optatam studijs contingere metam:
 Cunctator caueat non secus esse piger.
 Prasertim Phæbi iuga qui vult scandere celsa:
 Pegaseo properet, si licet, usus equo.
 Cunctantes Mars odit, Apolloq; magna gerendi
 Pracipita tempus; magnus ut esse queas.
 Nam mora damnosa est: totis incumbere membris,
 Et decet admissō subdere calcar equo.
 Sic, NIL DISTVLERIS, inquit tuus ecce veredus,
 Posthi; Pieria qui petit astra via.
 Iamq; tibi Phæbus, cum Musis, obuius vltro
 Pocula Castalia plena ministrat aqua.
 Et tua iam cingit Parnaside tempora lauro:
 Et metæ signum buccina læta canit.*

ALIVD.

*Pegaseo, Posthi, superas Heliconæ volatu:
 Quem geris in clypeo, quod docet acer eques.*

Dignum

XV.

Dignum laude virum Musa vetat mori.

Ad Paulum Melissum Schedium, P. L.

*Q*uòd tibi sint Cygnea mele, Museaq; mella:
 Lilia cum cygno signa, Melisse, geris.

Aliud.

Λειρίον σὺ Μέλισσε χέων μέλος, ἄσμα κυκνεῖον:
 Λείρια σὺν κύκνῳ νῦν ἐπίσημα φέρεις.

Prudens

XVI.

Prudens facundia.

Ad Nicodemum Frischlinum P. L.

Mercurij gemino implicitus caduceus angue,
 Stemmata Frischlino dat satis apta meo.
 Symbolon eloquij, caduceus: anguis utring,
 Serpens, ingenij sit, Sophiæq; nota.
 Scilicet eloquio sapientia iuncta potenti,
 Cuncta regit: cælum qua tenet, atq; solum.
 Prævalet hæc opibus regum, clarisq; triumphis:
 Et si quid magnus carius orbis habet.
 Sic quoniam prudens in eo facundia regnat:
 Stemmata Frischlinus fert satis apta meus.

Iustus

XVII.

Iustus confidens leo.

EX PROVERB. CAP. XXVIII.

Ad Joannem Lauterbachium P.L.

*Q*uam dispar aquila columba; quamq;
Dorcas est rigido fugax leoni:

*Tam iusto quoq; dissidet, pioq;
Iniustus vir, & impius: pauere*

Assuetus folij sono cadentis.

Quando spem retinet, fidemq; firmam

Iustus, magnanimi leonis instar:

Seu fortuna maligna, seu benigna est.

Sic ex ungue leo tuus vel vno

Fortis noscitur: ac re robur illud

Magni pectoris indicans apertè:

Quo notum decet esse Christianum.

t 2

Ipse

X I I X.

Ipse faciet.

EX PSAL. XXXVII.

*Ad Jacobum Monauium, Patr.**Vratislaviensem.*

Quam benè te, vitamq; tuam, sortemq; lehouæ
Committis magno solius arbitrio.

Ipse facit, faciatq; precor, IACOBE: beatus
Semper ut ex voto, quod geris, omne geras.

Facta tibi consecra putæ, quæ mente cupisti:

Si cælestis adest gratia prestò, sat est.

Scilicet hoc te signa monent: tria cornua Luna:

Quæ Phæbi splendent irradiata comis.

Sol est iustitiæ Deus vnus in orbe: perennis

Splendorem lucis qui capit, inde capit.

AD EVNDEM.

P. MELISSVS.

Vmbra mare est, tenebræ tellus, est nigror Olympus:

Sidere ni quodam reddita clara nitent.

Nulla sed in terra fas querere, nulla profundo

Lumina: de Phæbi lux micat illa comis.

Vna Diana suos de nocte reciproca lucens

Fert radiosq; solo, fert radiosq; salo.

Tres

*Tres igitur quorsus? pelagi notat altera noctem:
 Altera telluris: tertia Luna poli.
 Mentibus arreētis triplici è caligine mundi
 Ad Solem tendas, cornua trina monent.
 Christus erit Sol verus: ubi Soliſte, Monauī,
 Fulſerit: eclipsis nulla timenda venit.*

XIX.

Virtutes præmijs decorantur.

*Ad Adolphum Occonem, Reip. Augu-
 ſtana Med. III.*

S Telliferum mea gens clypeo fulgente leonem;
 Stirps aquilam passam geſtat, Adolphe, tua.
 Quadrupedum leo rex, aquila eſt regina volucrum:
 Ille ſacer Soli fertur, at iſta Ioui.
 Ingenium notat hæc, pectus cæleſte ſed ille:
 Grande viri decus, & munus utrumq; Dei eſt.
 Sic ad virtutem, ſic itur ad aſtra: leonem
 Si mihi, ſiq; aquilam ſit tibi cura ſequi.
 Pectus vt ingenio, ſimul vt par fiat utriq;
 Virtus: nec careant viribus illa ſuis.
 Sic animos aquila in cælum ſecum ardua raptans;
 Cætibus hos infert, concilijsq; deum.

XX.

Virtus est, vitium fugere.

Ad Cunradum Albinum, Patr. Francofortensem.

Candor dulcis, odor suavis, vis grata rosarum,
 Qua fulgent clypeo versicolore, trium.
 Candorem mentis, mel lingua, gentis amorem,
 VVestisti, quæ Charitum dat trias alma, notant.
 Ergo domas claua vitium prius Hercules omne:
 Monstret ut ad cælum mox Iouis ales iter.

AD EVNDEM.

P. MELISSVS.

Stirps tua tres, Albine, rosas, mea gens tria gestat
 Lilia: vos aquilam fertis, at ipse cygnum.
 Rex olor inter aues, aquila est regina: rosisq̄,
 Liliolisq̄, nihil pulcrius extat humo.
 Ales vestra Ioui, Phæbo sacer est meus ales:
 Et Cytherea rosas, lilia Chloris amat.
 Ergo tibi dum suauè rosa, mihi lilia florent:
 Et Phæbo par est, & Ioue digna cani.
 Sic vtriusq̄, animus volucres imitante volatu
 Raptus ab humano tendat in astra solo.

Anima

XXI.

Anima moriemur in vna.

Ad Ioachimum Camerarium V. Cl.

Sancta fides est cornicum, concordia sancta:
 Quis natura dedit viuere secla nouem.
 Si moritur coniux, viduam trahit altera vitam,
 Ceu turtur; sociæ fata gemendo suæ.
 O fidei exemplum raræ. sic nempe maritæ
 Fata gemis viduus nunc, Ioachime, tuæ:
 Quam tibi sancta fides, concordia sancta tot annis
 Iunxerat, & sancto fœdere castus hymen.
 O te secla trium cornicum viuere fas sit:
 Stemmata quæ priscæ nobilitatis habes.

OISTE-

XXII.

ΟΙΣ ΤΕΟΝ, ΚΑΙ ΕΛΠΙΣΤΕΟΝ.

Ad Martinum Rulandum Medicum.

Pressit adhuc infans geminos Tirynthium angues;
 Prælusit hydræ quo fera
 Magnanimus domitor, Ioue dignus, amabilis heros.
 Sic Christus alter Hercules
 Ille salutaris, veteris fera contudit hydræ
 Victore colla sub pede:
 Quam gemina pressare manu, quam vincere fas est
 Christi sequentes hic ducis
 Signa sui: quibus emeritis, cælog, receptis
 Laurus triumphalis datur.
 O quàm magna docet clypei tam parua figura,
 Rulande, quem gestas, tui.

Domat

XXIII.

Domat omnia virtus.

Ad Andream Reussium I C. Reipub.

Vratislau. à Secretis.

Quod Rusi tibi forma placet crudelis in armis;
Clava dextra nitet cuius, & ense latus:

An, præter nomen, REVSSI, vis omen inesse;
Crudelis dextra sis ut, & ense ferus?

Erro equidem. nam te nihil est humanius ipso:
Barbaries morum nec tibi fæda placet.

Mite tibi dedit ingenium natura creatrix:
Mollit & ars mores, nec sinit esse feros.

Sarmata cur igitur gladio, clavaq; minatur
Barbarus? arma tibi contulit illa Themis.

Eloquij gladius, virtutis clava putatur
Symbolon: ingenium possidet illa tuum.

NICOLAI REVSNERI
RI LEORINI SILESII,
I. C. ET P. C.

STEMMATVM, SIVE AR-
MORVM GENTILITIORVM
LIBER TERTIVS.

I.

Viue diu, sed viue Deo.

*Ad Stephanum Endorferum, Patr.
Augustanum.*

Quem pingis clypeo, Capricornus porta deorum est:
Si verum memorat melleus ille Plato.
Per quam corporeis mens vinculis libera, sursum
Euolat; & cæli templa beata petit.
Felices anima, quibus huc contingit adire:
Qua diuûm coràm corpora vera vident.
Non Venus aut luxus, non has damnosa voluptas,
Nec leuis ambitio flexit, opûmue sitis.
Sed pietas, virtusq; Deo sic viuere iussit:
Quò liceat cælo viuere teste diu.
Illa deûm sedes: hæc illis proxima; mente
Qui viuunt similes, ingenioq; deûm.

II.

Fax gloria mentis honestæ.

*Ad Joannem Christophorum Lucium,
Consil. Virtebergicum.*

Gratia magna rosa, mens est generosa leoni:
Imperat hæc brutis; floribus illa suis.
Sic virtute tua, Luci, sic mentis honore
Par es tot summis, quos fouet aula, viris.
Nam mens ut generosa tibi; sic gratia morum,
Et lingua, laudem conciliare potest.
Sic decorat meritò clypeum leo fortis, & ala
Cum duplici duplex, quæ subit astra, rosa.
Sit tibi perpetuò viuax leo: viuida, Luci
Sit rosa: dum cælo te quoq; fama beet.

L I I I.

Immortalis labore parta gloria.

Ad Melchiorem Fagerum Consil.

Secret. VVirteberg.

Venatrix laudis, virtus: venator honoris
 Est labor: ad cælum monstrat uterq; viam.
 Sic laudem virtute, labore mereris honorem
 Melchior, ô gentis fama, decusq; tua.
 Scilicet hoc laudis cornu docet, atq; laboris
 Symbolon: in scuto quod tibi signa dedit.
 Hinc te dux Ludouicus amat VVirtebergicus heros:
 Qui tibi dat mentis nosse secreta sua.
 Consilio patria venator adesse paratus;
 Aeterna meritò pramia laudis habet.

Miran-

IV.

Mirandum naturæ opus.

*Ad Michaelem Veihemaierum Ju-
risconsultum.*

Quam mandit scædum tabo stillante cadauer,
 Vultur edax; genti cur dedit arma tua?
 An quòd sit volucrum iustissima? parcere viuis,
 Nec fructus, nec aues ladere sucta vagas.
 An quòd prasagit, sapiens, ac prouidus ales?
 Vnde Hieroglyphicon Palladis esse solet.
 An quòd confectum senio, morboq; parentem
 Vultur alit Libycus, caluitioq; glabrum?
 An quòd amat tantum natos; vt sanguine pascat:
 Ipse suum quando vellicat ore femur?
 An quòd centenis vt vultur victitat annis.
 Sic vita maneat vos quoq; longa aies?
 An potiùs, vento ceu vultur concipit: Alma
 Fæta Deum flatu, sic parit, absq; mare?
 Quicquid id est, sat magna quidem mysteria vultur
 Natura, morum, religionis habet.

V.

Fonsinuocantis.

Ad Abrahamum Mannam, Antistitem Lauinganum.

Cernis, ut ora manu Simson premit ampla leonis
 In clypeo: natum mel leuat unde famem.
 Magnanimus galea victor sedet: vnus a sella
 Qui mala cedit mille repente viros.
 Fissus & huic mala fontanam prabet aquam dens:
 Pellitur unde sitis, mens redit unde viro.
 Fallor? an est Simson Christi victoris imago:
 Iustitia Solem quem pia turba colit.
 Maxilla vatum dux Christus, & ore triumphat
 Sacrorum: pure qui sacra verba docent.
 Fons oritur sacer hinc, Ecclesia sancta: piorum
 Mentibus hinc agris gratia larga fluit.
 Qui bibit ex asina mala, bibit ille salutem:
 Et mel de forti dulce leone legit.
 Quam bene, Manna, tibi data sunt hac symbola. namq;
 Mel simul, & vitæ gutture fundis aquam.

Christus

VI.

Christus lætitia mea.

*Ad Cunradum Letum Jurisc. & Con-
sil. Palat.*

*Q*uid sic letus ouat? quid dextra plaudit? & ore
Iubilat in clypeo lauriger ille puer?
Lætitia est mea Christus (ais) meus ille redemptor.
Ille meus rex est, & Deus ille meus.

Fons

VII.

Fons salutis Christus.

*Ad Philippum Hailbrunnerum**S. Theol. D.*

*Q*ui tibi nomen, & arma dedit de fonte salutis:
 Ex re nonne tibi nomen, & arma dedit?
 Fons vitæ, Christus: Christus spes una salutis:
 Quem scriptis, & quem voce, Philippe, doces.
 O fluat hoc nobis aqua vitæ fonte perennis:
 Amplius haud vret guttur anhelantis.

Sic pe-

IIX.

Sic petitur cœlum.

*Ad Laurentium Drechslerum, Conc.
Palatinum.*

B *Ina tribus distincta rosis laquearia, & ala,
Pieta super galeam, quid duplicata notat?
Vita, rosa est fragilis: Sathanas laqueare, Caroq;
Duplex: in cœlum nos vehit ala Fides.*

x

Solut

I X.

Solus sapiens diues.

Ad Chilianum Piscatorem Theologum.

Vita quid est hominis? magnum nisi cymba per aquor:
Fluctibus hinc crebris inde repulsa maris.
Impetit hanc Eurus, Boreas, Notus undiq; saeuus:
Trux & ad hanc Syrtis, Scylla, Charybdis hiat.
Sunt haec, fraus carnis, mundiq; Tyrannis & orci.
Flebile naufragium qua tibi saepe cident.
Felix, arreeta caelum qui mente tuctur;
Fluctibus è tantis, turbinibusq; maris.
Namq; metu rapida liber, Chiliane, procella;
In portu, Christo nauigat ille duce.

De ijsdem suis insignibus.

CHILIANVS PISCATOR.

Fortis, & inuictus mundi perrumpo tenebras:
Nec tenuem sortis spem, generisq; moror.
In Christo solidam cordatus pono salutem:
Solus hic est vita portus, & aura mea.
Felix, qui Christo didicit se credere soli:
Huic, melior lauro, dia corona datur.

X.

ΧΕΙΡ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ.

Ad Henricum Porschium U. Cl.

Dic, Hospes; nouus Ismaris quis cantor in oris,
 Orpheiam docta suscit at arte lyram?
 Porsius, Aonidum cultor, doctaq; Minerva:
 Quem munit Pallas egide, Phæbus equo.
 Gaudet Hebrus, tanto letatur vate Cayster:
 Amnis adhuc memor est cladis ut erg sua.
 Ismaria cessate nurus vim ferrè canenti:
 Acer adest vatis Pegasus vltor equus:
 Vltrix & Gorgo, qua vos in saxa repente
 Mutet. nam gerit hæc Porsius arma meus.

x 2

Atene-

XI.

A teneris assuescere multum.

*Ad Andream Lopadium, virum
optimum.*

Quo semel est imbuta, recens seruat odor:
 Testa diu: vetus ut
 Verbum habet. hoc verum tam re, quàm nomine reddis,
 Ingenioq; tuo.
 Quod quum sit primo imbutum solerter ab auro
 Artibus ingenuis:
 Spirat adhuc suaves prisca virtutis odores:
 Ingeniumq; decus,
 Et vires solidas habet; haud obstante senecta.
 Quid? quod & arte bona
 Tot iuuenum mentes, ceu testas, imbuis: unde
 Par modo fragrat odor
 Ingenij, fidei, doctrina. Maeste Lopadi
 Care, verende senex:
 Maeste animi, quem rarus habet: tibi spiret amomum
 Tam pia testa diu,
 Quam geris in clypeo: nec vi, nec casibus ullis
 Fracta fathiscat humi.

Ora, &

XII.

Ora, & labora.

*Ad Carolum Heibergerum, Eq. Au-
striacum.*

Montes aëry duo, sepibus undiq, cincti:
 Et leo, qui pennas ungue pavonis habet:
 Carole, quid moneant, rogitas? contingere metam
 Optatam studijs qui cupit, atq, decus:
 Multa feret, facietq, puer: Superisq, vocatis,
 Promptus erit validas spontè mouere manus.
 Vt famam studijs, & honores nempe reportet:
 Inuictum debet pectus habere malis.

x 3

Spes

Spes bona dat vires.

Ad Danielem Austriacum Augustanum.

D*vm viuis, sperare licet: sperare sed aqua,
 Ac bona: qua ratio postcere nulla vetet.
 Sic sortis spes aqua bona, spes aqua salutis:
 Magnaq; sic spes est in bonitate Dei.
 Sic mihi certa tua spes in dolis vsq; relicta est:
 Moribus vt redeas cultus, & arte domum.
 Quò melius sperem, faciunt tua lilia: certam
 Quæ spem virtutis significare solent.
 Sed magis hoc sperare iubet tua nota voluntas:
 Quæ venit ex merito, spes satis aqua venit.*

Hicra-

XIV.

Hic ratio tentandi aditus.

EX ESA. CAP. XXII.

Ad Jacobum Cellarium Augustanum.

Qua ratio tentandi aditus sit ad athera celsum:
 Clauiger hoc monstrat nempe, Iacobe, leo.

Si nescis, de stirpe satus LEO Christus Iuda;

Verus homo, cæli est ianitor, atq; Deus.

Fert humero clauem: referat, nec claudere quisquam:

Et claudit, quisquam nec referare potest.

Felices nimium, quibus arx patet ardua cæli.

Quam referat Christi crux onerosa nimis.

Cruz Christi, clavis cæli est, & ianua vitæ:

Quem qui mente colit simplice, saluus erit.

Memen-

Memento mori.

Ad Georgium Kirchmaierum Mon-
hamium.

*Q*uid tibi cum telo, Veneris flos, est Rosa, Martis?
*N*empe homines doceo docta: Memento mori.

Cur? rosa, vita brevis. mors, insuperabile telum est:

Mars mortem, vitam procreat alma Venus.

Quid tum? flaccidius rosa, & ocysus haud scio quicquam
Telo: mors venit, & vita repentè fugit.

Post mortem nihil ergo manet? laus, gloria, virtus.

Nam manet & virtus semper, odosq; rosa.

Lux

XVI.

Lux mea Deus.

*Ad Balthasarem Imbricium Secret.**Bipontinum.*

STella triplex micat imbricibus super aurea quinq;
Et geminis alis fertur ad astra leuis.

Lux anima, mentisq;, animiq;, & cordis, & oris

Sit Deus: in trino numine numen idem.

Seruiat huic anima, os, animus, cor, mensq; fidelis:

Aetherea qua vult luce beata frui.

Signa docent hoc Imbricij gentilia: sacrat

Quando cor, os, animum, mentem, animamq; Deo.

7

Eplum-

XVII.

E plumbō fabricat aurum.

Ad Joannem Fabrum Burchemium.

*Q*uid fabricas? animos puerorum. quorsus? ut artes
Ediscant sancta cum pietate bonas.

*An fabricas semper, quod vis? non. Mercuriumq;
E ligno quovis haud fabricare queo.*

*Premia quæ fers inde? maligni premia mundi:
Gaudeo me frustra non fabricare tamen.*

*Rusticus ut gaudet, ferrata calce reperta:
Sic mihi discipuli mens placet una boni.*

*Quid calx in clypeo sibi vult ferrata? magistrum
Ferreæ mens, & vox ferrea nempe decet.*

*Quid magis? accipio ferrum, reddo ocyus aurum:
Emollit mores dum mea cura feros.*

*Ala quid? in cælum vebit inclyta fama magistros;
Qui studijs animos excoluère rudes.*

Ars

XIX.

Ars emollit mores.

Ad Martinum, Martini F. Ru-
landum.

Quid sua vittrici pracingit tempora lauro
 Sylvestris tuus hic, anguiger, asper homo?
 Fallor? an humana ceu magna ferocia mentis,
 Fædæq; barbaries primitiùs esse solet:
 Si tamen ingenuis exculta sit artibus: omnis
 Iam morum feritas, asperitasq; fugit:
 Sic qui laureolam quarit, Martine, perennem:
 Serus ut hinc carpat florea ferta nepos:
 Arte priùs docta, cuius tibi cura sit una,
 Emollit mores, nec sinit esse feros?

y 2

Labo-

XIX.

Labore, & constantia.

Ad Christophorum Plantinum.

Quid sibi vult manus, è cæli quæ nubibus exit,
 Et calamum fixum ducit at inde solo?
 Quid, Plantine, rogas? Labor, & constantia, res sic
 Perficit, inceptas auspice ritè Deo.
 Sic tuus est felix labor, & constantia: quando
 Tot lepidis auges secula nostra libris.
 Et tua sentit opem cælestis dextera dextra:
 Et tua iam triplici fama sub orbe volat.
 Primum opus in studijs pietas sit sancta deorum:
 Quod restat, constans perficit omne labor.

Animo

XX.

Animo dat gloria vires.

Ad Sigismundum Feyerabendium.

*Q*uod fama inuigilare iuuat, laudiq; perenni:
Dum libros auro tot, Sigemunde, sacras:

*Laudo equidem: laudem labor hic, fructumq; reportat,
Quem sumis, magno sc̄nore nempe tibi.
Et pleno iam Fama simul Dea buccinat ore,
Quam pingis, triplici nomen in orbe tuum.*

y 3

Applau-

*Applaudunt leto Musæ, Phæbusq; fauor:
 Et studium fama crescit honore tibi.
 Macte animo, Sigemunde: volat tua fama per astra:
 Cui spondet laurus sacra perenne decus.*

AD EVNDEM.
 PHILIP. LONICERVS.

*Quæ Dea? Fama. caput victrix cur laurea cingit?
 Hoc illi tribuit latus Apollo decus.
 Cur alacris latè volitantes explicat alas?
 Virtutis studio se super astra leuat.
 Pieria cur leta tuba clangente per orbem,
 Excitat Eoas, Hesperiasq; domos?
 Grata suos celebrat viuaci laude ministros:
 Hos canit ætherys buccina clara sonis.*

Mon-

XXI.

Monstrat iter cœlo pietas.

*Ad Christophorum Reusnerum Ju-
risconsultum.*

Monte super triplici stans rex, Leo, magne ferarum:
Quid fremis, & stellam cur geris ungue fero?
 Mons triplex triplices hominis denunciât hostes:
Nam Caro, cum Mundo te, Sathanasq̄, premit.
 Fortiter ut vincas, & ab his cum laude triumphes:
Mente leonina te superesse decet.
 Immemoremq̄, tui, cœlum spectare, Deumq̄:
Et magno curas spernere corde leues..

Sic

*Sic pietas cælo inscribet tua nomina : quo cæno
Fulgida conspicuo stella decore mices.*

Ad eadem insignia.

GEORGIUS FROBENIUS. IC.

*Tres colles ruber in clypeo leo possidet albo:
Trabs fulget duplex aurea, nigra triplex.
Stella manum decorat dextram natiua leonis:
Et galeam patulam fulua corona tegit.
Quàm benè Reusneros his nobilitauit in armis
Cæsar : quos virtus, arsq̄, fidesq̄ probat.*

ADAMVS CLOSIUS SILESIUS.

*Gloria virtuti se offert, ceu debita merces:
Magnanimus stellam sic leo iurè tenet.*

Vita

XXII.

Vita sine literis mors.

*Ad Paulum Melissum.**De suis insignibus.*

Quaris, Paule, mihi cur det gentilia fuluus
 Arma leo, vates quum magis ornet olort
 An nescis, catulis vitam dare voce leonem
 Horrifica, mortis quos sopor altus habet.
 Vita quid est, nisi mors, sine Musis? quam pueris das
 Vox mea: per sacra dum nempe Lycea rugit.
 Præstat opem, roburq; mihi Leo fortis Iudæ:
 Nam DOMINVS VIRTVS, LAVSq;, SALVSq;
 MEA est.

r

AD

AD NICOLAVM REVS-
NERVM, P. MELISSVS.

Qui leo per clypeum, galeaq; suprema, iubato
Crine, feroq; minax ungue videndus adest:
Ambiguum facit, isne tuis animosior, an tu
Ausibus illius stes Leorine super.
Erro. nam patrij longè est tibi forma leonis
Inferior, celsos deuenerantis auos:
Acomonet, vt captis peragendis mente virili
Sis prasens: dubias neu vereare vices.
Cernis, vt ancipitem percellant flamina vulgum:
Sic trepidant pauida saepe timore fera.
Egregiè cordatus homo vulgaria temnit:
Erectoq; humilem despicit ore metum.

De iisdem insignibus.

IOANNES POSTHIVS MED. ET P. L.

Formidanda gerens animosi signa leonis;
Reusnerus ille nobilis
Vates, Historicusq; bonus, Legumq; peritus:
Feritatis haud micam unicam
Possidet. ast animi constantia rara per illum
Notatur, & robur viri:
Virtutesq; alia generosi pectoris: ipsi
Iam Casari notissima.

NICO-

NICODEMVS FRISCHLI-
nus Poëta & Com. Pal. Cæs.

AN, quia Nicoleos positum tibi nomen, & omen,
Idcirco effigiem scuta leonis habent?
Sicut enim duris animalia cetera membris
Vincit, & ore minax, & ferus ungue leo:
Sic tuus hic animus, vitio sublimior omni,
Multorum mentes vincit, & ora virum.
Nam si nemo potest tibi se praponere vates,
Nec Rhetor, proficens iura, nec Historicus:
Verè es Nicoleos: populum qui robore vincis:
Ora nec immeritò scuta leonis habent.

PETRVS ALBINVS NIVE-
montius, Poëseos, & Historiæ Pro-
fessor, in Academia Vitebergensi.

Quod geris in clypeo fuluum, Rensnere, leonem:
Parcit Olor, vatium qui decus esse solet.
Nam stat huic laudum quoq, gloria salua suarum:
Cygnum es, & cygni vox tua voce sonat.
Sed leo quòd clypeum tibi fortis imagine pingit:
Egregijs meritis hoc datur elogium.
In pulcris quis te studijs constantior alter?
Ceu leo magnanimo robore pectus habet.

Quis virtute tibi certet? quis fortibus ausis?
 Dum vigil assidue docta Lycea colis.
 Defendit catulos generosi ut cura leonis:
 Sic tu Pieridas diligis usq; deas:
 Protegis & teneros, qui te venerantur, alumnos:
 Nec subeunt animo tadia longa tuo.
 Sed quog; nulla gerunt inter se bella leones:
 Ceu tu concordem mente imitare feras:
 Latius & officijs, pacis studiosus & alma,
 Omnibus esse bono, nemini obesse cupis.
 Fortè gerit plures sub honesto pectore dotes,
 Quas tibi conueniunt gentis ob arma, leo.
 Quas tuus Albinus praesens in tempus omittit:
 Tractandasq; alijs vatibus insinuat.
 Maeste animo Leorine Leo: tua gloria tota
 Orberugit: rugiet sed magis axe poli.

FINIS.

IVDI-

IVDICIVM
HIERONYMI VVOL
FII DE POETIS LEGENDIS.

EX COMMENTARIO TVSCVLA
NARVM QVAESTIONVM SVPER
illa verba M. Tullij Ciceronis:

*Poëta ita sunt dulces, vt nõ legantur
modò, sed etiam ediscantur. Hanc eru-
ditionem liberalem, & doctrinam puta-
mus, &c. 2. Tusc. quest.*

PVERILIS ætas quum neq; hone-
statem, neque vtilitatem intelligat:
delectatione fabellarum, rerumq;
mirabilium, quas poëtæ commen-
ti sunt, ad doctrinæ studium excitatur: vnâque
cum istis fabulis, & cõmentis, & eloquentiam
discunt, & exempla vident virtutum, & vitio-
rum: & multis salutaribus præceptis instruun-

tur: si modò interpres fuerit eruditus: & ea ingenij dexteritate præditus: vt omnia trahere possit, & accommodare ad discentium vtilitatem. Poëseos autem dulcedinem, quò quisque scribendis versibus exercitior est, quoq; artis poëticæ, & oratoriæ peritior: eò magis experitur. Sed quum adolescentia sit ad voluptates procliuior: mirum profectò est, tam paucos et iam ex ijs, qui liberaliũ artium magistri perhibentur, ordine perlegendis & Græcis, & Latinis poëtis delectari. Néque verò ita multi illi sunt: vt non vel vno anno ab vtriusque linguæ perito, & nò nimiũ curioso, quiq; nefas esse nò putet, nescire quædam, euolui, & percurri possint. Græci autem veteres sunt, Orpheus, Musæus, Homerus, Hesiodus, Phocylides, Philolaus, Theognis, Pindarus, Aeschylus, Sophocles, Euripides, Aristophanes, Theocritus, Lycophron, Apollonius, Q. Calaber, & fragmenta quædam à Io. Camerario & Henrico Stephano collecta. Latini, Plautus, Terentius, Lucretius,

tius, Virgilius, Horatius, Catullus, Gallus siue Maximianus, Propertius, Tibullus, Ouidius, Lucanus, Staius, Martialis, Valerius Flaccus, Cláudianus, Persius, Iuuenalis, Fragmenta veterum poëtarú. Sunt & Christiani poëte: quos vno volumine coniunxit Fabricius: quò & Homero centra pertinent. Recentiorum autem ingens est numerus: quorú aliqui vel cum veteribus posse comparari videantur: vt Politianus, Pontanus, Ianus Pannonius, Marullus, Vida, Cordus, Hefsus, Sabinus, Secundus, Stigelius, Micyllus, Lotichius, Buchanan^o, Schöfferus, Frischlinus, Melissus, Reufnerus, atque præ cæteris nominandus Scaliger *ὁ πανεπιστήμων*, alijq; complures. Sed in hoc genete quisq; rationem habeat ingenij, atque ocij sui: & poësin *ἡδύσμα, non ἔδεσμα, πάρεργον* grauiorú studiorú, non *ἔργον* esse putet. Neq; enim in poëtis cõsenescendú est: per ocíu ad eos redire licet: idq; tempus in̄ter ambulandú, relegēdis illis, impendere: q̄ alij vino, alea, nugis, ludis inanibus perdunt.

De

De iisdem.

PAULI MANVTII IVDICIVM.

MAGNA laus est eorum, qui non ad vulgarem, humilemque; artem, sed ad nobilem aliquam, liberalemque; doctrinam sua studia contulerunt: maxima verò, si quis eam Philosophiæ partem, quæ Poësis appellatur, ita est complexus: itaque hæret in ea cognoscenda: ut auelli nulla profus ratione possit. Itaque veteres illos, quibus optimi, ac summi Dei vocem audire, eiusque; sermone frui sæpe licuit: homines sapientissimos, atque sanctissimos; poëticæ facultatis admodum studiosos fuisse constat: suasque; cogitationes non eo, quo quilibet vteretur, sermone, sed versibus exponere voluisse. Quorum exstant nonnulla sanè præclara: quæ quum legimus, afficimur; & quasi diuina quadam vi abrepti, extollimur haud paulò altiùs; quàm qui rerum humanarum in studio versantur. Habet igitur
ars

ars poëtica dignitatem: quandoquidem in ea latent arcana Philosophiæ: quæ profanis oculis non patent: ea rudès animos excolit: ea nos ab rerum humilium studio deducit: ad egregios mores, ad veram religionem, ad excellentem magnarum rerum cupiditatem vocat. Habet eadem suauitatem: quia vocibus aptè constructa oratio miram infundit auribus, animisq; iucunditatem. Et, vt vno verbo comprehendam, poësis numerus est: numerus porrò nihil aliud, quàm ordo: ordinis autem principium à Deo fluxit. Diuini igitur sunt homines poëtæ: nec vllò non honorum genere decorandi. Poëtas autem definitio, non quicumque versus faciunt: qui molesta, & odiosa garrulitate sepe nobis obstrepunt; sed eos, quorum in vita non minùs, quàm in scriptis elucet ordo: à quibus colitur humanitas: & beneficentia non modò laudatur: verùm etiam pro facultatibus exercetur. Hæc enim sunt illa mysteria sacra: quæ poësis, fabularum specie, ita velat: vt ea tamen

vatum excellentium, hoc est, bonorum virorum, mentes intelligant. Quæ verò his virtutibus aduersantur vitia: hæc sunt illa mōstra, inimica naturæ: quæ poëticis figmētis ostenduntur: sus Erymanthius, leo Nemeæus, hydra Lerna, gigantes, & Harpyiæ, quæq; alia traduntur, perdendis hominibus, aut frugibus nata.

EIVSDEM.

QUOD ego de poëtica facultate sentio: idem alijs, qui res præclaras ingenio, studioq; cōsecuti sunt, benè iam esse cognitū, ac persuasum facilè puto: nō esse eam inter ea, quæ minimi ducuntur: non vulgarem, non leuem: summum esse quiddam, ac plane diuinum: quiq; suas ad eam cogitationes conferant: etiam si, quod volunt, non assequantur, probandos tamen esse, quia scilicet ad maxima contendant: qui verò in ea ita versentur, vt excellent: colendos nobis esse vehementer: omniq; omniū laudum genere cohonestandos.

Admi-

Admiror equidē fuisse, hodieq; esse nōnullos: qui rem hanc pulcerrimam, ac deorum nobis munere concessam, parui pendant: atq; etiam, si dijs placet, in sermonibus vituperent. Quid, inquit, est poetica? fabulas continet. fabulis autem quid inanius? Ridiculè: qui ex ipsorum ingenijs, cæterorum ingenia metiantur: quæq; ipsis obscura sunt, ea reliquos videre nō putēt. Ego contrā si in hos incido, ita disputare soleo: Estne aliquid hominum generi vtilius, aut omninò philosophia præstantius? negare coguntur. si negent, eos ratio refellet, & veritas ipsa: quæ quum pugnat, facilè vincit. vna enim est Philosophia; quæ vitia nostris ex animis euellat: vna, quæ inserat virtutes: humana omnia, multis obstructa difficultatibus, aperit: diuina, non illa quidem prorsus, sed magna tamen ex parte patefacit. atque hanc, quæ tantas res præstat, siue artem, siue scientiam, ne communis esset omnibus, vulgiq; tractatione, impurisq; mentibus contaminata sordesceret, obscuris fabularū inuolucris, quasi aliquid sa-

cro sanctum, velauit, & custodiuit antiquitas. Fabulas per rō ipsas non ex eo, quo vulgus utebatur, communi, & soluto, sed exquisito, & numeris adstricto orationis genere, prisci illi, summa homines sapientia præditi, prodiderunt. Placebat hoc illis, primū vt rei dignitatem, si posset, & quatenus posset, verborum auget elegantia: lectis enim, admodumq; puris ē vocibus efficitur versus: nihil hauritur de fæce. deinde quia quum philosophiam tractarent, maiore nescio qua suauitate, ex illo concentu, quem numerosa vocū in versibus compositio gignit, aures, animosq; perfundi pulcrum putabant. Quæ quum ita sint: neque fabulas, quæ philosophiam continent, neq; versus, quibus fabulæ ipsæ continentur, iure quicquam reprehēderit. His ego ad coarguendum istorum inscitiam, alijsq; præterea vtor argumentis: addo exempla, eaq; Italorum, & eorum hominum, qui nostra, patrumq; memoria floruerunt.

IVLII CAESARIS SCALIGERI.

A Nni vitia, atq; aëris inuidum venenum,
*V*rgente precum carmine decedere credunt.
*T*un' tergi animos carmine, & ambiges poliri?

Aa 3

LECTO.

LECTORI S.

Paucas epistolas quasdam à claris, & doctis viris Germania ad auctorem scriptas, & è magno a-ceruo interim selectas, subycere nobis placuit ad calcem huius operis: donec suo aliquando tempore reliqua quòq; in publicum emittantur. Quam opellam nostrã lectori candido, & amico minimè improbatum iri confido.

IOACHI-

IOACHIMVS CAME-
RARIVS PAPEBERG.
NICOLAO REVSNERO

Leorino v. CL. s. P. D.

QVOD seriùs respondeo literis
tuis ad me humanissimè scri-
ptis, mi Reusnere: partim im-
pediente hoc officium valetu-
dine infirmiore: partim non
offerente se mittendi literas oc-
casione, factum est. Iam verò ostensam mihi
ad te scribendi occasionem nolo prætermitte-
re: sed ea me tam prolixè, quàm ego cupio, vt
non finit valetudo mea, vt dixi: quæ post gra-
uem admodum tentationem adhuc est sanè
infirmà, atque imbecillis. De tuis Cæsaribus
res mihi, vnà cum Mich. VVirtho, & fuit, &
est curæ. Sed mihi typographi in recipiendis
talibus scriptis ad exprimendum esse videntur
fastidiosi. Si nõ poterit effici, quod cupimus:

Basi-

Basileam eos mittendos esse censeo: quo in loco facile reperituros nos esse non dubito, qui velint elaborare editionem. Quanquam isthic penè biennium Ethica mea detinentur: & historica quædam ante multos annos eò missa, sunt amissa: quemadmodum mihi significatur. Sed, vt scripsi, res mihi curæ erit: & ipse optarim tuum opusculum quàm primû prodire in publicum. Percurri obiter legendo omnes Cæsares Romanos: eorumq; lectione plurimùm delectatus sum: cùm ob numerorû concinnitatem, & venustatem: tùm ob sententiarum grauitatem, & recôditam breuitatem. De carminibus sacris tuis magnam habeo gratiam. Porrò quod nescio quarum suspicionum meministi: de eo securo sis animo licet. Omninò enim φίλον σ' ἐγὼ μέγιστον ἡμέτερον νέμω, vt Sophoclea implicem. Neque te solùm, sed vos isthic omnes. De quo pluribus opus non est. Valebis igitur, & nos, quod facis, amabis. Lipsiæ. Non. Octobr. M. D. LXXI.

GEORGIUS FABRICIUS
CHEMNIC. N. REVSNERO

Leorino S. P. D.

MAGNAM mihi spem fecisti, vir clarissime, ornandæ aliquando, iuandęq; Reipub. Christianę: misso præclaro illo, & egregio munere carminum tuorum sacrorum: quorum equidem lectione maiorem in modum delectatus sum. Neque enim solùm in his me affecit suauitas numerorum, atq; orationis elegancia: verùm etiam argumentum icribendi: quod & ingenio tuo, & hominis Christiani studio planè dignissimum iudico. Cæsares tuos, de quibus scribis, tandem aliquando videre cupio: & hoc ipsum mecum cupiunt alij homines eruditi: qui præclari aliquid operis futurum augurantur: cuius generis sunt omnia, à summo tuo ingenio; exquisitaq;, & multiplici doctrina profecta. Tu editionem horum matures ve-

Bb

lim:

lim : quam & tibi honorificam , & alijs vtilem fore non dubito. Vale. Misena. Idib. Febr.

M. D. LXXII.

ADOLPHVS OCCO III.
MEDICVS, ET HISTORICVS .

Reipub. Augustanæ, N. Reusne-

RO S. P. D.

IDI Imperatorum, ac Cæsarum Romanorum, à Iulio Dictatore ad Maximilianum II. breues illas tuas, & illustres descriptiones, clarissime Reusnere : quas mihi legendas hîc exhibuit princeps noster Io. Egolphus, Episcopus Augustanus. Proinde quum videam te virum doctum; nec iuris tantum ciuilis peritia, sed poëtica etiam laude, & literarum elegantia excellentem : quumq; humanitate præterea, & comitate singulari præditum te esse intelligam: ex relatu, & commendatione quorundam, qui in aula viuunt: facere equidem non possum, quin

quin amicitiam tecum, & familiaritatem aliquam constituam. Spero autem, vel planè potius confido: te in numerum amicorum tuorum, qui te merito tuo & diligunt, & colunt, libentissimè quoque me recepturum: quod ut credam facilius: facit cùm humanitas tua eximia, & naturæ bonitas peruulgata: tum verò paritas, & communio studiorum: in qua ad amicitiam conciliandam multum momenti positum est. Constitui enim in publicū edere numismata omnia, quotquot vidi hætenus, Imperatorum, ut & imperatricum, à Pompeio Magno ad Heraclium usq;: opusculum omnibus antiquitatum studiosis magnoperè expectitum; & in primis utile, atque necessarium: in cuius studio propemodùm viginti annos maximo cum labore versatus sum. Gratissimum profectò mihi feceris: si laborem hunc meum carmine aliquo tuo exornare volueris: quod apud me quasi pignus aliquod, & fœdus amicitia, coniunctionisq; nostræ futurum est: idq;

à me violari nunquã patiar. Quòd si aliquando Augustam veniendi tibi dabitur occasio: coràm me tibi eum exhibebo: vt amicum, & hominem studiosum decet. Benè vale, & rescribe; si quidem amicitia tua dignum me iudicas. Dillingæ, E castro principis. ix. Cal. Iun. M. D. LXXV.

IACOBVS MONAVIVS
 PATR. VRATISL. N. REV.
 nero Poëtæ, & Iurisc. S. P. D.

LTA suauiter me libelli cuiusdam tui lectio delectauit: & tam suauiter veteris amicitia nostræ memoriam in animo meo renouauit (si modò renouatum dici potest, quod nunquam plane inueteratum fuit) vt continere me non potuerim: quin has ad te literas mitterem; sanè illas breues, & pusillas; verùm quæ tamen longæ etiam videri poterunt, & copiosæ; si de animo meo, qui in te prolixus est, eas æstimaueris.

Quod

Quod vt facias: & me, vt olim fecisti, nunc quoq; ames; meq; tui & amantissimum, & studiosissimum mutuò diligas: maiorem in modum abs te peto. Colloquemur etiam posthac sæpius per literas, si volueris. Tu verò etiam operam dabis: vt eorum desiderijs, quæ Typographus tuus in calce libelli, de quo loquor, excitauit, quàm primùm satisfiat. Præsertim verò Emblematum tuorum editionem vrgebis: quorum exemplum, cum subscriptione manus tuæ, certas ob causas abs te expectabo. Vale, mi carissime Reusnere; & hanc ab optimo, & tui amantissimo animo profectam salutationem, vt semper optimus fuisti, in partem optimam accipe: & me (quod vt facias, oro) ama, tibi, vti dixi, amicissimum. Vratilla-
uia. xv. Nouemb. M. D. LXXIIX.

Bb 3

THEO-

THEODORVS ZVINGE-
RVS N. REVSNERO S. P. D.

MONVI tenon ita pridem, vir doctif.
Petr. Pernam itinera tua suscepturū:
vt prælo subijciat: Neq; ego tua cau-
sa, cui eruditionis, & amoris nomi-
ne & multum, & mutuum debeo, consilio ei,
si opus fuerit, deero. Pro literarijs tuis muneri-
bus gratias tibi ago, habeoq;: multò verò ma-
gis, quòd me carminū tuorum honorario no-
bilitare volueris. Gratum est officium tuum:
etsi præstabat in virum doctiorē, melioremq;
conferri: nisi fortè illud existimas, & ego con-
sentio: quò quis melior est, & virtute instructi-
or: eò minùs alienis eum indigere laudibus:
quò minùs, eò magis. Laudo φιλοσοφίαν tuam, Di-
uinum est illud Hippocratis nostri: ὅταν μὴ ἀργεῖν,
ἰδὲ μὴ κακίην. Si quid est, in quo tibi gratam animi
significationem ostendere possim: faciam id
merito tuo libentissimè. Vale. Basilea. Cal.
April. M. D. LXXIX.

IOAN. SAMBVCVS N. REV-
NERO S. P. D.

Ε σαφίνταν τῆ δὲ νότῃ iunctā in tuis Im-
peratoribus, & geniū scribendi am-
plector. Si totidem lustra, quot ex-
currere, ætatem (quod opto) istam
sequentur: vix ausim polliceri de te meliora.
Descripsit Mylius heroas sacros, & profanos,
haud iniquo carmine: sed grauitatē cum venu-
stasate tuorū antepono. Testimonium Cratonis
egregium, & verum de te agnosco. Colui ego
aliquando hæc studia: & quos ad ea excellere
natura, aut voluntate, non inuito Genio, sensi,
cohortatus sum libenter: nunc illo ardore re-
missiore, nihil pango: miror tantū tui similes.
Quod verò à me requiris Epigramma: næ ego
rana inter olores, tibi obsecutus, interstrepo.
Tu boni consule: meq; in tuis familiaribus re-
pone. Cuius ego honoribus, atq; monumentis
posteritatem gratā, memoriamq; precor sem-
piternam. Viennæ. Cal. Martij.

EIDEM.

E I D E M.

E ad omne genus scientiarum, atq; eruditionis excellere letor: vnde scio varietatem istam copiosam manare; in qua τὸ εἰλικρινές, καὶ ὡς περ ἐν σώματι δεινόν valde probo. Quid affectior ætas, quam diuturnam, & vegetā opto, datura sit; vel melius, quid quisq; à Præstantis ingenij vi exposcere debeat: tute omnium optimè, qui tam amplè ac luculentè argumentum, quid quisque sit, aut valeat, cognoscendi tractâris, æstimare possit. κατὰ τὸ Σπασίμυ in Eutyphrone) gratia, & amore liberaliùs me effusum diceres: si te non immerentem coloribus attingerem. Ego spisso, ac lento historiarum opere distētus: quibusdam etiam alienis sanandis, & ab tineis liberandis occupatus: ad amœnitates istas tuas Musarum, hortorumq; respirare nequeo; & si tantum o-cij impetrarem: agnosco vires, & exercitacionem longo intermissam interuallo. Vbi tamen

men Aristotelis, & Dioscoridis opera, tot vigilijs meis nonnihil restituta, cum aliquot alij minorum vigiliarum opusculis, è tenebris, claustrisq; librariorum expedita fuerint: quàm etiam valeo, amplius tentabo. Tu verò, mi prestantissime Reusnere, ab instituto nullis te impedimentis, aut diuortijs splendidis dimoueri patiere: si fortè gratiam laboribus, & patrocini-um angustius lucubrationibus propositum querere: posteritatem intuitor: cuius opinione, & memoria omnes laborum fructus exa-quari, nitiq; videmus. Si quid Sambuci opella in tuis effecerit: nil reticeto. Vale. Raptim. x. Cal. Septemb. M. D. LXXIIX. Vienna.

RICH. STREINIVS BARO. &c.
N. REVSNERO S.

T

RANSMISSI ad me sunt, exactis mensibus aliquot, libelli tui Monarchici, vt apellas: vnà cum literis. Sed quia nemo erat, qui responsum vr-

Cc

geret:

geret: neq; scirem, cui tutò committerem; re-
 scribendū non putauī. Nunc verò, ne nimium
 differendo vel ingratus, vel inhumanus videar
 (vtrunque enim graue) has ad te dare volui. De
 illis igitur libellis tuis, multum te & amo, &
 gratiam habeo. Sunt enim elegantes: argu-
 mentum graue: numeri venusti: &, quod ve-
 nustatem multò maximè commēdat, breues.
 Habent etiā Epigrammata suam laudem qua-
 si peculiarem. Vnum hoc mihi ea in re permol-
 lestum accidit: quum eam, quā à me expectas,
 operā, quæ tibi alioquin paratissima esset, præ-
 stare non possum. Ego enim valetudinis causa
 iam pridem ab aula discessi: & nunc quoq; to-
 gam raram, vt ille ait, togam optimam esse du-
 co. Nihilominus, si quid vsus venerit, in quo
 tibi aut commodare, aut prodesse queam, faxo
 intelligas, me tibi semper amicissimum fore.
 Benè vale. Cal. Nouembris. Anno LXXIX.
 Freideccio.

RVPERTVS A STOTZIN-
GEN, CAES. CONSIL. NICOLAO

Reufnero Iurifconfulto S. P. D.

LITERIS tuis, cum munere orationum panegyricarum, & itinerum à doctis hominibus confcriptorum, vehementer fum delectatus. Quæ delectatio longè maior futura est: vbi ea itinera, quæ ipfemet per Galliam, Italiam, Hispaniam olim confeci, per otium legere potuero. Sanè admiror ingenij tui felicitatem, summamq; , in fcriptis immortalitati tradendis, induftriam, & diligentiam. Quæ certè tanta est: ac fi administratione, & cura illa tum domestica: tum in erudienda iuuentute publica nõ defungerè: fed totus in fcribendi, & commentandi munere effes occupatus. Nau libri tui, quos in omni ftudiorũ, & literarũ genere in lucem hactenus dedifti, magnã doctrinam prudentiam, vsum, & exercitationem, acutiffimumq; in rebus inueniendis ingenium, & in

iudicãdis iudicium acerrimum redolent. Minimè igitur dubito: quin hisce tuis scriptionibus, & commentationibus æternam, & nunquam intermorituram laudem sis consecuturus. Cæterùm de tuo negotio, quemadmodum scribis, ita mihi curæ erit: quod tibi de me persuasissimum esse volo. Atque hæc sunt, quæ raptim ad tuas rescribere volui. Vale, doctissime Reusnere. Vienna. xv. Cal. Septemb. M. D. LXXX.

NICOLAUS CISNERVS,
CAM. IMPER. ASSESSOR, N. REVS-
NERO IC. S. P. D.

GRATISSIMAE mihi fuerunt literæ tuæ: nõ solùm eam ob causam, quòd puræ, elegantes, & doctæ essent: sed & quòd humanitatis, & benevolentiaë erga me tuæ certam haberent significationem. Ac tibi maximas ago gratias: quòd mihi his ad amicitiam tuam aditum patefecisti. Nihil enim

hil enim mihi est doctorum, & bonorum vi-
 rorum notitia, & fauore antiquius: in quibus
 tu non infimum locum obtines. Iam pridem
 enim monumenta ingenij tui te, & omnibus
 doctis commendârunt; & memoriæ consecrâ-
 runt sempiternæ. Quocirca si à me quoque o-
 mnia amicissimi hominis officia tibi persuase-
 ris: non fallam opinionem tuam. Quòd si in re
 quapiam tibi opera, & studio, facultatibusq;
 meis adesse potero: dabo operam, vt intelligas:
 quanti amicitia tuam faciam: quod re ipsa præ-
 stare malo, quàm multis verbis polliceri. Cæ-
 terùm Emblemata, & Agalmata tua valdè
 probo: eaq; lucem quàm primū videre cupio.
 Puto te vidisse iam dudū symbola Achillis Boc-
 chij, Bononiæ excusa: & typis, atq; picturis ele-
 gâtissimis, & doctissimis carminibus expressa:
 quæ magni fiunt ab omnibus: & tribus hîc ve-
 neunt aureis. Si qua in re tibi vsui esse potero:
 faciam & libenter, & studiose. Vale. Spiræ.
 XVI. Decemb. M. D. LXXIX.

DAIVD PEIFERVS I. V. D.
 CONSIL. SAXON. ELECT. N. REVS-
 NERO V. CL. S. D. P.

ST ita profectò, clarissime & doctif-
 sime Reusnere: vt bonos boni etiam
 non visos diligant: adsciscantq; eos
 sibi quasi propinquitate, & natura
 coniunctos. τὸ γὰρ ὁμοίον τῷ ὁμοίῳ ἐφίεται, iuxta Empe-
 doclem. Id. verò etiã tum fieri magis oportet:
 quum ab eo, quem ob virtutem admiramur,
 aliqua præter expectationem ad nos proficisci
 tur beneuolentię significatio: qua latens ille in
 natura diligendi sensus, quasi flammæ scintilla
 fomiti iniecta, incendio flagrat magis. Idem
 mihi lectis literis tuis, elegantissimè, & huma-
 nissimè scriptis, euidenter accidit. Nam quum
 antehâc ex doctissimis tuis libris in te quasi lu-
 men aliquod doctrinæ, probitatisq;, & virtu-
 tis prospexissem: teq; mecum natura, & studijs
 congruere animaduertissem: alitet fieri nõ po-
 tuit; quin magni te etiam tum ignotum face-
 re. Po-

re. Postea autem quàm tuæ mihi allatæ sunt li-
 teræ; benevolentia, atq; propensionis erga me
 tuæ ex omni parte plenissimæ; tantus ad volun-
 tatem meam priorem cumulus accessit: vt an-
 tè dilexisse tantum, iam verò etiam amare te
 mihi videar. Quamobrem persuasum tibi esse
 debet; te mihi esse carissimum: cum propter
 suauitatem ingenij, & humanitatis tuæ: tum
 quòd me abs te amari sentiam. τὸν δὲ φιλέοντα μὴ φι-
 λῆν, τῆς μιτάνδρωπίας ἐστὶ: à qua ego natura, & institu-
 tione semper fui alienissimus. Et quia hoc tem-
 pore ea mihi facultas non datur; vt te coram
 pellere queam, & dextræ coniungere dextram
 (vtor enim libenter Poëtæ nostri verbis) hoc
 saltem relinquitur: vt præsentia tuæ desideri-
 um monumentis diuitis ingenij tui eruditissi-
 mis mihi minuatur. Itaq; & libellos tuos, quos
 huc misisti, amplector, atq; exosculor; & quod
 horum lectionis participē me feceris, tibi gra-
 tias amanter ago; & patronis ijs, quibus inscri-
 pti sunt, cum honorifica tui mentione tum of-
 feram:

feram quum se dabit nobis occasio : quã quia
 captare libet optimam : haud existimaui cur-
 sorem tuum diutiùs detinendum esse. Interea
 & ego in tua erga me beneuolentia acquiesco:
 tibiq; profiteor eximium meum in omni offi-
 ciorum genere, quod ad alendam amicitiã
 nostrã, & ad honestatẽ, gloriãq; tuã spe-
 ctat, studium : & à te vehementer etiam atque
 etiam peto: vt egregiũ tuum erga me animum,
 quem tuis mihi literis declarasti, perpetuo re-
 tineas ; ac epistolam hanc fœderis habere vim
 existimes. Quod reliquum est, opto tibi ex ani-
 mo ; vt re ex sententia in hoc itinere tuo quã
 rectissimè confecta, lætus, atque incolumis ad
 tuos mox reuertaris ; & quæ cupis, cum magna
 dignitate, consequaris omnia ; sic vt in omni-
 bus tuis rebus, optatis meis fortuna respõdeat.
 Vale, & me, vt instituisti, ama. Dresdæ. xv.
 Cal. Iul. Anno M. D. X X C.

CAROLVS V TENHOVIVS,
CAR. F. N. REVSNERO LEORINO

V. C. L. S. P. D.

MI NICOLAE, victor ô populi, à Deo
Tibi patre nostro, Heroq₃ Iesu Christo ego

Pacem precat^{us}, atq₃ gratiam, loco
Salutis æternam & perennem plurima:

Te certio^{rem} facere volui me, tuis

Cum literis Phaleucios dudum tuos

Meo dicatos nomini accepisse: sed

Nescire, quis eas tulerit isthinc huc mihi,

Quumq₃ Aulicus non sim, sed Vtenhouius,

Hoc est, ab aula Principis alienior,

Aulaq₃, si quis alius, osor maximus:

Responsionem scito me eam hæcenus

Nescisse cui mortalium ad te traderem:

REVSNERE: donec heri Ludolphus ille, cui

αβσ, dedit cognomen, & κώμν, meam

Dussellopago spontè vènit ad domum:

Cras esse, qui Lauingam adiret, dictitans:

Tabellouen: nempe principis sui.

Nec mora, negocijs licet quàm plurimis,

Gravissimisq₃, nundinas propter, forem

Nunc oc: upatus: litteras meditans nouas,

Non ad nouos, sed amiculos veteres: quibus

Epistolarum Nundinalium indidi

Titulum: sed Autumnalium, vel ὁ πωρενωρ,

Non ἐαρενωρ: calamo manum admocui vuido:

Tibiq₃, mi Leorine, quamuis perparum,

Dd

Quod

Quod scriberem, esset: prater ingentes, tuus
 Quis candor iste gratias poscit, tamen
 Non potui inanem nuncium dimittere,
 Rediturientem pauculos intra dies
 Dussellopagum: vel tuas vt literas
 Hac arte possem elicere iucundissimas,
 Modulosq; melle dulciores Attico,
 Vel nomen vt, celeberrimum licet, tuum
 In Epistolarum Nundinalium libris
 Sic Nicolaos inter huius seculi
 Fulgeret, inter vt minora sidera
 Phœbe. Ludolphi filium interea tua
 Commendo fidei, diligentiaq;: ne
 Dum plura meditor, diligentiam meam
 Iouis anteuertat nuntius nostri. Vale:
 Tuisq; copiosorem literis
 Materiam amabò suggeras cupido mihi:
 Phaleu. iosq;, quos tuis Phaleucijs
 Totidem rependo, consulas boni. Vale,
 Vale, vale inquam ter quaterq;, cum tuis
 Musisq;, Gratijsq;, symmistis tuis.

Nussia Prid. Cal. Sep.

M. D. XXC.

ΜΑ. ΚΑΡ—ΟΨΑΟΣ ΟΨΘΕΝ—Ω—ΒΙΟΣ
 Tuus ille amicus, omnibus amicissimus
 Pietatis eruditioris affectus
 Vel eruditionis affectus pie.

F I N I S.

I E R E M—

IEREMIAS REVS
 NERVVS LEORINVS,
 LECTORI S.

 PERÆPRECIVM facturus mihi videor: si omnium operum auctoris, quæ ab eo hactenus scripta & partim iam edita, partim editioni adornata sunt; breuem indicem, & catalogum, vna veluti tabella ob oculos singula ponentem; ad calcem libelli huius adiungam: vt quid de eo aut sperandum, aut iudicandum sit, melius appareat. Vale, mi Lector, & fruere.

Dd 2

OPERVM

Ethica,
vtPolitiarum disputatio-
num lib. I. Lauing. & Ar-
gent. 1579.Ethica Tulliana, nondum
excusa.Dialecticæ lib. III. Lauing.
1571. Argent. 1578.Logi-
ca, vtΓνώσεις, siue cogni-
tione præceptorū,
cuiusmodi sunt,
Elementorū Rhetor-
icæ lib. II. Ibid.Rhet-
oric. par-
tim eaΠράξεις, siue exer-
citatione: vt Orationum Panegyri-
carum Decades 8.
Sacræ II Politicæ
III. Historicæ II.
Philosophica I.Philo-
sophi-
ca, Εά-
que vel

1.

Ἀμετρα,
id est, so-
luta ora-
tione scri-
pta: Quæ
aut suntO P E-
R V M
Aucto-
ris no-
strisunt
quædā.

2.

Ἐμμετρα
id est, liga-
ta oratio-
ne com-
posita.*Iuridi-
ca, vt
suntMedulla Iurisprudentiæ Iustinianæ,
siue μικροτέχνη: nondum edita.Disputationum Iuris ciuilis. libri tres:
Argen. 1579. cum alijs nonnullis dis-
putationibus eiusdem generis, Lau-
ing. excus. An. 1579. & 1580.Partitio Iuris ciuilis, & Pontificij, ex
comment. Hopperi. Et alia quædam
in Iure scripta: de quibus aliàs.

3.

Συμμιττά, id est, Mixta, partim ligata, partim soluta oratio-
ne facta. **

Christiados, siue carminum fa-
rorum lib.IIII. Lauing. 1571.

Primę Dei Ecclesię Fragmentum,
ibid.

1. Sacra. siue Theologi-
ca, vt sunt

Disti- cha	Euan- gelica	Græca, cum Fabricianis Latinis excu- sa Francofor- ti 1580.

*
OPERA
ἔργα, id est, nu-
merosa,
sunt vel

2. Physiologica, vt est
Paradisus, siue Hor-
tulus Poeticus, Basi.
1578. Septem libris
constans, quorū no-
mina sunt:

1. Pomarium.
2. Rosarium.*
3. Frumentarium, & Olitorium.
4. Leporarium.
5. Auarium.
6. Piscaria.
7. Spelæum. Item Penus Poëti-
ca, ibid.

3. Geographica, siue A-
podemica, vt sunt li-
bri septē itinerum,
siue Hodæporicorū
vniuersi ferē orbis
terrarum:

1. Catholicorum.
2. Græcorum.
3. Italicorum.
4. Italogermanicorum.
5. Pannonicorū, siue Noricorū.
6. Rheticorū, & Francicorum.
7. Saxoniorum, & Sarmatico-
rum, Basi. An. 1580.

4. Historica. A.
5. Mythologica. B.
6. Poëtica. C.
7. Miscellanea. D.

A
OPERA
Historica,
vt sunt

Monarcharum, siue
sumniorum Re-
gum libri se-
ptem.

1. Assyriarum.
2. Persarum.
3. Græcorum.
4. Romanorum Ital.
5. Roman. Byzantinorum.
6. Græcorum Byzantinorum
7. Germanicorum Cæsarum.
Lipsiæ, Lauingæ, Augustæ
excusi 1578.

Principum Septemui-
rorum, siue Electo-
rum lib. III.

1. Palatinorum.
2. Saxoniorum.
3. Brandenburgicorum.
Augustæ, 1578.

Principum, & ducum Venetorum, Lauingæ, 1579.
Principum Palatinorum, & Boiorum, Lauing. 1567.

Ἱεραρχία, siue Regnum Pontificium. } nondum ex-
Ποικίλη, siue Theatrum Basilicum. } cusa.

B Opus Mythologicum, voco Ἀγαλματοποιήσιν, siue Pictam Poesin Ouidianam: quæ est Thesaurus omnium propemodum fabularum Poeticarum: Fausti Sabæi-Brixiani, aliorumque clarorum virorum, tam veterum, quàm recentium Epigrammatis illustratarum: ex recensione Nic. Reufneri, &c. Francoforti, 1581.

C
OPERA
Poetica, vel
sunt

Latina, in quorum
numero sunt

- Elegiarum lib. V.
- Epigrammatum IX.
- Heroicorum III.
- Soteriorum I.
- Philotesiorum I.
- Miscellorum I.
- Exoticorum II.
- Odarum lib. II.
- Carminum III.

Græca, vt sunt

- Elegorum
 - Epicorum
- fragments.

Quæ omnia

Quæ omnia in tres partes digesta, iam sub prælo sunt. De Gratiarum libris tribus alijs.

D
O P E R A
Miscellanea
voco

Stemmatum, siue Armorum Illustrium, lib. I. II.
Emblematum libros V. Quod nimirum ea partim sint
sacra; partim Historica, partim politica, partim phy-
sica, partim mythologica, & allegorica, & Hierogly-
phica, & Symbolica, &c. Francoforti, 1581.

SYMMICTA
opera, id est,
partim liga-
ta, partim so-
luta oratione
conscripta:
Cuiusmodi
sunt libri,

De illustribus
urbibus

Imperij Romani libr. II. Basileæ.
Italiæ.
Galliæ.
Germaniæ totius.
Græciæ, &c.

De fluminibus
Germanicis li-
bri IIII.

De montibus. Quorum pars maxima adhuc in scri-
nijs est.

Sunt etiam alia præclarè inchoata multa: sed nondum planè
perfecta: quæ in hoc elencho non sunt compre-
hensa: de quibus alius erit mo-
nendi locus.

F I N I S.

IMPRESSVM FRAN-
COFORTI AD MOENVM,
PER IOANNEM FEYER-
abendt, Impensis Sigismundi
Feyerabendij.

M. D. LXXXI.

I
EIB